

(*)Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte

Grado en Educación Primaria

Subjects

Year 1st

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
P02G120V01101	Education: Educational and organisational foundations of learning	1st	6
P02G120V01102	Education: Theory and history of education	1st	6
P02G120V01103	Psychology: Developmental psychology from 6 -12 years	1st	6
P02G120V01104	Sociology: Society, culture and thought	1st	6
P02G120V01105	Sociology: Sociology of education	1st	6
P02G120V01201	Education: Design and development of the primary education curriculum	2nd	6
P02G120V01202	Education: New technologies applied to primary education	2nd	6
P02G120V01203	History: History of the present	2nd	6
P02G120V01204	Psychology: Prevention and treatment of learning difficulties and developmental disorders	2nd	6
P02G120V01205	Psychology: Educational psychology: School learning processes	2nd	6

Year 2nd

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
P02G120V01301	Learning and development of motor skills in primary education	1st	6
P02G120V01302	Experimental sciences	1st	6
P02G120V01303	Spanish language	1st	6
P02G120V01304	Mathematics and its teaching 1	1st	6
P02G120V01305	Geography	1st	6
P02G120V01401	Visual and fine arts teaching	2nd	6

P02G120V01402	Experimental sciences teaching 1	2nd	6
P02G120V01403	Musical language and expression	2nd	6
P02G120V01404	Galician language	2nd	6
P02G120V01405	Mathematics and its teaching 2	2nd	6

Year 3rd

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
P02G120V01501	Language and literature teaching: Galician	1st	6
P02G120V01502	Experimental sciences teaching 2	1st	6
P02G120V01503	Social sciences teaching	1st	6
P02G120V01504	Teaching research and innovation	1st	6
P02G120V01505	French language and its teaching	1st	6
P02G120V01506	Language and literature teaching: Spanish	1st	6
P02G120V01507	English language and its teaching	1st	6
P02G120V01601	Physical education and its teaching in primary education	2nd	6
P02G120V01602	Language and literature: Galician	2nd	6
P02G120V01603	Language and literature: Spanish	2nd	6

Year -

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
P02G120V01901	Environmental education for development	2nd	6
P02G120V01902	Arts education	2nd	6
P02G120V01903	Professional ethics	2nd	6

Year 4th

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
P02G120V01908	Introduction to religion and christianity	1st	6

Year -

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
P02G120V01910	Literature for children and young people	An	6
P02G120V01911	Mathematics teaching resources	An	6
P02G120V01921	Instrumental groupings for primary school	2nd	6

P02G120V01925	New technologies for music education in primary education	2nd	6
P02G120V01926	Vocal technique and choir practice	2nd	6
P02G120V01927	Music in cultures	An	6
P02G120V01928	Free body expression and dance	An	6
P02G120V01941	Physical education as a means of interdisciplinarity	2nd	6
P02G120V01942	Knowledge of the environment through physical activity in school	2nd	6
P02G120V01943	Safety and healthy habits through physical education	2nd	6
P02G120V01944	Body language	An	6
P02G120V01945	Physical activity and diversity in school	An	6

Year 4th

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
P02G120V01981	Internships: Practicum	An	48
P02G120V01991	Final Year Dissertation	2nd	6

IDENTIFYING DATA**Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino**

Subject	Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino			
Code	P02G120V01101			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinator	Bernárdez Gómez, Abraham			
Lecturers	Bernárdez Gómez, Abraham			
E-mail	abraham.bernardez@uvigo.gal			
Web				
General description	Esta materia forma parte do módulo temático "Procesos e contextos educativos", de carácter básico, con 6 créditos ECTS, situada no 1º curso, 1º cuatrimestre. Pretende proporcionar aos estudantes uns coñecementos científicos e as técnicas necesarias para reflexionar sobre os distintos aspectos e ámbitos da organización escolar e, para poder aplicalos a unha realidade concreta, es dicir, a un Centro da nosa Comunidade Autónoma. Intenta, tanto pola actualidade dos contidos, como polos ámbitos que abarca, espertar os intereses dos estudantes por aspectos que tradicionalmente non se trataban nos currículos académicos.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar
C2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais
C5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
C6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
C8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
C9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
C15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturais
C16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
C18	Participar na definición do proxecto educativo e na actividade xeral do centro atendendo a criterios de xestión de calidade

D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Iniciativa e espírito emprendedor
D22	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Coñecer a lexislación que regula as Escolas de Educación Infantil e Primaria e doutros centros, a súa estrutura e os modelos de organización dos centros, servizos e espazos.	B1 B4 B5 B6 B10	C8	D1 D2 D6 D8 D14 D22
Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e lexislativos da actividade educativa e situar a escola no sistema educativo español, no contexto europeo e internacional	B1 B6 B12	C8 C9	D1 D2 D6 D7 D8 D9 D13 D19 D21 D22
Planificación das secuencias de aprendizaxe e organización das situacións de traballo na aula, no espazo de xogo e noutros espazos comúns e/ou específicos	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B8 B10 B11	C1 C2 C5 C6 C8 C9 C14 C16	D1 D2 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D18 D19 D22
Comprender que a dinámica diaria en Educación Primaria é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexibles no exercicio da función docente.	B1 B2 B6 B7 B8 B9 B10 B12	C1 C2 C8 C13 C16	D1 D2 D6 D7 D8 D13 D17 D19 D21 D22

Valorar a importancia da estabilidade e a regularidade no contorno escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso harmónico e integral dos estudantes.	B7 B10	C1	D1 D2 D6 D7 D8 D9 D13 D14 D17 D18 D19
Saber traballar en equipo con outros profesionais e colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno, coa finalidade de planificar secuencias de aprendizaxe e organizar situacións de traballo, na aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 6-12 anos; así como noutros eidos nos que desenvolver o traballo docente para o que se está adquirindo cualificación.	B1 B7 B9 B12	C2 C15 C18	D1 D2 D6 D7 D8 D9 D18 D19 D22
Ter unha imaxe realista de si mesmo, actuar conforme ás propias conviccións, asumir responsabilidades, tomar decisións e relativizar as posibles frustracións.	B12		D1 D2 D6 D7 D8 D9 D14 D15 D18 D19 D21 D22
Tomar conciencia da complexidade dos procesos educativos en xeral e dos procesos de ensinanza-aprendizaxe, nas etapas obrigatorias do sistema educativo.	B1 B6 B10 B12		D1 D2 D6 D7 D8 D9 D18 D19 D22
Analizar e aplicar distintas estratexias metodolóxicas para organizar os espazos, materiais e tempos, en función dos diferentes modelos didácticos e das características e peculiaridades do alumnado.	B1 B2 B4 B6 B8 B10 B11	C1 C5 C6 C8 C13 C14 C15 C16 C18	D1 D2 D5 D6 D7 D8 D9 D12 D14 D15 D16 D18 D19 D22
Coñecer experiencias internacionais e exemplos de experiencias innovadoras en Educación Primaria para aplicalas na aula.	B1 B8 B9 B10 B11 B12	C1 C2 C5 C6 C9 C15	D1 D2 D13 D18 D19 D20 D22

Participar na definición do proxecto educativo e na actividade xeral do centro, atendendo os criterios de control de calidade.

B1
B6
B12
C8
C9
C13
C14
D1
D2
D7
D8
D9
D14
D18
D19
D22

Contidos

Topic

1.- FUNDAMENTACIÓN CONCEPTUAL	1.1.- A Organización Escolar. 1.2.- O centro como unidade organizativa: funcións directivas, de xestión pedagóxica e administración. 1.3 - Organización dos recursos humanos, materiais e funcionais do centro escolar.
2.- SUBSISTEMA AMBIENTAL/CONTEXTUAL	2.1 A estrutura do sistema escolar. 2.2 Os centros e os seus ensinos. 2.3 Sistemas de avaliación de centros.
3.- SUBSISTEMA DE PLANIFICACIÓN	3.1.- Plan de centro. 3.2.- O centro como unidade organizativa: funcións directivas, de xestión pedagóxica e administración escolar: características e niveis.
4.-SUBSISTEMA ESTRUCTURAL	4.1.- Organización do alumnado, profesorado, recursos, espazos, horarios, actividades. 4.2.- Documentos programáticos, de xestión administrativa e económica dos centros escolares.
5.- SUBSISTEMA RELACIONAL	5.1.- A participación nos centros educativos. 5.2.- O clima organizativo. 5.3.- A cultura organizativa. 5.4.- O conflitos nas organizacións educativas. 5.5 - A coordinación interna e externa nos centros educativos.
6.- SUBSISTEMA DE DIRECCIÓN Y LIDERADO	6.1.- A dirección nas organizacións educativas. 6.2.- Os proxectos de dirección. 6.3.- Da dirección al liderado.
7.- SUBSISTEMA DE CAMBIO/DESARROLLO ORGANIZATIVO	7.1.- Evaluación de centros. 7.2.- Análisis de experiencias de organización. 7.3.- Referencia de modelos y elementos estudiados en centros de educación infantil y primaria. 7.4. O proceso de cambio e mellora nas escolas
8.-ORGANIZACIÓN ESCOLAR DIFERENCIADA	8.1.- Análise de experiencias de organización. 8.2.- Referencia de modelos e elementos estudiados en centros de educación infantil e primaria.
9.- A ORGANIZACIÓN ESCOLAR NO PRÁCTICUM	9.1.- Achegas de Organización Escolar ao Prácticum.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	0.5	2.5
Seminario	14.5	29	43.5
Traballo tutelado	12	24	36
Aprendizaxe-servizo	12	24	36
Lección maxistral	10	20	30
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Esta sesión servirá para presentar a materia: competencias, contidos, planificación, metodoloxía, atención personalizada, avaliación e bibliografía.
Seminario	A través das titorías, o profesor facilitará e orientará aos estudantes no seu proceso formativo, podendo ser obxecto de atención calquera das facetas ou dimensións que inciden no mesmo (aspectos académicos, actitudinais, persoais, sociais...). Computa na avaliación continua.
Traballo tutelado	Os estudantes, de forma individual ou en grupos, realizarán proxectos supervisados polo profesor. Computan na avaliación continua

Aprendizaxe-servizo	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvolo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Lección maxistral	Presentación estruturada dos temas, coa finalidade de facilitar información organizada, seguindo os criterios adecuados á finalidade dos mesmos. Guión facilitador e a correspondente exposición verbal, por parte do profesor, dos contidos da Organización Escolar.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Orientación en pequenos grupos ou individualmente das diferentes cuestións que afecten ao itinerario formativo do estudante, ben sexa presencialmente e/ou empregando os medios telemáticos como correo electrónico, Moovi, aulas virtuais de campus remoto, despacho virtual.
Traballo tutelado	Orientación en pequenos grupos durante a resolución das tarefas sobre os proxectos de prácticas, ben sexa presencialmente e/ou empregando os medios telemáticos como correo electrónico, vídeoconferencia, foros de FAITIC ou Moovi, aulas virtuais de campus remoto, despacho virtual.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Traballo tutelado	Teranse en conta os seguintes aspectos na avaliación: -aspectos formais -calidade dos traballos -exposición oral e resposta ás preguntas plantexadas. - Asistencia e participación na clase	40	B2	C1	D2
			B3	C6	D5
			B4	C9	D6
			B5	C13	D7
			B7	C14	D8
			B8	C15	D9
			B9	C16	D12
			B10	C18	D13
			B11		D14
			B12		D15
					D16
					D17
Aprendizaxe-servizo	A actividade consistirá en desenvolver un proxecto de ApS baseado na materia.	20			D18
					D19
					D20
					D21
					D22
			B1	C1	D1
			B5	C2	D2
			B7	C6	D5
			B9	C8	D6
			B10	C9	D7
				C13	D8
				C14	D9
Resolución de problemas e/ou exercicios	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia.	40		C15	D12
					D13
					D14
					D15
					D16
					D17
					D18
					D19
					D21
					D22
			B6	C1	D8
			B11	C2	D9
				C8	D14
				C9	
				C13	
				C15	

Other comments on the Evaluation

Hai dúas modalidades de avaliación

1. Avaliación continua:

A nota final da materia ten dous compoñentes:

-O traballo realizado polo alumno durante o curso (Avaliación Continua). Deberá ter a metade superada como mínimo.

-A proba escrita. Para superar a materia é necesario obter como mínimo un 50% da nota do exame.

No caso de non superar a materia na primeira convocatoria, a nota da Avaliación Continua manterase para a segunda convocatoria.

2. Avaliación Global:

No caso de elixir esta modalidade ou no caso de non asistir as clases, o/a estudante terá a consideración de "non asistente" e a súa avaliación será un exame sobre 10 puntos. Neste exame deberá demostrar tanto as competencias correspondentes ao traballo de aula (avaliación continúa), como do exame. A cada unha das partes corresponderalle: un 60% á parte A (40% traballo tutelado e 20% estudio de casos) e un 40% á parte B; debendo obter un 25% en cada unha delas para aprobar a materia.

No caso de non superar a materia na primeira convocatoria, o/a estudante concorre á seguinte coas puntuacións obtidas na avaliación continua. Só se sumarán neste caso; en convocatorias posteriores xa non se terán en conta.

As datas de exame poden consultarse na web: <http://fcced.uvigo.es/gl/>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Cantón Mayo I., Pino Juste M., **Organización de centros educativos en la sociedad del conocimiento**, 2014,

Carda, R.M., Larrosa, F., **La organización del centro educativo: Manual para maestros**, 2007,

González González, M^a.T., **Organización y gestión de centros escolares**, 2003,

Gordo, G., **Centros educativos: ¿islas o nodos?. Los centros como organizaciones-red**, 2010,

Lorenzo, M., **Organización de centros educativos. Modelos emergentes**, 2011,

Martín Fernández, E., **Gestión de instituciones educativas inteligentes. Un manual para gestionar cualquier tipo de organización**, 2001,

Rodriguez Junior, Osvaldo, García-Morís, Roberto, Rodríguez Rodríguez, Jesús, **Investigaciones y prácticas innovadoras sobre las aportaciones de lo digital en los procesos de enseñanza y aprendizaje de la historia.**, 2025, Dykinson, 2025

Jesús Rodríguez Rodríguez, Clara Martínez-Delgado, Conxa Delgado Amo, **Discusiones actuales alrededor del libro de texto escolar**, 2023, OCTAEDRO, 2023

Complementary Bibliography

Fullan, Michel, **Las Fuerzas del cambio, con creces**, 2007,

Leyes Orgánicas y sus desarrollos, **Leyes Orgánicas y sus desarrollos**,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/P02G120V01201

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/P02G120V01202

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Educación: Teoría e historia da educación/P02G120V01102

Other comments

Para o desenvolvemento da materia fanse as seguinte apreciacións:

A) o docente emprega o principio DUA, polo que as tarefas, exposicións, exames, desenvolveranse adaptados a todo o alumno. A causa disto, o alumnado PIUNE deberá ter unha titoría para valorar co docente adaptación das medidas suxeridas polo programa.

B) As tarefas e actividades prácticas poderán abranguer varias sesións de traballo e será necesario rematar algunha fora do horario de clase.

C) Esta materia contribúe ao desenvolvemento do ODS 4, Educación de calidade.

D) O docente emprega a ferramenta WooClap, polo que será necesario estar rexistrado na plataforma.

E) Na materia empregárase a IA para o desenvolvemento de algunhas actividades e o apoio de outras. No obstante, o uso fora do momento indicado polo docente será penalizado, posto que impide a adquisición de certas competencias necesarias para a superación da materia.

F) O docente emprega o Portfolio dixital para a entrega de traballos, polo que será recomendable familiarizarse cunha plataforma tipo Google Sites ou WIX para desenvolver o traballo.

Tendo en conta que os contidos da materia son obxecto constante de opinións, comentarios, debates e decisións, dende os ámbitos político, administrativo, económico e social; sería conveniente para poder estar ao día á lectura de páxinas web do Ministerio de Educación, das comunidades autónomas e dos diferentes centros educativos da Xunta de Galicia, do Ministerio e doutras Comunidades Autónomas, así como revistas específicas de educación, organización, xestión, avaliación e calidade de institucións educativas.

IDENTIFYING DATA**Educación: Teoría e historia da educación**

Subject	Educación: Teoría e historia da educación			
Code	P02G120V01102			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	Soto Carballo, Jorge Genaro			
Lecturers	Soto Carballo, Jorge Genaro			
E-mail	hesoto@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/hesoto			
General description	A materia Teoría e Historia da Educación persigue que os alumnos e alumnas adquiran unha visión de conxunto dos principais fenómenos e problemas educativos referidos ó seu quefacer profesional, de xeito que poidan chegar a contempla-los procesos educativos como accións e feitos humanos que actúan coherentemente nun sistema social; permitindo ós estudantes analizar, relacionar e sintetiza-los distintos elementos que constitúen estes procesos. Desde esta perspectiva abórdase o estudo das bases fundamentais que fan posible a existencia dos fenómenos educativos desde unha vertente teórica e histórica: como actúan eses elementos dentro dunha cultura concreta, de que forma se relacionan dentro do sistema educativo, como evolucionan no transcurso do tempo, que mecanismos se poñen en funcionamento ó operar dun determinado xeito, en que sentido se pode afirmar que producen educación, etc. Os elementos que configuran o estudo teórico e histórico, non poden ser tratados como se estiveran illados, independentemente das estruturas -humanas, físicas ou sociais- de que forman parte, senón dun xeito integrado. O que se persigue nesta materia, é que o alumno saiba interpretar ó final de curso a realidade educativa nas súas dimensións teórica e histórica fundamentais; que desenvolva a razón e o sentido crítico ó estudia-la actividade escolar e outros procesos educativos; que saiba intervenir pedagoxicamente sobre esa realidade e ter claro cal é o seu papel como maestro.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural

B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao periodo 6-12 no contexto familiar, social e escolar
C2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais
C5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
C9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan
C10	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e legislativos da actividade educativa
C11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
C12	Abordar e resolver problemas de disciplina
C14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
C15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
C20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas
C22	Relacionar a educación co medio, e cooperar coas familias e a comunidade
C23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
C24	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar
C29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible
C34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico
C62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia
C64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro
C65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica
C66	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
C67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos
C68	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes
D22	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
------------------------------------	-------------------------------

1.- Analizar a evolución histórica das institucións educativas formais e non formais tendo en conta os condicionamentos sociais, políticos e normativos así como comprender o fenómeno educativo desde a Teoría da Educación	A1	B4	C1	D1
	A2	B5	C2	D2
	A3	B6	C5	D3
	A4	B9	C9	D5
	A5	B10	C10	D6
		B11	C11	D7
		B12	C12	D9
			C14	D10
			C17	D12
			C19	D14
			C20	D15
			C23	D16
			C24	D20
			C29	D22
3.- Valorar a acción educativa do mestre de educación Primaria como un proceso de intervención profesional, o que supón explicar, xustificar e xerar pedagógicamente a súa intervención tanto desde os fundamentos teóricos da educación como desde os procesos históricos que a sustentan.	A1	B3	C1	D1
	A2	B5	C10	D2
	A3	B6	C15	D3
	A4	B7	C22	D7
	A5	B8	C24	D8
		B9	C62	D13
			C68	D14
				D15
				D22

Contidos

Topic

Concepto, finalidades e sistemas en educación. Bloque 1	1.1. A educación como fenómeno social 1.2 O educador: O profesor como educador profesional: delimitación do ámbito propio de actuación. Preparación específica. Compromiso de actualización. O educador: Uns certos dereitos sociais. Autonomía na acción. Compromiso deontolóxico. As funcións docentes. A personalidade do profesorado. Patoloxía da profesión docente
O coñecemento científico da educación. Bloque 2	2. Os principios de educación. 2.1 O educando. O individuo como suxeto da acción. Motivación e necesidades educativas. O desenvolvemento cognitivo. O educando: O desenvolvemento social. O desenvolvemento moral. Os estilos de aprendizaxe. O autoconcepto como dimensión personal. 2.2 A educación en valores
Axentes e institucións educativas. Bloque 3	3.1. Evolución histórica e novas perspectivas do Sistema Escolar. A escola de onte. Orixes e evolución histórica da Educación Escolar. A escola d noso tempo. O sistema educativo español actual. A escola do futuro . Novos planteamentos educativos formais 3.2. A comunidade educativa. Os escenarios da educación: A educación non formal. Orixe e evolución da Educación non formal. Áreas de actuación e axentes da Educación non formal. Os métodos e medios da Educación non formal. 3.3. A familia de hoxe en día. Familia e sociedade. A educación familiar.
Teorías educativas contemporáneas. Bloque 4	Teorías e métodos. 4.3. As Teorías Marxistas. 4.4. As Teorías antiautoritarias. 4.5. A Educación Personalista. Teorías e modelos. 4.6. O Modelo Crítico. 4.7 O enfoque comunicativo. 4.8. O modelo da reprodución social.
Historia de la Educación Primaria. Bloque 5	Rousseau y el origen del naturalismo. El ideal rousseauiano. La Escuela Nueva y la Escuela Moderna

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	15	31.5	46.5
Resolución de problemas de forma autónoma	7.5	11	18.5
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	0	10	10
Lección maxistral	30	45	75

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Traballo tutelado	Os traballos de aula (traballos monográficos) terán como cometido a iniciación á investigación. Estes traballos versarán sobre unha temática previamente aportada polo profesor e relacionada coas temáticas dos bloques de contido.
Resolución de problemas de forma autónoma	O profesor ofertará ó alumnado unha escolmna de textos. O alumno pola súa banda elixirá entre os textos ofertados. Consistirá nun análise crítico-reflexivo relacionado coas temáticas traballadas dentro dos contidos. Asimismo dentro da resolución de problemas e/ou exercicios abordarase a visualización de vídeos susceptibles de enriquecer a materia e completetar á información e os contidos que se desenvolvan nas clases.
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	Os alumnos pola súa banda, coa oportuna orientación do profesor, afondarán en cuestións concretas que non foran abordadas máis que dun xeito moi xenérico na exposición deste e que sexan susceptibles de tratamento de estudio recorrendo ós soportes documentais e bibliográficos pertinentes. O alumno realizará procuras documentais e bibliográficas para a maior comprensión dos bloques de contido. Neste sentido, apoiarse nas fontes e bases de datos especializadas tanto da biblioteca da nosa universidade como doutras fontes atopadas a través de internet.
Lección maxistral	As leccións que conforman o temario desta materia serán elaborados e presentados de maneira expositiva ó grupo de clase polo profesor. O profesor centrará a súa exposición, preferentemente, nos aspectos nucleares de cada unidade didáctica, procurando ofrecer de maneira condensada a información esencial que posibilite obter unha visión panorámica ou de síntese de cada tema, delimitando os conceptos, as ideas e os argumentos nel implicados e imbricándose cos demais do programa a fin de lograr unha integración dos módulos de contido e dos aspectos estruturais que conforman o corpus cognitivo da materia.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	A atención personalizada ten por obxectivo facer o seguimento da evolución do alumno e apoiar o seu traballo dentro da asignatura. O profesor abordará aqueles aspectos que precisen de reforzo, asesoramente e guía para que o alumno acade os obxectivos marcados para esta materia.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Traballo tutelado	O traballo monográfico consiste na investigación sobre aspectos relevantes da educación primaria. Serán avaliados tendo en conta a calidade das aportacións, o seu formato axustado ós estándares científicos o mesmo que as exposicións monográficas que serán avaliadas tendo en conta a capacidade expositiva diante da clase, o contido e a preparación dos materiais pertinentes de aportar calidade a á materia	30	A1 A3 A4	B8 B11	C1 C10 C24 C64	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D22
Resolución de problemas de forma autónoma	O profesor propondrá traballos sobre contidos específicos (dossier) que aporten actualidade, reflexión crítica ás temáticas traballadas nas clases. Trátase, mediante o traballo personal e reflexivo, de afondar nos eidos da labor educativa que máis valor teñen no seu quefacer profesional futuro	30	A1 B11	B8 C17	C1 D2	D1 D2 D5 D9 D13 D15 D16 D22

Lección maxistral	As sesións maxistrais serán avaliadas mediante unha proba. Dita proba avaliará as competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en función dos coñecementos que teñen sobre a materia.	40	A1 B8 C1 D1 B11 C17 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D22
----------------------	--	----	--

Other comments on the Evaluation

Alumnado da modalidade de Avaliación Continua: Para o alumnado que siga a Avaliación Continua, os traballos serán obrigatorios e contará a asistencia a clase, que tamén será obrigatoria (requírese unha asistencia regular de polo menos o 80% das sesións). Os traballos poderán ser entregados na aula ou subidos á plataforma (Moovi) segundo o calendario que sexa establecido. Para superar a asignatura será necesario que os alumnos obteñan polo menos o 50% da cualificación proposta para cada apartado, en cada proba ou actividade obxecto de avaliación. Aqueles alumnos que non superen algunha das probas ou actividades obxecto de avaliación poderán recuperalas na convocatoria de xullo.

Alumnado da modalidade de Avaliación Global: No caso de que un alumno ou alumna non poida seguir a avaliación continua e o traballo en grupo supervisado polo profesorado, terá unha avaliación das competencias da materia, na primeira convocatoria e nas seguintes, que incluírá: unha proba dos contidos teóricos da materia (50% da nota final); un ou varios traballos de materia (50% da nota). Para aprobar a materia, o alumno deberá obter polo menos o 50% da cualificación establecida cada unha destas dúas partes. Todas as datas de exames oficiais pódense consultar na WEB da Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte, no apartado de organización académica ou na seguinte ligazón:
<http://fcced.uvigo.es/es/docencia/examenes/>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Emilia Domínguez Rodríguez, **Teorías e institucións contemporáneas de la educación**, Ariel educación, 2008
María del Mar del Pozo Andrés (coord.), **Teorías e institucións contemporáneas de educación**, Biblioteca Nueva, 2004
SARRAMONA, J., **Teoría de la educación. Reflexión y normativa pedagógica.**, Ariel Educación, 2000
COLOM, A. J.; BERNABEU, J.L.; DOMÍNGUEZ, E.; SARRAMONA, J., **Teorías e Institucións contemporáneas de la educación**, Ariel Educación, 1997
Delors, J., **La educación encierra un tesoro**, Santillana-UNESCO, 1996

Complementary Bibliography

Faure, E., **Aprender a ser**, Alianza Universidad, 1981

Recomendacións

IDENTIFYING DATA				
Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos				
Subject	Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos			
Code	P02G120V01103			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinator	Ares Ferreirós, Martina			
Lecturers	Ares Ferreirós, Martina Gonzalez Suarez, Rocio			
E-mail	mares@uvigo.gal			
Web	http://webs.uvigo.es/educacion-ou/			
General description	Trátase dunha materia de carácter básico, situada no primeiro curso do grao de educación primaria. Facilita a comprensión das claves do desenvolvemento humano e os cambios que teñen lugar nos procesos psicolóxicos (memoria, cognición, linguaxe, etc.) ao longo do período de 6 a 12 anos. Estes coñecementos son fundamentais na formación de mestres xa que representan unha ferramenta indispensable para poder contribuír ao desenvolvemento de nenos e nenas a través dunha axeitada planificación dos seus procesos de aprendizaxe.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
C2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais
C3	Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D6	Capacidade de xestión da información
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Coñecer as características das/os estudantes de primaria así como os seus contextos coa finalidade de estimular e potenciar o desenvolvemento persoal de nenos e nenas.	A1 A2 A3	B2 B4	C2	D1 D2
Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade das/os estudantes de primaria.	A1 A3	B8	C2 C3	D1 D6
Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación en psicoloxía do desenvolvemento na idade escolar.	A4 A5	B2 B4 B8 B9 B10	C19	D1 D2 D6 D8 D17 D18
Traballar de modo autónomo e en equipo coa finalidade de mellorar o logro académico e desenvolver estratexias que permitan posteriormente participar na mellora dos procesos de desenvolvemento a través das prácticas educativas.	A4 A5	B10	C13 C19	D8 D9 D16 D17

Contidos

Topic	
Paradigmas e teorías do desenvolvemento humano.	Desenvolvemento psicolóxico. Controversias conceptuais. Modelos e teorías explicativas do desenvolvemento.
Contextos e factores do desenvolvemento na idade escolar.	Contextos humanos de desenvolvemento. A interacción como contexto de desenvolvemento. Desenvolvemento, aprendizaxe, cultura e educación. Ámbitos de socialización: Socialización a través da familia. Socialización no ámbito escolar. O xogo. Os medios audiovisuais.
Desenvolvemento físico e psicomotriz dos 6 aos 12 anos.	Desenvolvemento físico e habilidades motrices. Desenvolvemento dos sistemas de acción. Desenvolvemento da grafomotricidade: debuxo e escritura.
Desenvolvemento Cognitivo e intelectual dos 6 aos 12 anos	Desenvolvemento da atención, memoria e coñecemento. Pensamento operacional concreto. A metacognición. Comunicación, linguaxe e pensamento.
Desenvolvemento comunicativo e da linguaxe entre os 6 e os 12 anos.	Comunicación, linguaxe e pensamento. Desenvolvemento da linguaxe: morfosintáctico, semántico e pragmático. Capacidade metalingüísticas. Lectura e escritura.
Desenvolvemento da personalidade e afectivo-emocional entre os 6 e os 12 anos.	Desenvolvemento afectivo. Construción da identidade. Autoconcepto e autoestima. Tipificación de xénero e roles de xénero.
Desenvolvemento social: interaccións e relacións sociais dos 6 aos 12 anos.	Coñecemento social das relacións interpersoais e dos sistemas sociais. Contexto e desenvolvemento de normas e valores. Razoamento moral e conduta moral. Conduta prosocial. Interaccións sociais e relacións co grupo de iguais.
Desenvolvemento na adolescencia.	Significado evolutivo da adolescencia. Pensamento formal. Desenvolvemento do autoconcepto. Identidade. Roles de xénero. Desenvolvemento psicosexual. Relacións sociais durante a adolescencia: familia e iguais.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	10	0	10
Traballo tutelado	15.5	26.5	42
Estudo de casos	7	26	33
Aprendizaxe-servizo	15	25	40
Exame de preguntas obxectivas	2	15	17
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas 1		5	6

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

Description

Actividades introductorias Actividades dirixidas a:

- presentación da materia
- tomar contacto cos estudantes
- recoller información sobre coñecementos e motivacións dos estudantes

Lección maxistral	Exposición por parte da docente dos contidos sobre a materia obxecto de estudo e as súas bases teóricas
Traballo tutelado	Proposta e resolución de actividades e traballos de grupo na aula baixo a supervisión dos docentes.
Estudo de casos	Análise dun caso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótesis, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticarlo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Aprendizaxe-servizo	Combina procesos de aprendizaxe e de servizo á comunidade nun proxecto articulado no que as persoas participantes aprenden a traballar sobre necesidades reais da contorna co fin de melloralas.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Orientación sobre contidos, e actividades plantexadas sobre a materia
Estudo de casos	Apoio e asesoramento para a organización sobre unha situación ou problemática xa dada ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións, da situación, etc
Aprendizaxe-servizo	Ofrécese seguemento individual do proceso do traballo teórico práctico. Neste seguemento orientarase ó estudantado na integración da teoría e a práctica, resolvendo dúbidas e reflexionando sobre a intervención no contexto real.
Tests	Description
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	Orientación sobre a planificación, elaboración e presentación escrita dos traballos prácticos.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Traballo tutelado	Avaliación das actividades desenvolvidas polo estudante no aula tales como exposicións, análises de casos, debates, etc. sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto, etc. Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.	10	A2 A3	B8 B9 B10	C13	D1 D2 D6 D9 D16 D18
Aprendizaxe-servizo	Participación nun proxecto en colaboración cunha entidade externa, aplicando os contidos da materia para dar resposta a unha necesidade social e reflexionando sobre a experiencia	30				
Exame de preguntas obxectivas	Probas que inclúen preguntas pechadas con varias alternativas de resposta.	30	A1 A3	B8	C3	
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	Realización de informe das actividades prácticas no que se desenvolvan, relacionen, organicen os coñecementos e preséntense conclusións propias dos estudantes sobre as mesmas.	30	A3 A4 A5	B4	C13 C19	D2 D9

Other comments on the Evaluation

Para optar á **avaliación continua** esíxese a asistencia regular de, polo menos o 80%, das sesións de clase, traballos tutelados e titorías de grupos.

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación de cada apartado.

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas de avaliación poderán recuperalas nas datas oficiais correspondente á segunda avaliación, no mes de Xullo.

No caso de que algún estudante non poida seguir a avaliación continua e o traballo en grupo titorizado polos docentes, terá que acollerse á **avaliación global**, consistente na realización dunha proba de contidos teóricos sobre a materia, que suporá un 50% da nota, un comentario sobre una monografía, 20% e un traballo teórico-aplicado, ao que lle corresponderá o 30% da cualificación final. Para superar a materia será preciso que os estudantes obteñan en cada unha das partes un 50% da cualificación total das mesmas. O alumnado debe informar á coordinadora da materia a súa intención de ser avaliado/a pola modalidade global ó inicio do cuadrimestre.

É importante ter en conta os seguintes aspectos:

- A) O profesorado aplica o principio DUA (Deseño Universal para a Aprendizaxe), polo que as tarefas, exposicións e exames desenvolveranse de maneira adaptada para todo o alumnado. Neste sentido, o estudantado PIUNE deberá manter unha titoría co profesorado co fin de valorar e axustar as medidas de adaptación suxeridas polo programa.
- B) As tarefas e actividades prácticas poderán estenderse ao longo de varias sesións de traballo, sendo necesario, nalgúns casos, rematalas fóra do horario lectivo.
- C) Esta materia contribúe ao cumprimento do ODS 4 (Obxectivo de Desenvolvemento Sostible): Educación de calidade.
- D) Nesta materia empregarase a intelixencia artificial como ferramenta de apoio no desenvolvemento de determinadas actividades. Non obstante, o uso da IA SEMPRES deberá ser referenciada. Empregala e non referencia significará un fraude.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo: <http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Delval, J., **El desarrollo humano**, Siglo XXI, 1994

Donaldson, M., **La mente de los niños**, Morata, 1979

Muñoz, A., **Psicología del desarrollo en la etapa de Educación Primaria**, Pirámide, 2010

Palacios, J., Marchesi, A. y Coll, C., **Desarrollo psicológico y educación: Vol. I. Psicología Evolutiva**, Alianza Editorial, 1999

Complementary Bibliography

Baltes, P. B., Reese, H. W. & Nesselroade, J. R., **Métodos de investigación en psicología evolutiva: enfoque del ciclo vital**, Morata, 1981

Berger, K.S., **Psicología del desarrollo: Infancia y Adolescencia**, Editorial Médica Panamericana, 2016

Clemente, R. A. y Hernández, C., **Contextos de desarrollo psicológico y educación**, Aljibe, 1996

Córdoba, A. I.; Descals, A. y Gil, M.D., **Psicología del Desarrollo en la Edad Escolar**, Pirámide, 2006

Corral, A. y Pardo, P., **Psicología Evolutiva I. Introducción al desarrollo**, UNED, 2001

Craig, G.J., **Desarrollo Psicológico**, Prentice-Hall Hispanoamericana., 1997

Delgado, B., **Psicología del Desarrollo. Desde la infancia a la vejez**, McGrawHill, 2009

García Madruga, J.A. y Pardo, P., **Psicología Evolutiva, Vol. 2.**, UNED, 1997

Giménez-Dasí, M. y Mariscal, S., **Psicología del Desarrollo. Desde el nacimiento a la primera infancia**, McGrawHill, 2008

González, A.M., Fuentes, M.J., de la Morena, M.L. y Barajas, C., **Psicología del desarrollo: teoría y prácticas**, Aljibe, 1995

Hoffman, L., Paris, S. y Hall, E., **Psicología del desarrollo hoy (Vol. 1 y 2)**, McGrawHill, 1995

Martí, E., **Psicología evolutiva: teorías y ámbitos de investigación**, Anthropos, 1991

Martín, C. y Navarro, J. I., **Psicología del desarrollo para docentes.**, Pirámide, 2009

Morrison, G.S., **Educación Infantil**, Pearson, 2005

Muñoz, V. y otros, **Manual de psicología del desarrollo aplicado a la educación.**, Pirámide, 2011

Ortega, R., **Crecer y aprender. Curso de Psicología del desarrollo para educadores**, Visor, 1999

Palacios, J. y Rodrigo, M. J., **La familia como contexto de desarrollo humano**, Alianza Editorial., 2001

Papalia, D. y Olds, S.W., **Desarrollo humano**, McGraw-Hill Interamericana, 1997

Pérez, M., **Nuevas perspectivas en psicología del desarrollo**, Alianza Editorial., 1995

Perinat, A., **Psicología del desarrollo. Un enfoque sistémico**, Editorial UOC, 2003

Rice, F.P., **Desarrollo Humano. Estudio del Ciclo Vital**, Prentice-Hall., 1997

Trianes, M.V. y Gallardo, J.A., **Psicología de la educación y del desarrollo en contextos escolares.**, Pirámide, 2004

Trianes, M.V., **Psicología del desarrollo y de la educación.**, Pirámide, 2012

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Psicología: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento/O05G120V01204

Psicología: Psicología da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/O05G120V01205

Other comments

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.

- A asistencia continuada ás sesións de clases e ás tutorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos

estudantes

- O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.

IDENTIFYING DATA**Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento**

Subject	Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento			
Code	P02G120V01104			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinator	González Arribas, Brais			
Lecturers	González Arribas, Brais			
E-mail	brais.gonzalez.arribas@uvigo.es			
Web				
General description	Nesta materia abórdanse tres problemáticas esenciais: a) as relativas ás cuestións específicas que encara a filosofía contemporánea b) as que refiren aos elementos que definen a cultura actual e o xeito en que se relacionan nela a modernidade e a postmodernidade, c) as que poñen en liza as principais propostas filosóficas do s. XX e XXI. O enfoque é eminentemente filosófico: reflexivo, argumentativo e crítico.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
C23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
C34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico
D1	Capacidade de análise e síntese
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D6	Capacidade de xestión da información
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Comprender a filosofía como saber específico que se ocupou de problemas que atinxen á totalidade	A1 A2 A3	B8	C14 C23 C34	D1 D14
Coñecer e comprender os problemas filosóficos no seu contexto e entender a vinculación con outras manifestacións culturais do momento	A1 A2 A3	B4 B8	C23 C34	D14
Coñecer e entender os esquemas de pensamento que estiveron e están presentes na nosa configuración mental.	A1 A2 A3	B8	C23 C34	D14
Coñecer as ideas que forxan o noso presente.	A1 A3 A5	B8	C14 C23 C34	D13 D14

Capacidade para organizar coherentemente ideas e argumentos	A3	B8	C34	D1 D3 D14
Capacidade para analizar, valorar e discutir argumentos alleos.	A3	B8		D1 D6 D14
Capacidade para interpretar criticamente os textos e para formular problemas	A3	B8	C13	D1 D14

Contidos

Topic

1.- A filosofía como pensamento que se ocupa de problemas específicos	1.- Introducción: filosofía, historia e problemas específicos
2.- As diversas respostas que se deron ao longo da historia dos problemas plantexados	2.1.- A modernidade como unha forma concreta de civilización. 2.2.- A filosofía no mundo global.
3.- Os esquemas de pensamento que configuraron o que somos.	3.1.- Filosofías do século XX. 3.2.- A posmodernidade.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	3	0	3
Prácticas con apoio das TIC	15	15	30
Seminario	7	16	23
Lección maxistral	25.5	32.5	58
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	34	36

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Presentación do curso e explicación de como se desenvolverán as distintas actividades que debe facer o alumnado
Prácticas con apoio das TIC	Redacción de textos reflexivos e críticos sobre o aprendizaxe/ensino do pensamento crítico e a educación en valores, e sobre distintos aspectos do programa "Filosofía para crianzas Elaboración grupal e exposición de unha unidade didáctica vinculada ao ensino do pensamento crítico e a educación en valores, dende o punto de vista do programa "Filosofía para crianzas"
Seminario	Reflexión conxunta e debate dun tema sobre a educación, a cultura contemporánea ou relativa a asuntos de actualidade a partir da análise dun documento escrito.
Lección maxistral	Explicación dos contidos teóricos da materia

Atención personalizada

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Prácticas con apoio das TIC	Valoración dos textos reflexivos escritos e da elaboración de materiais didácticos de Filosofía para crianzas e Educación en valores e da exposición e defensa oral do resultado do traballo. Serase esixente coa adecuación do resultado aos criterios esixidos para este tipo de actividade.	30	A3 B8 C13 D1 C23 D3 C34 D6 D14
Seminario	Exposición oral sobre texto e reflexión conxunta e debate colectivo.	30	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame sobre o temario da materia. A xuízo do profesor/a responsable da materia, as preguntas poden ser longas, curtas e/ou tipo test.	40	A1 C23 D1 A2 D14 A3

Other comments on the Evaluation

PRIMEIRA CONVOCATORIA: O alumnado presencial e o non presencial ten que alcanzar o 50% en cada unha das probas para superar a materia. SEGUNDA CONVOCATORIA: De non superar a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas exclusivamente co exame da convocatoria de xuño-xullo. Con todo, se o alumnado presentou e superou as partes prácticas durante o curso, gardaráselle a nota para facer media co exame da convocatoria de xuño-xullo, pero non se poderán presentar as prácticas na segunda convocatoria.

AVALIACIÓN CONTINUA (ALUMNADO PRESENCIAL): Seminario (30%); Reflexións críticas por escrito, elaboración e presentación de unha unidade didáctica (30%); Exame de preguntas de desenvolvemento (40%)

AVALIACIÓN GLOBAL (ALUMNADO NON PRESENCIAL): O alumnado que non poida asistir á clase regularmente, non poida seguir a avaliación continuada nin asistir a titorización dos traballos, realizará as seguintes probas: 1.- Unha proba de contidos teóricos (ata 4 puntos, 40%). 2.- Un traballo, a determinar polo profesor/a (ata 3 puntos, 30%). 3.- O resumo de dous libros, a determinar polo/a profesor/a responsable da materia (ata 3 puntos 30%). Para aprobar é preciso alcanzar o 50% da puntuación en cada unha das 3 probas.

Os criterios de avaliación da segunda convocatoria son os mesmos tanto para o alumnado presencial como para o non presencial. As datas oficiais de exame poden consultarse na páxina web da Facultade, no apartado de organización académica, espazo "datas de exames" (<http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames/>).

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose aprobadas, polo tanto, nese curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Rubín, Abraham & González Arribas, Brais, **Pensamento, sociedade e cultura: a relevancia da filosofía na educación**, Universidade de Vigo, 2024

Complementary Bibliography

Butler, Judith, **El género en disputa**, Paidós, 2007

Foucault, Michel, **Vigilar y castigar**, Siglo XXI, 2003

Marcuse, Herbert, **El Hombre unidimensional**, Planeta-Agostini, 1993

Horkheimer, Max & Adorno, Theodor W., **Dialéctica de la Ilustración**, Trotta, 2018

Fanon, Frantz, **Los condenados de la tierra**, Txalaparta, 1999

de Beauvoir, Simone, **El segundo sexo**, Cátedra, 2017

Latouche, Serge & Harpagès Didier, **La hora del decrecimiento**, Octaedro, 2011

Horta, Óscar, **Na defensa dos animais**, Axóuxere, 2019

Arribas, Brais, **Vir a menos: crítica da razón nihilista**, Axóuxere, 2019

Lipman, Matthew et. Al., **La filosofía en el aula**, Ediciones de la Torre, 1992

Arribas, Brais, **Transhumanismo**, Euseino?, 2021

hooks, bell, **Enseñar a transgredir**, Capitán Swing, 2021

Ilich, Iván, **La sociedad desescolarizada**, Godot, 2011

Amilburu, María, **Filosofía de la educación**, Narcea, 2012

Hickel, Jason, **Menos es más**, Capitán Swing, 2023

González Arribas, Brais & Rubín Álvarez, Abraham, **Por que a filosofía?**, Galaxia, 2026

Recomendacións

IDENTIFYING DATA				
Socioloxía: Socioloxía da educación				
Subject	Socioloxía: Socioloxía da educación			
Code	P02G120V01105			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinator	Lage Picos, Jesús Adolfo			
Lecturers	Lage Picos, Jesús Adolfo			
E-mail	xalp@uvigo.es			
Web	http://https://webdexp11.webs.uvigo.es/			
General description	Materia básica na formación do profesorado de Educación Primaria, que introduce na complexidade dos procesos e relacións educativas. Sen descoidar aspectos xerais da disciplina sociolóxica, os contidos céntranse fundamentalmente no proceso de socialización, nas súas axencias e ámbitos principais, e na escolarización nas sociedades modernas. O programa achega as dimensións estruturais e ideolóxicas que preceden, condicionan e entrelazan os procesos educativos. Proponse: - Adquirir conceptos e teorías sociolóxicas que permitan a análise e comprensión da realidade social e educativa, a innovación, e o conflito. - Abordar os aspectos sociais -non pedagóxicos nin didácticos- implicados na educación. - Contextualizar os procesos educativos no seu medio social e histórico, e reflexionar sobre os cambios sociais contemporáneos.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar
C10	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e legislativos da actividade educativa
C11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
C23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
C24	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar
C28	Valorar as ciencias como un feito cultural

C29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible
C31	Comprender os principios básicos das ciencias sociais
C37	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
C48	Fomentar a lectura e animar a escribir
C63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias
C64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro
C66	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
D11	Traballo nun contexto internacional
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Iniciativa e espírito emprendedor

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
a. Poder usar as achegas teóricas da socioloxía como unha ferramenta de análise e comprensión da realidade.	A1	B5	C1	D1
	A2	B7	C10	D2
	A3	B9	C11	D3
b. Analizar a educación (primaria) como un feito social, as funcións do sistema educativo, a súas transformacións e conflitos.	A4	B11	C13	D5
	A5	B12	C14	D6
			C23	D7
c. Coñecer a evolución da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar para poder interactuar coas familias.			C24	D8
			C28	D9
			C29	D10
d. Comprender as demandas institucionais da educación (infantil) no contexto actual (familia, relacións de xénero e interxeracionais, multiculturalidade e interculturalidade, discriminación e inclusión social, desenvolvemento sostible, impacto das linguaxes visuais).			C31	D11
			C37	D12
			C48	D13
			C63	D14
e. Analizar o impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das tecnoloxías, os cambios nas relacións de xénero e interxeracionais, a multiculturalidade e a interculturalidade, a discriminación e inclusión social e o desenvolvemento sostible.			C64	D15
			C66	D16
				D17
				D18
f. Poder levar a cabo e avaliar as accións dentro e fóra dos centros educativos destinadas á formación cidadá.				D19
				D20
				D21
g. Descubrir os aspectos sociais non pedagóxicos implicados nos procesos educativos (conxuntura económica, evolución do mercado de traballo, transformacións sociais...).				
h. Adquirir destrezas para recabar información e analízala sobre os puntos anteriores a través do traballo autónomo e en equipo.				
i. Comprensión de textos complexos, resumir e articular información complexa ou de fontes diferentes.				
j. Competencias para tarefas colaboradoras: capacidade de escoitar e comprender os demais, capacidade para facerse entender (oral, escrita), adaptación e calendarios de traballo e a cumprimentación das tarefas e os tempos, adaptar e reorganizar o traballo, asumir a responsabilidade propia e do grupo				

Contidos	
Topic	
TEMA 1. A perspectiva sociolóxica: perspectivas teóricas e conceptos básicos.	- A perspectiva sociolóxica. - Evolución social e tipos de sociedade. - As explicacións clásicas da sociedade e perspectivas contemporáneas. - Debate estrutura e acción. - A cultura, termos asociados, compoñentes. - Estrutura social e interacción (status e rol). - Estratificación social: clase, xénero e etnia. - Grupos e organizacións. - Metodoloxía de investigación.
TEMA 2.- Socioloxía da familia e da infancia.	- Socialización, perspectiva teórica e axentes principais. - Análise sociolóxica da familia. - O grupo de pares, medios e tecnoloxías da comunicación, a socialización escolar. - Análise sociolóxica da infancia.
TEMA 3.- Contexto social, cambios sociodemográficos e acceso ao mercado de traballo. Políticas educativas.	- Transformación social e organización educativa. Escola e sistemas escolares. - Os sistemas educativos, e o sistema educativo en España. - Políticas educativas - Obxecto e teorías sociolóxicas da educación.
TEMA 4.- Educación e cidadanía. Estratificación social e desigualdade no sistema educativo.	- Enfoques teóricos da desigualdade e a educación. - As funcións sociais da escola. - As relacións sociais do proceso educativo.
TEMA 5 Culturas familiares e cultura escolar. O currículo.	- Educación e mecanismos de transmisión cultural, principais teorías. - O currículo e a organización escolar.
TEMA 6.-O profesorado de ensino básico, a interacción na aula, e as TICs na educación.	- Análise sociolóxica do profesorado de ensino básico - A aula como espazo de interacción. - Redes sociais, revolución dixital, e impacto no sistema educativo.

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	30	45	75
Aprendizaxe colaborativa	15	30.5	45.5
Seminario	7.5	22	29.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, contidos sobre os que o discente terá que desenvolver exercicios obxectivos ao remate de cada sesión, e cada tema.
Aprendizaxe colaborativa	O estudiantado integrado en grupos, elaborará un documento sobre un tema dos contidos da materia, baixo a tutela docente, que será exposto ao remate do cuadrimestre.
Seminario	Actividade enfocada ao traballo sobre un tema monográfico, que aprofunda e complementa os contidos da materia.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Seminario	Titoría en grupo dos traballos e evidencias presentados nos grupos de seminario C.
Lección maxistral	Seguimento e atención ás dúbidas e problemas que xurdan ao longo do proceso de ensino e aprendizaxe, nas horas de exposición de conceptos e teorías, e realización dos exercicios de avaliación continua.
Aprendizaxe colaborativa	Seguimento e apoio á realización dos traballos de grupo tutelados nas horas B.

Avaliación			
	Description	Qualification	Training and Learning Results

Lección maxistral	Ao remate de cada sesión, e de cada un dos temas, o discente someterase a exercicios tipo test sobre os contidos desenvolvidos nas lecturas obrigatorias, introducidas nas clases.	40	A1 A3 A4 A5	B7 B9 B11 B12	C1 C10 C11 C13 C14 C23 C28 C31 C37 C66	D1 D3 D6 D13 D15 D16 D20
Aprendizaxe colaborativa	O produto do traballo desenvolvido de xeito individual e coordinadamente en grupo, tutelado polo discente nas horas B, será pautado na súa execución en diversas actividades, das que o grupo fará entrega de diversas evidencias, a última das cales será a súa presentación pública.	35	A1 A2 A3 A4 A5	B5 B11 B12	C10 C13 C23 C24 C28 C29 C31 C63 C64	D5 D7 D10 D18 D19 D21
Seminario	Cada grupo C terá 8 sesións en seminario (horas C) ao longo do cuatrimestre. Para o seu desenvolvemento será preciso que o alumnado se coordine, se documente e traballe previamente, individualmente e en grupo, coas lecturas e indicacións propostas. Nas sesións de seminario cada participante intervirá presentando as conclusións ás que chegara, de modo que se comparta o coñecemento e que se debata en grupo.	25	A1 A2 A3 A4 A5	B11	C13 C23 C37 C48 C64	D1 D2 D3 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D21

Other comments on the Evaluation

Seguindo o que establece o *Regulamento sobre a avaliación, a cualificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado* (Aprobado no Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023), son dous os sistemas de avaliación: continua e global.

O alumnado deberá escoller no primeiras catro semanas do cuatrimestre entre un dos dous sistemas de avaliación. De optar pola avaliación global, a alumna ou alumno informará ao docente da súa renuncia expresa ao sistema de avaliación continúa nas catro primeiras semanas do cuatrimestre, axuntando cuberto e asinada o documento habilitado para tal fin.

O detalle nas metodoloxías recollidas na táboa precedente corresponde ao sistema de avaliación continua. As metodoloxías contempladas no sistema de avaliación continua obrigan a asistencia presencial para o proceso de aprendizaxe e avaliación. A xustificación das faltas aterase o recollido no artigo 15, do *Regulamento de avaliación ...*, que estipula que: ☐ O estudantado poderá xustificar a falta de asistencia puntual por razóns de índole persoal, familiar ou pola realización de deberes inescusables de carácter social, todos eles debidamente acreditados.

Os criterios de avaliación de cada tarefa e exercicio serán delimitados previamente, así como a súa contribución ao cálculo da cualificación que será ponderado como se especifica na táboa.

A persoa que non logre a suficiencia na materia cos procedementos de avaliación continua presentarse ao exame da convocatoria oficial de exame, para facer os exercicios de segunda oportunidade que acorde o docente, tralo exame do seguimento do curso por parte da alumna ou alumno.

Na avaliación global, a ou o estudante, terá que realizar un traballo de investigación acordado e tutelado polo docente, sobre un obxecto que desenvolva contidos relacionados coa análise sociolóxica do sistema educativo (poderá supor ata o 40% da cualificación). Ademais, na data da convocatoria oficial realizará un exame que combina respostas a preguntas tipo test, con preguntas de desenvolvemento escrito sobre os coñecementos, habilidades e competencias da materia (cada unha das partes do exercicio de exame terá unha ponderación que non supera máis do 40% da cualificación, pero cuxa suma poderá supor ate o 60% da cualificación).

A información sobre as probas de avaliación, o seu formato, extensión, rúbrica de avaliación e canles de entrega serán detalladas a través da plataforma MooVi. É responsabilidade do alumnado estar atento á información subida, e recompilar a

información específica e complementaria que sexa precisa para superar a materia.

Na data da segunda oportunidade da convocatoria oficial da materia manteranse as notas das probas superadas na primeira convocatoria. As datas de exame poden consultarse na web: <http://fcced.uvigo.es/gl/>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Fernández Enguita, Mariano, **Educación en tiempos inciertos**, Morata, 2001

Fernández Enguita, Mariano (editor), **Sociología de la Educación**, Ariel referencia, 1999

Fernández Palomares, Francisco (coordinador), **Sociología de la educación.**, Pearson, 2003

Macionis, John J. & Plummer, Ken, **Sociología**, Prentice Hall, 2005

Complementary Bibliography

Pérez-Díaz, Víctor e Rodríguez, Juan C., **La educación general en España**, Fundación Santillana, 2003

Varela, Julia, **Las reformas educativas a debate**, Morata, 2007

Viniegra, L., **Atando teoría y práctica en la labor docente**, Paidós, 2004

VVAA, **Investigación-acción, reflexión crítica sobre la práctica educativa**, Eduforma, 2007

Santos Guerra (coordinador), **El harén pedagógico. Perspectiva de género en la organización escolar**, Graó, 2000

Steimberg y Kinchelore (compiladores), **Cultura infantil y multinacionales**, Morata, 2000

Volker, Joan, **El nacimiento de dos hermanos gemelos: el sociólogo y el maestro de escuela**, Península, 1975

Miedzian, Myriam, **Chicos son hombres serán: cómo romper los lazos entre masculinidad y violencia**, Horas y horas, 1996

Willis, Paul, **Aprendiendo a trabajar: como los chicos de la clase obrera consiguen trabajos de clase obrera**, Akal, 1988

Muel, Francine, **La escuela obligatoria y la invención de la infancia anormal en Espacios de poder**, Ediciones de la Piqueta, 1991

Fernández Enguita, Mariano, **La escuela a examen**, Pirámide., 1999

Fernández Enguita, Mariano, **La profesión docente y la comunidad escolar**, Morata, 1999

Appel, Michel W., **Educación como Dios manda**, Paidós, 2006

Foucault, Michel, **Vigilar y castigar**, Siglo XXI, 1984

Laval, Christian, **La escuela no es una empresa. El neoliberalismo al asalto de la escuela pública**, Paidós, 2004

<http://www.un.org/>, **Naciones Unidas**,

<http://www.oneworld.net>, **One World**,

<http://www.europa.eu.int/index-en.htm>, **Unión Europea**,

<http://portal.unesco.org/>, **UNESCO**,

OCDE, **Escuelas y calidad de la enseñanza Informe internacional**, MEC/Paidós, 1990

Pérez-Díaz, Víctor e Rodríguez, Juan C., **Educación superior y futuro de España**, Fundación Santillana, 2001

www.ine.es, **Instituto Nacional de Estadística**,

<http://www.consellodacultura.org>, **Consello da Cultura Galega**,

Iglesias Álvarez, Ana, **Falar galego: No veo por que. Aproximación cualitativa á situación sociolingüística de Galicia**, Xerais, 2002

www.ige.eu/web/index, **Instituto Galego de Estatística**,

fatic.uvigo.es/index, **Universidade de Vigo**,

www.csic.es/, **CSIC**,

www.migualdad.es/mujer/, **Instituto de la Mujer. La mujer en cifras**,

sgi.xunta.es/publdida.html -, **Servizo de Igualdade (Galicia)**,

www.oecd.org/document, **OCDE**,

www.cervantesvirtual.com/, **Biblioteca Virtual Cervantes**,

www.educarm.es/templates/portal/images/ficheros/revistaEducarm/, **REDINET (Información educativa)**,

www.sc.ehu.es/sfwseec/basedatos.htm -, **ERIC (Centro de recursos educativos)**,

www.plazayvaldes.es/libro/diccionario-critico-de-ciencias-sociales/1249/, **Diccionario crítico de Ciencias Sociales**,

www.injuve.mtas.es/injuve/portal.portal.action, **INJUVE (Instituto de la Juventud de España)**,

Bauman, Zygmunt, **Amor líquido: acerca de la fragilidad de los vínculos humanos**, FCE, 2005

http://webs.uvigo.es/hcastro/guias/guia_dep08.html, **Como realizar un trabajo académico**,

Hernández Sapié, **Metodología de investigación**, Mc.Graw-Hill, 1997

Illich, Ivan, **La convivencialidad**, Virus, 2011

Rendueles, César, **Sociofobia: el cambio político en la era de la utopía digital**, Capitan Swing, 2013

Acaso, María, **Pedagogías invisibles. El espacio del aula como discurso**, La catarata, 2012

Carrasco, Cristina, **El Trabajo de cuidados**, Los libros de la Catarata, 2011

Durán, José y Duque, Eduardo, **Las transformaciones de la educación: De la tradición a la modernidad hasta la incertidumbre actual**, Dykinson, 2019

Sennett, Richard, **La corrosión del carácter**, Anagrama, 2000

Hunt, Lynn, **La invención de los derechos humanos**, Tusquets, 2009

Renau, Mª Dolors (Ed.), **Como aprender a amar en la escuela**, La catarata, 2012

Imbermom, F. Jarauta, B. (Coord.), **Pensando el futuro de la educación**, Graó, 2012

Tonucci, Francesco, **Peligro, niños**, Graó, 2012

Gerchunoff, Santiago, **En la era de los niños cosa. Ensayos contra la crianza como emprendimiento.**, Circulo de Bellas Artes de Madrid, 2026

Oliveira, Chis e Traba, Amada, **ám@me. Pensar o amor no século XXI**, Galaxia, 2018

Recomendacións

Other comments

Resulta insubstituíble realizar as lecturas recomendadas e o seguimento doutros recursos para facilitar a comprensión dos contidos da materia, favorecer a participación nas clases, a realización de exercicios, e acadar os resultados de aprendizaxe. É importante que o estudantado coñeza os recursos habilitados na páxina de teledocencia, e os criterios que rexen a avaliación da materia.

IDENTIFYING DATA**Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria**

Subject	Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria			
Code	P02G120V01201			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinator	Martínez Figueira, María Esther			
Lecturers	Martínez Figueira, María Esther			
E-mail	esthermf@uvigo.es			
Web	http://webs/uvigo.es/mpino			
General description	O curriculum é o eixo sobre o que se desenvolve o labor educativo, tanto nos seus aspectos concetuais (concepcións, compoñentes, niveis, etc.) como nos procedimentais (procesos de deseño, posta en práctica, avaliación, etc.), de aí que figure como de formación básica unha materia que aborde a citada temática. A materia adecúase ao perfil profesional e académico da titulación nos seguintes aspectos: (a) En relación coa temática referida ao currículo - En termos xerais, asesoramento grupal e individual sobre calquera aspecto relacionado co ámbito curricular - Especificamente, o relacionado co deseño e avaliación de programas educativos, de unidades didácticas, de materiais e actividades, así como de documentos de centro. (b) En relación coa temática referida á innovación educativa e investigación - Deseño, aplicación e avaliación de prácticas educativas innovadoras - Elaboración de informes utilizando diferentes formatos para divulgar innovacións educativas - Relación entre a innovación educativa e a investigación centrada no cambio - Utilización do sistema de referencias bibliográficas recomendadas pola APA - Coñecemento dos conceptos e procesos curriculares, así como das diferentes correntes de pensamento curricular En relación ós campos profesionais nos que se proxecta: * Deseño e planificación educativa * Asesoramento a programas de innovación educativa e curricular * Asesoramento nos procesos de avaliación educativa e a súa implementación * Elaboración, deseño e actualización de programas curriculares * Deseño de materiais educativos e curriculares * Formación de docentes en procesos de ensino-aprendizaxe * Asesoramento en plans formativos para organizacións e empresas En virtude da aprobación dos Proxectos de Innovación Docente en Centros da Universidade De Vigo donde están involucradas 5 materias dos títulos de Educación Infantil e Educación Primaria e alumnado de diferentes cursos esta materia pretende una planificación interdisciplinar que permita ó alumnado experimentar un cambio metodolóxico que lles facilite una aprendizaxe por competencias para adaptarse a unha sociedade en constante cambio. O obxectivo deste proxecto é: Analizar a posibilidade de establecer unha estrutura curricular específica no currículo do profesorado de educación infantil e primaria mediante unha experiencia piloto que permita establecer a viabilidade da nova planificación educativa vinculando o deseño do currículo nas distintas disciplinas. Esta estrutura trata de converter o proceso de ensino nunha aprendizaxe funcional, de tal xeito que o futuro docente traballe cunha metodoloxía interdisciplinar que despois deberá aplicarse na aula.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro

B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12
C8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
C9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan
C11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
C15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales
C16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C18	Participar na definición do proxecto educativo e na actividade xeral do centro atendendo a criterios de xestión de calidade
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D6	Capacidade de xestión da información
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D22	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe en o aula atendendo a as necesidades de os estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.	A4	B1 B8 B9 B11	C8 C16	D1 D8 D9 D14 D15 D18 D22
Seleccionar, desenvolver e avaliar contidos do curriculum mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.	A3 A4	B1 B8 B9	C14 C16	D1 D2 D8 D14 D15
Analizar e comprender os procesos educativos na aula e fora de ela relativos ó período de 6-12 anos.	A5	B1 B8	C7 C15	D1 D8 D13 D14
Preparar, seleccionar ou construír materiais didácticos e utilízalos nos marcos específicos das distintas disciplinas atendendo aos principios teóricos básicos da globalización e a súa aplicación ás etapas de Educación Primaria.	A3 A4	B1 B4 B10 B11	C8 C9 C16 C17	D1 D2 D8 D14

Desenvolver a capacidade para recopilar, analizar, elaborar, crear, seleccionar e avaliar materiais curriculares apropiados ás características do alumno de Educación Primaria.	A3 A4 B9	B4 B8 C11	C8 C9 C14 C16 C17	D1 D8 D14 D15 D16 D17 D18
Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensinanza-aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias precisas.	A5	B1 B4	C8 C9 C16 C18	D1 D8 D13 D14 D15
Utilizar a avaliación, na súa función propiamente pedagóxica e non meramente acreditativa, como elemento regulador e promotor da ensinanza, da aprendizaxe e da súa propia formación.	A5	B1 B5	C9 C11 C13 C14 C16 C18	D1 D6 D8 D14 D15 D22
Potenciar o rendimient académico dos alumnos e o seu progreso escolar, no marco dunha educación integral.	A2 A3	B2 B8	C16 C17	D1 D2
Asumir a necesidade dun desenvolvemento integral continuo, mediante a autoavaliación da propia práctica.	A5	B8 B9 B12	C13 C18	D1 D6 D8 D14 D15

Contidos

Topic	
Cara unha conceptualización da Didáctica Xeral. Estructura disciplinar.	Aproximación o concepto de Didáctica. A Didáctica como Ciencia Social e como Ciencia da Educación. Ubicación da didáctica nas ciencias da educación. Desenvolvemento histórico da didáctica. Panorama actual da Didáctica. A Investigación Didáctica. Construción do coñecemento didáctico. Paradigmas de investigación didáctica. Enfoque positivista da Didáctica. Enfoque interpretativo da Didáctica. Enfoque crítico da Didáctica. A investigación no campo da didáctica. Proceso e fases da investigación.
A Didáctica como campo semántico: Estructura conceptual	O obxecto de estudo da Didáctica: A Ensinanza. O aprendizaxe. A Formación. A Instrución. A didáctica como tecnoloxía e práctica. Teorías e modelos Curriculares
Didáctica como campo de intervención: estrutura operativa	O Concepto e tipos currículo. Componentes do currículo. Modelos de curriculum. Factores que determinan o curriculum. Características e funcionalidade do deseño curricular no Sistema Educativo Español. Do curriculum prescriptivo ao curriculum de aula. O curriculum de Educación primaria.
O profesor como axente curricular.	Características do profesor na aula. Funcións do profesor. Competencias profesionais. A comunicación. A observación. A organización e dirección das actividades na aula
Competencias clave. Obxectivos de aprendizaxe	As competencias clave na LOMLOE. Obxectivos e Competencias da ensinanza. Niveis de xeralización na definición de obxectivos. Características dos obxectivos. Selección e secuenciación de obxectivos.
Contidos.	Contidos. Concepto, características dos contidos. Tipos de contidos. Selección de contidos. Secuenciación de contidos.
Metodoloxía didáctica.	Metodoloxía didáctica. O método didáctico. Principios metodolóxicos. Técnicas e estratexias de ensinanza. As situacións de aprendizaxe, actividades e exercicios. Componentes e estrutura das actividades. Criterios para a selección de actividades. Actividades extraescolares e complementarias
Medios didácticos.	Medios didácticos. Funcións dos recursos no ensino. Clasificación dos medios didácticos. O libro de texto como recurso didáctico. O entorno como recurso. Os medios audiovisuais. Os medios de comunicación social. Evaluación dos medios e recursos na ensinanza. Construción de novos recursos.
A avaliación dentro do currículo.	Paradigmas de avaliación. Fases na avaliación. Modalidades de avaliación. Técnicas de avaliación. Estándares de aprendizaxe. A avaliación da ensinanza. A avaliación do centro docente.
Diversidade e Inclusión na aula de Primaria	O plan de atención a diversidade nos centros. Adecuación do deseño curricular aos nenos con N.E.E.

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	4	0	4
Lección maxistral	25	40	65
Aprendizaxe baseado en proxectos	10.5	44.5	55
Eventos científicos	2	2	4
Seminario	9	10	19
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Proxecto	1	0	1
Cartafol/dossier	0	1	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Actividades introductorias	Nos primeiros días de clase explicarase o programa da materia, ofrecerase o material preciso e explicarase o manexo da plataforma.
Lección maxistral	A Lección maxistral utilizarase para a explicación dos contidos teóricos. Constitue unha actividade presencial na aula mediante a utilización de medios personais e audiovisuais. Estas leccións estrutúranse en catro partes: introdución, desenvolvemento, conclusións e debate, para explicar e aclarar os conceptos clave tanto teóricos como prácticos. As sesións maxistrais realizaranse con todo o grupo clase co fin de o alumnado domine os principios e conceptos traballados e adquira unha cultura argumentativa que lle axudará a resolver as partes teóricas do proxecto. Para o desenvolvemento das sesións teóricas, previo ao inicio de cada bloque de contidos, entrégase ao alumnado en MOOVI un pequeno dossier no que se inclúe: * Explicación de obxectivos e contidos. * Guión desenvolto de cada un dos temas e conceptos básicos. * Liñas xerais do desenvolvemento metodolóxico e proposta de actividades. * Prácticas relacionadas co bloque temático. * Temporalización. * Criterios e estratexias de avaliación que se seguirán nese bloque. * Documentos de lectura obrigatoria. * Bibliografía de ampliación.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Utilizarase como metodoloxía base o Aprendizaxe Basado en Proxectos ou Project Based Learning (PBL). Trátase dunha metodoloxía didáctica que utiliza metodoloxías activas e colaborativas cuxo obxectivo é que o alumnado alcance o dominio duns contidos mediante a realización dun proxecto. Siguiendo a Edwards (2000) o proceso para levar a cabo o deseño por proxectos é o seguinte: * Planificación da investigación * Selección do tema * Recollida da información * Aplicación * Análise de datos * Informe * Seguimento e avaliación O proxecto consistirá na elaboración dunha unidade didáctica integrada que se realizará individualmente ó longo do curso. Cada elemento curricular desta unidade terá un apartado teórico de fundamentación e análise que se realizará a través de consultas documentais e bibliográficas e tamén un apartado de deseño curricular. As diferentes fases do proxecto concretaranse nun produto escrito no ordenador para incorporar na plataforma. A profesora ofrecerá posibles temáticas para a unidade didáctica. A elaboración do proxecto terá varias fases que coinciden co deseño dos elementos curriculares dunha unidade didáctica. Para desenvolver o proxecto o alumnado terá en conta as explicacións teóricas da profesora e o traballo en equipo cos compañeiros donde se realizará unha retroalimentación do proceso para corregir o antes posible os posibles erros no desenvolvemento do proxecto, e a experiencia dos compañeiros de outros cursos o que permitirá una coavaliación do proceso. Utilizaranse diferentes estratexias didácticas, como a gamificación, técnicas cooperativas ou a aula invertida e recursos e materiais propios de cada disciplina. No desenvolvemento do proxecto cumpren un papel fundamental as contornas virtuais de aprendizaxe que neste caso virán desenvolvidas a través da plataforma (MOOVI).
Eventos científicos	O alumnado poderá aportar documentación de outros eventos educativos que se realicen na facultade, na universidade ou no contexto social próximo sempre que axuden o desenvolvemento exitoso da materia e a asimilación e dominio dos contidos.
Seminario	A profesora organizará un seminario monográfico sobre un tema de actualidade e sempre relacionado con unha temática da materia para facilitar a comprensión do contido e a interdisciplinabilidade que se produce no eido didáctico dada a complexidade do feito educativo.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Aprendizaxe baseado en proxectos	Serán varias as estratexias que poñamos a disposición do alumnado para a seguir con éxito o desenvolvemento da materia: * Durante a realización dos proxectos o alumnado poderá comprobar se o seu traballo é correcto a través de modelos comparativos. * Nas Titorías grupais o alumnado pode ir comprobando a evolución na aprendizaxe mediante a retroalimentación do proceso tanto na relación coa profesora como cos seus compañeiros (co-avaliación). Intentaremos poñer en común os avances e estado actual do rendemento individual e de grupo. Ademais disporá de probas de autoavaliación e autoreflexión co fin de reflexionar de forma sistemática sobre o que estamos facendo, os avances sobre o aprendido, e a funcionalidade práctica dos contidos impartidos.

Avaliación

Description		Qualification Training and Learning Results					
Exame de preguntas obxectivas	O alumnado realizará unha proba tipo test para avaliación dos contidos conceptuais (competencias de coñecemento). Para a avaliación da proba tipo test utilizaráse a formula: Acertos menos (erros / n $\square$ 1). Donde n = nº de posibles respostas. Na segunda convocatoria o exame será de preguntas de desenvolvemento.	40	A3 A5	B1 B11	C8 C11 C17	D1 D14	
Proxecto	O proxecto final consistirá na presentación dunha unidade didáctica integrada fundamentada a nivel teórico. Este proxecto será presentado o día do exame oficial da materia. Este traballo permitirá avaliar os contidos procedimentais.	40	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B4 B10 B11 B12	C7 C8 C9 C15 C16 C17 C18	D1 D2 D6 D8 D13 D15	
Cartafol/dossier	Utilizaranse rexistros observacionais para comprobar a participación do alumnado nos traballos, a súa implicación nos mesmos e as súas actitudes de colaboración, axuda, reflexión crítica e apoio o labor de equipo (competencias saber ser e saber estar). Tamén mediante estes rexistros a profesora poderá medir a participación, implicación nos traballos, compromiso, ético, etc.. do alumnado nos traballos grupais.	20	A2 A4	B5 B8 B9 B10 B12	C9 C11 C13 C14	D9 D14 D15	

Other comments on the Evaluation

A avaliación desta materia desenvólvese en varios niveis e dimensións. Partindo do marco xeral das competencias, é dicir, das capacidades, a avaliación tentará recoller e valorar aqueles aspectos relacionados co alumnado respecto a: campo dos coñecementos, campo dos procedementos, campo actitudinal e campo relacional.

Entendemos que o equilibrio estará en que o alumnado sexa capaz de dominar estas catro grandes dimensións que dalgunha forma contribuirá a que se me for de maneira integral.

A avaliación está deseñada en función das seguintes características: formativa, continua, integral e final. Por tanto, afecta a todo o proceso de ensino-aprendizaxe.

A avaliación do proxecto terá dous aspectos: por unha banda a xustificación teórica dos distintos elementos curriculares traballados e por outro o seu deseño. Para avaliar o proxecto seguiranse as seguintes normas:

- 1.- Utilización dos coñecementos dispoñibles nos documentos traballados na aula para contrastar as propias ideas, apoialas e fundamentalas. Comprensión das ideas básicas contidas nos materiais utilizados e analizados.
- 2.- Expresar correctamente as ideas propias, argumentadas e demostrar capacidade de escoita e receptividade.
- 3.- Crítica razoada de posicións e feitos fundamentados con argumentos utilizando un vocabulario técnico propio da materia.
- 4.- Claridade expositiva, habilidades de comunicación, estrutura da presentación traballada na aula
- 5.- Estrutura lóxica das ideas.
- 6.- Utilización e manexo das TIC.
- 7.- Adecuación e coherencia entre as actividades prácticas e os contidos teóricos.

8.- Calidade das achegas e expresións de ideas innovadoras, contribucións no traballo en grupo, compromiso nas diferentes tarefas

9.- Formulación dos obxectivos didácticos, adecuación a idade, o tempo, etc. 10.-

Selección do tema, secuenciación dos contidos o longo da unidade didáctica, adecuación a idade, o tempo, etc. 11.-

Selección das actividades, creatividade na súa elaboración, adecuación a idade e a temporalización.

12.- Deseño innovador de recursos

13.- Selección das estratexias de avaliación: actividades de avaliación, tipos e técnicas de avaliación, deseño de instrumentos etc.

O seguimento dos grupos de traballo convértese nunha ocasión privilexiada para introducir, por parte da profesora, aspectos actitudinais (cooperación, responsabilidade profesional, motivación polo traballo de mestre etc.)/ etc.). Do mesmo xeito, nalgúns fases do proxecto pídeselle ao alumnado que valoren o seu propio traballo (autoavaliación) ou o traballo dos demais compañeiros (coevaluación) para facer unha retroalimentación do proceso que permita resolver os erros na aprendizaxe o antes posible. Para a valoración de traballo en grupo o alumnado debe cubrir unha matriz de autovaloración que estará dispoñible na plataforma.

A cualificación final da disciplina resultará da integración das distintas notas nas actividades realizadas. Deberán ser superadas todas as partes para poder obter unha cualificación positiva.

Os alumnos/as que non realicen todas as actividades de avaliación obterán a cualificación final de suspenso, aínda que algúns dos exercicios estean aprobados. Se o alumno/realízaa algunha das actividades de curso terá a cualificación de suspenso, xa que participou nalgunha das actividades e realízase unha avaliación continua.

ALUMNADO NON ASISTENTE: Os estudantes non asistentes deben presentar o mesmo traballo de clase e tomar as mesmas probas cos estudantes asistentes. Debe presentar evidencia durante o curso do traballo realizado.

A revisión dos exames será no despacho da profesora unha vez concluída a corrección.

Pautas de mellora para a recuperación

Serán varias as estratexias que poñamos a disposición do alumnado para a súa mellora, e de ser o caso, da recuperación da materia:

1.- Titorías onde podemos ir vendo a evolución na aprendizaxe e resolver posibles dúbidas

2.- Exercicios na plataforma. Onde se poderá comprobar os avances e estado actual do rendemento individual e de grupo

3.- Probas de auto-reflexión e autoavaliación onde os grupos e os alumnos individualmente poderán reflexionar de forma sistemática sobre o que estamos a facer, os avances sobre o aprendido, e a funcionalidade práctica dos contidos impartidos

Os exercicios e as probas para a súa análise estarán na plataforma MOOVI.

AVALIACIÓN GLOBAL DE CARACTER FINAL:

Os estudantes realizarán as mesmas probas que durante a avaliación continua. É dicir, se na convocatoria de xuño non fosen superadas todas as partes da avaliación, en xullo avaliaranse mediante un exercicio escrito, a presentación dunha unidade didáctica xustificada e deseñada segundo o modelo constructivista e as prácticas de aula que poden atoparse na plataforma.

As datas do exame pode atoparse na páxina web da facultade. <http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames/>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

CANTÓN MAYO, I y PINO JUSTE, M., **Diseño y desarrollo del curriculum**, Alianza Editorial, 2011

PINO JUSTE, M., **Metodologías activas como clave en los procesos de innovación en la escuela. En Miguel A. Santos Rego et al. Éxito Educativo: Claves de Construcción y Desarrollo**, (pp. 129-150), Editorial Tirant lo Blanch., 2019

Alvariñas-Villaverde, M.; Pino Juste, M. y Portela-Pino, I., **Neuroeducación o las nuevas coordenadas del éxito educativo.**, (pp. 151-172), Tirant lo Blanch, 2019

Complementary Bibliography

Recomendacións**Subjects that continue the syllabus**

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/P02G120V01101

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/P02G120V01202

IDENTIFYING DATA**Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria**

Subject	Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria			
Code	P02G120V01202			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinator	Martínez Figueira, María Esther			
Lecturers	Martínez Figueira, María Esther			
E-mail	esthermf@uvigo.es			
Web				
General description	Esta materia cumple un papel fundamental derivado do seu carácter instrumental e formativo: - Ten un carácter instrumental porque se traballan as competencias necesarias para o manexo das tecnoloxías como ferramentas para a procura, tratamento, organización e representación da información. Neste sentido, serve de apoio a outras materias do plan de estudos. - Ten un carácter formativo porque ofrece unha nova visión de como ensinar e como aprender na escola (6-12 anos) dentro da sociedade da información e o coñecemento. Nesta materia terás a oportunidade de coñecer, analizar e valorar cal é o novo papel do profes@r, de l@s alumn@s e dos elementos que configuran o acto didáctico, cal é a nova maneira de ensinar e aprender en educación primaria coa tecnoloxía. Así coñecerás, entre outras cousas, a usar novos recursos didácticos con base tecnolóxica, como deseñar e elaborar materiais didácticos empregando a tecnoloxía, que estratexias de traballo empregar coas novas tecnoloxías na escola ... Por último, como maestr@ será necesario que sexas capaz de axudar aos nenos e nenas de 6 a 12 anos a desenvolverse neste novo ámbito tecnolóxico pero cunha visión crítica e reflexiva, que lle permita descubrir nas tecnoloxías unha ferramenta non só para o seu lecer e tempo libre, senón tamén para a súa formación como parte dunha cidadanía libre e responsable.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitán demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable

B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar
C2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais
C5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
C6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
C7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12
C8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
C9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan
C11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales
C16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
C23	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D22	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Analizar o contexto da actual sociedade da información e reflexionar sobre a nova contorna social e educativa que xeran as Tecnoloxías da Información e a Comunicación (TIC), dando lugar á necesidade de adquirir novas competencias persoais e profesionais.	A1	B1	C1	D1
	A2	B2	C2	D2
	A3	B6	C7	
	A4	B9	C8	
	A5	B10	C11 C17 C19	
Familiarizarse cos marcos lexislativos que regulan a contorna dixital e coñecer a lexislación aplicable ao uso das novas tecnoloxías da información e a comunicación na educación primaria.	A5	B1	C1	D1
		B2	C2	D2
		B5	C5	
		B6	C7	
			C8 C9	

Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas.	A3 A5	B1 B6	C1 C2 C5 C7 C8 C9 C23	D1 D6
Adquirir conceptos teóricos e habilidades prácticas para o emprego de habilidades que faculten ao alumno no manexo e aplicación dos novos medios tecnolóxicos e dixitais na súa formación continuada e o exercicio profesional.	A2 A4 A5	B1 B2 B4 B5 B6 B8 B10 B11 B12	C1 C2 C5 C6 C7 C8 C9 C11 C15 C17 C19	D1 D5
Construír unha base de coñecementos, actitudes e habilidades técnicas útiles para o futuro mestre no desenvolvemento da súa actividade profesional que lle permitan unha axeitada utilización dos recursos tecnolóxicos ao seu alcance, analizando e reflexionando sobre as implicacións que a devandita utilización ten no deseño e desenvolvemento curricular.	A2 A5	B1 B2 B5 B6 B9 B11 B12	C1 C2 C5 C7 C8 C11 C15 C17 C19	D1 D2 D5 D14 D15 D22
Ser quen de buscar, seleccionar e avaliar ou deseñar e construír materiais didácticos en soporte tecnolóxico adaptados ás características do alumnado e dos contidos de aprendizaxe, así como de realizar unha proposta didáctica de integración curricular en contextos específicos.	A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B10 B11 B12	C1 C2 C5 C6 C7 C8 C9 C11 C13 C15 C16 C17 C19 C23	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D22
Identificar puntos fortes e débiles nos materiais dixitais avaliando e determinando as súas posibilidades de integración nos procesos de ensino-aprendizaxe.		B1 B2 B10 B12	C9 C16 C23	D1 D14
Integrar os novos medios de comunicación nos procesos de ensino-aprendizaxe.	A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C1 C2 C5 C7 C8 C11 C17 C19 C23	D1 D7 D14 D15 D18 D22

Afrontar a produción e adaptación de materiais e recursos tecnolóxicos de forma creativa e innovadoras axustándose ás necesidades de contornas específicas.	A4	B1	C1	D1
	A5	B2	C2	D2
		B3	C5	D3
		B4	C6	D4
		B5	C7	D5
		B6	C8	D6
		B7	C9	D7
		B8	C11	D8
		B9	C13	D9
		B10	C15	D12
		B11	C16	D13
		B12	C17	D14
			C19	D15
Desenvolver as capacidades de colaboración, participación activa e traballo en equipo como instrumentos básicos da formación como docentes, e tomar conciencia de que o ensino é un labor de equipo.	A2	B5	C16	D8
	A5	B6		D9
		B9		D12
				D13
				D15
Traballar autonomamente, cun posicionamento académico e unha actitude investigadora ante os procesos educativos en xeral e a educación virtual ou e-learning, en particular.	A5	B1	C19	D14
		B12	C23	D15
				D16
				D17
				D22

Contidos

Topic	
PARTE TEÓRICA	8 temas
Tema 1: As TIC na sociedade da información	1.1. TIC: concepto e características 1.2. Sociedade do coñecemento, sociedade da información e sociedade en rede. 1.3. Características e enfoques educativos na SI e SC. 1.4. Alfabetización tecnolóxica, dixital e multimedia.
Tema 2: A integración das TIC en contextos educativos	2.1. Aspectos lexislativos e curriculares. 2.2. Desenrolo da competencia dixital. 2.3. Aspectos organizativos na integración das TIC. 2.4. O proxecto Abalar/Edixgal en Galicia e os proxectos nacionais de implantación das TIC
Tema 3: Inclusión educativa con apoio das TIC	3.1. As tecnoloxías de apoio a diversidade: tipoloxías e funcións 3.2. Experiencias de integración das TIC para a inclusión educativa
Tema 4: Metodoloxías activas con recursos tecnolóxicos para o proceso de ensino-aprendizaxe	4.1. Uso responsable de Internet na sociedade do coñecemento. 4.2. Metodoloxías activas: a gamificación na aula, a aula invertida, ABP (webquest e cazas do tesouro) e outras metodoloxías activas da aprendizaxe
Tema 5: Recursos multimedia para a educación primaria	5.1. Concepto e criterios de selección de REA nos repositorios institucionais. 5.2. Concepto, clasificación e características dos multimedia educativos 5.3. Selección e avaliación de multimedias educativos 5.4. Aspectos de deseño na elaboración de materiais didácticos multimedia
Tema 6: Recursos tecnolóxicos para o proceso de ensino-aprendizaxe	6.1. Do libro de texto ao libro dixital 6.2. O encerado dixital na aula 6.3. STEAM e Robótica educativa 6.4. M-learning, dispositivos móbiles e aplicacións móbiles 6.5. Realidade aumentada vs Realidade Virtual 6.6. Impresión 3D 6.7. Videoxogos
Tema 7: A linguaxe audiovisual e os medios de comunicación de masas en educación primaria	7.1. Lectura de imaxes. A imaxe dixital 7.2. A televisión e a publicidade na aula 7.3. Utilización educativa do vídeo e do cine 7.4. Integración do cine en educación e na aula

Tema 8: A avaliación e a titoría a través das TIC	8.1. O portafolio e a rúbrica para a avaliación e seguemento de aprendizaxes 8.2. A acción titorial mediada por TIC
PARTE PRÁCTICA: As prácticas serán proxectos de traballo en equipo (só excepcionalmente individuais baixo causas debidamente motivadas) cuxo produto final será un proxecto dixital que comprenderá as diferentes prácticas abordadas nas horas B da materia. Este proxecto dixital na súa totalidade ou parte del, será defendido oralmente ante o grupo-clase.	O proxecto dixital comprenderá prácticas relativas a: 1. Creación de espazos de traballo colaborativo 2. Póster dixital, infografía[] 3. Búsqueda, análise de REA e creación de actividades multimedia propias 4. Webquest 5. Proxecto STEAM: robótica, realidade aumentada, impresión 3D... 6. Proxecto audiovisual 7. Escape Rooms educativos e videoxogos 8. Exposición do proxecto dixital 9. ...

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	1	5	6
Flipped Learning	2	10	12
Prácticas con apoio das TIC	30	45	75
Lección maxistral	16.5	16.5	33
Cartafol/dossier	2	14	16
Exame de preguntas obxectivas	1	7	8
*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.			

Metodoloxía docente	
	Description
Traballo tutelado	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos vinculados a cada un dos temas.
Flipped Learning	Entrevistas que o alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe. Van encamiñadas a guiar todo o proceso de aprendizaxe proporcionando documentación, resolvendo dúbidas, orientando traballos, corrixindo propostas, etc.
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedementais relacionadas coa materia. Desenvólvense a través das TIC de forma autónoma.
Lección maxistral	Exposicións sobre contidos da materia, bases teóricas e/ou directoras dun traballo, exercicio ou práctica a desenvolver individual ou en grupo.
Cartafol/dossier	O/a estudante desenvolve exercicios ou proxectos vinculados a cada un dos temas.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Flipped Learning	Orientación en pequenos grupos durante a resolución das tarefas sobre os proxectos de prácticas, ben sexa presencialmente e/ou empregando os medios telemáticos como correo electrónico, vídeoconferencia, foros de Moovi, aulas virtuais de campus remoto, despacho virtual...
Cartafol/dossier	Orientación en pequenos grupos durante a resolución das tarefas sobre os proxectos de prácticas, ben sexa presencialmente e/ou empregando os medios telemáticos como correo electrónico, vídeoconferencia, foros de Moovi, aulas virtuais de campus remoto, despacho virtual...
Prácticas con apoio das TIC	Orientación en pequenos grupos durante a resolución das tarefas sobre os proxectos de prácticas, ben sexa presencialmente e/ou empregando os medios telemáticos como correo electrónico, vídeoconferencia, foros de Moovi, aulas virtuais de campus remoto, despacho virtual...
Traballo tutelado	Orientación en pequenos grupos durante a resolución das tarefas sobre os proxectos de prácticas, ben sexa presencialmente e/ou empregando os medios telemáticos como correo electrónico, vídeoconferencia, foros de Moovi, aulas virtuais de campus remoto, despacho virtual...

Avaliación			
	Description	Qualification	Training and Learning Results

Traballo tutelado	Realización de actividades derivadas dos contidos de tipo teórico	10	A1	B1	C1	D1
			A2	B2	C2	D2
			A3	B3	C5	D3
			A4	B4	C6	D4
			A5	B5	C7	D5
				B6	C8	D6
				B7	C9	D7
				B8	C11	D8
				B9	C13	D9
				B10	C15	D12
				B11	C16	D13
				B12	C17	D14
					C19	D15
					C23	D16
						D17
						D18
						D22
Prácticas con apoio das TIC	Deseño e produción das actividades prácticas de laboratorio.	30	A1	B1	C1	D1
			A2	B2	C2	D2
			A3	B3	C5	D3
			A4	B4	C6	D4
			A5	B5	C7	D5
				B6	C8	D6
				B7	C9	D7
				B8	C11	D8
				B9	C13	D9
				B10	C15	D12
				B11	C16	D13
				B12	C17	D14
					C19	D15
					C23	D16
						D17
						D18
						D22
Cartafol/dossier	Resultados das actividades prácticas de laboratorio en formato vlogging.	30	A1	B1	C1	D1
			A2	B2	C2	D2
			A3	B3	C5	D3
			A4	B4	C6	D4
			A5	B5	C7	D5
				B6	C8	D6
				B7	C9	D7
				B8	C11	D8
				B9	C13	D9
				B10	C15	D12
				B11	C16	D13
				B12	C17	D14
					C19	D15
					C23	D16
						D17
						D18
						D22
Exame de preguntas obxectivas	Proba tipo os contidos da materia.	30	A1	B1	C1	D1
			A2	B2	C2	D2
			A3	B3	C5	D3
			A4	B4	C6	D4
			A5	B5	C7	D5
				B6	C8	D6
				B7	C9	D7
				B8	C11	D8
				B9	C13	D9
				B10	C15	D12
				B11	C16	D13
				B12	C17	D14
					C19	D15
					C23	D16
						D17
						D18
						D22

Other comments on the Evaluation

Avaliación continua: é dirixida ao alumnado que elixe asistir con regularidade a clases (como mínimo un 80%). Este alumnado deberá cumprir as seguintes condicións:

- Obter unha puntuación mínima de 3 puntos nas 'prácticas' (dos 6 puntos asignados a esta parte da materia), en concreto nas probas Prácticas con apoio das TIC e Cartafol/dossier.
- Obter unha puntuación mínima de 2 puntos na 'teoría' (dos 4 puntos asignados a esta parte da materia), en concreto nas probas Traballo Tutelado e Exame de preguntas obxectivas.
- Será condición indispensable para superar a materia aprobar de maneira independente os contidos prácticos e os contidos teóricos da materia.

Avaliación global: é dirixida ao alumnado que elixe asistir ou non asistir con regularidade a clases (como mínimo un 80%). Este alumnado deberá realizar unha única proba: un exame que comprenderá 4 partes na que haberá un suposto práctico, unha práctica TIC, preguntas de resposta longa e preguntas obxectivas tipo test. Será condición indispensable para superar a materia que se obteña polo menos un 5.

As competencias non adquiridas serán avaliadas en 2ª convocatoria e, de non aprobarse entón, non se gardarán as notas para a seguinte convocatoria.

Pódense consultar as datas de exames na páxina web da facultade: <http://fcced.uvigo.es/gl/>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Raposo-Rivas, M.; Cebrián de la Serna, M. (Coord.), **Tecnologías para la formación de educadores en la sociedad del conocimiento**, 1, Pirámide, 2020

Gallego, M.J.; Raposo, M. (coord.), **Formación para la educación con tecnologías.**, 1, Pirámide, 2016

Cebrian De la Serna, M.; Gallego Arrufat, M.J, **Procesos educativos con TIC en la sociedad del conocimiento**, 1, Pirámide, 2011

Complementary Bibliography

John Siraj-Blatchford, Pablo Manzano, **Nuevas tecnologías para la educación infantil y primaria**, CIDE, 2025

Haidt, Jonathan, **La generación ansiosa : por qué las redes sociales están causando una epidemia de enfermedades mentales entre nuestros jóvenes**, Barcelona:Deusto, 2024

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Innovación e investigación didáctica/P02G120V01504

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/P02G120V01101

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/P02G120V01201

Other comments

RECOMÉNDASE:

- 1) Actitude favorable e receptiva para a experimentación e exploración das posibilidades que ofrecen as tecnoloxías no campo educativo.
 - 2) Asistencia continua ás sesións de teoría e prácticas. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado e para avaliación, por parte dos docentes, do grao de desenvolvemento das capacidades instrumentais e procedimentais.
 - 3) Que o alumnado non asistente o comunique durante o primeiro mes de clase para determinar as alternativas metodolóxicas e de avaliación que se van seguir.
-

IDENTIFYING DATA				
Historia: Historia do presente				
Subject	Historia: Historia do presente			
Code	P02G120V01203			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Historia, arte e xeografía			
Coordinator	Velasco Martínez, Luis			
Lecturers	Velasco Martínez, Luis			
E-mail	luis.velasco.martinez@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/historia_contemporanea			
General description	A materia de Historia do Presente pretende introducir ao alumnado no estudio dos principais acontecementos e os procesos xerais de cambio e continuidade da Humanidade a partires da segunda metade do século XX e, o tempo, que se familiarice coas destrezas propias da aprendizaxe histórica, entre as que compre destacar a localización dos acontecementos no espazo e no tempo, o manexo de fontes de información, a interpretación crítica dos datos, a conciencia de que as explicacións causais son produto da interacción dun conxunto de factores diversos, capacidade de análise e síntese ou a emisión de xuízos fundamentados sobre asuntos controvertidos.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Code	
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
C31	Comprender os principios básicos das ciencias sociais
C32	Coñecer o currículo escolar das ciencias sociais
C33	Integrar o estudo histórico e xeográfico desde unha orientación instructiva e cultural
C34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico
C35	Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos
C37	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes
D23	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia	
Expected results from this subject	Training and Learning Results

Comprender os principios básicos da Historia e das Ciencias Sociais para ser capaz de deseñar, planificar e avaliar correctamente os procesos de ensino e aprendizaxe.	A3	B8 B10	C31 C32 C33 C34 C35 C37	D1 D2 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D20 D23
Manexar diferentes instrumentos de recompilación de información e investigar en fontes diversas da Historia do Presente para ser capaz de planificar, realizar e presentar pequenas investigacións individuais e en equipo que contribúan á elaboración dun discurso crítico e razoado sobre a realidade actual.	A3	B8 B11	C31 C32 C33 C34 C35 C37	D1 D2 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D20 D23
Promover o estudo da Historia e das Ciencias Sociais desde unha orientación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións públicas e privadas.		B11		D1 D2 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16
Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.	A3	B9		D1 D2 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D20 D23

Contidos

Topic

Historia e Tempo.

O cambio histórico e a súa dimensión cultural.

As bases do tempo presente.

As relacións internacionais (1945-1989).
Evolución económica (1945-1989).

Movimentos sociais e políticos na contemporaneidade.

Os movementos de contestación social.
Sistemas e ideas políticas.
Xénero e desigualdade social.

O mundo do presente: de 1989 á "Gran Recesión".

A posguerra fría e a Nova Orde Mundial.
O mundo despois do 11-S.
Das crises dos noventa á Gran Recesión.

Globalización e novos modelos culturais.

A globalización económica.
A "sociedade rede": cultura e novas tecnoloxías da información.
Crecemento e desenvolvemento sostible.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2.5	0	2.5
Lección maxistral	25	25	50
Obradoiro	15	20	35
Traballo tutelado	7	20	27
Presentación	1	1	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	27.5	29.5
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	0	4	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	
Lección maxistral	Explicación dos contidos da materia polo profesor, debates dirigidos, aportación personal do alumno
Obradoiro	Realización de comentarios de textos históricos e de actualidade. Traballo con fontes de información ou históricas.
Traballo tutelado	Traballos realizados de xeito individual ou en grupo polo alumnado orientados ao achegamento á bibliografía especializada, aos instrumentos de recompilación de información e ás fontes propias da Historia do Presente. Deberán estar asignados inexcusamente antes do remate do primeiro mes do cuadrimestre.
Presentación	Exposición sintética na aula dos traballos realizados en grupo.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Obradoiro	Resolución de dúbidas sobre a materia explicada nas leccións maxistras, sobre as lecturas recomendadas para a preparación das clases prácticas e seminarios. Resolución de dúbidas e problemas que poidan aparecer a medida que se desenrola a elaboración do traballo en grupo. Resolución de calquera outra dúbida ou problema que se lle poida plantexar ó alumnado. Todo o alumnado: curso virtual na plataforma de Teledocencia Moodle (MooVi, Uvigo), Tutoría presencial (despacho), Tutoría no Campus Remoto, correo electrónico.
Traballo tutelado	Resolución de dúbidas sobre a materia explicada nas leccións maxistras, sobre as lecturas recomendadas para a preparación das clases prácticas e seminarios. Resolución de dúbidas e problemas que poidan aparecer a medida que se desenrola a elaboración do traballo en grupo. Resolución de calquera outra dúbida ou problema que se lle poida plantexar ó alumnado. Todo o alumnado: curso virtual na plataforma de Teledocencia Moodle (MooVi, Uvigo), Tutoría presencial (despacho), Tutoría no Campus Remoto, correo electrónico.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Traballo tutelado	Presentación e entrega, na data sinalada dos traballos realizados de xeito individual ou en grupo polo alumnado. Valorarase o marco teórico, a estrutura e articulación do traballo, a reflexión crítica sobre as fontes e a presentación formal do mesmo. Obxectivos de aprendizaxe. Profundizar mas destrezas propias da aprendizaxe histórica, entre as que destacan: localización dos acontecementos no espazo e no tempo, manexo de fontes de información, interpretación crítica dos datos, conciencia de que as explicacións históricas son produto da interacción de diversos factores, capacidade de análise e síntese, capacidade de emitir xuízos fundamentados sobre asuntos controvertidos. Dentro das técnicas historiográficas: manexo das categorías temporais, representación de ciclos e de etapas, vocabulario específico, etc.	30	A3 B8 D1 B9 D2 B10 D6 B11 D7 D8 D9 D12 D14 D15 D16

Exame de preguntas de desenvolvemento	Valoraranse os coñecementos teóricos da materia, a estruturación de ideas e a precisión e claridade expositiva a través de una prueba de evaluación que podrá incluir tanto cuestiones de contenido teórico como comentarios de textos, mapas y gráficas. Resultados da aprendizaxe: Capacidade para reflexionar criticamente sobre aspectos importantes do Presente e sobre a construción de valores sociais, os cambios nas relacións de xénero e interxeracionais, multiculturalidade e interculturalidade, a discriminación e inclusión social, etc.	30	B9	D1 D2 D6 D7 D8 D14 D20 D23
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	Seminarios : Selección, presentación, análise e crítica dos materiais traballados e capacidade para fomentar o debate, a discusión e a participación. Traballos de aula: Presentación e entrega, nas datas sinaladas e conforme aos parámetros indicados, dos exercicios prácticos indicados. Resultados da aprendizaxe: Dentro das técnicas historiográficas: manexo das categorías temporais, representación de ciclos e de etapas, vocabulario específico, etc. Integración de novas tecnoloxías de información: fontes primarias e como un obxecto de estudo, alcanzando a capacidade de analizar criticamente o impacto das novas tecnoloxías e medios de comunicación	40	A3 B8 B10	C31 D1 C32 D2 C33 D6 C34 D7 C35 D8 C37 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D20 D23

Other comments on the Evaluation

Valoraranse a asistencia e participación activa nas sesións teóricas e prácticas, seminarios, titorías e outras actividades.

Aqueles estudantes que elixan ser avaliados mediante a modalidade de "avaliación global" deberán comunicalo ao profesorado responsable da materia no prazo de 31 días hábiles dende o inicio de cada cuadrimestre (artigo 19.4 do Regulamento sobre a avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado da Universidade de Vigo). Examinaranse de todo o programa da materia, o cal deberán preparar a partir da bibliografía básica sinalada. Asemade, deberán realizar obrigatoriamente un traballo práctico ou bibliográfico, que será asignado polo profesor responsable con anterioridade ao remate das sesións presenciais e entregado na data do exame. Este último suporá o 70% da nota final e o traballo o 30%.

Os alumnos da modalidade presencial que non realicen todas as actividades e traballos prácticos ou non acaden nestes ou no examen a cualificación de aprobado, deberán repetir na segunda convocatoria aquelas partes da materia que teñan suspensas ou ben acollerse á modalidade non presencial con idénticos requisitos aos esixidos a este alumnado.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose aprobadas, polo tanto, nese curso académico.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade, no apartado "Exames".

As datas oficiais dos exames pódense consultar na web da facultade: <http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames>

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices do centro, a normativa vixente da UVigo e a lexislación.

Na programación de probas de avaliación para evitar que o alumnado utilice ferramentas de IA de maneira non ética poderán establecerse probas de avaliación da teoría e das prácticas que fomenten a participación plena e por conta propia do alumnado e que lle permitan adquirir as competencias programadas na guía docente.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Avilés Farré, Juan, Pardo, Rosa y Sepúlveda, Isidro., **Las Claves del mundo actual : una historia global desde 1989**, 1ª, Síntesis, 2014

Rueda Lafond, J.C. y otros, **Historia Actual del Mundo. De la postguerra a la Cultura Global**, 1ª, Síntesis, 2016

Núñez Seixas, X.M., **Las utopías pendientes. Una breve historia del mundo desde 1945**, 1ª, Crítica, 2015

Complementary Bibliography

Aróstegui, Julio, **La Historia vivida : sobre la historia del presente.**, 1ª, Alianza Editorial, 2004

Avilés Farré, Juan. y Sepúlveda, Isidro., **Historia del mundo actual : de la caída del Muro a la Gran Recesión**, 1ª, Síntesis, 2014

Azcona Pastor, José Manuel; Maduño Álvarez, Miguel, **Guerra y orden internacional. Siglos XX y XXI**, 1ª, Síntesis, 2021

Fontana, Josep, **Por el bien del imperio : una historia del mundo desde 1945**, 8ª, Pasado y Presente, 2011

Judt, Tony, **Postguerra : una historia de Europa desde 1945.**, 1ª, Taurus, 2012

Fernández Rodríguez, José Julio (Coord.), **Democracia y seguridad: respuestas para avanzar en el sistema público**, 1ª, Tirant, 2021

Montero, Manuel, **Historia del presente: De la Guerra Fría al mundo de hoy**, 1ª, Pinolia, 2023

Pardo, Rosa; Sepúlveda, Isidro, **Las claves del mundo actual**, 1ª, Síntesis, 2023

Toboso Sánchez, Pilar, **Historia De España Actual: Desde La II República hasta nuestros días**, 1ª, Síntesis, 2019

Rueda Laffond, J. C., Sánchez Román, J. A., Rubio Moraga, A. L., & Donofrio, A., **Historia actual del mundo: de la posguerra a la cultura global**, 1ª, Síntesis, 2016

Comellas, José Luis, **Historia Breve Del Mundo Reciente**, 1ª, Rialp, 2022

Azcona Pastor, J.M., **HISTORIA DEL TIEMPO PRESENTE**, 2ª, Dunlop, 2019

Núñez de Prado Clavell, S., & Rodríguez Jiménez, J. L., **Historia del tiempo presente**, 1ª, Universitas, 2016

Olstein, D., **Breve historia del presente**, 1ª, RBA, 2023

Harari, Y.N., **Sapiens. De animales a dioses: Breve historia de la humanidad**, 5ª, Debate, 2024

Harari, Y.N., **21 lecciones para el siglo XXI**, 2ª, Debate, 2023

Harari, Y.N., **Homo Deus**), 2ª, Debate, 2022

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Xeografía/P02G120V01305

Didáctica das ciencias sociais/P02G120V01503

IDENTIFYING DATA				
Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento				
Subject	Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento			
Code	P02G120V01204			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinator	Benasach Torres, Fernando José			
Lecturers	Benasach Torres, Fernando José Diéguez Ruibal, José Luis			
E-mail	fernandojose.benasach@uvigo.es			
Web				
General description	Coñecer e identificar as principais dificultades de aprendizaxe e trastornos do desenvolvemento, a súa prevención, avaliación e principios básicos da intervención.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
C3	Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións
C4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento
C5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
C6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D16	Aprendizaxe autónoma

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
1. Identificar as dificultades da aprendizaxe e as disfuncións da personalidade.	B10	C4 C6 C13	D2 D7 D8 D9 D13
2. Comunicalas e colaborar no seu tratamento.	A2 A4	C3 C4 C5 C13	D1 D2

3. Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe.	B10	C3 C4 C6 C13 C17 C19	D1 D2 D7 D8 D9 D13 D16
4. Aplicar os coñecementos adquiridos para favorecer a aprendizaxe e o desenvolvemento en contextos diversos e plurais.	A2 A4	B10 C3 C4 C6 C13 C17 C19	D2 D7 D8 D13 D16

Contidos	
Topic	
Marcos e concepcións teóricas referentes ás dificultades na aprendizaxe e aos trastornos do desenvolvemento na educación primaria.	*
Identificación e intervención psicoeducativa das dificultades na aprendizaxe escolar durante a educación primaria.	*
Identificación, prevención e intervención psicoeducativa nas dificultades de aprendizaxe asociadas a factores sociofamiliares na educación primaria.	*
Identificación e intervención psicoeducativa dos trastornos do desenvolvemento na educación primaria.	*

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	1.5	0	1.5
Lección maxistral	18	20	38
Traballo tutelado	10	22.5	32.5
Estudo de casos	8	17	25
Debate	8	8	16
Resolución de problemas e/ou exercicios	5	5	10
Exame de preguntas obxectivas	2	25	27

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Actividades introductorias	Actividades encaminadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia. Explicación do programa, das competencias que se esperan que sexan alcanzadas, do sistema de traballo e da avaliación.
Lección maxistral	Exposición, por parte do docente, dos contidos sobre a materia obxecto de estudo.
Traballo tutelado	Elaboración de exercicios na aula e fóra dela baixo a dirección do docente.
Estudo de casos	Análise de casos coa finalidade de interpretalos, resolvelos, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar e completar coñecementos.
Debate	O alumnado discute e aporta sobre un tema previamente preparado.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Traballo tutelado	Supervisión nas aulas e nas titorías.
Estudo de casos	Supervisión nas aulas e nas titorías.
Tests	Description
Resolución de problemas e/ou exercicios	O profesor está a disposición do alumnado para resolver calquera dúbida e dar as orientacións necesarias para adquirir as competencias da materia, nun horario establecido previamente para titorías.

Avaliación

Description		Qualification	Training and Learning Results			
Traballo tutelado	Avaliación de actividades desenvolvidas polo alumnado sobre os contidos da materia: exposicións, análises de casos, entrega de traballos, proxectos...	30	A2 A4	B10	C3 C4 C5 C6 C13 C17 C19	D1 D2 D7 D8 D9 D13 D16
Estudo de casos	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia por medio de debates, exposicións orais e/ou presentación escrita dun traballo.	30	A2 A4	B10	C3 C4 C5 C6 C13 C17 C19	D1 D2 D7 D8 D9 D13 D16
Exame de preguntas obxectivas	Resposta a cuestións teórico-prácticas sobre a materia en formato tipo test de opción múltiple, verdadeiro/falso, respostas curtas ou probas orais.	40	A2 A4	B10	C3 C4 C5 C6 C17 C19	D1 D2 D7 D8 D9 D13 D16

Other comments on the Evaluation

Para acollerse á avaliación continua, o alumnado debe asistir, como mínimo, ao 80% das sesións presenciais, ademais de demostrar un aproveitamento adecuado da materia.

Para obter unha avaliación positiva, é preciso acadar o 50% da puntuación en cada parte da materia e mostrar un comportamento adecuado nas aulas, xa que a actitude e participación serán condicións imprescindibles para a súa superación. A cualificación final obterase mediante a suma ponderada das distintas partes avaliadas ao longo do curso.

Avaliación global: o alumnado non asistente ou que non supere a avaliación continua de forma positiva, segundo os parámetros expostos anteriormente, terá dereito a unha avaliación global que consiste na realización dunha proba escrita con preguntas tipo test con varias alternativas de resposta, preguntas con respostas curtas, con opcións de verdadeiro ou falso e/ou resolución dun caso práctico. Abranguerá contidos traballados nas aulas dos grupos A, B e C, e avaliará tanto os coñecementos como as competencias adquiridas. A nota final nesta modalidade terá unha ponderación de 10 puntos, o que equivale ao 100% da nota final.

O alumnado que opte pola avaliación global deberá contactar coa persoa coordinadora da materia para informar da súa situación durante o primeiro mes do cuadrimestre.

O uso da IA fóra das actividades especificamente indicadas polo profesorado será penalizado, xa que pode interferir na adquisición de competencias clave para superar a materia.

As datas oficiais dos exames pódense consultar na web da facultade no apartado de exames:

<http://fcced.uvigo.es/es/docencia/examenes>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

American Psychiatric Association (APA), **Manual Diagnóstico y Estadístico de los Trastornos Mentales, 5.ª edición revisada**, Editorial Medica Panamericana, 2022

Defior Citoles, S., Serrano Chica, F. y Gutierrez Palma, N, **Dificultades específicas de aprendizaje**, Síntesis, 2015

Ezpeleta, L. y Josep, T., **Psicopatología del desarrollo**, Pirámide, 2014

Fiuza Aseroy, M.J. y Fernández Fernández, M.P, **Dificultades de aprendizaje y trastornos del desarrollo. Manual didáctico.**, Ediciones Pirámide. Colección, 2014

García, J.M., Pérez, J. y Berrueto, P., **Discapacidad intelectual. Desarrollo, comunicación e intervención**, Cepe, 2002

Hudson, D. y Alcina, S., **Dificultades específicas de aprendizaje y otros trastornos: guía básica para docentes**, Narcea, 2017

Organización Mundial de la Salud, OMS, **Clasificación Internacional de Enfermedades, 11.a revisión**, 2019

Schalock, R.L., Luckasson, R. y Tassé, M.J., **Discapacidad intelectual. Definición, diagnóstico, clasificación y sistemas de apoyos (12ª edición)**, Tea Ediciones, 2021

Complementary Bibliography

Arnedo Montero, M. y Montes Lozano, A., **Neuropsicología del desarrollo**, Editorial Médica Panamericana,

Caballo, V.E. y Simón, M.A., **Manual de psicología clínica infantil y del adolescente: trastornos específicos**, Pirámide, 2002

Caballo, V.E. y Simón, M.A., **Manual de psicología clínica infantil y del adolescente: trastornos generales**, Pirámide, 2002

Deaño, M., **Cómo prevenir las dificultades del cálculo**, Aljibe, 2000

Fernández Hermida, J.R y Villamarín Fernández, S., **Libro Blanco de la Salud Mental Infanto-Juvenil (Volumen 1)**, Colegio Oficial de Psicología España, 2021

González Pienda, J. y Nuñez Perez, J.C, **Dificultades de aprendizaje escolar**, Piramide, 1998

Marchesi, A., Coll, C. y Palacios, J. (compls.), **Desarrollo psicológico y educación 3. Trastornos del desarrollo y necesidades educativas especiales.**, Alianza, 1999

Rodríguez Sacristán, J., **Psicopatología infantil básica. Teoría y casos clínicos.**, Pirámide, 2002

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/P02G120V01201

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/P02G120V01202

Subjects that it is recommended to have taken before

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/P02G120V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/P02G120V01103

IDENTIFYING DATA**Psicología: Psicología da educación: Procesos de aprendizaxe escolar**

Subject	Psicología: Psicología da educación: Procesos de aprendizaxe escolar			
Code	P02G120V01205			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Psicología evolutiva e comunicación			
Coordinator	González González, Salvador Guillermo			
Lecturers	González González, Salvador Guillermo			
E-mail	salva@uvigo.es			
Web				
General description	Esta materia proporciona ao futuro docente un coñecemento detallado sobre o proceso de aprendizaxe dos seus alumnos/as e a forma de melloralo mediante procedementos de instrución acomodados. Na actualidade espérase que o mestre/a desempeñe un papel de guía, titor/a, mediador/a dos procesos de aprendizaxe; que sexa un investigador activo na aula e moi crítico e reflexivo co seu labor. Esta materia é unha ferramenta esencial que o capacitará para desempeñoo destas funcións.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
C1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar
C5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
C6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
C7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12
C11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
C19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Traballo nun contexto internacional

D12 Habilidades nas relacións interpersoais

D13 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade

D14 Razoamento crítico

D15 Compromiso ético

D16 Aprendizaxe autónoma

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto escolar, familiar e social.	A3		C1 C7	D1 D2 D6 D14 D16
Coñecer e aplicar nunha proposta educativa as formulacións actuais baseados na aprendizaxe de competencias.	A2	B2	C5 C16	D1 D6 D11
Identificar e deseñar actuacións educativas na aula para atender a alumnado con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe.	A2 A3	B4 B7	C6	D2 D7 D8 D13 D15
Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula de primaria e utilízalos para xestionar o clima da aula e a instrución.	A2 A3	B5	C11	D12
Promover o traballo cooperativo e o traballo autónomo que permita deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe con outros docentes e profesionais.	A2 A3 A4		C13	D2 D8 D9 D12
Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación en psicoloxía da educación na idade escolar.	A5	B10	C19	D1 D2 D3 D6 D7 D11 D14 D16

Contidos

Topic	
Paradigmas e concepcións teóricas sobre a aprendizaxe e a aprendizaxe escolar	Contribucións do condutismo á explicación dos procesos de aprendizaxe. Aprendizaxe por observación: a teoría social cognitiva. Aportacións do procesamento da información A teoría sociocultural de Vygotski. A teoría de Bruner e a construción do coñecemento A teoría da aprendizaxe significativa de Ausubel. A concepción construtivista da aprendizaxe escolar.
Contextos e factores condicionantes da aprendizaxe na idade escolar	Ámbitos educativos nas sociedades desenvolvidas. O contexto familiar. Funcións psicolóxicas e educadoras da familia. A interacción familia-escola. Programas de formación de pais. O contexto escolar. Características das prácticas educativas escolares. Factores persoais, contextuais e relacionais que favorecen a aprendizaxe na escola. O profesor/a: elemento clave da aprendizaxe dos alumnos/as. O alumno/a: axente, protagonista e responsable da aprendizaxe. Os contidos. Outros ámbitos educativos. Os mass media como instrumentos educativos.
Procesos e estratexias de aprendizaxe no ámbito escolar	Natureza, estrutura e formulacións teóricas sobre a intelixencia. Procesos e estratexias cognitivas e metacognitivas. Implicacións na aprendizaxe escolar. Avaliación e mellora das habilidades cognitivas.
Procesos afectivos e motivación académica na idade escolar	Autoconceito: formación e relación co rendemento académico. Emocións e aprendizaxe escolar. A motivación do estudante e a aprendizaxe escolar. Estratexias motivacionais.

Interacción alumno-alumno e profesor-alumno na educación primaria	Estilos de ensino e efectividade docente. Relaciones profesor-alumno: representacións, expectativas e interacción. A mediación instrucional. Interacción entre alumnos e aprendizaxe escolar.
Contexto familiar, Tics e aprendizaxe escolar	O uso dos Tics e a aprendizaxe escolar. O uso dos Tics e a instrución.
Métodos e procedementos de investigación en Psicología da Educación	Importancia da investigación nesta disciplina. Métodos de investigación Técnicas de investigación

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	0	2
Lección maxistral	14	21	35
Estudo previo	0	4	4
Resolución de problemas	12	15	27
Traballo tutelado	12	49	61
Seminario	5.5	8.5	14
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	3	0	3

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Estudo previo	Resolución de actividades e traballos na aula e fora dela baixo a dirección do docente
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións idóneas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Traballo tutelado	Resolución de actividades, estudo de casos, elaboración de documentos sobre a temática da materia, tanto na aula como fora dela, baixo a dirección do docente
Seminario	Entrevistas que os grupos manteñen co docente para asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Seguimento e asesoramento do traballo grupal.
Resolución de problemas	Execución das actividades de aula.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Traballo tutelado	Informes e exposicións de actividades, resolución de casos correspondentes a metodoloxía de traballos tutelados realizados na aula e fóra da mesma	15	A2 A3 A4	B2 B4 B5 B7 B10	C13 C19	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16

Exame de preguntas obxectivas	Preguntas con diferentes opcións de resposta	35	A2 A3		C1 C7 C11	D1 D3 D7 D14 D16
Resolución de problemas e/ou exercicios	Preguntas sobre contidos específicos e claves da materia	15	A2 A3		C1 C7 C11	D1 D3 D7 D14 D16
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	Informes e defensa das prácticas desenvolvidas coa metodoloxía de prácticas de laboratorio	35	A2 A3 A4 A5	B2 B4 B5	C1 C5 C6 C7 C13 C16 C19	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16

Other comments on the Evaluation

Alumnado de modalidade de Avaliación Continua:

Para o alumnado que siga a Avaliación Continua, os traballos e informes de prácticas serán obrigatorios, e contará a asistencia a clase, que tamén será obrigatoria (esíxese a asistencia regular a, polo menos, o 80% das sesións). Todos os traballos e informes, subiranse á plataforma (Moovi) segundo o calendario que se estableza.

Para superar a materia, será preciso que os e as estudantes obteñan en cada unha das catro probas ou actividades obxecto de avaliación sinaladas, como mínimo, un 50% da cualificación establecida para cada apartado. Aquel alumnado que non supere algunha das probas ou actividades que son obxecto de avaliación, poderá recuperala/s na convocatoria de xullo.

Alumnado de modalidade de Avaliación Global:

No caso de que algunha alumna ou alumno non poida seguir a avaliación continua e o traballo en grupo titorizado polos docentes, terá unha avaliación das competencias da materia, na primeira convocatoria e seguintes, que incluírá: unha proba sobre os contidos teóricos da materia (40% da nota final), un ou máis traballos de materia (40% da nota), e unha proba sobre os contidos prácticos da disciplina (20%). Para superar a materia será preciso que o ou a estudante obteña en cada unha destas tres partes o 50% da cualificación establecida para cada unha.

Para alumnado con Necesidades específicas de apoio, debidamente acreditadas pola autoridade competente que corresponda, poderán adoptarse as medidas de apoio educativo máis adecuadas.

Todas as datas oficiais de exames pódense consultar na WEB da Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte, na sección de organización académica ou no seguinte enlace: <http://fcced.uvigo.es/es/docencia/examenos/>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

- Alonso Tapia, J., **Motivar para el aprendizaje. Teoría y estrategias.**, Edebé, 1997
- Coll, C. y Monedero, C., **Psicología de la educación virtual.**, Morata, 2008
- González-Pianda, J.A., González, R., Núñez, J.C. y Valle, A., **Manual de Psicología de la Educación**, Pirámide, 2002
- Mayer, R.E., **Psicología de la Educación: Vol. II. Enseñar para un aprendizaje significativo.**, Pearson Prentice Hall., 2004
- Navarro, J.I. y Martín, C., **Psicología de la educación para docentes.**, Pirámide, 2010
- Rodríguez Sánchez, S., **Psicología de la Educación. Grado en Educación Infantil y Primaria.**, Pirámide, 2015

Complementary Bibliography

- Ausubel, D. P., **Adquisición y retención del conocimiento: una perspectiva cognitiva**, Paidós, 2002
- González-Pianda, J.A., Núñez, J.C., Álvarez, L. y Soler, E. (coords.), **Estrategias de aprendizaje: concepto, evaluación e intervención.**, Pirámide, 2002
- Herrera Clavero, F. y Ramírez Salguero, M. I., **Psicología de la Educación**, Editorial Universidad de Granada, 2021
- López Escribano, C., Aguado Orea, J. J. y Solbes Canales, I., **Psicología de la Educación**, Síntesis, 2020
- Mayer, R.E., **Aplicando la ciencia del aprendizaje**, Graó, 2020

Pozo, J.I., **Aprendices y maestros: la nueva cultura del aprendizaje.**, Alianza, 1996

Sampascual, G., **Psicología de la Educación.**, UNED, 2001

Santrock, J. W., **Psicología de la Educación.**, McGraw-Hill, 2006

Woolfolk, A.E., **Psicología Educativa**, Prentice Hall, 2010

Trianes, M.V. y Gallardo, J.A., **Psicología de la educación y del desarrollo para profesores.**, Pirámide, 2008

Villena, M.D. y Jiménez, M. I. (Coords.), **Manual de prácticas de psicología de la educación. Educación Primaria**, Editorial Universidad de Granada, 2024

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento/P02G120V01204

Subjects that it is recommended to have taken before

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/P02G120V01103

IDENTIFYING DATA**Aprendizaxe e desenvolvemento da motricidade na educación primaria**

Subject	Aprendizaxe e desenvolvemento da motricidade na educación primaria			
Code	P02G120V01301			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Carballo Afonso, María Rocío			
Lecturers	Carballo Afonso, María Rocío			
E-mail	rociocarballo@uvigo.es			
Web				
General description	Materia de estudo e análise da motricidade humana, baseada no aprendizaxe e no desenvolvemento motor, con especial incidencia na etapa de 6 a 12 anos.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
C1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar
C2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais
C5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
C6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
C7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12
C8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
C42	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
C57	Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde a educación física
C58	Coñecer o currículo escolar da educación física

C59	Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades deportivas dentro e fóra da escola
C60	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
C61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma
C62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia
C63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias
C65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D19	Lideranza
D21	Iniciativa e espírito emprendedor
D22	Motivación pola calidade
D23	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Adquirir recursos e estratexias para a intervención óptima no proceso de aprendizaxe e desenvolvemento motor	A1	B1	C1	D2
	A2	B3	C2	D5
	A4	B5	C5	D6
		B6	C5	D7
		B7	C6	D8
		B8	C7	D9
		B9	C8	D10
			C13	D12
			C16	D16
			C42	
			C57	
			C58	
			C59	
			C60	
			C61	
			C62	
			C63	
			C65	
Comprender o proceso de aprendizaxe e desenvolvemento motor	A2	B2	C1	D1
	A4	B8	C2	D3
		B11	C5	D5
			C6	D6
			C7	D14
			C8	D15
				D16
Interpretar e utilizar os diferentes instrumentos de medida e avaliación dos diferentes componentes da motricidade	A1	B1	C1	D2
		B2	C2	D3
		B3	C2	D5
		B8	C5	D6
		B9	C6	
		B9	C7	
			C8	
			C58	

Ser capaz de reflexionar e desenvolver unha actitude crítica e autónoma na aprendizaxe dos contidos da materia.

A1 B2 C1 D2
A2 B4 C2 D3
A3 B5 C2 D4
A3 B8 C3 D5
A4 B9 C5 D14
A4 B11 C6 D16
C8 D21
C12 D22
C65 D23

Adquirir destrezas específicas do docente (animador, adestrador, profesor de E.F, etc.) na presentación de xogos motores e no liderazgo dun grupo de persoas.

A1 B2 C11 D1
A2 B3 C12 D2
A2 B5 C16 D8
A3 C24 D9
A3 C25 D12
A5 C61 D15
C63 D17
C65 D19
D21

Manexar adecuadamente as técnicas de traballo e as fontes documentais propias da materia.

A2 B1 C1 D1
A2 B1 C2 D1
A5 B2 C3 D3
B6 C16 D3
C62 D4
C63 D5
C65 D6
D9
D21

Contidos

Topic

Desenvolvemento e aprendizaxe motor: Conceptos xerais e modelos explicativos: comportamento motor, aprendizaxe motor, desenvolvemento motor

Desenvolvemento cualitativo da motricidade: -Cualidades perceptivas.
-Cualidades coordinativas.
-Habilidades motrices.
-Instrumentos de avaliación
-Identificación de trastornos do desenvolvemento e criterios xerais de intervención.

Desenvolvemento cuantitativo da motricidade: -Crecemento e cualidades físicas.
-Instrumentos de avaliación e criterios xerais de intervención.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	3	0	3
Lección maxistral	18.5	31.5	50
Prácticas de laboratorio	21	42	63
Obradoiro	4	18	22
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	6	10

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Exposición de contidos e discusión guiada
Lección maxistral	Presentación guiada dos contidos básicos da materia, apoiada en exemplos, preguntas e situacións prácticas que favorezan a comprensión dos conceptos e a súa relación coa intervención educativa e motriz.
Prácticas de laboratorio	Sesións prácticas orientadas á experimentación, análise e aplicación dos contidos da materia en situacións motrices concretas. O alumnado asumirá un papel activo, autónomo e reflexivo, participando na vivencia, observación, deseño e avaliación de propostas motrices, co fin de relacionar os fundamentos teóricos coa práctica educativa e desenvolver progresivamente competencias profesionais.
Obradoiro	Obradoiro fin de bloque, ao rematar cada bloque de contidos proporase un obradoiro ou traballo tutelado para que o alumnado construa o seu aprendizaxe con orientación.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Prácticas de laboratorio	Orientacións iniciais da cara ao nivel inicial, nas primeiras sesións de traballo, e de forma individual nas titorías

Avaliación		Qualification	Training and Learning Results			
Prácticas de laboratorio	1. Participación activa e colaborativa nas clases prácticas 2. Traballo práctico: estudo e exposición dun contido da motricidade, e posta en marcha de sesións prácticas colaborativas 3. Posta en práctica de instrumentos e procedementos de avaliación da motricidade 4. Proposta de tarefas individuais nas sesións prácticas	40	B1 B2 B5 B6 B7 B8 B9 B11	C61 C62 C63 C65	D2 D7 D8 D9 D10 D12 D17 D19 D21 D22	
Exame de preguntas obxectivas	Exame de preguntas obxectivas dos contidos da materia	40	A1 A2 A3 A4 A5 B7 B8 B9 B11	B1 B2 B3 B5 B6 C7 C8 C13 C16 C42 C57 C58 C59 C60 C61 C62 C63 C65	C1 C2 C5 C6 C7 C8 C13 C16 C42 C57 C58 C59 C60 C61 C62 C63 C65	
Resolución de problemas e/ou exercicios	No remate de cada bloque de contidos, nas clases teóricas presenciáis, realizaranse unha serie de resolución de problemas e/ou exercicios en formato obradoiro	20	A3	B1	C1 C2 C6 C8 C13 C58	D1 D2 D3 D5 D7 D9

Other comments on the Evaluation

A avaliación desenvolverase conforme ao establecido na guía docente e no Regulamento de Avaliación da Universidade de Vigo.

A materia poderá superarse mediante **avaliación continua ou avaliación global**.

A **avaliación continua** require o seguimento regular da materia, a participación nas sesións e a realización das actividades e probas establecidas ao longo do cuatrimestre. Para poder seguir o sistema de avaliación continua será necesaria unha asistencia mínima do 80 % ás sesións prácticas da materia.

Para superar a materia será necesario obter, como mínimo, o 50 % da cualificación en cada apartado avaliable. Manteranse os mesmos criterios de aprobación nas sucesivas convocatorias. Todo o alumnado matriculado na materia ten a obriga de cumprir estes requisitos para a obtención dunha cualificación positiva. Non existe a posibilidade de conservar partes da materia aprobadas en cursos académicos anteriores.

O alumnado que opte pola **avaliación global** desde o inicio deberá comunicalo ao profesorado responsable durante o primeiro mes de clase, seguindo o procedemento establecido pola Universidade. A avaliación global consistirá na realización das probas e/ou traballos establecidos polo profesorado, co fin de garantir a avaliación das competencias e dos resultados de aprendizaxe da materia. Estas probas consistirán nunha proba práctica, cunha cualificación do 50 % (suposto teórico-práctico), e un exame teórico, cunha cualificación do 50 %, que se realizarán nas datas oficiais de exame.

As **faltas de asistencia** deberán xustificarse conforme ao artigo 15 do Regulamento de Avaliación da Universidade de Vigo.

As **datos oficiais dos exames** poden consultarse na páxina web da Facultade no seguinte enlace:
<http://fcced.uvigo.es/es/docencia/examenes/>

A **cualificación final** calcularase mediante a media ponderada dos apartados establecidos. A cualificación numérica resultante redondearase ao enteiro superior cando a parte decimal sexa igual ou superior a 0,75, sempre que a cualificación final sexa, como mínimo, de 5 puntos sobre 10.

O uso de ferramentas de **intelixencia artificial** deberá realizarse de maneira ética, responsable e transparente, como apoio ao proceso de aprendizaxe e nunca como substitución do traballo persoal do alumnado. Calquera uso indebido poderá ser considerado fraude académico e será tratado conforme á normativa vixente da Universidade de Vigo.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Beach, P. S., Perreault, M., Brian, A., y Collier, D. H., **Motor Learning and Development**, Human Kinetics, 2023

Cano de la Cuerda R., Martínez Piédrola R., y Miangolarra Page J.C., **Control y aprendizaje motor: fundamentos, desarrollo y reeducación del movimiento humano**, 1º, Panamericana, 2017

CASTAÑER, M. Y CAMERINO, O., **La Educación Física en la Enseñanza Primaria**, 1º, INDE, 2001

CASTAÑER, M. Y CAMERINO, O., **Manifestaciones básicas de la motricidad**, 1º, Edicions de la Universitat de Lleida, 2006

Castañer, M. y Camerino O., **Enfoque dinámico e integrado de la motricidad (EDIM) : de la teoría a la práctica**, 1º, Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya, 2022

Córdoba Navas, D., **Desarrollo cognitivo, sensorial, motor y psicomotor en la infancia**, IC Editorial., 2018

DA FONSECA, V., **Manual de observación psicomotriz : significación psiconeurológica de los factores psicomotores**, 1º, INDE, 1998

GRANDA, J. y ALEMANY, I., **Manual de aprendizaje y desarrollo motor : una perspectiva educativa**, 1º, Paidós, 2002

ONA SICILIA, A., **Control y aprendizaje motor**, 1º, Síntesis, 1999

RIGAL, R., **Educación motriz y educación psicomotriz en Preescolar y Primaria**, 1º, INDE, 2006

Ruiz, L.M., **Competencia Motriz. Elementos para comprender el aprendizaje motor en educación física escolar**, 1º, Gymnos, 1995

Ruiz Pérez, L.M., Gutiérrez, M., Graupea, J.L., Linaza, J.L. y Navarro, F., **Desarrollo, comportamiento motor y deporte**, Síntesis, 2007

Complementary Bibliography

DIAZ LUCEA, J., **La Enseñanza y aprendizaje de las habilidades y destrezas motrices básicas**, 1º, INDE, 1999

PARRA, J., **Actividades prácticas, creativas y útiles para las clases de Educación Física**, 1º, Pila Teleña, 2019

PELLICER, I., **NeuroEF: la revolución de la educación física desde la neurociencia**, 1º, INDE, 2015

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Educación física e a súa didáctica na educación primaria/P02G120V01601

Actividade física e diversidade na escola/P02G120V01945

Seguridade e hábitos saudables a través da educación física/P02G120V01943

A linguaxe corporal/P02G120V01944

A educación física como medio de interdisciplinaridade/P02G120V01941

IDENTIFYING DATA				
Ciencias experimentais				
Subject	Ciencias experimentais			
Code	P02G120V01302			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	1c
Teaching language	Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	González Vázquez, Daniel			
Lecturers	Cambeses Franco, Cristina González Vázquez, Daniel			
E-mail	daniel.gonzalez.vazquez2@uvigo.gal			
Web				
General description	Se tomamos en consideración os referentes que neste momento existen acerca das tendencias ao redor da titulación que marca o EEES, como son o estudo das competencias específicas de formación disciplinar e profesional do Libro Branco (ANECA) do Título de Grao de Educación Primaria na área de Ciencias Experimentais, obsérvase que as competencias máis valoradas aluden a aspectos vinculados directamente co desenvolvemento didáctico da área, xunto á imprescindible formación en ciencias experimentais, está o coñecemento dos obxectivos da educación primaria ""Coñecer os aspectos fundamentais das ciencias da natureza, con especial atención aos relacionados e vinculados con Galicia""; así como os contidos curriculares da área troncais de Ciencias da Natureza. As competencias específicas para a área de Ciencias Experimentais, expoñense en termos de obxectivos na proposta de Título Universitario de Grao segundo RD 55/2005, de 21 de xaneiro de Mestre de Educación Primaria. Os coñecementos científicos intégranse no currículo para proporcionar ao alumnado as bases dunha formación científica e tecnolóxica que contribúa a desenvolver as competencias necesarias para comprender a realidade, desenvolverse na vida e interactuar co seu medio natural -a docencia-. O coñecemento competencial integra un coñecemento de base conceptual (saber dicir), un coñecemento relativo ás destrezas (saber facer) e un coñecemento con gran influencia social e cultural, que implican un conxunto de valores e actitudes (saber ser). Neste contexto normativo, as universidades van seguir sendo competentes na formación inicial do profesorado e van seguir contribuíndo substancialmente ao perfil profesional do profesorado novel de Educación Primaria. Neste marco propónse o deseño e implantación de procedementos que inciden no proceso de aprendizaxe (avaliación formativa e formadora, na que o alumnado é *corresponsable). Todos eles están inseridos na combinación entre o traballo cooperativo e o individual, pois se ben os procesos de aprendizaxe teñen lugar socialmente, a aprendizaxe é individual. A iniciativa de propiciar o ámbito da denominada "educación STEM" (science - technology - engineering - mathematics) para a cualificación para ensinanza das ciencias; no que podemos referir os informes do Research Council dos Estados Unidos (2009), a National Science Foundation USA (2011), a STEM Education Coalition EE.UU. (2012) e, no caso da Unión Europea, as accións en execución da "Science in society" (2011) e a "European Schoolnet" (2012) do Directorate General de Research & Innovation da Comisión Europea, ten unhas repercusións na formación universitaria do futuro profesorado.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.

A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C25	Comprender os principios básicos e as leis fundamentais das ciencias experimentais (Física, Química, Biología e Xeoloxía)
C26	Coñecer o currículo escolar destas ciencias
C27	Suscitar e resolver problemas asociados coas ciencias á vida cotiá
C28	Valorar as ciencias como un feito cultural
C29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible
C30	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nos estudantes
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
D11	Traballo nun contexto internacional
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Iniciativa e espírito emprendedor
D22	Motivación pola calidade
D23	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject

Training and Learning
Results

Comprender os principios básicos, as leis fundamentais, os modelos, os marcos teóricos e as metodoloxías das ciencias experimentais ao longo da historia e os seus niveis de desenvolvemento actuais.	A1	B1	C25	D1
		B3	C26	D2
		B8	C27	D3
		B9	C28	D4
		B10	C29	D5
		B11	C30	D6
		B12		D7
				D8
				D9
				D12
				D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18
				D19
				D20
				D21
				D22
				D23
Identificar e comprender as similitudes e diferenzas entre a construción do coñecemento científico-tecnolóxico e a aprendizaxe da ciencia na escola; relacionando os aspectos físico-químicos, biolóxico-xeolóxicos e tecnolóxicos coa contorna próxima e a vida cotiá do alumnado.	A1	B1	C25	D1
	A2	B2	C26	D2
	A3	B3	C27	D3
	A4	B4	C28	D4
	A5	B5	C29	D5
		B6	C30	D6
		B7		D7
		B8		D8
		B9		D9
		B10		D10
		B11		D11
		B12		D12
				D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18
				D19
				D20
				D21
				D22
				D23
Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, tecnoloxía, sociedade e medio ambiente; valorando as ciencias experimentais como un feito cultural, promover actitudes e condutas cidadás para buscar un futuro sustentable en igualdade de xénero.	A1	B1	C25	D1
	A2	B2	C26	D2
	A3	B3	C27	D3
	A4	B4	C28	D4
	A5	B5	C29	D5
		B6	C30	D6
		B7		D7
		B8		D8
		B9		D9
		B10		D10
		B11		D11
		B12		D12
				D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18
				D19
				D20
				D21
				D22
				D23

Topic

As Ciencias Experimentais. Ciencia, tecnoloxía e sociedade	Perspectiva da relación entre ciencia, tecnoloxía e sociedade no século XXI
Metodoloxía científica	As orixes da ciencia Percorrido histórico e cambios de paradigma na ciencia O método científico
A materia e a súa diversidade na Natureza	Clasificación da materia Moléculas orgánicas e inorgánicas de interese A Terra O Universo
Materia e enerxía	Mudanzas físicas e mudanzas químicas Forza, traballo e potencia Enerxía. Formas e mecanismos de transferencia
Máquinas e tecnoloxías	Máquinas e tecnoloxías. Evolución histórica e perspectiva actual

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Prácticas de laboratorio	20	22	42
Aprendizaxe baseado en proxectos	6	22	28
Lección maxistral	8.5	8.5	17
Resolución de problemas	14	23	37
Exame de preguntas obxectivas	2	2	4
Presentación	2	20	22

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Prácticas de laboratorio	Realización participativa de actividades experimentais en pequeno grupo na aula-laboratorio.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Formulación e desenvolvemento dunha actividades de investigación científica e súa plasmación no deseño dunha actividade experimental, en pequeno grupo.
Lección maxistral	Actividade autónoma da alumna e do alumno, a partir do rexistro de información exposta e da formulación de preguntas e achegas.
Resolución de problemas	Estudo científico de situacións problema abertas, hipotéticas e experimentais, realizando os cálculos e formulando propostas críticas de solucións.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Prácticas de laboratorio	A persoa alumna, no pequeno grupo de traballo, formulara as súas cuestións, achegas e suxestións.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Cada pequeno grupo reflectirá na aula virtual o seu traballo de desenvolvemento do proxecto realizado.
Lección maxistral	A partir da exposición e a presentación temática de aula, o alumnado formulará as preguntas e suxestións de continuidade.
Resolución de problemas	Cada alumna e cada alumno terá un caderno de aula coas resolucións de situacións problema abertas de carácter científico, desenvolvidas ao longo do curso.

Avaliación

Description	Qualification Training and Learning Results
-------------	---

Prácticas de laboratorio	Avaliación continua a través de traballos realizados en pequeno grupo.	40	A1	B1	C25	D1
			A2	B2	C26	D2
			A3	B3	C27	D3
			A4	B4	C28	D4
			A5	B5	C29	D5
				B6	C30	D6
				B7		D7
				B8		D8
				B9		D9
				B10		D10
				B11		D11
				B12		D12
						D13
						D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
						D20
						D21
						D22
						D23
Exame de preguntas obxectivas	Avaliación final do proceso de aprendizaxe e adquisición de competencias e coñecementos, que abranguerá a realización individual obrigatoria dun exame presencial, consistente na resolución dun cuestionario teórico-práctico tipo test sobre os contidos da materia.	40	A1	B1	C25	D1
			A2	B2	C26	D2
			A3	B3	C27	D3
			A4	B4	C28	D4
			A5	B5	C29	D5
				B6	C30	D6
				B7		D7
				B8		D8
				B9		D9
				B10		D10
				B11		D11
				B12		D12
						D13
						D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
						D20
						D21
						D22
						D23
Presentación	Formulación e desenvolvemento de actividades de investigación científica e a súa plasmación no deseño dunha actividade experimental, en pequeno grupo.	20	A1	B1	C25	D1
			A2	B2	C26	D2
			A3	B3	C27	D3
			A4	B4	C28	D4
			A5	B5	C29	D5
				B6	C30	D6
				B7		D7
				B8		D8
				B9		D9
				B10		D10
				B11		D11
				B12		D12
						D13
						D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
						D20
						D21
						D22
						D23

Other comments on the Evaluation

- Para poder acollerse á avaliación continua a través de actividades na aula é preciso asistir ás sesións lectivas da aula-laboratorio (clases B) nun 80% do tempo presencial, cun aproveitamento idóneo, e ademais entregar en tempo e forma a Actividade Experimental ademais de realizar a presentación deste traballo na data fixada.
- **AVALIACIÓN GLOBAL:** todas aquelas alumnas e alumnos que non acaden o 80% da asistencia e/ou non entreguen e expoñan a Actividade Experimental deberán realizar dúas probas de resposta longa:
 - Exame teórico-práctico: suporá un 60%
 - Exame das prácticas de laboratorio: suporá un 40%
 - Para obter unha avaliación positiva é preciso obter unha cualificación positiva nas dúas probas, e a nota final será a nota ponderada de ambas as dúas cualificacións.
- Os documentos e arquivos dos traballos e tarefas do curso serán dispostos, en tempo e forma segundo os prazos programados, na aula virtual do curso en Moovi.
- Para obter unha avaliación continua positiva é preciso obter a cualificación de aprobado en cada un dos apartados establecidos nas probas de avaliación e observar un comportamento correcto nas sesións presenciais, xa que se valorará como condición imprescindible que o aproveitamento e a participación sexan axeitadas.
- **DATAS DE EXAMES:** consultarase na páxina web da facultade no apartado de organización académica. <http://fcced.webs5.uvigo.es/es/docencia/examenes/>
- **1ª CONVOCATORIA:** A cualificación final (nota) será obtida, por avaliación continua, mediante a acumulación porcentual de cada unha das cualificacións singulares (notas) das prácticas de laboratorio, da presentación e das probas presenciais, realizadas ao longo do curso. En todo caso será necesario alcanzar unha cualificación mínima de aprobado (5 sobre 10) en todas as cualificacións parciais para superar a materia.
- **2ª CONVOCATORIA:** No caso de non superar o 5 nunha das cualificacións parciais, gardaranse todas as notas positivas das prácticas de laboratorio, probas presenciais ou da presentación, obtidas pola alumna ou polo alumno durante o curso nesta segunda convocatoria, co que só tería que se avaliar das partes non superadas en primeira convocatoria.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

CHALMERS, A.F., **¿Qué es esa cosa llamada ciencia?: una valoración de la naturaleza y el estatuto de la ciencia y sus métodos.**, 5, Siglo XXI de España, 1987

KUHN, T.S., **A estrutura das revolucións científicas**, 1, Servizo de Publicacións da Universidade de Vigo, 2000

ASIMOV, I., **Historia y cronología de la ciencia y los descubrimientos : cómo la ciencia ha dado forma a nuestro mundo**, 1, Ariel, 2007

GARRIDO, J.M.; PERALES, F.J.; GALDÓN, M., **Ciencia para educadores**, 1, Pearson Educación, 2008

PUJOL, R.M., **Didáctica de las ciencias en la educación primaria**, 1, Síntesis, 2003

Complementary Bibliography

CAÑAS, A.; MARTÍN-DÍAZ, M.J. ; NIEDA, J., **Competencia en el conocimiento y la interacción con el mundo físico**, 1, Alianza Editorial, 2009

ONTORIA, A. et al., **Mapas Conceptuales. Una técnica para aprender**, 1, Narcea Ediciones, 2011

GONZÁLEZ GARCÍA, F.M., **El Mapa Conceptual y el Diagrama UVE**, 1, Narcea Ediciones, 2008

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Didáctica das ciencias experimentais I/P02G120V01402

Didáctica das ciencias experimentais II/P02G120V01502

Other comments

Ver apartado de avaliación

IDENTIFYING DATA				
Lengua española				
Subject	Lengua española			
Code	P02G120V01303			
Study programme	Grado en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	1c
Teaching language	Castellano Gallego			
Department	Lengua española			
Coordinator	Fernández Soneira, Ana María			
Lecturers	Fernández Soneira, Ana María			
E-mail	anafe@uvigo.es			
Web				
General description	La legislación actual exige que el futuro docente posea, además de una extensa y profunda formación en aspectos psicopedagógicos, un dominio de la herramienta básica e imprescindible en todo proceso de comunicación: la lengua española. Además del conocimiento de los principios básicos y científicos de disciplinas lingüísticas que se ocupan de la lengua española, las destrezas, que los profesores deben perfeccionar en las clases, para alcanzar los objetivos inherentes al aprendizaje: capacidad lectora, la expresión oral, la expresión escrita y el análisis e interpretación de textos orales y escritos.			

Resultados de Formación y Aprendizaje

Code	
A1	Que los estudiantes hayan demostrado poseer y comprender conocimientos en un área de estudio que parte de la base de la educación secundaria general, y se suele encontrar a un nivel que, si bien se apoya en libros de texto avanzados, incluye también algunos aspectos que implican conocimientos procedentes de la vanguardia de su campo de estudio.
A2	Que los estudiantes sepan aplicar sus conocimientos a su trabajo o vocación de una forma profesional y posean las competencias que suelen demostrarse por medio de la elaboración y defensa de argumentos y la resolución de problemas dentro de su área de estudio.
A3	Que los estudiantes tengan la capacidad de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro de su área de estudio) para emitir juicios que incluyan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica o ética.
A4	Que los estudiantes puedan transmitir información, ideas, problemas y soluciones a un público tanto especializado como no especializado.
A5	Que los estudiantes hayan desarrollado aquellas habilidades de aprendizaje necesarias para emprender estudios posteriores con un alto grado de autonomía.
B1	Conocer las áreas curriculares de la Educación Primaria, la relación interdisciplinar entre ellas, los criterios de evaluación y el cuerpo de conocimientos didácticos en torno a los procedimientos de enseñanza y aprendizaje respectivos.
B2	Diseñar, planificar y evaluar procesos de enseñanza y aprendizaje, tanto individualmente como en colaboración con otros docentes y profesionales del centro
B3	Abordar con eficacia situaciones de aprendizaje de lenguas en contextos multiculturales y plurilingües. Fomentar la lectura y el comentario crítico de textos de los diversos dominios científicos y culturales contenidos en el currículo escolar
B4	Diseñar y regular espacios de aprendizaje en contextos de diversidad y que atiendan a la igualdad de género, a la equidad y al respeto a los derechos humanos que conformen los valores de la formación ciudadana
B5	Fomentar la convivencia en el aula y fuera de ella, resolver problemas de disciplina y contribuir a la resolución pacífica de conflictos. Estimular y valorar el esfuerzo, la constancia y la disciplina personal en los estudiantes
B7	Colaborar con los distintos sectores de la comunidad educativa y del entorno social. Asumir la dimensión educadora de la función docente y fomentar la educación democrática para una ciudadanía activa
C43	Comprender los principios básicos de las ciencias del lenguaje y la comunicación
C44	Adquirir formación literaria y conocer la literatura infantil
C45	Conocer el currículo escolar de las lenguas y la literatura
C46	Hablar, leer y escribir correcta y adecuadamente en las lenguas oficiales de la Comunidad Autónoma correspondiente
C47	Conocer el proceso de aprendizaje del lenguaje escrito y su enseñanza
C48	Fomentar la lectura y animar a escribir
C49	Conocer las dificultades para el aprendizaje de las lenguas oficiales de estudiantes de otras lenguas
C50	Afrontar situaciones de aprendizaje de lenguas en contextos multilingües
C52	Desarrollar y evaluar contenidos del currículo mediante recursos didácticos apropiados y promover las competencias correspondientes en los estudiantes
D1	Capacidad de análisis y síntesis
D2	Capacidad de organización y planificación

D3	Comunicación oral y escrita en la lengua materna
D7	Resolución de problemas
D9	Trabajo en equipo
D10	Trabajo en un equipo de carácter interdisciplinar
D11	Trabajo en un contexto internacional
D12	Habilidades en las relaciones interpersonales
D13	Reconocimiento a la diversidad y multiculturalidad
D14	Razonamiento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaje autónomo
D17	Adaptación a nuevas situaciones
D19	Liderazgo
D20	Conocimiento de otras culturas y costumbres

Resultados previstos en la materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Adquirir hábitos y destrezas para el aprendizaje autónomo, creativo y cooperativo, y promoverlos en los estudiantes desde la participación y el esfuerzo individual.	A3 A5	B2 B3 B4 B5	C50	D1 D2 D7 D9 D10 D12 D17 D19
Comprender los principios básicos de las ciencias del lenguaje y la comunicación.	A1	B1 B2 B4 B7	C43 C44 C45 C46 C47 C49 C52	D1 D2 D3 D7 D13 D14 D15 D20
Conocer, respetar y promover la diversidad lingüística y cultural de España y de Europa.	A1 A2 A3	B3 B4 B5 B7	C43 C50 C52	D11 D13 D14 D15 D20
Reconocer la identidad de la etapa de educación infantil y sus características cognitivas y comunicativas.	A2	B1 B2	C43 C44 C46 C47 C49	D7 D14 D17
Saber expresarse en español con fluidez y precisión y poder hacer un uso flexible de dicho idioma para fines sociales, académicos y profesionales.	A4	B2	C46 C48	D1 D3 D12
Hablar, leer y escribir, correcta y adecuadamente, la lengua española.	A4		C46 C48	D1 D7 D14
Conocer la fonología, la fonética y la ortografía de la lengua española.	A1 A2	B1	C43	D1 D3 D7 D14
Conocer y saber usar la gramática del español.	A1 A2	B1	C43	D1 D7 D14 D16
Adquirir y saber utilizar los conceptos básicos de la semántica, la lexicología y la lexicografía del español.	A1 A2	B1	C43	D1 D7 D9 D14 D16

Contenidos

Topic

1. Introducción a las ciencias del lenguaje y a la comunicación	1.1. Comunicación, lenguaje y significación. 1.2. El lenguaje como instrumento de comunicación y expresión. 1.3 Las lenguas como patrimonio inmaterial (PEA-UNESCO) 1. 4. Mensajes, señales y supuestos: procesos inferenciales y semióticos 1.5. El código en la comunicación 1.6. Relevancia
2. Fonética y fonología del español	2.1. Fonética y fonología. Las relaciones entre los elementos del sistema. 2.2. Fonética. Ramas de la Fonética. Fundamentos de la Fonética Articulatoria y Acústica. Los sonidos del español. La transcripción. 2.3. Fonología. Ámbito de estudio. La fonemática y la prosodia. El fonema y su determinación. Los fonemas del español. Neutralización, desfonologización y distribución defectiva. La transcripción. 2.4. Suprasegmentos. La sílaba. El acento. La entonación.
3. Morfología y sintaxis	3.1. El ámbito de la morfología y de la sintaxis. Las unidades. Enunciado y oración. La noción de sintagma. 3.2. Descripción de las unidades. 3.3. Las categorías gramaticales. 3.4. Unidades sintácticas. 3.5. Funciones. La oración simple, compuesta y compleja.
4. Semántica y léxico	4.1. Lexicología, lexicografía y semántica. 4.2. Relaciones léxico-semánticas 4.3. Neologismos y creación de palabras

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas	12.5	0	12.5
Presentación	6	25.5	31.5
Resolución de problemas de forma autónoma	2	12	14
Lección magistral	28	40	68
Examen de preguntas de desarrollo	4	20	24

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodologías

	Description
Resolución de problemas	Actividad en la que se formulan problemas y/o ejercicios relacionados con la materia. El alumno debe desarrollar las soluciones adecuadas o correctas aplicando los contenidos explicados y ayudado por las directrices y supervisión del profesor. Por eso, se suele utilizar como complemento de la lección magistral.
Presentación	Exposición durante las horas prácticas y por grupos de trabajo en el que se pongan en práctica los contenidos explicados.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividades previstas para ser realizadas por los alumnos de manera autónoma y fuera del aula que serán corregidas por el profesor de manera individual.
Lección magistral	Exposición por parte del profesor de los contenidos sobre la materia objeto de estudio, bases teóricas y/o directrices de un trabajo, ejercicio o proyecto a desarrollar por el estudiante.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Presentación	En el horario de tutorías establecido al efecto o mediante cita acordada.
Resolución de problemas	En el horario de tutorías establecido al efecto o mediante cita acordada.
Resolución de problemas de forma autónoma	En el horario de tutorías establecido al efecto o mediante cita acordada.

Evaluación

Description	Qualification	Training and Learning Results
-------------	---------------	-------------------------------

Presentación	Realización de trabajos tutelados y presentación de los resultados	20	A1	B1	C43	D1
			A2	B2	C44	D2
			A3	B3	C45	D3
			A4	B4	C46	D7
			A5	B5	C47	D9
				B7	C48	D10
					C49	D11
					C50	D12
					C52	D13
						D14
						D15
						D16
						D17
						D19
						D20
Resolución de problemas de forma autónoma	De forma autónoma y no autónoma:	40	A1	B1	C43	D1
			A2	B2	C44	D2
	Resolución de problemas y/o ejercicios: Participación en la preparación, realización y revisión de los ejercicios de aplicación/profundización, de resolución de problemas o de prácticas de análisis y comentario (20 %)		A3	B3	C45	D3
			A4	B4	C46	D7
			A5	B5	C47	D9
				B7	C48	D10
	Pruebas prácticas, de ejecución de tareas reales y/o simuladas:				C49	D11
	evaluación de las competencias adquiridas en la aplicación práctica de los conocimientos teóricos (20%)				C50	D12
					C52	D13
						D14
						D15
						D16
						D17
						D19
						D20
Examen de preguntas de desarrollo	Pruebas para evaluación de las competencias que incluyen preguntas abiertas sobre un tema. Los alumnos deben desarrollar, relacionar, organizar y presentar los conocimientos que tienen sobre la materia en una respuesta extensa.	40	A1	B1	C43	D1
			A2	B4	C44	D2
			A3		C45	D3
			A4		C46	D7
			A5		C47	D13
					C49	D14
					C52	D15
						D16
						D20

Other comments on the Evaluation

Dado que se trata de una materia vinculada a la formación de futuros profesionales de la educación, se considera imprescindible que el alumnado demuestre un uso correcto de la lengua en los planos ortográfico, gramatical, léxico, pragmático y discursivo.

Los errores de expresión escrita serán objeto de penalización. Cada falta de ortografía, error de acentuación o uso léxico inadecuado (incluidas las interferencias de otras lenguas) supondrá una reducción de 0,1 puntos en la calificación de la prueba o actividad correspondiente.

EVALUACIÓN CONTINUA

Se llevará a cabo una evaluación continua mediante el seguimiento del alumnado en el trabajo de aula, la exposición de trabajos y la realización de las pruebas descritas en los apartados anteriores.

Para ser evaluado mediante esta modalidad, el alumnado deberá asistir a clase y entregar todas las pruebas y trabajos establecidos por el profesorado en las fechas señaladas. La no entrega de cualquiera de ellos implicará la imposibilidad de acogerse al sistema de evaluación continua.

AVISO: La detección de plagio en cualquiera de las actividades propuestas supondrá la pérdida del derecho a la evaluación continua.

EVALUACIÓN GLOBAL

El alumnado que no se acoja a la evaluación continua, es decir, que opte por la evaluación global, deberá ponerse en contacto con el profesorado de la asignatura durante el primer mes de clases.

Este alumnado realizará una prueba escrita final, que tendrá un valor del 70 % de la calificación total y se celebrará en las

fechas oficiales establecidas por el centro. El examen constará de una parte teórica y otra práctica, que incluirá tanto ejercicios de corrección lingüística, similares a los realizados en las sesiones prácticas de la asignatura, como actividades de aplicación didáctica de los contenidos trabajados a lo largo del curso.

El 30% restante de la calificación se obtendrá mediante una prueba de defensa oral, que tendrá lugar en la misma fecha oficial del examen.

Las fechas de los exámenes pueden consultarse en la página web de la Facultad de Ciencias de la Educación y del Deporte, en el apartado [Organización académica] (<https://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames/>).

SEGUNDA CONVOCATORIA

El alumnado acogido a la evaluación continua que no supere la asignatura en la primera convocatoria será evaluado en la segunda convocatoria, que tendrá lugar durante el mes de julio. En este caso, deberá repetir únicamente aquellas pruebas o trabajos que hayan sido calificados negativamente en la convocatoria ordinaria.

El alumnado de evaluación global que no supere la asignatura en la primera convocatoria será evaluado en la segunda convocatoria mediante el mismo sistema de evaluación aplicado en la convocatoria ordinaria.

Fuentes de información

Basic Bibliography

Cassany, D., **Enseñar lengua**, 9, Graó, 2003

Escandell Vidal, M. V., **Apuntes de semántica léxica**, UNED, 2007

Escandell Vidal, M. V., **La comunicación**, Gredos, 2005

Fernandez Planas, A. M^a, **Así se habla. Nociones fundamentales de fonética general y española**, Horsori, 2005

Lozano, G., **Cómo enseñar y aprender sintaxis**, Cátedra, 2012

Paredes, F. et al., **Las 500 dudas más frecuentes del español**, Instituto Cervantes / Espasa Calpe, 2013

Real Academia Española, **Nueva gramática de la lengua española (3 vols.)**, Espasa, 2010/2011

Varela Ortega, S., **Morfología léxica: La formación de palabras**, Gredos, 2005

Complementary Bibliography

Guillermo Suazo, P., **Nueva ortografía práctica**, EDAF, 2002

Pinto Pajares, D., **Lenguas de España Combatiendo los prejuicios en torno a la realidad lingüística española**, Trea, 2022

Real Academia Española, **Ortografía de la lengua española**, Espasa, 2010

Recomendaciones

IDENTIFYING DATA				
Matemáticas e a súa didáctica I				
Subject	Matemáticas e a súa didáctica I			
Code	P02G120V01304			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Matemáticas			
Coordinator	Pérez Rodríguez, Marta Gutiérrez Rodríguez, Ixchel Dzohara			
Lecturers	Gutiérrez Rodríguez, Ixchel Dzohara Pérez Rodríguez, Marta			
E-mail	ixchel.dzohara.gutierrez.rodriquez@uvigo.es martapr@uvigo.es			
Web				
General description	Con esta materia o alumnado adquirirá as competencias e coñecementos necesarios do área das matemáticas para o desenvolvemento da súa profesión.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuír á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C38	Adquirir competencias matemáticas básicas (numéricas, cálculo, geométricas, representacións espaciais, estimación e medida, organización e interpretación da información, etc)
C39	Coñecer o currículo escolar de matemáticas
C40	Analizar, razoar e comunicar propostas matemáticas. Suscitar e resolver problemas vinculados coa vida cotiá
C41	Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos alicerces do pensamento científico
C42	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D6	Capacidade de xestión da información

D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D14	Razoamento crítico
D16	Aprendizaxe autónoma
D18	Creatividade
D21	Iniciativa e espírito emprendedor
D22	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
1. Adquirir competencias matemáticas básicas	A1	B10	C38	D1
	A2			D7
	A3			D9
	A4			D12
	A5			D14
				D16
2. Coñecer o currículo escolar de matemáticas en Educación Primaria. Coñecer erros e dificultades que se poden presentar en o proceso de ensino-aprendizaxe de as matemáticas	A2	B1	C39	D1
	A3	B2	C42	D2
		B3		D3
		B4		D6
		B10		D7
		B12		D8
				D9
				D12
				D14
				D16
				D18
				D21
				D22
3. Analizar, razoar e comunicar propostas matemáticas. Desenvolver a autoconfianza no uso das matemáticas, estima e o gusto por esta asignatura	A2	B2	C40	D1
	A3	B3	C41	D2
	A4	B4	C42	D3
	A5	B5		D6
		B9		D7
		B10		D8
		B12		D9
				D12
				D14
				D16
				D18
				D21
				D22
4. Saber traballar en equipo para deseñar e resolver problemas, reflexionar sobre a práctica docente e a formación permanente en matemáticas. Plantexar e resolver problemas vinculados coa vida cotia.	A1	B3	C40	D1
	A2	B5	C41	D2
	A3	B7	C42	D3
	A4	B10		D6
	A5	B12		D7
				D8
				D9
				D12
				D14
				D16
				D18
				D21
				D22
7. Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos alicerces de o coñecemento científico.	A2	B3	C41	D1
		B4		D3
		B12		D6
				D8
				D9
				D14
				D16
				D18
				D21
				D22

Contidos	
Topic	
1. Números e operacións: conceptos previos	Introdución. Conxuntos
2. Clasificación e ordenación	Relacións. Relacións de equivalencia e de orde
3. Os números naturais	Números naturais. Operacións. Algoritmos
4. Sistemas de numeración	Sistemas de numeración. Operacións con sistemas de numeración posicionais
5. Divisibilidade	Divisibilidade. Máximo común divisor. Mínimo común múltiplo.
6. As fraccións e os números decimais	Números enteiros. Números racionais. Números decimais
7. Os problemas aritméticos	Estratexias

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	1	1	2
Resolución de problemas	13	32	45
Traballo tutelado	7.5	13.5	21
Lección maxistral	27	27	54
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	12	14
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	12	14

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Resolución de problemas	Formulación, análise, resolución e debate de un problema ou exercicio relacionado con a materia impartida.
Traballo tutelado	Actividades sobre estratexias de resolución de problemas, cálculo mental e metodoloxía taller. Utilizarase Aprendizaxe colaborativa como metodoloxía integrada na actividade. De forma voluntaria e sempre que se dean as condicións necesarias poderase realizar as actividades sobre metodoloxía taller mediante prácticas de campo. Nas prácticas de campo realízanse actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos non académicos exteriores. Utilizarase Aprendizaxe-Servizo como metodoloxía integrada na actividade.
Lección maxistral	Exposición de os contidos de a materia por parte de o docente que se ilustran con numerosos exemplos e aplicacións.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Lección maxistral	Atención e resolución de dúbidas ao alumnado en relación ás diferentes actividades da materia. A atención personalizada garantirase, por unha banda, en horas de tutoría e, por outro, nas horas presenciais dos grupos C. Para a realización das titorías empregaranse medios telemáticos (correo electrónico, foro de faitic, campus remoto, ...)
Actividades introdutorias	Atención e resolución de dúbidas a o alumnado en relación a as diferentes actividades de a materia. A atención personalizada garantirase, por unha banda, en horas de tutoría e, por outro, en as horas presenciais de os grupos C. Para a realización das titorías empregaranse medios telemáticos (correo electrónico, foro de faitic, campus remoto, ...)
Resolución de problemas	Atención e resolución de dúbidas a o alumnado en relación a as diferentes actividades de a materia. A atención personalizada garantirase, por unha banda, en horas de tutoría e, por outro, en as horas presenciais de os grupos C. Para a realización das titorías empregaranse medios telemáticos (correo electrónico, foro de faitic, campus remoto, ...)
Traballo tutelado	Atención e resolución de dúbidas a o alumnado en relación a as diferentes actividades de a materia. A atención personalizada garantirase, por unha banda, en horas de tutoría e, por outro, en as horas presenciais de os grupos C. Para a realización das titorías empregaranse medios telemáticos (correo electrónico, foro de faitic, campus remoto, ...)
Tests	Description

Exame de preguntas de desenvolvemento	Atención e resolución de dúbidas a o alumnado en relación a as diferentes actividades de a materia. A atención personalizada garantirase, por unha banda, en horas de tutoría e, por outro, en as horas presenciais de os grupos C. Para a realización das titorías empregaranse medios telemáticos (correo electrónico, foro de faitic, campus remoto, ...)
Exame de preguntas de desenvolvemento	Atención e resolución de dúbidas a o alumnado en relación a as diferentes actividades de a materia. A atención personalizada garantirase, por unha banda, en horas de tutoría e, por outro, en as horas presenciais de os grupos C. Para a realización das titorías empregaranse medios telemáticos (correo electrónico, foro de faitic, campus remoto, ...)

Avaliación						
	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Traballo tutelado	Avaliaranse os seguintes aspectos:	20	A2	B1	C39	D1
			A3	B2	C40	D2
	a) Obradoiros		A4	B3	C41	D3
	b) Actividades didácticas		A5	B4	C42	D6
				B5		D7
	O apartado a) avaliarase mediante algúns dos seguintes aspectos:			B7		D8
				B10		D9
				B12		D12
	- Avaliación e reflexión individual sobre a práctica de campo.					D14
						D16
	- Proba-exame de preguntas obxectivas.					D18
						D21
						D22
Exame de preguntas de desenvolvemento	Prueba parcial sobre os contidos correspondentes ás sesións maxistras e a resolución de problemas	40	A1	B10		D1
						D7
						D14
						D16
Exame de preguntas de desenvolvemento	Prueba parcial sobre os contidos correspondentes ás sesións maxistras e a resolución de problemas	40	A1	B10		D1
						D2
						D3
						D6
						D7
						D8
						D9
						D12
						D14
						D16
						D18
						D21
						D22

Other comments on the Evaluation

- Todo o alumnado, asista ou non ás aulas, ten dereito a ser avaliado (mediante modalidade continua ou modalidade global).
- No caso de non ter superada a materia na primeira edición de actas, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de nullo.

CRITERIOS MODALIDADE AVALIACIÓN CONTINUA

- Todos os estudantes que se presenten a algunha das dúas probas parciais ou que realicen algunhas dos traballos tutelados se entende que optan pola modalidade de avaliación continua e polo tanto, deberán de seguir o procedemento de avaliación descrito anteriormente.
- Se un estudante non realiza algunha de as entregas de exercicios ou de os traballos tutelados ou non se presenta a algunha das probas, asignaráselles unha cualificación de 0 puntos nelas.
- Requisitos mínimos para superar a materia: P1: nota parcial I (sobre 10); P2: nota parcial II (sobre 10).
 - $P1, P2 \geq 2,5$
 - $(P1+P2)/2 \geq 4$
- No caso de non cumprir cos requisitos mínimos para superar a materia, a calificación en actas será: $\min(4, (P1+P2)/2)$.
- No caso de cumprir cos requisitos mínimos para superar a materia, a calificación en actas será: $0.4 \times P1 + 0.4$

$$x P2 + 0.2 \times T$$

CRITERIOS MODALIDADE AVALIACIÓN GLOBAL

Avaliación teórica-práctica

Descrición: Realización de unha proba obxectiva con dous partes: unha de carácter teórico-práctico e exercicios prácticos. Nesta proba recolleranse os contidos correspondentes as sesións maxistras e á resolución de problemas.

Cualificación: 85%.

Competencias evaluadas: CB1, CG10, CT1, CT7, CT14, CT16

Evaluación de actividades didácticas:

Descrición: Diseño de un taller de matemáticas teniendo en cuenta una o más competencias del Decreto del currículo de matemáticas en Educación Primaria.

Cualificación: 15%

Competencias evaluadas: CB2, CB3, CB4, CB5, CG1, CG2, CG3, CG4, CG5, CG7, CG10, CG12, CE39, CE40, CE41, CE42,

CT1, CT2, CT3, CT6, CT7, CT8, CT9, CT12, CT14, CT16, CT18, CT21, CT22

As datas oficiais de os exames poden ser consultadas en a páxina web de a facultade (<http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames>)

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Godino J. D. Y otros, **Didáctica de las Matemáticas para Maestros**, 2004

Godino J. D. Y otros, **Matemáticas para Maestros**, 2004

Hidalgo Alonso, S., **Las matemáticas en el título de maestro**, 1ª, L. Diagonal, 1997

Nortes Checa, Andrés, **Matemáticas y su Didáctica**, Diego Marín Librero Editor, 1993

Nortes Checa, Andrés, **700 problemas de Matemáticas y su Didáctica**, Diego Marín Librero Editor, 2007

Orton, A., **Didáctica de las matemáticas**, 1ª, Morata, 1990

Varios (colección), **Matemáticas: Cultura y aprendizaje**, Síntesis,

Complementary Bibliography

Nortes Checa, Andrés, **Actividades prácticas de matemáticas y su didáctica 1**, Editorial CCS, 2013

Recomendacións

IDENTIFYING DATA				
Geography				
Subject	Geography			
Code	P02G120V01305			
Study programme	Grado en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2nd	1st
Teaching language	Spanish Galician			
Department				
Coordinator	Pazo Labrador, Alberto José			
Lecturers	Pazo Labrador, Alberto José			
E-mail	apazo@uvigo.es			
Web				
General description	It treats that the student purchase the knowledges, skills and necessary skills to comprise and know the elementary appearances of the geographic phenomena, physicists and humans and his interrelationships, as well as his projection in the teaching. It treats also that the student develop his capacities of analysis and of synthesis and the space reasoning, founded in the *multicausalidad of the geographic processes.			

Training and Learning Results

Code	
A1	Students will have shown they have sufficient knowledge and understanding of an area of study, starting after completion of general secondary education, and normally reaching a level of proficiency that, being mostly based on advanced textbooks, will also include familiarity with some cutting-edge developments within the relevant field of study.
A2	Students will be able to apply their knowledge and skills in their professional practice or vocation and they will show they have the required expertise through the construction and discussion of arguments and the resolution of problems within the relevant area of study.
A3	Students will be able to gather and interpret relevant data (normally within their field of study) that will allow them to have a reflection-based considered opinion on important issues of social, scientific and ethical nature.
A4	Students will be able to present information, ideas, problems and solutions both to specialist and non-specialist audiences.
B1	To know the curricular areas of Primary Education, the interdisciplinary relationships between them, the assessment criteria and the body of pedagogical knowledge about their respective teaching and learning procedures.
B3	To deal effectively with situations of language learning in multicultural and multilingual situations. To promote reading and critical commentary of texts from several scientific and cultural domains that are part of the school curriculum.
B4	To design and regulate teaching spaces in contexts of diversity, paying attention to gender equality, fairness and respect for human rights as central values in the education of the citizenry.
B5	To promote respectful coexistence within and outside the classroom, sort out problems of discipline and contribute to the peaceful resolution of conflicts. To stimulate and appreciate students' perseverance and personal discipline.
B6	To be familiar with the organizing structure of primary education schools and the diversity of actions that its functioning comprises. To undertake the tutoring and orientation roles with students and their families, paying attention individually to the singular educational needs of students. To be aware that the practice of the teaching profession will be permanently subject to improvement and adaptation to scientific, pedagogical and social changes throughout one's life.
B7	To work with the different actors of the education community and the school's social milieu. To assume the educational dimension of the teaching profession and to promote democratic values in education to shape an active citizenry.
B8	To uphold a critical, independent attitude with regard to all forms of knowledge and all values and to every public and private social institution.
B9	To become aware of our individual and collective responsibility in attaining a sustainable future.
B10	To reflect on classroom practices with the aim of innovating and improving teaching. To acquire habits and skills for independent and cooperative learning and to promote it among students.
B11	To know and use information and communication technologies in the classroom. To develop the discerning capacity to select the kind of audiovisual information that contributes to learning, civic education and cultural enrichment.
C13	To promote cooperative work and individual work and effort.
C14	To promote actions of moral values education geared towards the shaping of an active, democratic citizenry.
C23	To critically analyze and incorporate the most relevant developments of modern society that have a bearing on family and school education: the impact of audiovisual languages and screens on society and education; changes in gender and intergenerational relationships; multiculturalism and interculturalism; social inclusion and discrimination and sustainable development.
C29	To understand the mutual influence between science, society and technological developments, as well as the appropriate behavior on the part of citizens to attain a sustainable future.
C31	To understand the basic principles of the social sciences.
C32	To know the school curricula of the social sciences.
C33	To integrate the study of history and geography from an educational and cultural perspective.

C34	To promote the democratic education of the citizenry and the practice of critical thinking about society.
C35	To appreciate the importance of public and private institutions for the peaceful coexistence between peoples.
C37	To develop and evaluate curricular contents through use of appropriate teaching resources to promote the acquisition of the relevant competencies by students.
C48	To promote reading and writing habits.
D1	Analysis and synthesis skills.
D2	Organization and planning skills.
D3	Oral and written communication in one's mother tongue.
D5	Computing knowledge applied to the relevant area of study.
D6	Information-management skills.
D7	Problem resolution.
D8	Decision-making skills.
D9	Teamwork skills.
D13	Appreciation of diversity and multiculturalism.
D14	Critical-thinking skills.
D15	Ethical commitment.
D16	Independent-learning skills.
D17	Ability to adapt to new situations.
D18	Creativity.
D20	Knowledge of other cultures and customs.
D23	Awareness about environmental issues.

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Comprise the basic principles of the Social Sciences: Geography	A1	B1 B11	C14 C29 C31 C32	D2 D14 D15 D23
Know the school curriculum of the Social Sciences: the geographic contents	A1 A2	B1 B4	C31 C32	D1 D2 D3 D13 D14 D15 D23
Know and apply the methods and *técnicas own of the Geography in the study and space analysis and dominate the basic geographic vocabulary	A3	B5 B10 B11	C33 C48	D1 D3 D6 D9 D14 D16 D23
Integrate the geographic study from an orientation *instructiva and cultural	A1 A4	B3	C13 C33 C34	D3 D7 D8 D13 D15 D20 D23
Boost the democratic education of the citizenship and the practice of the social thought critic	A3	B3 B7 B8 B9	C14 C23 C35	D7 D8 D9 D13 D14 D23
Develop and evaluate contents of the *currículo by means of appropriate didactic resources and promote the corresponding competitions between the students	A2	B11	C13 C37	D7 D8 D9 D16 D18
I handle of the Tics of suitable form to the needs and levels of the Primary Education	A1 A2 A4	B6 B11	C29 C37	D5 D6 D7 D16 D17

Contents	
Topic	
1. BLOCK 1: The situation in the space and the representation	The Earth in the Universe and his movements. The geographic consequences. The representations of the Earth.
2. BLOCK 2. The geographic consequences of the natural processes	The Hydrosphere. The climatic system. The forms of the terrestrial relief. The Biosphere.
3. BLOCK 3. The geographic consequences of the human action	The population of the world and his problems. The process of urbanisation and the current characters of the city. The globalisation.

Planning			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	22.5	22.5	45
Problem solving	6	21	27
Previous studies	5	13	18
Mentored work	9	21	30
Essay questions exam	5	10	15
Problem and/or exercise solving	5	10	15
*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.			

Methodologies	
	Description
Lecturing	Exhibition of the contents of the matter, with support of audiovisual material and practical examples
Problem solving	Resolution of exercises; works with cartographic material; realisation, analysis and comment of charts; comments of text
Previous studies	Realisation, in group, of an exhaustive comment of a leaf of the Topographical Map
Mentored work	Assistance and active participation in the activities of the classroom

Personalized assistance	
Methodologies	Description
Problem solving	Resolution of doubts and problems that can go arising when making the works proposed, as well as make a more customised follow-up of the activities of learning, by means of *tutorías face-to-face or virtual, through the email, virtual room, forums of *moovi, etc.
Mentored work	Resolution of doubts and problems that can go arising when making the works proposed, as well as make a more customised follow-up of the activities of learning, by means of *tutorías face-to-face or virtual, through the email, virtual room, forums of *moovi, etc.
Previous studies	Resolution of doubts that pose the proportionate material to the student by means of *tutorías face-to-face or virtual, through the email, virtual room, forums of *moovi, etc.

Assessment						
	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Problem solving	Presentation of the works realised in the classroom (comments, reflections, analysis). The results of learning expected are: - Know and apply the methods and technical own of the Geography in the study and space analysis and dominate the basic geographic vocabulary - Integrate the geographic study from an orientation instructive and cultural - Boost the democratic education of the citizenship and the practice of the critical social thought - Handle of the Tics of suitable form to the needs and levels of the Primary Education	10	A2 A3 A4 B10 B11	B3 B5 B6 C48 D5 D6 D8 D9 D14	C13 C35 C48	D1 D2 D3

Previous studies	Assistance and participation in class The results of learning expected are: - Comprise the basic principles of the Social Sciences: Geography - Know the school curriculum of the Social Sciences: the geographic contents - Know and apply the methods and technical own of the Geography in the study and space analysis and dominate the basic geographic vocabulary	5	A1 A3 A4	B1 B8	C13 C48	D1
Mentored work	Presentation of the work realised chord to the guidelines proposed. The results of learning expected are: - Know and apply the methods and technical own of the Geography in the study and space analysis and dominate the basic geographic vocabulary - Handle of the Tics of suitable form to the needs and levels of the Primary Education	15	A2 A3 A4	B3 B5 B10 B11	C13 C48	D1 D2 D3 D6 D9 D14 D16
Essay questions exam	Three theoretical proofs on the basic concepts and contents of the syllabus. The results of learning expected are: - Comprise the basic principles of the Social Sciences: Geography - Know the school curriculum of the Social Sciences: the geographic contents - Know and apply the methods and techniques own of the Geography in the study and space analysis and dominate the basic geographic vocabulary	35	A1 A4	B1 B7 B9	C31 C32 C48	D1 D3 D14 D20 D23
Problem and/or exercise solving	Three practical proofs on appearances treated in the syllabus. The results of learning expected are: - Know and apply the methods and technical own of the Geography in the study and space analysis and dominate the basic geographic vocabulary - Develop and evaluate contents of the curriculo by means of appropriate didactic resources and promote the corresponding competitions between the students	35	A1 A4	B3 B8 B10 B11	C23 C33 C37 C48	D1 D2 D3 D7 D14

Other comments on the Evaluation

The *evaluaci n continuous consists in the proofs you rich and *pr cticas, the works of classroom, work *tutelado and *dem s activities, that be n *liberatorias. In the final examination (official) *har n the proofs you rich and *pr cticas that they remain pending, in his case. The activities of the classes *B no made DO not REPEAT . Those no made activities, without the *justificaci n suitable, explain n in the *c  mputo partial of activities with a 0. If the student or student wants to recover the no made activities, have to  repeat ALL the activities of the course in the final examination, of similar way to the one who opt by the *evaluaci n global.

The *evaluaci n global be  in the final examination (official), where make n *adem s all the activities of classroom no made by the one who opt by this type of *evaluaci n.

To obtain an approved in the *calificaci n final is *CONDICI N NECESSARY have surpassed the proofs you rich and *pr cticas. The *realizaci n of the *dem s activities by *s   alone, although *num ricamente allow it, not being  sufficient to achieve the approved final. Of the same way, the approved of the part you rich-*pr ctica not sufficing  for the approved final without the *realizaci n and *superaci n of the *dem s activities

The proofs you rich and *pr cticas no compensate n between *s   of face to the final note; it is precise to approve the three parts of independent way. The contents you rich-*pr cticos of each proof be n the following: in the first, the ones of the block 1; in the second, the ones of the block 2; in the third, the ones of the block 3.

To the partial proofs you rich-*pr cticas *s  the *podr n present those students that have delivered an index card properly cover inside the first month, and that assist regularly to class opting by the *evaluaci n continuous. The assistance to the classes *B, for the *evaluaci n continuous, is compulsory.

In the second announcement, July, and *dem s extraordinary announcements, have to  do a global examination of the matter. No conserve n the notes of eventual parts approved. Only conserve n, in case to have made in the classroom, the qualifications of the activities of the classes *B. Of have not made these activities, have to n make in this examination.

All the students, assist or no to the classrooms, has right to be evaluated (by means of an examination or in the way that establish in the *gu  to educational). The same conditions of *evaluaci n general govern for those students that, by some *raz  n, can not assist regularly to class.

The dates of the ex menes can consult in the *p gina web of the Faculty, in the link <http://fccd.uvigo.es/es/docencia/examenos/>

Sources of information

Basic Bibliography

AGUILERA ARILLA, M.J. y otros, **Geografía General I. Geografía Física**, UNED, 2013

AGUILERA ARILLA, M.J., **Geografía General II. Geografía Humana**, UNED, 2014

ALONSO, J. y otros, **Geografía. Curso de Acceso**, Centro de Estudios Ramón Areces, 2000

BIELZA DE ORY, V. (ed.), **Geografía General**, 3ª ed., Taurus, 1993

PAZO LABRADOR, A.J., **Nocións básicas del Xeografía Xeral Física para Mestres. As consecuencias humanas dos procesos naturais**, Servicio de Publicacións da Universidade de Vigo, 2007

TROITINO TORRALBA, N.L., **Geografía General**, Centro de Estudios Financieros, 2011

Complementary Bibliography

ALBET, A. y BENEJAM, P., **Una Geografía Humana renovada. Lugares y regiones en un mundo global**, ICE de la Universitat Autònoma de Barcelona-Vicens, 2000

PLANS, P., **Geografía Física, Geografía Humana.**, EUNSA, 1993

ROMERO, J. (coord.), **Geografía Humana**, Ariel, 2004

ESTÉBANEZ, J. y otros (1992), **Geografía Humana**, Cátedra, 1992

LÓPEZ BERMÚDEZ, F. y otros, **Geografía Física**, Cátedra, 1992

ZÁRATE MARTÍN, M.A. y RUBIO BENITO, M.T., **Geografía Humana. Sociedad, Economía y Territorio**, Ed.. Universitaria Ramón Areces, 2005

ZÁRATE MARTÍN, M.A. y RUBIO BENITO, M.T., **Glosario y prácticas de Geografía Humana.**, Ed. Universitaria Ramón Areces, 2006

ZÁRATE MARTÍN, M.A. y RUBIO BENITO, M.T., **Paisaje, Sociedad y Cultura en Geografía Humana**, Ed. Universitaria Ramón Areces, 2011

MURPHY, A.B., **Geografía. ¿Por qué importa?**, Alianza Editorial, 2020

PIQUERAS, J., **Introducción a la Geografía**, Universitat de Valencia, 2013

BENITO DEL POZO, P., SÁNCHEZ HERNÁNDEZ, J.L., PALLARÉS BARBERÁ, M. y ALONSO LOGROÑO, M.P., **Geografía Económica. Fundamentos , agentes y procesos**, Tirant lo Blanch, 2022

GONZÁLEZ MÁRQUEZ, J., **La pugna por el nuevo orden internacional**, Espasa Libros, 2023

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

Social sciences teaching/P02G120V01503

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Experimental sciences/P02G120V01302

Subjects that it is recommended to have taken before

History: History of the present/P02G120V01203

IDENTIFYING DATA				
Didáctica das artes plásticas e visuais				
Subject	Didáctica das artes plásticas e visuais			
Code	P02G120V01401			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Martínez Barreiro, África			
Lecturers	Martínez Barreiro, África Paz García, Maria Begoña			
E-mail	africamartinezbarreiro@gmail.com			
Web				
General description	A finalidade primeira da didáctica das artes plásticas e visuais é proporcionar ao alumnado unha formación artística e didáctica de calidade. Tanto no que se refire á capacidade de formalizar e interpretar producións de arte nos seus diversos ámbitos e territorios, (como concepto ampliado), como no que se refire á capacidade de reelaborar os mencionados contidos para facilitar a formación dos/as nenos/as (de 6 a 12 anos). A tarefa é construír o sustrato de coñecemento teórico necesario, combinado cunha serie de destrezas e habilidades formais que armen ao alumnado dunha capacidade crítica e creativa que lle permita desenvolver ferramentas de aprendizaxe, valoración e coñecemento coas que traballar no eido da educación primaria. Traballaremos no obradoiro con rutinas procedimentais e elaboracións técnicas simultaneamente ao estudo de contidos xerais da historia da arte. Estas tarefas convivirán coa análise e o traballo dentro dos novos espazos da arte e as novas ferramentas visuais, audiovisuais e tecnolóxicas coas que abordaremos posibilidades de traballo vinculadas ás linguaxes actuais próximas e intuitivas para os rapaces cos que os nosos/as alumnos/as terán que traballar. As rutinas habituais durante o curso académico alternarán a produción práctica coa reflexión teórica, o traballo de campo e as propostas de ferramentas didácticas específicas.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Code	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
C53	Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde as artes
C54	Coñecer o currículo escolar da educación artística, nos seus aspectos plástico, audiovisual e musical
C55	Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades musicais e plásticas dentro e fóra da escola
C56	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
D12	Habilidades nas relacións interpersoais

D13 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade

D14 Razoamento crítico

D15 Compromiso ético

D16 Aprendizaxe autónoma

D17 Adaptación a novas situacións

D18 Creatividade

D19 Lideranza

D21 Iniciativa e espírito emprendedor

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
	A3	B11	C53 C55	D1 D14 D16 D18 D21
Poder valorar os fundamentos e ámbitos de actuación das distintas formas de expresión artística, así como o patrimonio artístico.				
	A2 A5		C53 C54 C55	D1 D2 D7 D8 D10 D14 D16 D18 D21
Ser capaces de identificar recursos e metodoloxías propios das artes plásticas. Saber recoñecer os distintos métodos e medios adecuados a cada técnica para unha expresión plástica favorable así como utilizar os distintos recursos procedimentais e conceptuais idóneos para a execución da obra na súa dimensión compositiva e estética.				
	A3 A4	B2	C53 C55 C56	D2 D7 D8 D9 D16 D18 D21
Facilitar a representación e a expresión a través das linguaxes plásticas, visuais e audiovisuais profundando nos novos medios e estratexias plásticas para transmitir os coñecementos e propor espazos e modos expresivos que sirvan ao alumno como ferramenta de linguaxe e espazo de construción plástica.				
	A2 A3	B8 B11	C53 C55 C56	D1 D5 D7 D8 D17 D18 D21
Ser capaz de producir imaxes e propostas objectuales en dúas e tres dimensións, ben estruturadas, conceptualmente coutadas, con calidade compositiva e detalladas sobre temas e proxectos no ámbito dos coñecementos tópicos e característicos da creación Artística Visual.				
	A5	B4	C54	D1 D14 D15 D16 D18 D21
Coñecer e avaliar o currículo escolar das Didácticas da Expresión Artística e audiovisual				
		B11	C53 C55 C56	D1 D2 D5 D7 D8 D12 D13 D16 D17 D19 D21
Ser capaces de mellorar a capacidade de comprender, ler, visionar crear e producir dentro das linguaxes artístico visuais e plásticas promovendo metodoloxías para facer que a apreciación estética sexa máis alcanzable para o alumnado.				

Adquirir e consolidar hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma, creativo e cooperativo e promovelos nos estudantes desde a participación e o esforzo individual.	B2 B3 B8	D1 D2 D7 D8 D9 D12 D14 D15 D16 D18 D19
Ter dominio e comprender adecuadamente toda a densidade e complexidade das imaxes e producións visuais; as obras de arte, os símbolos e sinais visuais, a publicidade e os medios de comunicación de masa. Os obxectos, as pezas, construcións e edificios que constitúen a cultura material e conceptual antiga e contemporánea.	B11 C53	D1 D13 D14 D16 D18 D19 D21

Contidos

Topic	
I. Artes Plásticas e Visuais. Marco disciplinar e modelos formativos	Historia da educación artística Modelos de ensinanza das artes plásticas Desenvolvemento curricular das artes plásticas e visuais na educación primaria
II. O concepto ampliado da arte como base da educación plástica e (audio)visual	A arte a partir dos anos 60: pop, arte conceptual, minimal, land art, arte de acción, arte procesual, body arte, performance, arte sonoro... O museo e a exposición como recurso en educación artística
III. Elementos básicos da plástica I e II	Linguaxe e comunicación visual. Lectura de imaxes Punto, liña, plano Cor, textura, composición e volume
IV. O concepto creatividade	Definición de creatividade O papel da imaxinación na creación Pensamento converxente vs. pensamento diverxente
V. A linguaxe plástica na infancia: desenvolvemento perceptivo e características psicoevolutivas	Características e evolución da linguaxe plástica na infancia

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	4	0	4
Eventos científicos	2	0	2
Obradoiro	13	30	43
Aprendizaxe colaborativa	13.5	35.5	49
Lección maxistral	18	32	50
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado. Presentación da materia e primeira toma de contacto cos contidos e metodoloxías que se empregarán durante a docencia.
Eventos científicos	Conferencias e obradoiros
Obradoiro	Tarefas enfocadas á adquisición de coñecementos sobre procedementos, técnicas e procesos de creación, coa asistencia específica por parte das docentes.
Aprendizaxe colaborativa	Traballo por proxectos. Planificación e elaboración de materiais e recursos didácticos específicos (plásticos e/ou audiovisuais) para Educación Primaria.
Lección maxistral	Exposición de contidos relacionados coa materia. Grupos de discusión, e debates sobre os contidos dos diferentes temas da materia.

Atención personalizada

Methodologies	Description
---------------	-------------

Obradoiro	Asistencia nas tarefas técnicas de manexo de materias e procesos específicos
Aprendizaxe colaborativa	Seguimento das dinámicas de aula e asistencia na resolución de incidencias técnicas e metodolóxicas. Seguimento, guía e control das dinámicas de traballo colaborativo.

Avaliación						
	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Obradoiro	Exercicios prácticos sobre diferentes técnicas, procedementos e procesos de creación da linguaxe plástica e (audio)visual	35	A2 A5		C54 C56	D2 D7 D18 D21
Aprendizaxe colaborativa	Planificación e elaboración de estratexias, materiais e recursos didácticos específicos (plásticos e/ou adiovisuais) para Educación Primaria.	35	A2 A3 A4 A5	B2 B3 B4 B11	C53 C54 C55 C56	D1 D2 D5 D7 D8 D9 D12 D14 D15 D16 D17 D18 D21
Lección maxistral	Proba de preguntas obxectivas Traballos e exercicios de reflexión crítica e argumentativa	30	A3 A4	B8 B11	C53 C54 C55	D1 D2 D14 D16

Other comments on the Evaluation

Avaliación continua

Para superar a materia é preciso ter como mínimo un aprobado (5) en cada unha das probas de avaliación. É imprescindible asistir a un 80% das clases B para optar a esta modalidade de avaliación.

Poderá terse en conta a participación en eventos científicos (xornadas, visitas a exposicións[]).

Avaliación global

As probas de avaliación son:

Resolución de problemas : execución técnica adecuada de procedementos e experimentacións de carácter artístico, plástico, de deseño e visual. Cualificación 35%

Traballo tutelado: elaboración dun traballo de formalización plástica e/ou audiovisual cun enfoque didáctico
Cualificación 40%

Proba de preguntas obxectivas e de reflexión crítica

Cualificación 25%

Para superar a materia é preciso ter como mínimo un 5 en cada unha das probas de avaliación. O alumnado que siga a avaliación global deberá contactar coas persoas docentes da materia ao inicio de curso para coñecer con detalle o contido das probas.

SEGUNDA CONVOCATORIA

O alumnado que non teña superada a materia na primeira convocatoria, tãtona modalidade de avaliación continua como avaliación global, deberá presentar nesta segunda convocatoria só aquelas probas nas que teña unha cualificación inferior ao aprobado (5).

As datas de exames poden consultarse na web da facultadeno apartado de organización académica

<http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames>

Titorías

As titorías poden solicitarse no correo africa.martinez.barreiro@uvigo.gal (ÁfricaMartínez Barreiro) ou marpaz@uvigo.es (BegoñaPaz García).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

AAVV, **Didáctica de las artes plásticas y la cultura visual**, 1ª ed., Akal, 2011

Albers, J., **La interacción del color**, 1ª ed., Alianza, 1985

Belloq, G., Gil Díaz M. J., **Tocar el arte**, 1ª ed., Kaleida, 2010

Blanco V. y Cidrás S., **Educación a través del arte. Hacia una escuela imaginada**, Kalandraka, 2023

Dondis, Donis A., **La sintaxis de la imagen**, Gustavo Gili, 2017

Franco, C., Gillanders, C., Neira, M. (coords.), **Proyectos interdisciplinares de educación artística y literaria**, Graó, 2022

Jenny, P., **Técnicas de dibujo**, 1ª ed., Gustavo Gili, 2013

Juan A. y Martínez, P., **Cada uno ve lo que sabe. Una guía para aprender a mirar imágenes a través del álbum ilustrado**, Gustavo Gili, 2025

Lange, A., **El diseño de la infancia. Cómo el mundo material moldea a los niños independientes**, 1ª ed., Capitán Swing,

Lowenfeld y Brittain, **Desarrollo de la capacidad creadora**, 2ª ed., Kapelusz, 1984

Marín, R. (coord.), **Didáctica de la Educación Artística**, 1ª ed., Pearson, 2003

Mesías Lema, J.M., **Educación artística sensible. Cartografía contemporánea para arteducadores**, Graó, 2019

Tatarkiewicz, W., **Historia de 6 ideas. Arte, belleza, forma, creatividad, mimesis, experiencia estética**, Tecnos, 2015

Complementary Bibliography

Aguirre, I., **Teorías y prácticas en educación artística**, 1ª ed., Octaedro, 2007

Antúnez, N., Ávila, N., Zapatero, D. (eds.), **El arte contemporáneo en la educación artística**, 1ª ed., Eneida, 2008

Arheim, Rudolfs, **Arte y percepción visual**, Paidós, 1983

Barbe-Gall, F., **Cómo hablar de arte a los niños**, Paidós, 2010

Berger, John, **Modos de ver**, 3ª ed., Gustavo Gili, 2016

Berrocal, M., **Menús de educación visual y plástica**, 1ª ed., Graó, 2005

Berrocal, M. y otros, **Figuras, Formas, Colores**, 1ª ed., Graó, 2003

Caja, J. (coord.), **La educación visual y plástica hoy**, 1ª ed., Graó, 2002

Eisner, Elliot W., **Educación la visión artística**, 1ª ed., Paidós, 1995

Jenny, P., **La mirada creativa**, 1ª ed., Gustavo Gili, 2013

Klein, J. y Klein, S., **¡Arte! Contemporáneo? Guía para niños**, 1ª ed., Nerea, 2012

L'Ecuyer, C., **Educación en el asombro**, Plataforma, 2012

Marchán Fiz, S., **Del arte objetual al arte de concepto : 1960-1974 : epílogo sobre la sensibilidad**, 2ª ed., Akal, 2012

Maushaus, **La arquitectura a través del juego**, 1ª ed., Arquia, 2016

Munari, B., **Fantasia**, Gustavo Gili, 2018

Reynolds, P. H., **El punto**, 1ª ed., Ediciones Serres, 2015

Wilson, B. y otros, **La enseñanza del dibujo a partir del arte**, 1ª ed., Paidós, 2004

Vygotsky, L.S., **La imaginación y el arte en la infancia**, 2ª ed., Akal, 1990

Recomendaciones

Subjects that continue the syllabus

Educación artística/P02G120V01902

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/P02G120V01202

Other comments

A pesar de que os bloques son independentes retomaranse contidos de forma intermitente para que as cuestións básicas queden debidamente asentadas.

A materia NON é exclusivamente técnico-práctica e procedimental, xa que ten unha significativa carga conceptual.

IDENTIFYING DATA				
Didáctica das ciencias experimentais I				
Subject	Didáctica das ciencias experimentais I			
Code	P02G120V01402			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Pérez Rodríguez, Uxío			
Lecturers	Pérez Rodríguez, Uxío			
E-mail	uxio.perez@uvigo.es			
Web				
General description	A ciencia forma parte da cultura e caracteriza, en gran medida, a sociedade na que vivimos. O alumnado de Educación Primaria debe aprender as posibilidades de intervención no medio de maneira que se favoreza a sostibilidade das formas de vida e do medio ambiente a través dun achegamento ao mundo físico e natural e dunha interrelación coas outras áreas de coñecemento. Trátase dun enfoque globalizado de utilización da ciencia para formar á cidadanía. O alumnado desta titulación, futuro persoal docente, debe promover unha educación científica que axude a pensar, a comunicarse, a facer e a autorregularse, tendo como referente o establecido no Decreto de currículo de Educación Primaria da Consellería de Educación da Xunta de Galicia. A práctica docente universitaria e as liñas de investigación didáctica, neste campo, deben contemplar metodoloxías e construcións conceptuais, procedementais e actitudinais, sempre en interacción e co horizonte do desenvolvemento das competencias básicas, relativas a problemas globais de actualidade tales como os referidos medio ambiente e ao desenvolvemento sostible. Deste modo, partindo das metodoloxías propias da didáctica das ciencias, pódense utilizar os enfoques C-T-S, os da construción do coñecemento arredor de problemas globais, os de alfabetización científica e técnica da cidadanía, ou os da Educación en Ciencia Global: Débese incluír o tratamento da transversalidade, prestando especial atención á igualdade entre homes e mulleres, dentro dun modelo integrador.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitán demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable

B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C25	Comprender os principios básicos e as leis fundamentais das ciencias experimentais (Física, Química, Biología e Xeoloxía)
C26	Coñecer o currículo escolar destas ciencias
C27	Suscitar e resolver problemas asociados coas ciencias á vida cotiá
C28	Valorar as ciencias como un feito cultural
C29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible
C30	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nos estudantes
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
D11	Traballo nun contexto internacional
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Iniciativa e espírito emprendedor
D22	Motivación pola calidade
D23	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Capacidade para comprender a complexidade dos procesos educativos das ciencias experimentais na E. Primaria partindo das experiencias previas do alumnado desta etapa educativa	A1	B1	C25	D1
	A3	B2	C28	D2
		B3	C29	D3
		B4		D6
		B6		D14
		B8		D15
		B9		D17
		B10		D22
		B12		D23

Capacidade para comprender a construción do coñecemento científico e da ciencia escolar	A1	B1	C25	D1
	A3	B2	C26	D2
		B4	C27	D6
		B5	C28	D7
		B6	C29	D8
		B7	C30	D9
		B8		D12
		B9		D13
		B10		D14
		B12		D15
				D16
				D17
				D20
				D21
				D22
				D23
Capacidade para relacionar fundamentación, obxectivos, metodoloxía e avaliación das aprendizaxes do ensino das ciencias na Educación Primaria desde un enfoque globalizado	A1	B1	C25	D1
	A2	B2	C26	D2
	A3	B3	C27	D3
	A5	B4	C30	D6
		B6		D7
		B7		D8
		B10		D9
		B11		D12
				D14
				D15
				D16
				D17
				D21
				D22
				D23
Capacidade para utilizar e elaborar recursos didácticos en soporte papel e dixital para o ensino das ciencias na Educación Primaria	A1	B1	C25	D1
	A2	B2	C26	D2
	A3	B3	C27	D3
	A4	B4	C28	D4
	A5	B5	C29	D5
		B6	C30	D6
		B7		D7
		B8		D8
		B9		D9
		B10		D10
		B11		D11
		B12		D12
				D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18
				D19
				D21
				D22
				D23

Capacidade para realizar actividades experimentais na aula-laboratorio e na contorna

A1	B1	C25	D1
A2	B2	C26	D2
A3	B3	C27	D3
A4	B4	C28	D4
A5	B5	C29	D5
	B6	C30	D6
	B7		D7
	B8		D8
	B9		D9
	B10		D10
	B11		D11
	B12		D12
			D13
			D14
			D15
			D16
			D17
			D18
			D19
			D20
			D21
			D22
			D23

Coñecer procedementos e instrumentos de avaliación para a autorregulación das aprendizaxes na educación científica

A1	B1	C25	D1
A2	B2	C26	D2
A3	B3	C27	D6
A4	B6	C28	D7
A5	B8	C29	D8
	B10	C30	D9
	B12		D12
			D14
			D15
			D16
			D17
			D18
			D21
			D22

Contidos

Topic

Introdución: A didáctica da Física e a Química para a Educación Primaria	Introdución: A didáctica das Ciencias Experimentais na Educación Primaria
O currículo oficial de Física e Química para a Educación Primaria	O currículo oficial de Ciencias Experimentais na Educación Primaria
As metodoloxías para o ensino da Física e a Química para a Educación Primaria	As metodoloxías para o ensino das Ciencias Experimentais na Educación Primaria
Os recursos para o ensino na Física e a Química para a Educación Primaria	Os recursos para o ensino das Ciencias Experimentais na Educación Primaria
A avaliación da Física e da Química para a Educación Primaria	A avaliación na Educación Primaria e a Didáctica das Ciencias Experimentais

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	9	10	19
Prácticas de laboratorio	28	27.5	55.5
Aprendizaxe colaborativa	3	3	6
Saídas de estudo	2	5	7
Eventos científicos	1.5	0	1.5
Debate	1.5	0	1.5
Exame de preguntas obxectivas	1.5	25	26.5
Estudo de casos	6	27	33

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

Description

Lección maxistral	Exposicións do profesorado
Prácticas de laboratorio	Realización de actividades experimentais
Aprendizaxe colaborativa	Realización de traballos de aula
Saídas de estudo	Saídas ao exterior da facultade para recollida de mostras, observación...
Eventos científicos	Conferencias e obradoiros
Debate	Debates na aula

Atención personalizada

Methodologies	Description
Aprendizaxe colaborativa	Realización de traballos de aula
Prácticas de laboratorio	Realización de prácticas de laboratorio
Saídas de estudo	Saídas ao exterior da facultade
Tests	Description
Exame de preguntas obxectivas	Exame de preguntas obxectivas
Estudo de casos	Estudo de casos

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Prácticas de laboratorio	Realización de prácticas de laboratorio	40	A1	B1	C25	D1
			A2	B2	C26	D2
			A3	B3	C27	D3
			A4	B4	C28	D4
			A5	B5	C29	D5
				B6	C30	D6
				B7		D7
				B8		D8
				B9		D9
				B10		D10
				B11		D11
				B12		D12
						D13
Exame de preguntas obxectivas	Exame	40				D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
						D20
						D21
						D22
						D23
			A1	B1	C25	D1
			A2	B2	C26	D2
			A3	B4	C27	D6
			A4	B5	C28	D7
			A5	B6	C29	D9
				B7	C30	D10
				B8		D13
				B9		D14
				B10		D15
				B12		D22

Estudo de casos	Aplicación de contidos traballados na materia	20	A1	B1	C25	D1
			A2	B2	C26	D2
			A3	B3	C27	D3
			A4	B4	C28	D5
			A5	B5	C29	D6
				B6	C30	D7
				B7		D8
				B8		D9
				B9		D10
				B10		D12
				B11		D13
				B12		D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
						D20
						D21
						D22
						D23

Other comments on the Evaluation

Avaliación continua:

- Parte A: entrega dun traballo de estudo de casos (20% da puntuación) e realización de exame individual (40%).
- Parte B: mediante entrega de prácticas de laboratorio, que representarán en total un 40% da cualificación. É requisito asistir a un 80% das clases B para optar a avaliación continua nesta parte.

É preciso aprobar as partes A (tanto o test coma o estudo de casos) e B para superar a materia.

Avaliación global:

- Parte A: exame individual (40%) e exame de estudo de casos de aplicación de contidos traballados en nesta parte (20%).
- Parte B: exame que representará un 40% da cualificación total.

É preciso aprobar as partes A e B para superar a materia.

Alumnado de segunda oportunidade de avaliación:

De non superar a materia na primeira oportunidade de avaliación, as competencias non adquiridas serán avaliadas na oportunidade de avaliación de xullo, para a que se gardarán as partes aprobadas (A/B) na primeira oportunidade. O alumnado que non aprobe algunha parte da materia na primeira oportunidade de avaliación, debe:

- Parte A: realizar o exame da parte A (40%) e entregar traballo de estudo de casos ou realizar o exame de estudo de casos (20%). Se unha destas dúas partes que compoñen a parte A se superou na primeira oportunidade de avaliación gardarase a nota correspondente para a segunda oportunidade.
- Parte B: Realizar o exame da parte B (40%). As persoas que asistisen ao 80% das clases de laboratorio poderán tamén optar no seu lugar por entregar os traballos de aula desa parte.

É preciso aprobar as partes A e B para superar a materia.

No caso de dúbidas razoables sobre a autoría ou o proceso de elaboración dunha actividade, o profesorado poderá requirir unha proba oral individual destinada a comprobar a comprensión, o dominio dos contidos e a participación efectiva do/a estudante no traballo presentado.

As datas oficiais dos exames pódense consultar na web da facultade: <http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

PUJOL, R. M., **Didáctica de las ciencias en la educación primaria**, Síntesis,

Complementary Bibliography

ARIAS, A.; ARIAS, D.; NAVAZA, V.; RIAL, D., **O traballo por proxectos en infantil, primaria e secundaria**, Consellería de Educación e Ordenación Universitaria, Xunta de Galicia,

PUJOLAS, P.; LAGO, J.R., **El programa CA/AC (Cooperar para Aprender / Aprender a Cooperar) para enseñar a aprender en equipo. Implementación del aprendizaje cooperativo en el aula**, Universidad de Vic,
 JORBA, J.; SANMARTÍ, N., **Enseñar, aprender y evaluar: un proceso de regulación continua**, MEC,
 RIVERO, A.; MARTÍN, R.; SOLÍS, E.; PORLÁN, R., **Didáctica de las ciencias experimentales en Educación Primaria**, Síntesis, 2017
 CAÑAL, P.; GARCÍA, A.; CRUZ, M., **Didáctica de las ciencias experimentales en Educación Primaria**, Paraninfo, 2016

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Educación ambiental para o desenvolvemento/P02G120V01901
 Didáctica das ciencias experimentais II/P02G120V01502

Subjects that it is recommended to have taken before

Ciencias experimentais/P02G120V01302
 Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/P02G120V01101
 Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/P02G120V01201
 Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/P02G120V01205

IDENTIFYING DATA				
Expresión e linguaxe musical				
Subject	Expresión e linguaxe musical			
Code	P02G120V01403			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Blanco Novoa, Susana			
Lecturers	Blanco Novoa, Susana			
E-mail	susblanco@uvigo.es			
Web				
General description	A materia pretende servir para o emprego da música como ferramenta vehicular para a aprendizaxe a través de linguaxes artísticas dos diferentes contidos da educación primaria			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Code	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
C53	Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde as artes
C54	Coñecer o currículo escolar da educación artística, nos seus aspectos plástico, audiovisual e musical
C55	Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades musicais e plásticas dentro e fóra da escola
C56	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza
D21	Iniciativa e espírito emprendedor

Resultados previstos na materia	
Expected results from this subject	Training and Learning Results

Identificar e manexar os principais elementos constitutivos da linguaxe musical, dun xeito teórico-práctico.	A4 A5	B3 B4	C54 C56	D1 D2 D7 D16 D18
Coñecer diferentes metodoloxías para o ensino musical, e ser capaz de aplicalas dun xeito práctico nunha aula de educación primaria.	A2 A4	B2 B4	C53 C55 C56	D1 D2 D9 D15 D18
Ser capaz de manexar axeitadamente diverso instrumental, para a súa aplicación práctica nunha aula de Educación Primaria. Instrumental Orff.	A3 A5	B4	C53 C55	D9 D12 D16 D18
Comprender a importancia do uso da canción como elemento expresivo, e saber empregar técnicas para a súa ensinanza.	A4	B2 B4	C53 C55 C56	D2 D7 D9 D12 D16 D18
Saber empregar os recursos didácticos axeitados para a formación rítmica, o movemento e a danza nas aulas de primaria.	A2 A4 A5	B2 B4	C53 C55 C56	D2 D9 D12 D13 D18
Valorar a importancia e manexar recursos básicos da audición musical activa.	A2 A3 A4	B2 B4	C53 C55 C56	D1 D9 D13 D17 D18 D19 D21
Ser capaz de deseñar, por en práctica e avaliar propostas de intervención educativa nunha aula de educación primaria, empregando diversos elementos da expresión e a linguaxe musical .	A3 A5	B2 B4 B8 B11	C53 C54 C55 C56	D1 D2 D5 D7 D8 D9 D12 D14 D16 D18

Contidos

Topic	
1. Parámetros constitutivos da arte da música. Principios pedagóxicos	1.1 As cualidades do son 1.2 Os recursos para o traballo das cualidades do son 1.3 O emprego das cualidades do son como ferramentas interdisciplinares
2. A escoita activa. Principios pedagóxicos	2.1 Os proxectos musicais integrados nas linguaxes artísticas 2.2 As audicións programáticas 2.3 A escoita como ferramenta educativa
3. A canción como ferramenta interdisciplinar na aula de educación primaria	3.1 A canción como elemento globalizador 3.2 A canción e o movemento 3.3 Lectura básica, análise e introducción aos ditados musicais
4. Formación Instrumental para a aula de educación primaria	4.1 Percusións corporais 4.2 Emprego de instrumentos na aula de educación primaria
5. A música como ferramenta interdisciplinaria	5.1 Recursos musicais 5.2 Xogos musicais

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	2	4	6
Traballo tutelado	10	30.5	40.5
Prácticas de laboratorio	18	26	44

Lección maxistral	10.5	0	10.5
Traballo	8	32	40
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Exame de preguntas obxectivas	2	5	7

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introdutorias	Preparación para as bases pedagóxicas da educación musical
Traballo tutelado	Desenvolvemento de exercicios prácticos na aula baixo as directrices e supervisión da docente.
Prácticas de laboratorio	Exercicios prácticos desenvolvidos en torno aos bloques de contido
Lección maxistral	Exposición dos temas a desenvolver na aula.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Exposición da materia e dos coñecementos previos necesarios
Actividades introdutorias	Aclaracións previas, introducción de premisas e obxectivos mínimos
Traballo tutelado	Realización dos traballos que se van propoñendo.
Prácticas de laboratorio	
Tests	Description
Traballo	Participación e nivel de implicación nos proxectos conxuntos
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realización de diferentes probas que nos indiquen o nivel de consecución dos obxectivos

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Traballo	Traballos e exposicións individuais ou en pequeno grupo sobre os contidos da materia.	30	A2 A3 A5	B8 B11		D1 D2 D5 D7 D8 D12 D13 D14 D17 D19
Resolución de problemas e/ou exercicios	Preguntas, exercicios ou actividades de carácter práctico, onde o alumnado deberá demostrar que adquiriu unha serie de contidos básicos sobre a linguaxe musical.	30	A2 A3 A4 A5	B8	C54 C56	D1 D7 D8 D14 D16 D18
Exame de preguntas obxectivas	O exame poderá conter preguntas curtas, practicas tipo test ou de desenvolvemento	40	A2 A3 A4 A5	B8	C53 C54 C55	D1 D2 D7 D9 D12 D15 D16 D17 D18

Other comments on the Evaluation

CRITERIOS DE AVALIACIÓN:

Para superar a materia, tanto na modalidade presencial como na non presencial será preciso que o alumnado obteña en todas e cada unha das partes avaliadas, polo menos un 50% da cualificación total. A nota final virá dada pola suma das puntuacións obtidas en cada unha das partes, sendo preciso superar cada unha delas illadamente.

Aplicaranse dous sistemas de avaliación diferenciados para o alumnado.

O alumnado que por diversos motivos non poida participar no desenvolvemento da materia en calidade de Asistente deberá

pórese en contacto co profesorado nos primeiros días de inicio da materia para informar desta situación e poder ser convenientemente avaliado. Do mesmo modo, todo aquel alumnado que, sen notificar esta situación, asista a menos do 80% das sesións prácticas será considerado para todos os efectos como Non Asistente. O alumnado deberá entregar a súa ficha debidamente cumprimentada nun prazo máximo de tres semanas facendo constar expresamente a modalidade pola que opta.

* Avaliación continua: A nota final virá dada pola suma das puntuacións obtidas nos distintos apartados especificados no cadro superior, sendo preciso ter superados cada un deles illadamente.

* Avaliación global: Os alumnos/as non asistentes, realizarán un exame práctico relacionado cos resultados de aprendizaxe da materia. A avaliación e a superación da mesma virá determinada da seguinte maneira:

- Traballos e proxectos (individuais): 30%
- Exame práctico, de execución de tarefas reais e/ou simuladas. 30%
- Proba teórica de resposta curta: 40%

Do mesmo xeito que na modalidade Presencial, a nota final virá dada pola suma das puntuacións obtidas en cada unha das partes, sendo preciso superar cada unha delas illadamente, obtendo polo menos un 50% da súa cualificación total.

SEGUNDA CONVOCATORIA:

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo, gardándose a nota da parte superada (exclusivamente para o presente curso académico), tanto na avaliación global como na continua. Toda a información necesaria para superar a materia atópase na plataforma de teledocencia a disposición dos alumnos/as. As datas oficiais dos exames pódense consultar na web da facultade: <http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Alsina, P., **El área de Educación Musical. Propuestas para aplicar en el aula.**, Graó, 1997

De Pedro, D., **Teoría completa de la Música.**, Real Musical, 2014

Díaz, M. e Giráldez, A. (Coords.), **Aportaciones teóricas y metodológicas a la educación Musical. UNA selección de autores relevantes.**, Graó, 2007

Giráldez, A., **Contribuciones de la educación musical a la adquisición de las competencias básicas.**, 2007

Pascual, P., **Didáctica de la música**, Pearson, 2006

Riu, N., **El lenguaje musical: propuestas didácticas para los tres ciclos de primaria**, Ceac, 2000

De la Vega. P. y García-Palao, A., **Teoría del lenguaje musical y fichas de ejercicios. Segundo curso de grado elemental**, Si Bemol Ediciones, 2007

De la Vega. P. y García-Palao, A., **Teoría del lenguaje musical y fichas de ejercicios. Primer curso de grado elemental**, Si Bemol Ediciones, 2007

Cremades, R., **Didáctica de la Educación Musical en Primaria**, Paraninfo Ediciones, 2017

Robles, G., **Nuevo Lenguaje Musical I. Edición ampliada**, Si Bemol Ediciones, 2003

DOGA, **DECRETO 155/2022, de 15 de septiembre, por el que se establecen la ordenación y el currículo de la educación primaria en la Comunidad Autónoma de Galicia.**, DOGA, 2022

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Agrupacións instrumentais para a escola primaria/P02G120V01921

Técnica vocal e práctica coral/P02G120V01926

Other comments

IDENTIFYING DATA				
Lingua galega				
Subject	Lingua galega			
Code	P02G120V01404			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Galego			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Acuña Trabazo, Ana			
Lecturers	Acuña Trabazo, Ana Alonso Núñez, Aquilino Santiago			
E-mail	ganime@uvigo.es			
Web				
General description	A especialidade de Grao en Educación Primaria esixe que o futuro docente posúa, ademais dunha ampla formación en aspectos psicopedagóxicos, un dominio cabal da ferramenta básica e imprescindible na comunicación: a lingua. Tal competencia é condición sine qua non para a transmisión de coñecementos e para formar os discentes dun xeito integral. E tres son as destrezas que os profesores deben perfeccionar nas aulas para alcanzar os obxectivos inherentes á aprendizaxe desta materia: a capacidade lectora (comprensión, ritmo, dicción), a expresión oral (corrección, claridade, fluidez) e a expresión escrita (corrección, cohesión, propiedade). O futuro mestre de Educación Primaria deberá, polo tanto, adquirir un nivel adecuado de lingua galega que lle permita o dominio das destrezas arriba sinaladas (lectura expresiva, expresión oral e expresión escrita) para levar a cabo unha tripla tarefa: utilizar a lingua galega como lingua normal no ensino, servir de modelo de corrección lingüística aos seus alumnos e detectar e corrixir os erros que estes poidan cometer na lingua oral e na escrita.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
C43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación
C46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente
C48	Fomentar a lectura e animar a escribir
C50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D7	Resolución de problemas
D9	Traballo en equipo
D11	Traballo nun contexto internacional
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade

D14 Razoamento crítico

D15 Compromiso ético

D17 Adaptación a novas situacións

D18 Creatividade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	A1 A2 A4 A5	B4 B5 B6 B8	C14 C15 C43	D1 D3 D3 D5
Falar, ler e escribir correcta e axeitadamente en galego.			C46 C48 C50	D1 D2 D3 D12 D14 D17 D18
Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita para mellorar as competencias orais e escritas e, especialmente, para mellorar a redacción de textos académicos.	A1 A2 A3 A4	B1 B2 B4 B5 B6	C46 C48	D1 D2 D3 D9 D14 D15 D17 D18
Coñecer a fonética e a ortografía da lingua galega.	A1 A3 A4 A5 A5	B4	C46	D3
Coñecer a gramática da lingua galega.	A1 A1 A2 A2 A3 A3 A4 A4 A5 A5	B1 B3 B5	C2 C3 C46	D1 D3 D5 D13
Coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua galega.	A1 A1 A2 A2 A3 A3 A4 A4 A5	B2 B10 B12	C7 C11 C19 C46 C50 C65 C68	D3 D5 D6 D8 D15 D18 D22
Comprender as regras de formación de palabras polas que a lingua enriquece o seu vocabulario por vía interna.	A2 A3 A4 A5 A5		C46	D1 D3 D7
Coñecer e utilizar adecuadamente un léxico suficiente para expresarse con precisión na exposición oral e na redacción de textos.	A1 A1 A2 A2 A3 A3 A4 A4 A5 A5	B1 B3 B5	C2 C3 C46	D3 D4 D5 D7 D11 D12 D13

Contidos

Topic

Fonética e ortografía	O uso das grafías e o sistema fonético galego. A acentuación gráfica. Palabras de ortografía dubidosa. Os signos de puntuación.
Gramática	Substantivo e adxectivo. Artigo. Pronome persoal. Demostrativo. Posesivo. Indefinidos e numerais. Relativos, interrogativos e exclamativos. O adverbio. O verbo. O infinitivo conxugado. As perífrases verbais. Os elementos de relación: preposicións e conxuncións. A sintaxe oracional. Concordancia nominal e correlación verbal. A construción da oración.
Léxico e formación de palabras	Palabras patrimoniais, semicultismos e cultismos. Grupos consonánticos. Sufixos e terminacións. Familias léxicas irregulares. Interferencias léxicas. Neoloxismos. A precisión léxica: selección do léxico, incorreccións comúns, tópicos e abusos. Procesos de formación de palabras e morfoloxía léxica. Derivación: prefixación e sufixación. Parasíntese. Composición. Outros procedementos.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	7.5	19.5	27
Resolución de problemas	14	15	29
Presentación	7	10	17
Actividades introdutorias	1	3	4
Lección maxistral	20	48	68
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	2	4
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	Elaboración dun traballo (texto escrito, estudo dialectolóxico ou análise de calquera aspecto relacionado co programa).
Resolución de problemas	Exercicios relacionados co temario da materia. Resolución de desafíos.
Presentación	Exposición oral do traballo elaborado.
Actividades introdutorias	Presentación do sistema de traballo que debe interiorizar o alumnado para conseguir uns bos resultados. Avaliación inicial mediante un modelo de exame.
Lección maxistral	Desenvolvemento do programa da materia, con especial atención á gramática do idioma.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a calquera dúbida sobre as actividades programadas.
Traballo tutelado	Orientacións sobre a elaboración dun traballo escrito e indicacións sobre a súa exposición oral.
Resolución de problemas	Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a calquera dúbida sobre as actividades programadas.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Traballo tutelado	Elaboración dun traballo (texto escrito, estudo dialectolóxico ou análise de calquera aspecto relacionado co programa) e presentación oral.	20	A1 A2 A3 A4 A5	B4	C46 C48 C50	D1 D2 D3 D7 D12 D14 D17 D18
Resolución de problemas	Exercicios relacionados co temario da materia. Resolución de desafíos.	20	A1 A2 A3 A4 A5		C43 C46 C48 C50	D1 D2 D3 D7 D12 D14 D17 D18
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame	20	A2 A3 A4	B4	C46 C48	D1 D2 D3 D7 D14
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame	40	A2 A3 A4	B4	C46 C48	D1 D2 D3 D7 D14

Other comments on the Evaluation

Modelo A (avaliación continua): O estudantado que asista regularmente á clase terá que superar os exames, os exercicios e desafíos das clases B e o traballo das clases C. Para aprobar a materia hai que superar o traballo, os exercicios e desafíos e os exames. Mentres non se aproben os exames non se sumarán as notas de B e C.

Modelo B (avaliación global): O estudantado que non asista regularmente á clase terá que realizar un exame final de toda a materia.

Na segunda convocatoria procederase ao mesmo sistema de avaliación.

Toda copia ou plaxio será valorada cun 0 na parte en que se produza.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade na ligazón correspondente (<http://fcced.uvigo.es/es/docencia/exames/>).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Álvarez, R., Monteagudo, H. e Regueira, X. L., **Gramática galega**, Xerais, 1986

Álvarez, R. e Xove, X., **Gramática da lingua galega**, Galaxia, 2002

Feixóo Cid, X., **Gramática da lingua galega. Síntese práctica**, Xerais, 2004

Freixeiro Mato, X. R., **Gramática da lingua galega. I, II, III**, A Nosa Terra, 2002-2006

Graxa González, X. A. e Méndez Álvarez, M. X., **Manual de lingua galega I e III**, Xerais, 2002

ILG/RAG, **Normas ortográficas e morfolóxicas do idioma galego**, ILG/RAG, 2004

López Viñas, X.; Lourenço Mória, C. e Moreda Leirado, M., **Gramática práctica da lingua galega. Comunicación e expresión**, Baía Edicións, 2011

Complementary Bibliography

Dosil, B., **Escrita doada. Consellos para redactar ben**, Xerais, 2015

Hermida, C., **Gramática práctica (morfosintaxe)**, Sotelo Blanco, 2004

Méndez Álvarez, M^a. X., **Ortografía da lingua galega**, Xerais, 2004

Pena, X. R. e Rosales, M., **Manual e exercicios de galego urxente**, Xerais, 2006

Regueira, X. L., **Os sons da lingua**, Xerais, 1998

Muñoz Súa, B., **Claro e seguido. 1, 2, 3, 4**, Xerais, 2004

Recomendacións

Other comments

A ficha persoal cos datos debe entregarse nas dúas primeiras semanas de clase.

IDENTIFYING DATA				
Matemáticas e a súa didáctica II				
Subject	Matemáticas e a súa didáctica II			
Code	P02G120V01405			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Matemáticas			
Coordinator	Pérez Rodríguez, Marta			
Lecturers	Pérez Rodríguez, Marta			
E-mail	martapr@uvigo.es			
Web				
General description	Con esta materia o alumnado adquirirá as competencias e coñecementos necesarios de matemáticas para o desenvolvemento da súa profesión.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovala entre os estudantes
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C39	Coñecer o currículo escolar de matemáticas
C40	Analizar, razoar e comunicar propostas matemáticas. Suscitar e resolver problemas vinculados coa vida cotiá
C41	Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos alicerces do pensamento científico
C42	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D14	Razoamento crítico

D16 Aprendizaxe autónoma

D18 Creatividade

D21 Iniciativa e espírito emprendedor

D22 Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
2. Coñecer o currículo escolar de matemáticas en Educación Primaria. Coñecer erros e dificultades que se poden presentar en o proceso de ensino-aprendizaxe de as matemáticas	A1	B1	C10	D1
	A2	B1	C39	D2
	A3	B2	C42	D3
	A3	B3		D4
	A4	B4		D5
		B5		D6
		B10		D7
		B12		D8
				D9
				D12
				D14
				D16
				D18
				D21
				D22
3. Analizar, razoar e comunicar propostas matemáticas. Desenvolver a autoconfianza no uso das matemáticas, estima e o gusto por esta asignatura	A1	B1	C10	D1
	A2	B2	C40	D1
	A2	B2	C41	D2
	A3	B3	C42	D2
	A3	B3		D3
	A4	B4		D3
	A4	B4		D4
	A5	B5		D5
	A5	B5		D6
		B9		D7
		B10		D8
		B12		D9
				D12
				D14
				D16
				D18
				D21
				D22
4. Saber traballar en equipo para deseñar e resolver problemas, reflexionar sobre a práctica docente e a formación permanente en matemáticas. Plantexar e resolver problemas vinculados coa vida cotia.	A1	B1	C10	D1
	A1	B2	C40	D1
	A2	B3	C41	D2
	A2	B3	C42	D2
	A3	B4		D3
	A3	B5		D3
	A4	B5		D4
	A4	B7		D5
	A5	B10		D6
	A5	B12		D7
				D8
				D9
				D12
				D14
				D16
				D18
				D21
				D22

7. Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos alicerces de o coñecemento científico.

A2 B1 C41 D1
B2 D3
B3 D6
B4 D8
B12 D9
D14
D16
D18
D21
D22

Contidos

Topic

1. Xeometría e medida: elementos básicos.	Compoñentes elementais das figuras xeométricas. Construcións con regra e compás. Medida.
2. Xeometría no plano	Figuras xeométricas. Construcións con regra e compás. Relacións métricas. Lonxitudes e áreas. Transformacións xeométricas. Xeometría con coordenadas.
3. Xeometría no espazo	Poliedros e superficies de revolución. Áreas e volumes.
4. Tratamento da información	Recollida e ordenación de datos. Representacións gráficas. Medidas de tendencia central e de dispersión. Probabilidade.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	1	1	2
Resolución de problemas	13	32	45
Traballo tutelado	7.5	13.5	21
Lección maxistral	27	27	54
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	12	14
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	12	14

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Resolución de problemas	Formulación, análise, resolución e debate de un problema ou exercicio relacionado con a materia impartida.
Traballo tutelado	Actividades didácticas xeométricas e sobre metodoloxía taller. Utilizarase Aprendizaxe colaborativo como metodoloxía integrada na actividade. De forma voluntaria e sempre que se dean as condicións necesarias poderán realizar as actividades sobre metodoloxía taller mediante prácticas de campo. Nas prácticas de campo realízanse actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos non académicos exteriores. Utilizarase Aprendizaxe colaborativo e Aprendizaxe-Servizo como metodoloxía integrada na actividade.
Lección maxistral	Exposición de os contidos de a materia por parte de o docente que se ilustran con numerosos exemplos e aplicacións.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Atención e resolución de dúbidas a o alumnado en relación a as diferentes actividades de a materia. A atención personalizada garantirase, por unha banda, en horas de tutoría e, por outro, en as horas presenciais de os grupos C.
Actividades introductorias	Atención e resolución de dúbidas a o alumnado en relación a as diferentes actividades de a materia. A atención personalizada garantirase, por unha banda, en horas de tutoría e, por outro, en as horas presenciais de os grupos C.
Resolución de problemas	Atención e resolución de dúbidas a o alumnado en relación a as diferentes actividades de a materia. A atención personalizada garantirase, por unha banda, en horas de tutoría e, por outro, en as horas presenciais de os grupos C.

Traballo tutelado	Atención e resolución de dúbidas a o alumnado en relación a as diferentes actividades de a materia. A atención personalizada garantirase, por unha banda, en horas de tutoría e, por outro, en as horas presenciais de os grupos C.
Tests	Description
Exame de preguntas de desenvolvemento	Atención e resolución de dúbidas a o alumnado en relación a as diferentes actividades de a materia. A atención personalizada garantirase, por unha banda, en horas de tutoría e, por outro, en as horas presenciais de os grupos C.
Exame de preguntas de desenvolvemento	Atención e resolución de dúbidas a o alumnado en relación a as diferentes actividades de a materia. A atención personalizada garantirase, por unha banda, en horas de tutoría e, por outro, en as horas presenciais de os grupos C.

Avaliación		Qualification Training and Learning Results					
	Description						
Traballo tutelado	Avaliaranse os seguintes aspectos:	20	A2	B1	C39	D1	
	a) Obradoiros		A3	B2	C40	D2	
	b) Actividades didácticas		A4	B3	C41	D3	
			A5	B4	C42	D6	
				B5		D7	
	O apartado a) avaliarase mediante algúns dos seguintes aspectos:			B7		D8	
				B10		D9	
				B12		D12	
	- Avaliación e reflexión individual sobre a práctica de campo.					D14	
	- Proba-exame de preguntas obxectivas.					D16	
						D18	
						D21	
						D22	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba parcial sobre contidos correspondentes ás sesións maxistras e a resolución de problemas.	40	A1	B10		D1	
						D7	
						D14	
						D16	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba parcial sobre contidos correspondentes ás sesións maxistras e a resolución de problemas.	40					

Other comments on the Evaluation

- Todo o alumnado, asista ou non ás aulas, ten dereito a ser avaliado (mediante modalidade continua ou modalidade global).
- En caso de non ter superada a materia na primeira edición de actas, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.

CRITERIOS MODALIDADE EVALUACIÓN CONTINUA

- Todos os estudantes que se presenten a algunha das dúas probas parciais ou que realicen algún dos traballos tutelados enténdese que optan pola modalidade de avaliación continua e por tanto deberán de seguir o procedemento de avaliación descrito anteriormente.
- Si un estudante non realiza algunha das entregas dos traballos tutelados ou non se presenta a algunha das probas, se lles asignará unha calificación de 0 puntos nelas.
- **Requisitos mínimos para superar a materia:** P1: nota parcial I (sobre 10); P2: nota parcial II (sobre 10)

- $P1, P2 \geq 2,5$
- $(P1+P2)/2 \geq 4$

- En caso de non cumprir os requisitos mínimos para superar a materia, a calificación en actas será:

$$\min(4, (P1+P2)/2)$$

- En caso de cumprir os requisitos mínimos para superar a materia, a calificación en actas será:

$$0.4 \times P1 + 0.4 \times P2 + 0.2 \times T$$

CRITERIOS MODALIDADE EVALUACIÓN GLOBAL

Evaluación teórico-práctica

Descrición: Realización dunha proba obxectiva con preguntas de carácter teórico-práctico e exercicios prácticos. Nesta proba se recollerán os contidos correspondentes ás sesións maxistras e á resolución de problemas.

Calificación: 85%.

Competencias avaliadas: CB1, CG10, CT1, CT7, CT14, CT16

Evaluación das actividades didácticas

Descrición: Deseño de taller matemático tendo en conta unha ou varias competencias do Decreto do currículo de matemáticas en Educación Primaria.

Calificación: 15%

Competencias avaliadas: CB2, CB3, CB4, CB5, CG1, CG2, CG3, CG4, CG5, CG7, CG10, CG12, CE39, CE40, CE41, CE42, CT1, CT2, CT3, CT6, CT7, CT8, CT9, CT12, CT14, CT16, CT18, CT21, CT22

As datas oficiais dos exames poden ser consultadas na páxina web da facultade
(http://fcced.uvigo.es/*gl/docencia/*exames)

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Castro, E., **Didáctica de la Matemática en Educación Primaria**, Síntesis, 2001

Godino, J.;Ruíz, F., **Geometría y su didáctica para maestros**, Proyecto Edumat-Maestros, 2002

Godino J. D. Y otros, **Didáctica de las Matemáticas para Maestros**, 2004

Godino J. D. Y otros, **Matemáticas para Maestros**, 2004

Nortes Checa, A., **Matemáticas y su Didáctica**, Diego Marín Librero Editor, 1993

Complementary Bibliography

Alsina, C.; Burgues, C.; Fortuny, J.M., **Invitación a la Didáctica de la Geometría**, Síntesis, 1987

Batanero, C.; Godino, J. D.; Navarro Pelayo, V., **Razonamiento combinatorio**, Síntesis, 1994

Godino, J. D.; Batanero, C.;Cañizares, M.J., **Azar y Probabilidad**, Síntesis, 1987

Nortes Checa, A., **Actividades prácticas de matemáticas y su didáctica 1**, Editorial CCS, 2013

Nortes Checa, A., **Actividades prácticas de matemáticas y su didáctica 1**, Editorial CCS, 2014

Nortes Checa, A., **Encuestas y precios**, Síntesis, 1987

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Didáctica da lingua e literatura: Galego**

Subject	Didáctica da lingua e literatura: Galego			
Code	P02G120V01501			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	1c
Teaching language	Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Agrelo Costas, María Eulalia			
Lecturers	Agrelo Costas, María Eulalia			
E-mail	magrelo@uvigo.es			
Web				
General description	Esta materia ten como prioridade formar o alumnado para que poida desenvolver prácticas significativas ao redor da lingua galega e a súa literatura na etapa de Educación Primaria, ademais de reforzar a súa propia competencia lingüístico-literaria. Nela ofreceranse contidos, referencias científicas, liñas metodolóxicas, experiencias reais, prácticas, propostas de avaliación, recursos diversos etc. que contribúan á formación dun docente coa capacidade necesaria para afrontar o proceso de ensino-aprendizaxe desde unha perspectiva competencial, interdisciplinar e inclusiva, sen perder de vista o vínculo co contexto social máis próximo.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
C1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar
C4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento
C20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas
C23	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
C43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación
C44	Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil
C45	Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura
C46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente
C47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino

C48 Fomentar a lectura e animar a escribir

C49 Coñecer as dificultades para a aprendizaxe das linguas oficiais de estudantes doutras linguas

C50 Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües

D1 Capacidade de análise e síntese

D3 Comunicación oral e escrita na lingua materna

D12 Habilidades nas relacións interpersoais

D13 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade

D14 Razoamento crítico

D18 Creatividade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
1.Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	A1 A2 A3 A4 A5			D1 D3
2.Coñecer o currículo escolar da lingua galega e literatura	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2	C45	D3
3.Adquirir coñecementos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe da lingua galega como medio de comunicación.	A1 A2 A3 A4 A5		C1 C4	D1 D13
4.Saber aplicar estratexias didácticas para mellorar o proceso de desenvolvemento das habilidades lingüísticas de expresión e comprensión oral	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B10 B11	C4 C20 C23 C49 C50	D12 D13 D14 D18
5.Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino.	A1 A2 A3 A4 A5		C43 C46 C47 C49 C50	D3 D18
6. Desenvolver estratexias didácticas para a comprensión do texto escrito e promover a creatividade	A1 A2 A3 A4 A5	B10 B11	C1	D14 D18
7. Coñecer textos de literatura popular e de literatura infantil galega e valorar o seu aproveitamento para a aprendizaxe lingüística e como medio de normalización da lingua.	A1 A2 A3 A4 A5	B11	C44 C48	D3 D14 D18
8. Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.	A1 A2 A3 A4 A5	B4 B6		D1 D14

Contidos

Topic	
1.- CONECEMENTOS PARA O DESENVOLVEMENTO DAS HABILIDADES COMUNICATIVAS.	Desenvolvemento das habilidades comunicativas. Comprensión e expresión oral. Competencia comunicativa. Metodoloxía, estratexias e técnicas.
2.- ANIMACIÓN Á LECTURA E Á ESCRITURA.	Lectura comprensiva. As idades lectoras. Competencia literaria e competencia lectora. A biblioteca de aula. Animación á lectura. Expresión escrita: obxectivos. Formas de expresión escrita. Proceso didáctico da composición. Escrita creativa.
3.- DESENVOLVEMENTO DE EXPERIENCIAS EDUCATIVAS E DE MATERIAIS DIDÁCTICOS.	Desenvolvemento de experiencias educativas e de materiais didácticos.

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	1	0	1
Presentación	10	10	20
Lección maxistral	14	10	24
Obradoiro	14	30.5	44.5
Cartafol/dossier	7	17	24
Eventos científicos	0	10	10
Exame de preguntas de desenvolvemento	1.5	0	1.5
Proxecto	5	20	25

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Actividades introductorias	Esta sesión servirá para presentar a materia aos/as estudantes.
Presentación	Exposición por parte do alumnado de temas sobre contidos da materia ou dos resultados de análises, tarefas, traballos, experiencias, prácticas etc.
Lección maxistral	Exposición por parte da docente dos contidos da materia, bases teóricas e /ou directrices dun traballo, actividade ou proposta educativa a desenvolver polos/as estudantes.
Obradoiro	A partir da selección de textos literarios, procederase á súa reescritura para, posteriormente, seren dramatizados mediante o emprego de diferentes estratexias e crear un recurso didáctico.
Cartafol/dossier	Recompilación de análises críticas, propostas didácticas, materiais, recursos etc. relativos á lingua e literatura infantil.
Eventos científicos	Asistencia a actividades relacionadas coa innovación educativa e a formación lectora.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Lección maxistral	Durante estas sesións o alumnado tamén poderá expresar as súas dúbidas e consultas, propiciando o debate e a reflexión acorde á temática tratada.
Presentación	Para a elaboración das presentacións/exposicións, o alumnado terá que seguir as pautas indicadas pola docente, quen ha de ofrecerlle axuda e supervisará as súas propostas antes da entrega final.
Obradoiro	O alumnado será guiado pola docente durante todo o proceso: desde a selección do texto á súa reescritura e correspondente dramatización e creación dun recurso.
Cartafol/dossier	A docente proporcionará guías orientadoras para a elaboración de todos os materiais que se inclúan no cartafol.
Tests	Description
Exame de preguntas de desenvolvemento	A docente proporcionará as orientacións pertinentes para a súa preparación.
Proxecto	Ademais de contar coa axuda da docente durante o desenvolvemento desta proposta, o alumnado terá á súa disposición un documento-guía desde o que deseñar e implementar un proxecto relacionado coa lingua e a cultura galegas.

Avaliación						
	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Presentación	Valorarase a aplicación práctica dos contidos teóricos do temario, o deseño, o rigor, a creatividade, a exposición oral e escrita etc.	10	A1	B1	C1	D1
			A2	B2	C4	D3
			A3	B3	C23	D12
			A4	B4	C43	D13
			A5	B10	C44	D14
				B11	C45	D18
					C46	
					C47	
					C48	
					C49	
					C50	

Obradoiro	A partir da selección de lecturas literarias, realizarase unha reescritura textual, que ha de ser dramatizada e sobre a que se creará un recurso didáctico.	30	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B6 B11	C1 C4 C23 C43 C44 C45 C46 C47 C48 C49 C50	D1 D3 D12 D13 D14 D18
Cartafol/dossier	Recompilación de análises, propostas didácticas, materiais... relativos a diferentes aspectos da materia.	10	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B6 B11	C1 C4 C23 C43 C44 C45 C46 C47 C48 C49 C50	D1 D3 D12 D13 D14 D18
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas sobre contidos da materia	20	A1 A2 A3 A4 A5	B1	C1 C44 C45 C46 C47 C48 C49 C50	D1 D3 D14 D18
Proxecto	Deseño e implementación dun proxecto vinculado coa lingua e a literatura galegas.	30	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B6 B10 B11	C1 C4 C20 C23 C43 C44 C45 C46 C47 C48 C49 C50	D1 D3 D12 D13 D14 D18

Other comments on the Evaluation

Alumnado que opte pola metodoloxía de avaliación continua (80% de asistencia):

Para superar a materia será requisito imprescindible aprobar cada un dos traballos que se indiquen e o exame. Na súa valoración tamén se contemplará a capacidade para producir textos orais e escritos pertinentes no seu contido, ben estruturados, adecuados á situación comunicativa e correctos desde a perspectiva ortográfica e gramatical.

Así mesmo, terase en conta a participación en eventos científicos (Congresos, Seminarios, Xornadas...).

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán de novo avaliadas na convocatoria de xullo.

Alumnado que opte pola metodoloxía de avaliación global:

Será avaliado mediante as mesmas probas e traballos expostos para o alumando presencial. Para a súa realización contará con documentos-guía no Moovi.

Comunicaralle á persoa docente a súa decisión de atermos á metodoloxía de avaliación global nas primeiras seis semanas de inicio do cuadrimestre para marcar un plan de traballo.

As datas oficiais dos exames pódense consultar na páxina web da facultade (<http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames>).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

ALEGRE, J. e M. GALI, **Un juego teatral**, Parramon, 2016

- CANTERO SERENA, J., **El arte de no enseñar lengua**, Octaedro, 2019
- LAGE FERNÁNDEZ, J. J., **Bibliotecas escolares, lectura y educación**, Octaedro, 2013
- LÓPEZ VALERO, A. e ENCABO, E., **Fundamentos didácticos de la lengua y la literatura**, Síntesis, 2016
- MARTÍN VEGAS, R., **Desarrollo de la competencia lingüística y literaria en la educación primaria**, Síntesis, 2018
- MOLINA MORENO, M. (coord.), **Didáctica de la literatura infantil y juvenil en educación infantil y primaria**, Editorial Paraninfo, 2020
- MOSQUERA CASTRO, E., **Didáctica da lingua e novos soportes comunicativos**, AS-PG, 2013
- PONTE, P. e S. RAMA, **Recursos e novas metodoloxías para as aulas de lingua galega e literatura**, Consello da Cultura Galega, 2024
- PRADO ARAGONÉS, J., **Didáctica de la lengua y la literatura para educar en el siglo XXI**, La Muralla, 2004
- Complementary Bibliography**
- ÁLVAREZ ANGULO, T., **Competencias básicas en escritura**, Octaedro, 2010
- BADÍA ARMENGOLD, D. e VILÁ, M., **Juegos de expresión oral y escrita**, Graó, 2009
- BALLESTER ROCA, J., **La formación lectora y literaria**, Graó, 2015
- CALLÓN, C., **Como falar e escribir en galego con corrección e fluidez**, Xerais, 2012
- CARPENTE ALLEGUE, B., **Gramática insubordinada. Obradoiro de Lingua Gianni Rodari**, Xerais, 2004
- CARREIRO, P., **Historia da lingua galega**, Baía Edicións, 2012
- CASSANY, D. e outros, **Enseñar lengua**, Graó, 1997
- COLOMER, T., MANRESA, M., RAMADA, L. e REYES, L., **Narrativas literarias en educación infantil y primaria**, Síntesis, 2018
- DOSIL, B., **Escrita doada. Consellos para redactar ben**, Xerais, 2015
- FONS, M. e PALOU, J. (coords.), **Didáctica de la lengua y la literatura en educación primaria**, Síntesis, 2016
- GARCÍA TEIJEIRO, A., **A poesía necesaria. Lectura e creación poética dentro da aula**, Galaxia, 2009
- LLUCH, G., **Cómo seleccionar libros para niños y jóvenes**, Trea, 2010
- MANTOVANI, A. e MORALES, R. I., **Juegos para un taller de teatro. Más de 200 propuestas para expresar y comunicar**, Octaedro, 2021
- MARTÍN VEGAS, R. A., **Manual de didáctica de la lengua y la literatura**, Síntesis, 2009
- MATA ANAYA, J., NÚÑEZ DELGADO, M. P. e RIENDA POLO, J. (Coord.), **Didáctica de la lengua y la literatura**, Pirámide, 2015
- MENDOZA FILLOLA, A., **Didáctica de la Lengua y la Literatura para Primaria**, Pearson, 2000
- PARDO DE NEYRA, X., **Didáctica da lingua e da literatura galegas: o xogo transpositor fronte ao cinema galego: dimensión e desenvolvemento educativo**, Fervenza, 2018
- RAMALLO, F., **Que pasa co galego? 32 preguntas sobre a situación social do galego**, Xerais, 2023
- RODARI, G., **Gramática da fantasía**, Kalandraka, 2010
- ROIG RECHOU, B.-A. (coord.), **Historia da Literatura Infantil e Xuvenil galega**, Xerais, 2015
- SÁNCHEZ MIGUEL, E. e outros, **La lectura en el aula**, Graó, 2010
- SILVA VALDIVIA, B., **Didáctica da lingua en situacións de contacto lingüístico**, Instituto de Ciencias da Educación, 1994

Recomendacións

Other comments

Recoméndase asistencia continua ás sesións de teoría e prácticas. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado e para a avaliación, por parte da profesora, do grao de desenvolvemento das capacidades instrumentais e procedementais.

IDENTIFYING DATA**Didáctica das ciencias experimentais II**

Subject	Didáctica das ciencias experimentais II			
Code	P02G120V01502			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Varela Losada, María Mercedes			
Lecturers	Pérez Rodríguez, Uxío Varela Losada, María Mercedes			
E-mail	mercedesvarela@uvigo.es			
Web				

General description A ciencia forma parte da cultura e caracteriza, en gran medida, a sociedade na que vivimos. Así, a principal finalidade da educación científica debe ser que as persoas sexan capaces de aplicar as súas aprendizaxes para tomar decisións informadas sobre cuestións persoais, sociais e globais. O alumnado de Educación Primaria debe aprender as posibilidades de intervención no medio de maneira que se favoreza a sostibilidade das formas de vida e do medio ambiente a través dun achegamento ao mundo físico e natural e dunha interrelación coas outras áreas de coñecemento. Trátase dun enfoque globalizado de utilización da ciencia para formar á cidadanía. O alumnado desta titulación, futuro persoal docente, debe promover unha educación científica que axude a pensar, a comunicarse, a facer e a autorregularse, tendo como referente o currículo de Educación Primaria da Consellería de Educación da Xunta de Galicia.

A práctica docente universitaria e as liñas de investigación didáctica neste campo, deben contemplar metodoloxías e construcións conceptuais, procedementais e actitudinais, sempre en interacción e co horizonte do desenvolvemento das competencias básicas, relativas á comprensión da realidade e aos problemas globais de actualidade, tales como os referidos medio ambiente e ao desenvolvemento sostible. Deste modo, partindo das metodoloxías propias da didáctica das ciencias, pódense utilizar os enfoques C-T-S-A, a modelización, a construción do coñecemento arredor de problemas científico-tecnolóxicos, a alfabetización científica e a Educación en Ciencia Global. De forma que inclúa o tratamento da transversalidade, prestando especial atención á igualdade entre homes e mulleres, dentro dun modelo integrador.

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa

B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C25	Comprender os principios básicos e as leis fundamentais das ciencias experimentais (Física, Química, Biología e Xeoloxía)
C26	Coñecer o currículo escolar destas ciencias
C27	Suscitar e resolver problemas asociados coas ciencias á vida cotiá
C28	Valorar as ciencias como un feito cultural
C29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible
C30	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nos estudantes
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
D11	Traballo nun contexto internacional
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Iniciativa e espírito emprendedor
D22	Motivación pola calidade
D23	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
------------------------------------	-------------------------------

Comprender os principios básicos e as leis fundamentais das ciencias experimentais	A3	B1	C25	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22 D23
Coñecer o currículo escolar das ciencias experimentais	A1 A2 A3 A4 A5	B1	C26	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22 D23
Suscitar e resolver problemas asociados coas ciencias á vida cotiá	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C27	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22 D23

Valorar as ciencias como un feito cultural

A1	B7	C28	D1
A3	B8		D2
A4	B9		D3
A5	B12		D4
			D5
			D6
			D7
			D8
			D9
			D10
			D11
			D12
			D13
			D14
			D15
			D16
			D17
			D18
			D19
			D20
			D21
			D22
			D23

Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostible

A1	B5	C29	D1
A2	B6		D2
A3	B7		D3
	B8		D4
	B9		D5
	B11		D6
	B12		D7
			D8
			D9
			D10
			D11
			D12
			D13
			D14
			D15
			D16
			D17
			D18
			D19
			D20
			D21
			D22
			D23

Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nas e nos estudantes

A1	B1	C30	D1
A2	B2		D2
A3	B3		D3
A4	B4		D4
A5	B5		D5
	B6		D6
	B7		D7
	B8		D8
	B9		D9
	B10		D10
	B11		D11
	B12		D12
			D13
			D14
			D15
			D16
			D17
			D18
			D19
			D20
			D21
			D22
			D23

Contidos	
Topic	
Introdución: A didáctica da Bioloxía e Xeoloxía para a Educación Primaria	A didáctica das Ciencias experimentais para a Educación Primaria
O currículo oficial da Bioloxía e a Xeoloxía para a Educación Primaria	O currículo oficial das Ciencias experimentais para a Educación Primaria
As metodoloxías para a ensinanza da Bioloxía e a Xeoloxía para a Educación Primaria	As metodoloxías para a ensinanza das Ciencias experimentais para a Educación Primaria
Os recursos para a ensinanza da Bioloxía e a Xeoloxía para a Educación Primaria	Os recursos para a ensinanza das Ciencias experimentais para a Educación Primaria
A avaliación da Bioloxía e a Xeoloxía para a Educación Primaria	A avaliación das Ciencias experimentais para a Educación Primaria

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Presentación	4	8	12
Traballo tutelado	8	25	33
Aprendizaxe baseado en proxectos	10	25.5	35.5
Prácticas de laboratorio	23	23	46
Saídas de estudo	1	1	2
Seminario	5	5	10
Exame de preguntas obxectivas	1.5	10	11.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Presentación	Actividades expositivas e/ou conferencias do profesorado sobre os ámbitos temáticos da materia. Elaboración e exposición de presentacións-resumo sobre os traballos realizados na materia polo alumnado
Traballo tutelado	Actividades e tarefas desenvolvidas na aula de forma participativa e titoradas polo profesorado. Algunhas delas levaranse a cabo en ausencia de dispositivos electrónicos.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Elaboración de proxectos integrados no marco das Ciencias experimentais en Educación primaria, onde se fomenta a actividade autónoma do alumnado
Prácticas de laboratorio	O alumnado desenvolverá actividades experimentais co equipamento didáctico da aula - laboratorio. Algunhas delas levaranse a cabo en ausencia de dispositivos electrónicos.
Saídas de estudo	Planificación e realización de saída para estudo e/ou recolleita de mostras no medio, que se realizará a mañá dun xoves de setembro
Seminario	Resolución de dúbidas, consulta e seguimento dos traballos

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Traballo tutelado	Atender ao alumnado en pequeno grupo ou grupo cooperativo na aula proporcionándolle orientación, apoio e motivación na resolución de problemas e realización de tarefas. As sesións de titorización poderán realizarse presencialmente ou por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros de Moovi, ...) baixo a modalidade de concertación previa.
Prácticas de laboratorio	Axudar ao alumnado no desenvolvemento de actividades experimentais na aula tanto individualmente como en equipo cooperativo e resolver as dúbidas a nivel individual ou grupal que xurdan neste tipo de tarefa. As sesións de titorización poderán realizarse presencialmente ou por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros de Moovi, ...) baixo a modalidade de concertación previa.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Proporcionar axuda ao alumnado en pequenos grupos, en equipos ou individualmente tanto en aula como fóra delas sobre o desenvolvemento e deseño de proxectos relacionados coa temática da materia. As sesións de titorización poderán realizarse presencialmente ou por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros de Moovi, ...) baixo a modalidade de concertación previa.
Presentación	Axudar ao alumnado en pequeno grupo. As sesións de titorización poderán realizarse presencialmente ou por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros de Moovi, ...) baixo a modalidade de concertación previa.

Seminario	Atender as necesidades e consultas do alumnado en equipo cooperativo relacionadas coas temáticas relacionadas coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. As sesións de titorización poderán realizarse presencialmente ou por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros de Moovi, ...) baixo a modalidade de concertación previa.
-----------	--

Avaliación						
	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Traballo tutelado	Avaliación do proceso de aprendizaxe e adquisición de competencias e coñecementos mostrados a través dos traballos e probas de aula	35	A1	B1	C25	D1
			A2	B2	C26	D2
			A3	B3	C27	D3
			A4	B4	C28	D4
			A5	B5	C29	D5
				B6	C30	D6
				B7		D7
				B8		D8
				B9		D9
				B10		D10
				B11		D11
				B12		D12
						D13
						D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
						D20
						D21
						D22
						D23
Prácticas de laboratorio	Avaliación a través do seguimento da realización de actividades prácticas e de experimentación, con entrega de traballos	25	A1	B1	C25	D1
			A2	B2	C26	D2
			A3	B3	C27	D3
			A4	B4	C28	D4
			A5	B5	C29	D5
				B6	C30	D6
				B7		D7
				B8		D8
				B9		D9
				B10		D10
				B11		D11
				B12		D12
						D13
						D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
						D20
						D21
						D22
						D23

Exame de preguntas obxectivas	Avaliación das aprendizaxes a través de probas de avaliación individuais desenvolvidas na aula	40	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C25 C26 C27 C28 C29 C30	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22 D23
-------------------------------	--	----	----------------------------	---	--	--

Other comments on the Evaluation

O alumnado poderá superar a materia mediante avaliación **continua** coa realización das actividades previstas na aula. Para acollerse a esta modalidade é obrigatorio asistir polo menos ao 80% das horas B, tendo en conta que se realizará unha saída de estudos fóra do horario habitual. Para obter unha avaliación positiva é preciso obter a cualificación de aprobado en cada un dos traballos e probas de avaliación. A cualificación final será obtida mediante a acumulación porcentual de cada unha das cualificacións singulares.

O estudantado será responsable da autoría, rigor académico e adecuación de todos os traballos e actividades presentados. Cando se utilizasen ferramentas de intelixencia artificial na elaboración dunha tarefa, deberá indicarse expresamente, describindo o tipo de ferramenta empregada e a finalidade do seu uso. Non está permitido presentar como propio un texto xerado por IA (especialmente no caso de análise crítica, interpretación de resultados, redacción de conclusións ou reflexión personal). En caso de dúbidas razoables sobre a autoría no proceso de elaboración dunha actividade, o profesorado poderá requirir unha proba oral individual destinada a comprobar a comprensión, o dominio dos contidos e a participación efectiva do estudante no traballo presentado

O alumnado que se acolla a modalidade de avaliación **global** deberá realizar un exame na data establecida polo centro.

De non ter superada a materia na primeira oportunidade de avaliación, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.

As datas de exames pódense consultar na web da facultade no apartado de organización académica
<http://http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exámenes>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Pujol, R.M., **Didáctica de las ciencias en la educación primaria**, 1ª, Síntesis, 2007

Furman, M., **Enseñar distinto**, 1ª, Siglo XXI, 2021

Sanmartí, N., **10 ideas claves. Evaluar para aprender**, 1ª, Graò, 2007

Férnandez, J. y Morales, M., **La evaluación formativa : estrategias eficaces para regular el aprendizaje**, 1ª, SM, 2022

Arias, A. et al., **O traballo por proxectos en infantil, primaria e secundaria**, 1ª, Consellería de Educación, 2009

Complementary Bibliography

Sanmartí, N., **Didáctica de las ciencias en la educación secundaria**, 1ª, Síntesis, 2007

Cañal, P. (coordinador), **Didáctica de las ciencias experimentales en Educación Primaria**, 1ª, Paraninfo, 2016

Couso, D. (coordinadora), **Enseñando ciencia con ciencia**, 1ª, FECYT, 2020

Ruiz Martín, H., **¿Cómo aprendemos? Una aproximación científica al aprendizaje y la enseñanza**, 1ª, istf, 2020

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

IDENTIFYING DATA**Social sciences teaching**

Subject	Social sciences teaching			
Code	P02G120V01503			
Study programme	Grado en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3rd	1st
Teaching language	Spanish Galician			
Department				
Coordinator	Constenla Vega, Xosé			
Lecturers	Constenla Vega, Xosé			
E-mail	xose.constenla@uvigo.es			
Web				
General description	This *asignatura consists in teaching to the Master futures to enter to the boys in the knowledge of the distinct Social Sciences that compose the contents of the *DCB for the Primary Education, as well as to recognise the difficulties of learning of the distinct concepts and notions related with the Social Sciences.			

Training and Learning Results

Code	
A1	Students will have shown they have sufficient knowledge and understanding of an area of study, starting after completion of general secondary education, and normally reaching a level of proficiency that, being mostly based on advanced textbooks, will also include familiarity with some cutting-edge developments within the relevant field of study.
A2	Students will be able to apply their knowledge and skills in their professional practice or vocation and they will show they have the required expertise through the construction and discussion of arguments and the resolution of problems within the relevant area of study.
A3	Students will be able to gather and interpret relevant data (normally within their field of study) that will allow them to have a reflection-based considered opinion on important issues of social, scientific and ethical nature.
A4	Students will be able to present information, ideas, problems and solutions both to specialist and non-specialist audiences.
A5	Students will acquire the learning skills that are required to pursue further studies with a high degree of independence.
B1	To know the curricular areas of Primary Education, the interdisciplinary relationships between them, the assessment criteria and the body of pedagogical knowledge about their respective teaching and learning procedures.
B3	To deal effectively with situations of language learning in multicultural and multilingual situations. To promote reading and critical commentary of texts from several scientific and cultural domains that are part of the school curriculum.
B4	To design and regulate teaching spaces in contexts of diversity, paying attention to gender equality, fairness and respect for human rights as central values in the education of the citizenry.
B5	To promote respectful coexistence within and outside the classroom, sort out problems of discipline and contribute to the peaceful resolution of conflicts. To stimulate and appreciate students' perseverance and personal discipline.
B6	To be familiar with the organizing structure of primary education schools and the diversity of actions that its functioning comprises. To undertake the tutoring and orientation roles with students and their families, paying attention individually to the singular educational needs of students. To be aware that the practice of the teaching profession will be permanently subject to improvement and adaptation to scientific, pedagogical and social changes throughout one's life.
B7	To work with the different actors of the education community and the school's social milieu. To assume the educational dimension of the teaching profession and to promote democratic values in education to shape an active citizenry.
B8	To uphold a critical, independent attitude with regard to all forms of knowledge and all values and to every public and private social institution.
B9	To become aware of our individual and collective responsibility in attaining a sustainable future.
B10	To reflect on classroom practices with the aim of innovating and improving teaching. To acquire habits and skills for independent and cooperative learning and to promote it among students.
B11	To know and use information and communication technologies in the classroom. To develop the discerning capacity to select the kind of audiovisual information that contributes to learning, civic education and cultural enrichment.
C13	To promote cooperative work and individual work and effort.
C14	To promote actions of moral values education geared towards the shaping of an active, democratic citizenry.
C23	To critically analyze and incorporate the most relevant developments of modern society that have a bearing on family and school education: the impact of audiovisual languages and screens on society and education; changes in gender and intergenerational relationships; multiculturalism and interculturalism; social inclusion and discrimination and sustainable development.
C29	To understand the mutual influence between science, society and technological developments, as well as the appropriate behavior on the part of citizens to attain a sustainable future.
C31	To understand the basic principles of the social sciences.
C32	To know the school curricula of the social sciences.

C33	To integrate the study of history and geography from an educational and cultural perspective.
C34	To promote the democratic education of the citizenry and the practice of critical thinking about society.
C35	To appreciate the importance of public and private institutions for the peaceful coexistence between peoples.
C37	To develop and evaluate curricular contents through use of appropriate teaching resources to promote the acquisition of the relevant competencies by students.
C48	To promote reading and writing habits.
D1	Analysis and synthesis skills.
D2	Organization and planning skills.
D3	Oral and written communication in one's mother tongue.
D5	Computing knowledge applied to the relevant area of study.
D6	Information-management skills.
D7	Problem resolution.
D8	Decision-making skills.
D9	Teamwork skills.
D13	Appreciation of diversity and multiculturalism.
D14	Critical-thinking skills.
D15	Ethical commitment.
D16	Independent-learning skills.
D17	Ability to adapt to new situations.
D18	Creativity.
D20	Knowledge of other cultures and customs.
D23	Awareness about environmental issues.

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Know the school curriculum of the Social Sciences in Primary	A2 A3	B1 B3 B6 B8	C14 C23 C32 C34	D3 D13 D14 D23
Integrate the historical and geographic study to comprise the relations of the society with his half	A1 A2	B1 B5 B8 B9	C14 C29 C31 C32 C33 C35	D1 D2 D3 D6 D13 D14
Comprise the development and the evolution of the space notions, temporary and of the history of the art in the boys and the problems that poses his learning	A2 A4	B1 B4 B7 B9	C13 C23 C32 C35 C48	D1 D2 D7 D13 D15 D17 D20
Design programmings and materials for the area of Social Sciences in Primary	A4 A5	B8 B9 B10 B11	C13 C32 C33 C34 C37	D2 D3 D5 D8 D9 D13 D16 D18 D23

Contents

Topic	
1. BLOCK 1. The construction of the concepts and notions for the knowledge of the Social Sciences	Development and evolution of the space notions Development and evolution of the temporary notions The economic notions didactic Treatment of the work of art
2. BLOCK 2. Epistemology And content of the area of Social Sciences	Introduction to the Social Sciences Concept and shots that characterise them Which are the Social Sciences?: Specific definitions The Social Sciences in the School: contents
3. BLOCK 3. Development of educational experiences and didactic materials of the area	Elements for the didactic programming in the Social Sciences Activities for the Didactic of the Social Sciences Preparation and defence of a Didactic Unit in Knowledge of the Half

Planning			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	22.5	22.5	45
Debate	9	19	28
Mentored work	15	28	43
Essay questions exam	5	22	27
Presentation	1	6	7

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
	Description
Lecturing	Exhibition of the contents of the matter with support of audiovisual material and practical examples
Debate	Comment of texts, debates guided
Mentored work	Preparation in group of a Didactic Unit of the area of Social Sciences

Personalized assistance

Methodologies	Description
Mentored work	Resolution of doubts and problems that can go arising when making the works proposed, as well as make a more customised follow-up of the activities of learning. Orientation on the presentation of the results of the work, through *tutorías in the dispatch or virtual through the email, virtual dispatch, forums of moovi, etc

Assessment		Qualification	Training and Learning Results			
	Description					
Lecturing	Assistance and participation. The results of learning expected are: - Know and assimilate the basic principles of the Social Sciences and the content of the area - Know the *currículo school of the Social Sciences in Primary - Comprise the development and the evolution of the space notions, temporary and of the history of the art in the boys and the problems that poses his learning	5	A1 A4 A5	B1 B8 B9	C31 C32 C33	D1 D3 D7 D20
Debate	Comments of text, participation in debates, proposals... The results of learning expected are: - Know and assimilate the basic principles of the Social Sciences and the content of the area - Integrate the historical and geographic study to comprise the relations of the society with his half	20	A1 A3	B3 B6	C13 C23 C34 C35 C48	D1 D3 D13 D14 D15
Mentored work	Realisation in group of the Didactic Unit selected. The results of learning expected are: - Design programmings and materials for the area of Social Sciences in Primary	18	A2 A3	B4 B10	C13 C29 C37	D2 D3 D6 D9 D16 D17 D18
Essay questions exam	A theoretical proof on the basic concepts and contents of the syllabus. The results of learning expected are: - Know and assimilate the basic principles of the Social Sciences and the content of the area - Know the currículo school of the Social Sciences in Primary - Comprise the development and the evolution of the space notions, temporary and of the history of the art in the boys and the problems that poses his learning	40	A1 A4 A5	B1 B8 B9	C31 C32 C33	D1 D3 D7 D20
Presentation	Presentation and defence of the Didactic Unit Selected. The results of learning expected are: - Design programmings and materials for the area of Social Sciences in Primary	17	A2 A3	B4 B10	C13 C29 C37	D2 D3 D6 D9 D16 D17 D18

Other comments on the Evaluation

To approve the matter in

the first announcement (April-May), the *evaluaci3n continuous consist3n in surpassing a proof you3rich on the concepts *b3sicos and the contents of the *temario (final examination), ace3 like making the works of classroom and *tutelados proposed. The *evaluaci3n global consist3n in the final examination official (proof you3rich) and in the *realizaci3n of the same works of classroom and *tutelados corresponding (has to speak at the beginning of the semester with the educational). The notes of the activities of the classes *B, and the note of the Unit *Did3ctica, in the case that they made in the classroom, conserve3n in the second announcement (July) and in the extraordinary announcements. The one who have not made them have to3 do them to surpass the matter. The *superaci3n of the proof you3rich is *condici3n indispensable to surpass the matter. Of have not surpassed the matter in the first announcement, the no purchased competitions be3n evaluated in the announcement of July. The dates of the ex3menes can consult in the *p3gina web of the Faculty, in the link <http://fcced.uvigo.es/es/docencia/examenes/>

Sources of information

Basic Bibliography

TREPAT, C. y COMES, P., **TREPAT, C. y COMES, P.**, Gra3, 2000

HERNÁNDEZ CARDONA, F.X., **Did3ctica de las Ciencias Sociales, Geograf3a e Historia**, Gra3, 2002

DOM3NGUEZ GARRIDO, M.C., **Did3ctica de las Ciencias Sociales**, Pearson Educaci3n, 2004

GARC3A RUIZ, A.L., **El conocimiento del medio y su ense3anza pr3ctica en la Educaci3n Primaria**, Nat3vola, 2003

GARC3A RUIZ, A.L., **Did3ctica de las Ciencias Sociales en la Educaci3n Primaria**, Algaida, 1993

Complementary Bibliography

LICERAS RUIZ. A. et al., **Did3ctica de las ciencias sociales : fundamentos, contextos y propuestas**, Pir3mide, 2016

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

Geography/P02G120V01305

History: History of the present/P02G120V01203

IDENTIFYING DATA				
Innovación e investigación didáctica				
Subject	Innovación e investigación didáctica			
Code	P02G120V01504			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinator	Bernárdez Gómez, Abraham			
Lecturers	Bernárdez Gómez, Abraham Cruz Muñoz, Santiago José			
E-mail	abraham.bernardez@uvigo.gal			
Web				
General description	Os continuos cambios sociais que experimenta a nosa sociedade reflíctense nos comportamentos dos cidadáns e nas dinámicas dos centros e institucións educativas, cuxo microsistema absorbe a diversidade e complexidade do macrosistema social. O Profesorado, os centros e institucións educativas enfróntanse no momento actual ao desafío de ofrecer resposta á ampla demanda educativa da sociedade contemporánea. Ante estes desafíos, o profesorado necesita e demanda recursos, formación e estratexias que lles permitan encontrar respostas útiles, realistas e eficaces para adaptarse e adaptar a educación aos novos requirimentos sociais. Entre estes recursos e estratexias encóntranse a INNOVACIÓN e a INVESTIGACIÓN DIDÁCTICA. Nela trátase fundamentalmente de como atacar no centro e aula proxectos de innovación e investigación didáctica.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12
C9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan
C11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
C16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
C22	Relacionar a educación co medio, e cooperar coas familias e a comunidade
C65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica
C68	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións

D9 Tráballo en equipo
D15 Compromiso ético
D16 Aprendizaxe autónoma
D18 Creatividade
D22 Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Capacitarse para analizar e cuestionar as concepcións educativas emanadas da investigación así como as propostas curriculares da Administración educativa.	A2 A3 A4 A5	B10 B12	C9 C17 C19	D1 D2 D3
Promover a calidade dos contextos (aula e centro) nos que se desenvolve o proceso educativo, de modo que garanta o benestar dos alumnos.	A1	B2 B10 B12	C17 C19 C68	D1 D2 D6 D8 D9 D15 D16 D22
Participar en proxectos de investigación relacionados co ensino e a aprendizaxe, introducindo propostas de innovación encamiñadas á mellora da calidade educativa.	A1 A2 A3 A4		C17 C19 C65 C68	D2 D3 D7 D8 D9 D15 D16 D22
Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación.	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B10	C7 C9 C17 C19 C65 C68	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D15 D16 D18 D22
Comprender a complexidade, relevancia e necesidade da avaliación como un elemento regulador e promotor da mellora do ensino, da aprendizaxe e da súa propia formación.	A1 A2 A3 A4 A5	B2	C7 C16	D1 D2 D8 D9 D15
Desenvolver a capacidade de análise e síntese e potenciar unha actitude crítica e reflexiva ante distintos enfoques e criterios que poidan seleccionar e/ou aplicar na súa futura práctica profesional.	A1 A3 A4 A5	B10 B12	C7 C9 C22 C65 C68	D1 D2 D3 D6 D7 D9 D15
Desenvolver habilidades de relación interpersoal. Expor e argumentar de forma asertiva e desenvolver a capacidade de relación, comunicación e traballo en equipo, potenciando valores de cooperación e responsabilidade.	A2 A3 A4 A5	B2 B10 B12	C9 C11 C22	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D15 D16 D18 D22

Contidos

BLOQUE I. INNOVACIÓN EDUCATIVA.	1.- Fundamentos da innovación educativa e a didáctica 2.- A Innovación no centro e a aula (deseño, estratexia e avaliación) 3.- Factores e proceso de cambio e mellora escolar
BLOQUE II: INVESTIGACION EDUCATIVA	4.- Fundamentos da investigación e da Educación na Didáctica 5.- O deseño e a metodoloxía de investigación na escola 5.- Difusión e transferencia da investigación educativa

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Seminario	7.5	30	37.5
Aprendizaxe baseado en proxectos	10	25	35
Lección maxistral	26	37.5	63.5
Estudo de casos	5	5	10
Actividades introdutorias	2	0	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Seminario	A través delas o profesor facilitará e orientará os estudantes no seu proceso formativo, podendo ser obxecto de atención calquera das facetas ou dimensións que inciden no mesmo (aspectos académicos, actitudinais, persoais, sociais...). Se traballará con os grupos que configuren os grupos C da materia. Neste a partado faremos traballo colaborativo e participativo coas dúbidas e avances da materia, dando lugar a grupos de discusión.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Mediante esta metodoloxía os estudantes levarán a cabo a realización dun proxecto de Innovación Educativa e outro de Investigación Educativa nun tempo determinado para resolver un problema ou abordar unha tarefa mediante a planificación, deseño e realización dunha serie de actividades, e todo isto a partir do desenvolvemento de aprendizaxes adquiridas e do uso efectivo de recursos.
Lección maxistral	A través desta metodoloxía farase a presentación dos temas lxicamente estruturados coa finalidade de facilitar información organizada seguindo criterios axeitados á finalidade dos mesmos. Consistirá na exposición verbal por parte do profesor dos contidos da Innovación e Investigación Didáctica
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	A través delas o profesor facilitará e orientará os estudantes no seu proceso formativo, podendo ser obxecto de atención calquera das facetas ou dimensións que inciden no mesmo (aspectos académicos, actitudinais, persoais, sociais...). Se traballará cos grupos que configuren os grupos C da materia. Neste a partado faremos traballo colaborativo e participativo coas dúbidas e avances da materia, dando lugar a grupos de discusión.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Mediante esta metodoloxía os estudantes levarán a cabo a realización dun proxecto de Innovación Educativa e outro de Investigación Educativa nun tempo determinado para resolver un problema ou abordar unha tarefa mediante a planificación, deseño e realización dunha serie de actividades, e todo isto a partir do desenvolvemento de aprendizaxes adquiridas e do uso efectivo de recursos.
Estudo de casos	A atención personalizada se relizará mediante a titorías cos estudantes na aula.

Avaliación

Description		Qualification	Training and Learning Results			
Seminario	Durante a realización das tutorías en grupo aténdese ao alumnado segundo os seus perfís diferenciados e individualizados. No seu desenvolvemento realizarase unha avaliación continua e formativa tendo en conta a cantidade dos traballos realizados ao longo das sesións e empregando os procedementos de: Observación (rexistros, listas de control, rúbricas, ect.)	20	A1 A2 A3 A4 A5	B10 B12	C9 C16 C17	
Aprendizaxe baseado en proxectos	A avaliación céntrate na realización de dous proxectos : - Elaboración dun proxecto de innovación 15% - Elaboración dun proxecto de investigación 15% A calificación dos proxectos farase mediante rúbricas que se farán publicas previamente	30	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B10 B12	C7 C9 C11 C16 C17 C19 C22 C65 C68	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D15 D16 D18 D22
Estudo de casos	Avaliación de un proxecto de innovación e outro de investigación	10	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B10 B12	C7 C9 C11 C16 C17 C19 C22 C65 C68	D2 D3 D5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Mediante estas probas preténdese constatar a precisión conceptual e terminolóxica dos aspectos relativos a INNOVACIÓN E INVESTIGACIÓN DIDÁCTICA: Neste tipo de exames cada pregunta curta ten unha puntuación individual, a suma destas preguntas reflicte a puntuación do exame.	40	A1 A2 A3 A4 A5	B2	C7 C9 C11 C16 C17 C19 C22 C65 C68	D1 D2 D6 D7 D8 D15 D16 D18 D22

Other comments on the Evaluation

AVALIACIÓN EN 1ª CONVOCATORIA:

Modalidade de avaliación continua:

Para pasar satisfactoriamente a materia recoméndase asistir a clase. A puntuación final será a suma das puntuacións obtidas en cada unha das partes, debendo obterse a puntuación mínima de 5 para aprobar a materia. A semesmo é requisito ter aprobada a proba ou exame para poder sumar a puntuación do resto das probas e actividades obxecto de avaliación.

Modalidade de avaliación global: Aquel alumnado que por circunstancias xustificadas non poida asistir regularmente as clases deberá comunicarllo ó profesorado durante o primeiro mes de clase. A avaliación a adoptar con este será realización dunha proba teórica dos contidos da materia (50%) e dun caso práctico (50%).

AVALIACIÓN EN 2ª CONVOCATORIA:

O estudantado que non supere as competencias na convocatoria de xaneiro (primer cuatrimestre) terá que facer a avaliación global no mes de xullo.

As competencias non adquiridas na convocatoria de xaneiro (1 período) poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo. Neste caso, matense a notas das probas/actividades superadas ata esta segunda convocatoria para o estudantado que se acolleu na 1ª convocatoria a modalidade de avaliación continua. Este documento é unha declaración de intencións sobre o traballo do alumnado na materia, polo que a información aquí contida ten carácter orientativo e pode sufrir lixeiras modificacións derivadas do consenso co grupo clase ou circunstancias.

O enlace onde se poden consultar as datas dos exames é: <http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

- Blaxter, L. et al., **Cómo se investiga**, 1ª ed, Graó, 2008

- Carbonell, J., **La aventura de innovar**, 1ª ed, Morata, 2001

-Contreras, J. y Pérez de Lara, N., **Investigar la experiencia educativa**, 1ª ed, Morata, 2010

-Cortés Rodríguez, L. y Camacho Adarve, Mª. M., **¿Qué es el análisis del discurso?**, 1ª ed, Octaedro, 2003

-Escudero Escorza, T. y Correa, P., **Investigación en innovación educativa**, 1ª ed, La Muralla, 2007

-Imbernón, F., **La investigación educativa como herramienta de formación del profesor: reflexión y experiencias de investigación educativa**, 1ª ed, Graó, 2002

Wood, P. y Smith, J., **Investigar en educación**, 1ª ed, Narcea, 2018

Complementary Bibliography

<https://www.monografias.com/trabajos28/investigacion-educativa/investigacion-educativa.shtml>, **Monografía sobre Investigación Educativa**, 2012, Monografias.com, 2012

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/P02G120V01101

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/P02G120V01201

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/P02G120V01202

Other comments

Para o desenvolvemento da materia fanse as seguinte apreciacións:

A) o docente emprega o principio DUA, polo que as tarefas, exposicións, exames, desenvolveranse adaptados a todo o alumnado. A causa disto, o alumnado PIUNE deberá ter unha titoría para valorar co docente adaptación das medidas suxeridas polo programa.

B) As tarefas e actividades prácticas poderán abranguer varias sesións de traballo e será necesario rematar algunha fora do horario de clase.

C) Esta materia contribúe ao desenvolvemento do ODS 4, Educación de calidade.

D) Na materia empregárase a IA para o desenvolvemento de algunhas actividades e o apoio de outras. No obstante, o uso fora do momento indicado polo docente será penalizado, posto que impide a adquisición de certas competencias necesarias para a superación da materia.

IDENTIFYING DATA**French language and its teaching**

Subject	French language and its teaching			
Code	P02G120V01505			
Study programme	Grado en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3rd	1st
Teaching language	#EnglishFriendly #FrançaisAmical #PortuguêsAmigável French			
Department				
Coordinator	Valcárcel Riveiro, Carlos			
Lecturers	Amal Calvar, Selma Valcárcel Riveiro, Carlos			
E-mail	carlos.valcarcel@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	This course focuses on the acquisition of teaching skills on foreign languages using French as working language. This subject is part of the English Friendly, Português Amigável and Français Amical programmes. International students may request the following from the teaching staff: a) materials and bibliographic references to follow the subject in a foreign language, b) attend tutorials in a foreign language, c) tests and evaluations in a foreign language.			

Training and Learning Results

Code	
A1	Students will have shown they have sufficient knowledge and understanding of an area of study, starting after completion of general secondary education, and normally reaching a level of proficiency that, being mostly based on advanced textbooks, will also include familiarity with some cutting-edge developments within the relevant field of study.
A2	Students will be able to apply their knowledge and skills in their professional practice or vocation and they will show they have the required expertise through the construction and discussion of arguments and the resolution of problems within the relevant area of study.
A3	Students will be able to gather and interpret relevant data (normally within their field of study) that will allow them to have a reflection-based considered opinion on important issues of social, scientific and ethical nature.
A4	Students will be able to present information, ideas, problems and solutions both to specialist and non-specialist audiences.
B1	To know the curricular areas of Primary Education, the interdisciplinary relationships between them, the assessment criteria and the body of pedagogical knowledge about their respective teaching and learning procedures.
B2	To design, plan and assess learning and teaching processes, both individually and working with other teachers and professionals from the school.
B3	To deal effectively with situations of language learning in multicultural and multilingual situations. To promote reading and critical commentary of texts from several scientific and cultural domains that are part of the school curriculum.
B5	To promote respectful coexistence within and outside the classroom, sort out problems of discipline and contribute to the peaceful resolution of conflicts. To stimulate and appreciate students' perseverance and personal discipline.
B6	To be familiar with the organizing structure of primary education schools and the diversity of actions that its functioning comprises. To undertake the tutoring and orientation roles with students and their families, paying attention individually to the singular educational needs of students. To be aware that the practice of the teaching profession will be permanently subject to improvement and adaptation to scientific, pedagogical and social changes throughout one's life.
B8	To uphold a critical, independent attitude with regard to all forms of knowledge and all values and to every public and private social institution.
B10	To reflect on classroom practices with the aim of innovating and improving teaching. To acquire habits and skills for independent and cooperative learning and to promote it among students.
C11	To know the processes of interaction and communication in the classroom.
C13	To promote cooperative work and individual work and effort.
C16	To design, plan and evaluate teaching and learning activities in the classroom.
C34	To promote the democratic education of the citizenry and the practice of critical thinking about society.
C43	To understand the basic principles of the sciences of language and communication.
C45	To know the languages and literatures school curricula.
C48	To promote reading and writing habits.
C50	To approach language learning situations in multilingual contexts.
C51	To be able to communicate, both orally and in writing, in a foreign language.
C52	To develop and evaluate curricular contents through use of appropriate teaching resources to promote the acquisition of the relevant competencies by students.

C62	To know and apply the processes of interaction and communication in the classroom, and master the social skills and abilities that are necessary to create an atmosphere in the classroom conducive to facilitating learning and respectful coexistence.
C63	To control and monitor the education process, in particular the teaching-learning process, through the mastery of the appropriate techniques and strategies.
C65	To participate in teaching activities and to learn from them, reflecting on practices and acting accordingly.
D1	Analysis and synthesis skills.
D2	Organization and planning skills.
D3	Oral and written communication in one's mother tongue.
D4	Knowledge of a foreign language.
D7	Problem resolution.
D9	Teamwork skills.
D12	Interpersonal relations skills.
D13	Appreciation of diversity and multiculturalism.
D15	Ethical commitment.
D16	Independent-learning skills.
D17	Ability to adapt to new situations.
D19	Leadership skills.
D20	Knowledge of other cultures and customs.
D21	Entrepreneurship skills.

Expected results from this subject

Expected results from this subject		Training and Learning Results			
(*)3. Comprise texts written drafted in a tongue of usual and daily use or related with the work.				D1	
				D3	
				D4	
(*)4. Comprise the description of events, feelings and wishes in personal letters.				D1	
				D3	
				D4	
(*)5. Knowledge *desenvolverse in almost all the situations that present him when it travels where speaks this tongue.			C50	D1	
			C51	D3	
				D4	
				D13	
				D17	
				D20	
(*)6. Power take part spontaneously in a conversation that treat daily subjects of personal interest or that they are pertinent for the daily life (for example family, interest, work, trips and current events).			C50	D1	
			C51	D3	
				D4	
				D12	
				D20	
(*)7. Power address *oralmente in French/English, fluently and security, subjects of interest for students of primary education. Know link sentences of simple form with the end to describe experiences and facts, as well as his dreams, hopes and ambitions.		A3	B3	C11	D1
		A4		C50	D3
				C51	D4
					D12
					D20
(*)				C50	D1
				C51	D3
					D4
					D12
					D17
					D20
					D21
(*)9. Know *narrar a history or relate, the plot of a book or film, and can describe his reactions.				C51	D1
					D3
					D4
(*)10. Be able to write simple texts and well linked on subjects that are him known or of personal interest. Power write personal letters that describe experiences and impressions.				C51	D1
					D3
					D4
(*)11. Know the areas *curriculares of the Primary Education, the relation *interdisciplinar between them, the criteria of evaluation and the body of didactic knowledges around the procedures of education and respective learning.		B1	C11	D1	
		B6	C63	D2	
				D9	
				D12	
				D19	

(*)12. Design, schedule and evaluate processes of education and learning, so much individually as in collaboration with other educational and professional of the centre.	B2 B8	C13 C16 C34 C43 C45	D1 D2 D9 D12 D19
(*)13. *Fomentar The *convivencia in the classroom and out of her, resolve problems of discipline and contribute to the peaceful resolution of conflicts. Stimulate and value the effort, the proof and the personal discipline in the students.	B5	C11 C13 C34	D2 D7 D12 D15
(*)14. *Reflexionar On the practices of classroom for *innovar and improve the educational work. Purchase habits and *destrezas for the autonomous and cooperative learning and promote it between the students.	B10	C13 C16 C34	D2 D9 D12 D16 D21
(*)15. Comprise the basic principles of the sciences of the language and of the communication.		C43	D1 D3 D4
(*)16. Handle the basic concepts of the communicative education of a foreign tongue, including the linguistic functions, and the competitions and *estrategias comunicativas.		C43	D1 D3 D4
(*)17. Differentiate between linguistic competitions, *socioculturales, and pragmatic (*MECR, Chapter 5, Sections 5.2.1, 5.2.2 and 5.2.3).		C11 C43 C52	D1
(*)18. Know the process of learning of the language written and his education.		C43 C51 C63	D1 D3 D4
(*)19. Know the school curriculum of the foreign tongue.		C43 C45	D1 D4
(*)20. Know develop a program of education and communicative learning of *lalengua foreign.	A1 A2 A3 A4	C45 C52	D1 D2 D4
(*)21. Be able to prepare and *impartir a didactic unit.	A1 A2 A3 A4	C16 C51 C52 C62 C63 C65	D1 D2 D3 D4 D9
(*)22. Be able to present new functional elements, grammatical and lexical.		C43 C51 C52 C62 C63 C65	D1 D2 D3 D4 D9
(*)23. Know facilitate the oral practice in the classroom by means of communicative activities *enparejas and groups.		C43 C52 C62 C63 C65	D1 D2 D3 D4 D9
(*)24. Know create opportunities for the free and communicative production by means of games, activities *lúdicas and creative.		C43 C52 C62 C63 C65	D1 D2 D4 D9 D21
(*)25. Know as *fomentar the reading and encourage to write.		C48	D2 D4
(*)26. Comprise distinct forms of evaluation and of car-evaluation and know carry the evaluation to cape.		C63 C65	D1 D2 D4

Contents

Topic

D1 - Communicative teaching of foreign languages.	D1a. Key issues related to foreign language teaching in primary education: age, initial language, socio-cultural context, needs and objectives. D1b. Methodologies in foreign language teaching. D1c. Task based language learning and teaching in primary education.
D2 - Methodology 1: Presentation and practice.	D2b. Primary Education Curriculum and foreign language learning. D2c. Activities to develop foreign language skills in Primary Education: oral and written comprehension, oral and written production.
D3 - Methodology 2: Production, creativity and games.	D3a: Songs and music for the French classroom in Primary Education. D3b. The role of storytelling in the French classroom of Primary Education. D3c. The use of games in the French classroom of Primary Education.
D4 - Lesson planning.	D4a. Selecting of materials to work in the classroom: didactized documents and authentic documents. D4b. Timing of objectives, contents and activities. D4c. Evaluating oral and written comprehension. D4d. Evaluating oral and written output.
L1. Introducing oneself and other people.	L1a. Greetings, farewells. L2b. Asking and knowing how to say the name, address, age and telephone number. L3c. Asking and knowing how to tell the occupation and country of origin.
L2. Describing physical and personality.	L2a Physical, affective and personal characteristics: describing oneself and other people according to their appearance and personality. Identifying someone through his or her description. L2b. Expressing agreement and disagreement; techniques of clarification, paraphrasing, and verification.
L3. The living environment.	L3a. Description of households and places. L3b. Understanding advertisements for rental housing and flats. L3c. Orientation in the city.
L4. Applying for a job. Animals.	L3a. Understanding texts related to the working world. L3b. Practicing job interviews in pairs. L3c. Reading and writing job application letters. L3d. Domestic and wild animals. Farm animals.

Planning			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	2	4	6
Project based learning	7	13	20
Project based learning	7	13	20
Project based learning	7	13	20
Problem solving	26.5	54.5	81
Debate	3	0	3
*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.			

Methodologies	
	Description
Lecturing	Lectures will be held in French with the whole class, in group A hours. In them, the teacher and the students will work on the essential concepts related to the different topics of the course and necessary for the development of the projects. The teacher will also provide literature and other useful resources for students to find further information.

Project based learning	Throughout the course, the teacher will propose three projects to be presented orally on the dates indicated at the beginning of the course. All the projects will be group-based and the instructions for their completion will be detailed on the learning platform. In class, the teacher will guide the students to carry out their projects by means of collaborative group tasks.
Project based learning	Throughout the course, the teacher will propose three projects to be presented orally on the dates indicated at the beginning of the course. All the projects will be group-based and the instructions for their completion will be detailed on the learning platform. In class, the teacher will guide the students to carry out their projects by means of collaborative group tasks.
Project based learning	Throughout the course, the teacher will propose three projects to be presented orally on the dates indicated at the beginning of the course. All the projects will be group-based and the instructions for their completion will be detailed on the learning platform. In class, the teacher will guide the students to carry out their projects by means of collaborative group tasks.
Problem solving	In B-group sessions, students will complete a series of group tasks in digital collaborative spaces so they can work on different aspects related to the projects in progress.
Debate	Discussion will preferably take place during C-group sessions. Students will have to provide answers and ideas about the issues raised in the lectures, although digital meetings with some experts can also be scheduled. If needed, discussion sessions can also be used to reinforce linguistic or digital skills.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Lecturing	One-to-one assistance will be provided in different ways: 1. During the tuition schedule detailed by the teacher in the course presentation. Students must previously make an appointment with the teacher within this schedule and via email. In these tuitions students will be able to solve doubts, make suggestions and reinforce practical aspects of the subject with the teacher. The teacher will not attend students without previous appointment or beyond the established schedule. 2. Through the learning platform 3. Through videoconference (previous appointment) or e-mail.
Project based learning	One-to-one assistance will be provided in different ways: 1. During the tuition schedule detailed by the teacher in the course presentation. Students must previously make an appointment with the teacher within this schedule and via email. In these tuitions students will be able to solve doubts, make suggestions and reinforce practical aspects of the subject with the teacher. The teacher will not attend students without previous appointment or beyond the established schedule. 2. Through the learning platform 3. Through videoconference (previous appointment) or e-mail.
Debate	One-to-one assistance will be provided in different ways: 1. During the tuition schedule detailed by the teacher in the course presentation. Students must previously make an appointment with the teacher within this schedule and via email. In these tuitions students will be able to solve doubts, make suggestions and reinforce practical aspects of the subject with the teacher. The teacher will not attend students without previous appointment or beyond the established schedule. 2. Through the learning platform 3. Through videoconference (previous appointment) or e-mail.
Problem solving	One-to-one assistance will be provided in different ways: 1. During the tuition schedule detailed by the teacher in the course presentation. Students must previously make an appointment with the teacher within this schedule and via email. In these tuitions students will be able to solve doubts, make suggestions and reinforce practical aspects of the subject with the teacher. The teacher will not attend students without previous appointment or beyond the established schedule. 2. Through the learning platform 3. Through videoconference (previous appointment) or e-mail.
Project based learning	
Project based learning	

Assessment

Description	Qualification	Training and Learning Results
-------------	---------------	-------------------------------

Project based learning	On the dates agreed in class, students must present in French the outcomes of their group projects which must be submitted to the learning platform. Students must complete three learning projects proposed during the course in order to be assessed in the first call. Each work group will have 10 minutes and will be able to use the technical means that the faculty puts at their disposal. Presentations will be evaluated by the teacher according to a rubric whose criteria and scales will be available on the learning platform. In any case, groups will be created randomly by the teacher.	20	B1 C11 D1 B2 C13 D2 B3 C16 D3 B5 C34 D4 B6 C43 D7 B8 C45 D9 B10 C48 D12 C50 D13 C51 D15 C52 D16 C62 D17 C63 D19 C65 D20 D21
Project based learning	On the dates agreed in class, students must present in French the outcomes of their group projects which must be submitted to the learning platform. Students must complete three learning projects proposed during the course in order to be assessed in the first call. Each work group will have 10 minutes and will be able to use the technical means that the faculty puts at their disposal. Presentations will be evaluated by the teacher according to a rubric whose criteria and scales will be available on the learning platform. In any case, groups will be created randomly by the teacher.	20	A1 B1 C11 D1 A2 B2 C13 D2 A3 B3 C16 D3 A4 B5 C34 D4 B6 C43 D7 B8 C45 D9 B10 C48 D12 C50 D13 C51 D15 C52 D16 C62 D17 C63 D19 C65 D20 D21
Project based learning	On the dates agreed in class, students must present in French the outcomes of their group projects which must be submitted to the learning platform. Students must complete three learning projects proposed during the course in order to be assessed in the first call. Each work group will have 10 minutes and will be able to use the technical means that the faculty puts at their disposal. Presentations will be evaluated by the teacher according to a rubric whose criteria and scales will be available on the learning platform. In any case, groups will be created randomly by the teacher.	20	A1 B1 C11 D1 A2 B2 C13 D2 A3 B3 C16 D3 A4 B5 C34 D4 B6 C43 D7 B8 C45 D9 B10 C48 D12 C50 D13 C51 D15 C52 D16 C62 D17 C63 D19 C65 D20 D21
Problem solving	Throughout the course, the teacher will propose a minimum of ten voluntary challenges and, after evaluation, will assign the students awards with a certain score on the final grade. The instructions for the challenges, their value in the final grade and the criteria for obtaining them will be detailed on the learning platform.	40	A1 B1 C11 D1 A2 B2 C13 D2 A3 B3 C16 D3 A4 B5 C34 D4 B6 C43 D7 B8 C45 D9 B10 C48 D12 C50 D13 C51 D15 C52 D16 C62 D17 C63 D19 C65 D20 D21

Other comments on the Evaluation

Evaluation dates and deadlines are displayed on the learning platform as well as on the faculty's website.

First call evaluation

Continuous assessment

Students must complete and present all the projects proposed by the teacher. The final grade will be calculated by adding up the grades obtained in each compulsory project and each voluntary challenge. Each project will be assessed for a maximum of 2 points on the final mark and each voluntary challenge will be assessed for a maximum of 0.5 points.

Final assessment

Students who cannot or do not wish to complete de continuous assessment must ask the teacher to take the final assessment within the first month of class. This evaluation will consist of a written examination on 100% of the content covered by the classroom projects. The examination will be held on the official date set by the faculty. It will be graded from 0 to 10 and will have different tasks where the students' oral and written comprehension in French will be assessed, as well as their oral and written expression. The examination type and the evaluation tools used by the teacher will be available on the learning platform.

Students with special educational needs (SEN)

Students with special educational needs due to specific learning difficulties may need an adaptation of the evaluation system. This adaptation has to be designed by both the teacher and the students involved with the aim of ensuring that all the necessary means are available for students with SEN to show evidence of their achievement of the course objectives.

Second call evaluation

Students who will not attend any evaluation (continuous or final) at the first call will be evaluated as no-shows. Those who will not pass the course in the first call will be evaluated at the second call. At the second call, the work done at the first call will not be taken into account.

Students who will attend the second call will have to take a written examination on 100% of the contents covered by the classroom projects. The examination will be held on the official date set by the faculty. It will be graded from 0 to 10 and will have different tasks where the students' oral and written comprehension in French will be assessed, as well as their oral and written expression. The examination type and the evaluation tools used by the teacher will be available on the learning platform.

Working languages

The working languages of the course will be French, Galician, Spanish and exceptionally English. The teacher will communicate with the students at all times, both orally and in writing, preferably in French. Unless the teacher gives other instructions, students may use any of the working languages. However, the commitment to use French will be taken into account positively in the final evaluation. Examination questions will be written in French only. Students from international mobility programmes may receive support in English upon request.

The repeated use of machine translation or AI-generated text in a project or an exam may lead to their invalidation.

Sources of information

Basic Bibliography

BENTLEY, K., **The TKT course : teaching knowledge test : CLIL module (Content and Language Integrated Learning)**, 1, Cambridge University Press, 2010

BERTOCCHINI, P. e COSTANZO, E., **Manuel de formation pratique pour le professeur de FLE**, 2, Clé Internationale, 2017

CHAUVET, A., **Référentiel de l'Alliance française pour le Cadre européen commun**, 1, Clé Internationale, 2009

DALE L. et TANNER, R., **CLIL activities : a resource for subject and language teachers**, 1, Cambridge University Press, 2012

COYLE, D., HOOD, P. e MARSH, D., **CLIL. Content and language integrated learning**, 1, Cambrifge University Press, 2010

CUQ, J. P. et GRUCA, I., **Cours de didactique du français langue étrangère et seconde**, 2, Presses Universitaires de Grenoble, 2008

PINTER, A., **Teaching Young Language Learners**, 2, Oxford University Press, 2017

VANTHIER H., **L'enseignement aux enfants en classe de langue**, 1, Clé Internationale, 2009

Complementary Bibliography

BALL, P. / KELLY, K. / KLEGG, J., **Putting CLIL into Practice**, Oxford University Press, 2015

GAONAC□H, D. e MACAIRE, D., **Les langues à l'école dès le plus jeune âge**, Cnesco, 2019

MACAIRE D., **(Se) former à enseigner les langues aux enfants**, HAL Archives ouverts, 2010

Recommendations

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Language and literature teaching: Spanish/P02G120V01506

Language and literature teaching: Galician/P02G120V01501

Subjects that it is recommended to have taken before

Education: Design and development of the primary education curriculum/P02G120V01201

Education: New technologies applied to primary education/P02G120V01202

Psychology: Educational psychology: School learning processes/P02G120V01205

Psychology: Developmental psychology from 6 -12 years/P02G120V01103

Spanish language/P02G120V01303

Galician language/P02G120V01404

IDENTIFYING DATA**Didáctica da lingua e literatura: Español**

Subject	Didáctica da lingua e literatura: Español			
Code	P02G120V01506			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Agrelo Costas, María Eulalia			
Lecturers	Agrelo Costas, María Eulalia			
E-mail	magrelo@uvigo.es			
Web				
General description	Coñecemento e aplicación das metodoloxías, actividades e recursos que proporcionen aos estudantes de Educación Primaria unha competencia comunicativa e unha adecuada formación literaria.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación
C44	Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil
C45	Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura
C46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente
C47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino
C48	Fomentar a lectura e animar a escribir
C49	Coñecer as dificultades para a aprendizaxe das linguas oficiais de estudantes doutras linguas
C50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües
C52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
C69	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todas as ensinanzas descritas
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna

D5 Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo

D6 Capacidade de xestión da información

D9 Traballo en equipo

D13 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade

D16 Aprendizaxe autónoma

D17 Adaptación a novas situacións

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Coñecer o currículo escolar da lingua española e da literatura.	A1	B1	C43	D1
	A2	B2	C44	D2
	A3	B3	C45	D3
	A4	B4	C46	D5
	A5	B8	C47	D6
		B10	C48	D9
		B11	C49	D13
		B12	C50	D16
			C52	D17
			C69	
Adquirir coñecementos sobre os procedementos de ensino e aprendizaxe da lingua española como medio de comunicación.	B1		C43	D1
	B2		C44	D2
	B3		C45	D3
	B10		C46	D5
	B11		C47	D6
	B12		C48	D9
			C49	D13
			C50	D16
			C52	D17
			C69	
Saber aplicar estratexias didácticas para mellorar o proceso de desenvolvemento das habilidades lingüísticas de expresión e comprensión oral	B1		C43	D2
	B2		C44	D3
	B3		C45	D5
	B4		C46	D6
	B8		C47	D9
	B10		C48	D13
	B11		C49	D16
	B12		C50	D17
			C52	
			C69	
Coñecer o proceso de aprendizaxe da lingua escrita e a súa ensinanza.	A1	B1	C43	D1
	A2	B2	C44	D2
	A3	B3	C45	D3
	A4	B4	C46	D5
	A5	B8	C47	D6
		B10	C48	D9
		B11	C49	D13
		B12	C50	D16
			C52	D17
			C69	
Desenvolver estratexias didácticas para a comprensión do texto escrito e promover a creatividade	A1	B1	C43	D1
	A2	B2	C44	D2
	A3	B3	C45	D3
	A4	B4	C46	D5
	A5	B8	C47	D6
		B10	C48	D9
		B11	C49	D13
		B12	C50	D16
			C52	D17
			C69	

Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para fomentar a lectura como fonte de pracer e de enriquecemento persoal.	A1	B1	C43	D1
	A2	B2	C44	D2
	A3	B3	C45	D3
	A4	B4	C46	D5
	A5	B8	C47	D6
		B10	C48	D9
		B11	C49	D13
		B12	C50	D16
			C52	D17
			C69	
Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.	A1	B1	C43	D1
	A2	B2	C44	D2
	A3	B3	C45	D3
	A4	B4	C46	D5
	A5	B8	C47	D6
		B10	C48	D9
		B11	C49	D13
		B12	C50	D16
			C52	D17
			C69	
Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	A1	B1	C43	D1
	A2	B3	C44	D2
	A3	B10	C45	D3
	A4	B11	C46	D5
	A5		C47	D6
			C48	D9
			C49	D13
			C50	D16
			C52	D17
			C69	

Contidos

Topic	
1. Coñecementos para o desenvolvemento das habilidades comunicativas.	Desenvolvemento das habilidades comunicativas. Comprensión e expresión oral. Competencia comunicativa. Metodoloxía, estratexias e técnicas.
2. Animación á lectura e á escritura.	Lectura comprensiva. As idades lectoras. Competencia literaria e competencia lectora. A biblioteca de aula. Animación á lectura. Expresión escrita: obxectivos. Formas de expresión escrita. Proceso didáctico da composición. Escrita creativa.
3. Desenvolvemento de experiencias educativas y materiais didácticos.	Desenvolvemento de experiencias educativas e de materiais didácticos.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	7.5	15.5	23
Traballo tutelado	14	20	34
Resolución de problemas e/ou exercicios	6	16	22
Exame de preguntas de desenvolvemento	6	23	29
Presentación	13	0	13
Traballo	6	23	29

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Nas sesións maxistrais expóñense os contidos teóricos de cada tema e que servirán de base para a realización dos traballos que han de realizar os alumnos.
Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias etc.

Atención personalizada

Methodologies	Description
---------------	-------------

Traballo tutelado O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias etc.

Avaliación						
Description		Qualification	Training and Learning Results			
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realización de prácticas de aula nas que o alumnado teña que aplicar os coñecementos teóricos explicados.	10	A1	B1	C43	D1
			A2	B2	C44	D2
			A3	B3	C45	D3
			A4	B4	C46	D5
			A5	B8	C47	D6
				B10	C48	D9
				B11	C49	D13
				B12	C50	D16
					C52	D17
					C69	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta argumentada.	40	A1	B1	C43	D1
			A2	B2	C44	D2
			A3	B3	C45	D3
			A4	B4	C46	D5
			A5	B8	C47	D6
				B10	C48	D9
				B11	C49	D13
				B12	C50	D16
					C52	D17
					C69	
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	20	A1	B1	C43	D1
			A2	B2	C44	D2
			A3	B3	C45	D3
			A4	B4	C46	D5
			A5	B8	C47	D6
				B10	C48	D9
				B11	C49	D13
				B12	C50	D16
					C52	D17
					C69	
Traballo	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	30	A1	B1	C43	D1
			A2	B2	C44	D2
			A3	B3	C45	D3
			A4	B4	C46	D5
			A5	B8	C47	D6
				B10	C48	D9
				B11	C49	D13
				B12	C50	D16
					C52	D17
					C69	

Other comments on the Evaluation

Avaliación global:

O estudantado que, por causa xustificada, NON poida ASISTIR regularmente será avaliado:

-Proba final de resposta curta: 50%

-Traballo práctico sobre un tema ou parte dun tema: 50%

Na convocatoria de xullo, unicamente se avaliarán as competencias ou actividades non superadas na convocatoria correspondente ao seu cuadrimestre.

Data do exame: consultar a web da facultade no apartado "Datos de exames" <http://fced.uvigo.es/es/docencia/examenes/>

Cada falta de ortografía atopada en traballos ou exames descontará 0,20 puntos da nota final.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

CRUZ RIPOLL, J., **Enseñar a leer. Cómo hacer lectores competentes**, EOS, 2015

- Paredes, F., Álvaro, S. y Paredes, L., **Las 100 dudas más frecuentes del español**, Instituto Cervantes, 2019
- CASSANY, Daniel, y otros, **Enseñar lengua**, Graó, 2003
- QUILES, MC., MARTÍNEZ, A. Y PALMER, I., **Enredos de palabras: gramática y uso de la lengua en nuevos espacios de comunicación**, Graó, 2019
- Complementary Bibliography**
- MENDOZA FILLOLA, Antonio (coord.), **Didáctica de la lengua y la literatura para Primaria**, Pearson, 2003
- PRADO ARAGONÉS, Josefina, **Didáctica de la lengua y la literatura para educar en el siglo XXI**, La Muralla, 2004
- DÍEZ de ULZURRUN, Ascen (coord.), **El aprendizaje de la lectoescritura desde una perspectiva constructivista**, Graó, 2005
- FONS ESTEVE, Montserrat, **Leer y escribir para vivir. Alfabetización inicial y uso real de la lengua escrita en la escuela**, Graó, 2004
- LLUCH, G. Y ZAYAS, F., **Leer en el centro escolar. El plan de lectura**, Octaedro, 2015
- RODARI, Gianni, **Gramática de la fantasía: El arte de contar historias**, Planeta, 2006
- DORREGO, Luis, **Propuestas para dinamizar la clase de E/LE : más de 80 juegos y actividades teatrales**, Ortega, 2006

Recomendacións

Other comments

Recoméndase asistencia continua ás sesións de teoría e prácticas. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado e para a avaliación, por parte da profesora, do grao de desenvolvemento das capacidades instrumentais e procedimentais.

IDENTIFYING DATA**Lingua inglesa e a súa didáctica**

Subject	Lingua inglesa e a súa didáctica			
Code	P02G120V01507			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	1c
Teaching language	Inglés			
Department	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinator	Pereira Romasanta, Raquel			
Lecturers	Pereira Romasanta, Raquel			
E-mail	raquel.romasanta@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal			
General description	Materia centrada na adquisición de competencias na didáctica en lingua estranxeira en Educación Primaria tomando como exemplo a lingua inglesa.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promóvela entre os estudantes
C11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
C34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico
C43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación
C45	Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura
C48	Fomentar a lectura e animar a escribir
C50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües
C51	Expresarse, oralmente e por escrito nunha lingua estranxeira
C52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
C62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia
C63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias
C65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica
D1	Capacidade de análise e síntese

D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D7	Resolución de problemas
D9	Traballo en equipo
D11	Traballo nun contexto internacional
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D19	Lideranza
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Iniciativa e espírito emprendedor

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
1. Comprender as ideas principais do discurso falado cando este é claro e normal e trátanse asuntos cotiáns dos ámbitos persoal, público, profesional e educacional (Marco Común, Cadro 5)				D1 D3 D4 D11 D12
2. Comprender a idea principal de películas e de programas de radio ou televisión que tratan temas actuais ou de interese persoal ou profesional, cando a articulación é relativamente lenta e clara.				D1 D3 D4 D11 D13 D20
3. Comprender textos escritos redactados nunha lingua de uso habitual e cotián ou relacionada co traballo.				D1 D3 D4
4. Comprender a descrición de acontecementos, sentimentos e desexos en cartas persoais.				D1 D3 D4
5. Saber desenvolverse en case todas as situacións que se lle presentan cando viaxa onde fálase esa lingua.		C50 C51		D1 D3 D4 D13 D17 D20
6. Poder participar espontaneamente nunha conversación que trate temas cotiáns de interese persoal ou que sexan pertinentes para a vida diaria (por exemplo familia, afeccións, traballo, viaxes e acontecementos actuais).		C50 C51		D1 D3 D4 D12 D20
7. Poder abordar oralmente en inglés/francés, con fluidez e seguridade, temas de interese para alumnos de educación primaria. Saber enlazar frases de forma sinxela co fin de describir experiencias e feitos, así como os seus soños, esperanzas e ambicións.	A3 A4 A5	B3	C11 C50 C51	D1 D3 D4 D12 D20
8. Poder explicar e xustificar brevemente as súas opinións e proxectos.			C50 C51	D1 D3 D4 D12 D17 D20 D21
9. Saber narrar unha historia ou relato, a trama dun libro ou película, e poder describir as súas reaccións			C51	D1 D3 D4
10. Ser capaz de escribir textos sinxelos e ben enlazados sobre temas que lle son coñecidos ou de interese persoal. Poder escribir cartas persoais que describan experiencias e impresións.			C51	D1 D3 D4
11. Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos.	B1 B6		C11 C63	D1 D2 D9

12. Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	B2 B8	C13 C16 C34 C43 C45	D1 D2 D9 D12 D19
13. Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuír á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes.	B5	C11 C13 C34	D2 D7 D12 D15
14. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos entre os estudantes.	B10	C13 C16 C34	D2 D9 D12 D16 D21
15. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e da comunicación.		C43	D1 D3 D4
16. Manexar os conceptos básicos do ensino comunicativa dunha lingua estranxeira, incluíndo as funcións lingüísticas, e as competencias e estratexias comunicativas.		C43	D1 D3 D4
17. Diferenciar entre competencias lingüísticas, socioculturais, e pragmáticas (Marco Común, Capítulo 5, Seccións 5.2.1, 5.2.2 e 5.2.3).		C11 C43 C52	D1
18. Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino.		C43 C51 C63	D1 D3 D4
19. Coñecer o currículo escolar da lingua estranxeira.		C43 C45	D1 D4
20. Saber desenvolver un programa de ensino e aprendizaxe comunicativo da lingua estranxeira.	A1 A2	C45 C52	D1 D2 D4
21. Ser capaz de preparar e impartir unha unidade didáctica.	A1 A2 A3 A4 A5	C16 C51 C52 C62 C63	D1 D2 D3 D4 D9
22. Ser capaz de presentar novos elementos funcionais, gramaticais e léxicos.		C43 C51 C52 C62 C63 C65	D1 D2 D3 D4 D9
23. Saber facilitar a práctica oral na aula mediante actividades comunicativas en parellas e grupos.		C43 C52 C62 C63 C65	D1 D2 D3 D4 D9
24. Saber crear oportunidades para a produción libre e comunicativa mediante xogos, actividades lúdicas e creativas.		C43 C52 C62 C63 C65	D1 D2 D4 D9 D21
25. Saber como fomentar a lectura e animar a escribir.		C48	D2 D4
26. Comprender distintas formas de avaliación e de auto-avaliación e saber levar a avaliación a cabo		C63 C65	D1 D2 D4

Contidos

Topic

L1 □ Apariencia física e personalidade	I. Descrición da aparencia física. II. Descrición da personalidade, emocións e sentimentos. III. Comparación de persoas e expresión de opinións.
L2 - Ocio e tempo libre	I. Afeccións, intereses e actividades de lecer. II. Plans de fin de semana e actividades sociais. III. Viaxes, vacacións e experiencias de ocio.

L3 - Traballos e profesións	I. Descrición de traballos, profesións e contornos laborais. II. Rutinas diarias e vida profesional. III. Carreiras profesionais futuras e oportunidades de emprego.
L4 □ Saúde e benestar	I. Hábitos saudables e estilos de vida. II. Visitas médicas e descrición de síntomas. III. Benestar físico e emocional.
D1 - Ensino comunicativo da lingua estranxeira.	I. Funcións lingüísticas. II. Competencias e estratexias comunicativas.
D2 □ Metodoloxía 1: Presentación e práctica.	I. Presentación de novos elementos lingüísticos y de contido na aula en lingua estranxeira. II. Práctica oral mediante actividades comunicativas en parellas e grupos.
D3 - Metodoloxía 2: Produción, creatividade e xogo.	I. Os xogos: dimensión lúdica da aprendizaxe. II. Cancións tradicionais anglófonas. III. O contacontos na aula de lingua estranxeira. IV. Uso de internet para aprendizaxe autónoma.
D4 - A unidade didáctica.	I. Obxectivos II. Competencias lingüísticas, socioculturais, discursivas e estratéxicas. III. A avaliación. IV. A utilización do PEL (Portfolio europeo das linguas) como ferramenta de avaliación.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	3	0	3
Lección maxistral	30	15	45
Estudo previo	2	0	2
Traballo tutelado	0	72.6	72.6
Presentación	6.5	3.9	10.4
Resolución de problemas e/ou exercicios	10	6	16
Exame oral	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introdutorias	Na primeira sesión a profesora introducirá a materia, explicará a dinámica de traballo e metodoloxía a seguir, explicará as distintas probas e tipos de avaliación, e organizará os grupos de traballo para o proxecto a desenvolver ao longo do curso.
Lección maxistral	As sesións maxistrais desenvolveranse con toda a clase, nas horas de grupo A. Nelas a profesora introducirá os principais contidos teóricos e conceptos esenciais dos diferentes puntos indicados nos contidos da materia.
Estudo previo	Sesións nas que se irán descubriendo co alumnado as súas necesidades a nivel de teoría para realizar o traballo tutelado grupal.
Traballo tutelado	A profesora e o alumnado traballarán conxuntamente en actividades que favorezan a adquisición de coñecementos teóricos e principios metodolóxicos de xeito práctico. Analizaranse materiais e actividades e se realizarán propostas de mellora e/ou deseño dos primeiros, e deseño e/ou posta en práctica das segundas.
Presentación	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión da profesora. Resolución de problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. Exposición por parte do alumnado ante a docente e os/as seus/súas compañeiros/as do traballo realizado.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	A atención personalizada realizarase durante o horario de titorías que a profesora detallará na sesión introdutoria do curso. O alumnado deberá fixar previamente unha cita ca profesora dentro deste horario e a través do correo electrónico. A profesora non atenderá o alumnado sen cita previa ou fóra do horario establecido.
Presentación	A atención personalizada realizarase durante o horario de titorías que a profesora detallará na sesión introdutoria do curso. O alumnado deberá fixar previamente unha cita ca profesora dentro deste horario e a través do correo electrónico. A profesora non atenderá o alumnado sen cita previa ou fóra do horario establecido.
Traballo tutelado	A atención personalizada realizarase durante o horario de titorías que a profesora detallará na sesión introdutoria do curso. O alumnado deberá fixar previamente unha cita ca profesora dentro deste horario e a través do correo electrónico. A profesora non atenderá o alumnado sen cita previa ou fóra do horario establecido.

Tests	Description
Resolución de problemas e/ou exercicios	A atención personalizada realizarase durante o horario de tutorías que a profesora detallará na sesión introdutoria do curso. O alumnado deberá fixar previamente unha cita ca profesora dentro deste horario e a través do correo electrónico. A profesora non atenderá o alumnado sen cita previa ou fóra do horario establecido.
Exame oral	A atención personalizada realizarase durante o horario de tutorías que a profesora detallará na sesión introdutoria do curso. O alumnado deberá fixar previamente unha cita ca profesora dentro deste horario e a través do correo electrónico. A profesora non atenderá o alumnado sen cita previa ou fóra do horario establecido.

Avaliación				
	Description	Qualification	Training and Learning Results	
Traballo tutelado	Ao longo do curso, o alumnado deberá elaborar un proxecto que se deberá presentar primeiro por escrito e despois se levará a cabo oralmente nas datas indicadas no inicio do curso. O proxecto será de carácter grupal e nel o alumnado deberá aplicar a teoría e metodoloxía aprendidas ao deseño dunha breve unidade didáctica para a que deberán elixir un dos temas propostos pola profesora. As instrucións para a realización deste traballo estarán detalladas na plataforma de aprendizaxe, e serán explicadas pola profesora ao inicio do curso. Nas aulas a profesora guiará o alumnado para a execución destes proxectos.	25	A1 B1 A2 B2 A3 B3 A4 B5 A5 B6 B10	C11 D1 C13 D2 C16 D4 C34 D7 C43 D9 C45 D11 C48 D12 C50 D13 C51 D15 C52 D16 C62 D17 C63 D19 C65 D20 D21
Presentación	Nas últimas sesións do curso o alumnado deberá presentar de forma dramatizada (simulación) unha breve mostra do seu proxecto e as actividades que nel se propoñen para o ensino da lingua estranxeira (inglés) na aula. Esta representación se levará a cabo en grupo (mesmo grupo que na realización do traballo escrito), e o resto do alumnado aportará comentarios e críticas constructivas que tamén serán avaliadas pola profesora neste apartado. As instrucións para a dramatización serán explicadas pola profesora ao inicio do curso e estarán dispoñibles en MOOVI.	25	A1 B1 A2 B2 A3 B3 A4 B5 A5 B6 B8 B10	C11 D1 C13 D2 C16 D3 C34 D4 C43 D7 C45 D9 C48 D11 C50 D12 C51 D13 C52 D15 C62 D16 C65 D17 D19 D20 D21
Resolución de problemas e/ou exercicios	Participación activa nas aulas e realización de actividades complementarias propostas pola profesora. A mera asistencia non será obxecto de avaliación xa que é requisito imprescindible para realizar a avaliación continua.	10	A2 B1 A4 B10 A5	C34 D1 C50 D4 C51 D7 C52 D9 C63 D16 C65 D20
Exame oral	Ao longo do curso se realizarán dous tipos de presentacións orais por parte do alumnado, unha de carácter individual e outra en parellas que serán avaliadas pola profesora e en menor medida tamén polo propio alumnado. A actividade individual consistirá na dramatización dun conto ou contacontos (25%), e a actividade en parellas consistirá na creación dun video musical (15%).	40	A3 A4	C45 D1 C48 D2 C50 D4 C51 D16 D20

Other comments on the Evaluation

LINGUAS DE TRABALLO:

A lingua de traballo da materia será principalmente o inglés, aínda que excepcionalmente se poderá empregar o castelán ou o galego. Na avaliación das diferentes probas teránse sempre en conta dúas vertentes: a lingüística (uso e expresión en lingua inglesa) e a de contido.

AVALIACIÓN CONTINUA:

A avaliación da materia será prioritariamente continua. Os traballos (obrigatorios), presentacións (obrigatorias), tarefas, etc. deberán ser realizados nas datas correspondentes establecidas ao inicio do curso e publicadas pola profesora en MOOVI. A avaliación do alumnado de intercambio seguirá exactamente o mesmo procedemento do alumnado da UVigo, sen

excepcións. O incumprimento destes requisitos suporá a cancelación deste tipo de avaliación, e o alumnado terá que presentarse a segunda oportunidade de avaliación na convocatoria de xuño/xullo.

AVALIACIÓN GLOBAL:

Se algunha alumna/o non pode asistir regularmente ás clases e prefire optar por **avaliación global**, deberá **comunicalo á profesora argumentadamente nas primeiras dúas semanas do curso**. Nese caso, será avaliada/o mediante un exame que constará de dúas partes: 1/ a primeira será un **exame escrito** que avaliará os coñecementos teóricos desenvolvidos na materia e a súa aplicación práctica no deseño de actividades de diversa tipoloxía **(75%)** e se realizará na **data proposta polo centro** (www.fcced.webs.uvigo.es); 2/ a segunda será unha **proba oral (25%)** a que **SÓ poderá presentarse o alumnado que supere a proba escrita** e nela se desenvolverán contidos prácticos relacionados coa metodoloxía principal tratada no curso. A proba oral se realizará nunha **data e hora establecida pola profesora dentro do periodo de realización de exames establecido pola Facultade**. É responsabilidade do alumnado estar dispoñible para a realización desta proba (que en ningún caso poderá coincidir con outro exame oficial) dentro do periodo sinalado para poder realizar a proba oral no caso de superar a proba escrita. Na avaliación das diferentes probas teránse sempre en conta dúas vertentes: a lingüística (uso e expresión en lingua inglesa) e a de contido.

A escolla desta opción en ningún caso supón a perda do dereito a asistir ás aulas sempre que sexa posible, o cal se recomenda encarecidamente. Igualmente, o alumnado que non asista ás clases será responsable de manter un contacto continuado coa materia a través de Moovi.

De suspender a avaliación na primeira convocatoria o alumnado deberá examinarse de toda a materia na segunda.

SEGUNDA CONVOCATORIA:

A segunda convocatoria de xullo poderá presentarse tanto o alumnado que non acadara a puntuación suficiente na avaliación continua como o alumnado que non superase a avaliación única.

Na segunda convocatoria o alumnado será avaliado mediante un exame que constará de dúas partes: 1/ a primeira será un **exame escrito** que avaliará os coñecementos teóricos desenvolvidos na materia e a súa aplicación práctica no deseño de actividades de diversa tipoloxía **(75%)** e se realizará na **data proposta polo centro** (www.fcced.webs.uvigo.es); 2/ a segunda será unha **proba oral (25%)** a que **SÓ poderá presentarse o alumnado que supere a proba escrita** e nela se desenvolverán contidos prácticos relacionados coa metodoloxía principal tratada no curso. A proba oral se realizará nunha **data e hora establecida pola profesora dentro do periodo de realización de exames establecido pola Facultade**. É responsabilidade do alumnado estar dispoñible para a realización desta proba (que en ningún caso poderá coincidir con outro exame oficial) dentro do periodo sinalado para poder realizar a proba oral no caso de superar a proba escrita. Na avaliación das diferentes probas teránse sempre en conta dúas vertentes: a lingüística (uso e expresión en lingua inglesa) e a de contido.

O **uso de tradutores automáticos para a realización dos traballos ou tarefas suporá a inmediata exclusión da avaliación continua**, debéndose presentar á avaliación da segunda convocatoria nas datas propostas polo centro e recollidas na páxina web da facultade.

A **copia ou plaxio total ou parcial** en calquera tipo de traballo ou exame suporá un suspenso directo da materia na súa totalidade. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o alumnado da súa responsabilidade.

Igualmente, os **uso de tecnoloxías de apoio á aprendizaxe, incluída a Intelixencia Artificial**, debe ser **ético e xusto** para co resto do alumnado e a docente. A docente poderá facer unha **proba de avaliación alternativa a maiores das contempladas nesta guía en caso de sospeita fundada de que algún traballo (oral ou escrito) se teña feito total ou parcialmente usando ferramentas de Intelixencia Artificial** sen telo declarado. Neste sentido, dada a imposibilidade de probar a utilización da IA, a sospeita fundada por parte da docente será condición suficiente como para que a proba suxeita a xuízo se anule e se substitúa pola proba alternativa, que se realizará en data e hora establecida pola docente.

En todos os casos, A AVALIACIÓN DO ALUMNADO DE INTERCAMBIO SEGUIRÁ EXACTAMENTE O MESMO PROCEDIMENTO DO ALUMNADO REGULAR DA UVIGO, SEN EXCEPCIÓNS. O ALUMNADO DE INTERCAMBIO DEBE TER EN CONTA QUE ESTA MATERIA NON É MATERIA DE LINGUA INGLESA INSTRUMENTAL, SE NON UNHA MATERIA DE CONTIDO PEDAGÓXICO E DIDÁCTICO SOBRE O ENSINO-APRENDIZAXE DO INGLÉS COMO LINGUA ESTRANXEIRA NA EDUCACIÓN PRIMARIA. AS DATAS DE AVALIACIÓN SERÁN TAMÉN AS MESMAS PARA TODO O ALUMNADO: O ALUMNADO DE INTERCAMBIO DEBERÁ ESTAR DISPOÑIBLE PARA A REALIZACIÓN DAS PROBAS E EXAMES NAS DATAS ESTABLECIDAS.

Recoméndase firmemente que o alumnado asista ás aulas con regularidade e se implique activamente no seu proceso de aprendizaxe. É responsabilidade do alumnado acceder regularmente aos contidos da materia e

demáis ferramentas da plataforma Moovi.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Madrid, D. y McLaren N., **TEFL in Primary Education.**, Editorial de la Universidad de Granada, 2004

Richards, J. C. & Rodgers, T., **Approaches and Methods in Language Teaching**, CUP, 2001

Complementary Bibliography

Barillé, Albert, **Once upon a time life (24)**, 1989

Bestard Monroig, J. y Pérez Martín M.C., **La didáctica de la lengua inglesa. Fundamentos lingüísticos y metodológicos**, Editorial Síntesis, 1992

Burns, Marilyn, **The greedy triangle**, Scholastic bookshelf, 2008

Cameron, Lynne, **Teaching languages to young learners.**, CUP, 2005

Collins, **Collins diccionario español-inglés-inglés-español**, Grijalbo, 2002

Dale, Liz; Tanner, Rosie, **CLIL activities. A resource for language and subject teachers.**, CUP, 2012

Doff, A., **Teach English**, CUP, 1994

Elsworth, S. y Walker, E., **Grammar Practice for Intermediate Students.**, Pearson Longman, 2007

Estaire, S. y Zanón, J., **Planning classwork: a task-based approach**, Heinemann, 1999

García Arreza, M. et al., **La lengua inglesa en la Educación Primaria**, Ediciones Aljibe, 1994

Graham, Carolyn, **Creating Chants and songs**, OUP, 2011

Halliwell, S., **La Enseñanza del Inglés en la Educación Primaria**, Longman, 1993

Harmer, Jeremy., **How to teach English**, Longman, 2000

Ioannou-Georgiou, Sophie; Pavlou, Pavlos, **Assessing young learners**, OUP, 2003

Ioannou-Georgiou, Sophie; Pavlou, Pavlos, **Guidelines for CLIL implementation in primary and pre-primary education**, 2011

Lewis, Gordon; Bedson, Günter., **Games for Children**, OUP, 2009

Lewis, Gordon; Mol, Hans, **Grammar for young learners.**, OUP, 2009

Lewis, Gordon; Mol, Hans, **The internet and young learners.**, OUP, 2004

LoPresti, Angeline Sparagna, **A place for zero**, Charlesbridge Publishing, 2003

Manley, Heather, **The Human body detectives (book collection)**, Heather Manley N.D., 2015

Montessori, Maria, **The Montessori Method.**, Frederick A. Stokes Company, 1912

Moon, Jane, **Children Learning English**, Macmillan books, 2011

Murphy, Tim, **Music and song.**, OUP, 1992

Oxford, **Oxford Spanish Dictionary: Spanish-English, English Spanish**, OUP, 2008

Pastor Cisneros, S., **Aprendizaje de Segundas Lenguas**, Universidad de Alicante, 2004

Phillips, Sarah, **Young Learners.**, OUP, 1993

Phillips, Diane; Burwood, Sarah; Dunford, Helen, **Projects with young learners**, OUP, 2003

Redman, S., **English Vocabulary in Use. Pre-Intermediate/Intermediate (with answers).**, OUP, 2000

Reilly, Jackie; Reilly, Vanessa, **Writing with children**, OUP, 2005

Ruiz Bikandi, U., **Didáctica de la Segunda Lengua en Educación Infantil y Primaria.**, Síntesis, 2000

Salaberri, S., **Classroom language: Handbooks for the English Classroom**, Heinemann, 1995

Slattery, Mary; Willis, Jane, **English for primary teachers**, OUP, 2003

Silverstein, Shel, **The giving tree**, Harper Collins, 2005

Vale, D. y Feunteun, A., **Teaching Children English: An Activity Based Training Course**, CUP, 1995

Wright, Andrew, **Creating stories with children.**, OUP, 1997

Wright, Andrew, **Story telling with children.**, OUP, 2003

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Didáctica da lingua e literatura: Español/P02G120V01506

Lingua francesa e a súa didáctica/P02G120V01505

Didáctica da lingua e literatura: Galego/P02G120V01501

Lingua e literatura: Galego/P02G120V01602

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/P02G120V01201

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/P02G120V01202

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/P02G120V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/P02G120V01103

Lingua española/P02G120V01303

Lingua galega/P02G120V01404

Other comments

Recoméndase que o alumnado matriculado poda comunicarse nun nivel B1 (MCER) en lingua inglesa, que o nivel que se require ó final do Bacharelato para superar a ABAU. Este é o nivel necesario para poder seguir as aulas e para poder desenvolver as tarefas propostas de xeito efectivo.

IDENTIFYING DATA**Educación física e a súa didáctica na educación primaria**

Subject	Educación física e a súa didáctica na educación primaria			
Code	P02G120V01601			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Alvariñas Villaverde, Mirian			
Lecturers	Alvariñas Villaverde, Mirian			
E-mail	myalva@uvigo.es			
Web				
General description	Esta materia ten como obxectivo principal proporcionar ao alumnado os coñecementos e experiencias necesarias para desenvolver o proceso de ensino-aprendizaxe a través da motricidade na Educación Primaria. Busca ofrecer unha visión dos distintos elementos que se relacionan coa Didáctica da Educación Física; por iso abordaranse cuestións de tipo histórico-cultural, de programación, de currículo, de intervención e de avaliación. Así mesmo, preténdese realizar unha formación en diferentes competencias relacionadas coa capacidade de aprender de forma autónoma, tanto grupal como individualmente, deseñando, analizando e desenvolvendo propostas propias da disciplina. O manexo de fontes documentais, a integración de coñecementos doutras materias, o uso de novas tecnoloxías e a participación activa serán compoñentes importantes para a consecución dos obxectivos da materia. A materia está vinculada ao grupo de innovación docente Didacticae.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar
C2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais
C3	Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións
C5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias

C6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
C7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao periodo 6-12
C8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
C11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
C12	Abordar e resolver problemas de disciplina
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
C15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales
C16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
C20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas
C22	Relacionar a educación co medio, e cooperar coas familias e a comunidade
C23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
C34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico
C57	Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde a educación física
C58	Coñecer o currículo escolar da educación física
C59	Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades deportivas dentro e fóra da escola
C60	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
C61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma
C62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia
C63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias
C65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica
C66	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
C67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos
C68	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social
C69	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todos as ensinanzas descritas
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
D11	Traballo nun contexto internacional
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Iniciativa e espírito emprendedor
D22	Motivación pola calidade
D23	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject

Training and Learning
Results

1. Comprender o proceso de ensino-aprendizaxe en Educación Física.	A3	B1	C1	D1
2. Desenvolver e avaliar obxectivos e contidos do currículo da Educación Física en Educación Primaria mediante programacións e recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes.	A4	B2	C2	D2
3. Comprender a necesidade e dispor dos recursos didácticos adecuados para dar respostas a todos os alumnos desde unha perspectiva da diversidade.		B3	C3	D3
4. Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades deportivas dentro e fóra da escola, como medio de promoción de hábitos saudables.		B4	C5	D4
5. Diseñar programacións para a mellora das habilidades *motrices básicas e capacidades *perceptivomotrices no alumnado de Educación Primaria.		B5	C6	D5
		B6	C7	D6
		B7	C8	D7
		B8	C11	D8
		B9	C12	D9
		B10	C13	D10
		B11	C14	D11
		B12	C15	D12
			C16	D13
			C17	D14
			C19	D15
			C20	D16
			C22	D17
			C23	D18
			C34	D19
			C57	D20
			C58	D21
			C59	D22
			C60	D23
			C61	
			C62	
			C63	
			C65	
			C66	
			C67	
			C68	
			C69	

Contidos	
Topic	
Fundamentos conceptuais e didácticos da Educación Física	O proceso de ensino-aprendizaxe en Educación Física. Deseño curricular da Educación Física en Educación Primaria.
Educación motriz básica	Deseño e avaliación de Unidades de Programación vinculadas coa educación motriz básica para o alumnado de Educación Primaria.
Educación lúdico-deportiva	Deseño e avaliación de Unidades de Programación vinculadas coa educación lúdico-deportiva para o alumnado de Educación Primaria.
Actividade física e saúde	Deseño e avaliación de Unidades de Programación vinculadas coa actividade física e a saúde para o alumnado de Educación Primaria.
Actividade física e Expresión Corporal	Deseño e avaliación de Unidades de Programación vinculadas coa actividade física e a expresión corporal para o alumnado de Educación Primaria.
Adaptación da actividade física aos alumnos con necesidades educativas especiais.	Deseño de adaptacións das actividades motrices e sensibilización do alumnado ante situacións específicas.

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	10	40	50
Prácticas de laboratorio	30	8	38
Aprendizaxe baseado en proxectos	6	40	46
Eventos científicos	2	2	4
Seminario	2.5	6.5	9
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Proxecto	1	0	1
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	0	1	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Prácticas de laboratorio	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Utilizarase como metodoloxía basee a Aprendizaxe Baseada en Proxectos ou Project Based Learning (PBL) e/ou a aprendizaxe en servizo. Trátase dun método didáctico que utiliza metodoloxías activas e colaborativas cuxo obxectivo é que o alumnado alcance o dominio duns contidos mediante a realización dun proxecto. Utilizaranse diferentes estratexias didácticas, como a gamificación, técnicas cooperativas ou a aula investida e recursos e materiais propios da disciplina. No desenvolvemento do proxecto cumpren un papel fundamental as contornas virtuais de aprendizaxe que neste caso desenvolveranse a través da plataforma (MOOVI).
Eventos científicos	O alumnado poderá achegar documentación doutros eventos educativos que se realicen na facultade, na universidade ou no contexto social próximo sempre que axuden o desenvolvemento exitoso da materia e a asimilación e dominio dos contidos. Esta participación poderá implicar un aumento da calificación final.
Seminario	A profesora organizará un seminario monográfico que sirva para facilitar a comprensión do contido da materia. No caso de que este seminario non teña lugar, as horas específicas asumiranse como clase maxistral.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Aprendizaxe baseado en proxectos	Resolución de dúbidas e problemas que poidan xurdir no proceso de elaboración do proxecto, tanto da parte teórica como da práctica. A atención ao alumnado levarase a cabo nos horarios de tutoría.
Tests	Description
Exame de preguntas obxectivas	Resolución de dúbidas e problemas que poidan xurdir no proceso de preparación do exame. A atención ao alumnado levarase a cabo nos horarios de tutoría.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results	
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	40	B1 B2 B4 B9 B12	C1 C2 C3 C5 C6 C7 C8 C11 C15 C16 C17 C57 C58 C59 C60

Proxecto	O proxecto final relacionarase coa realización de unidades didácticas. Este proxecto é o produto final dun proceso que inclúe diferentes evidencias parciais que forman parte da avaliación e que implican tanto traballo cooperativo como individual.	30	A3 B1 C1 D1 A4 B2 C2 D2 B3 C3 D3 B4 C5 D5 B5 C6 D6 B6 C7 D7 B7 C8 D8 B8 C11 D9 B9 C13 D12 B10 C15 D13 B11 C16 D14 B12 C17 D15 C19 D16 C23 D17 C34 D18 C57 D19 C58 D20 C59 D21 C60 D22 C61 D23 C62 C63
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	Informe realizado pola profesora sobre a participación e aprendizaxe nas clases prácticas.	30	B9 C5 D2 B10 C8 D3 B11 C11 D6 C13 D7 C14 D8 C17 D9 C58 D10 C59 D12 C60 D13 C61 D15 C62 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D23

Other comments on the Evaluation

AVALIACIÓN CONTINUA

Deberase asistir ao 80% das clases prácticas.

AVALIACIÓN GLOBAL

Deberanse presentar os mesmos traballos de aula e facer as mesmas probas que o alumnado de avaliación continua (neste caso, de forma individual). No caso das prácticas, estas serán avaliadas por medio dunha gravación en vídeo e dun exame específico; estes aspectos deberán aclararse persoalmente coa profesora no mes de **febreiro (non antes)**, sendo o estudiantado quen se poña en contacto coa mesma por medio dun correo electrónico (myalva@uvigo.gal) para programar unha tutoría. Deberanse presentar evidencias durante o curso do traballo realizado. As porcentaxes neste caso son: Exame: 40%; Proxecto: 30%; Prácticas: 30%.

Cómpre aprobar todas as partes da avaliación en calquera convocatoria.

As probas tipo test poden cambiarse por outro tipo de respostas se así o consideran ese curso académico o profesorado (exame oral, de resposta curta ou desenrolo).

Contémplase aposibilidade de facer saídas para realizar prácticas en contextos específicos.

Data dos exames: consultar <http://feduc.webs.uvigo.es/index.php?id=213,934,0,0,1,0>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Galera, A., **Manual de didáctica de la Educación Física: una perspectiva constructivista integradora. Vol. 1. Funciones de impartición**, Paidós, 2001

Galera, A., **Manual de didáctica de la Educación Física: una perspectiva constructivista integradora. Vol. 2. Funciones de programación**, Paidós, 2001

Complementary Bibliography

Alvariñas-Villaverde, M., Pino-Juste, M. y Portela-Pino, I., **Neuroeducación o las nuevas coordenadas del éxito educativo**, Tirant lo Blanch, 2019

Pino-Juste, M., **Metodologías activas como clave en los procesos de innovación en la escuela**, Tirant lo Blanch, 2019

Pino-Juste, M., **Principios y estrategias metodológicas en el diseño de programas educativos en el ámbito escolar**, Tirant lo Blanch, 2018

Recomendacións

Other comments

1. Asistir a clase, resultará moi beneficioso para cumprir os obxectivos da materia sobre todo nas súas aplicacións prácticas. Nas primeiras sesións os profesores da materia darán unha visión de conxunto e anticiparán as tarefas e actividades que serán desenvolvidas.
 2. Se non podes asistir a clase, será especialmente importante acudir ás titorías do profesorado, así como a visita frecuente á plataforma docente da nosa Universidade TEMA.
 3. A túa condición de estudante da Universidade de Vigo, abre a as portas os moitos recursos, ofertas e servizos. No SIOPE atoparás toda a información sobre as posibilidades formativas, culturais e deportivas que podes atopar na nosa Universidade.
-

IDENTIFYING DATA				
Lingua e literatura: Galego				
Subject	Lingua e literatura: Galego			
Code	P02G120V01602			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	2c
Teaching language	Galego			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Alonso Núñez, Aquilino Santiago			
Lecturers	Alonso Núñez, Aquilino Santiago			
E-mail	aalonso@uvigo.es			
Web				
General description	Os obxectivos desta materia son lingüísticos e literarios. A disciplina está concibida para profundar en coñecementos lingüísticos non impartidos en cursos anteriores (historia da lingua e lingua e sociedade fundamentalmente) e para fornecerlle ao alumnado os rudimentos necesarios para a comprensión e análise de textos literarios e/ou prosísticos. Entre os coñecementos lingüísticos, trátase, especialmente, a situación lingüística de Galicia contextualizada dentro da situación lingüística mundial. Este coñecemento debe preparar aos futuros mestres e mestras para resolver con eficacia os problemas derivados da situación lingüística galega e, en xeral, para afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües e multiculturais.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostran posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
C43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación
C44	Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil
C46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente
C48	Fomentar a lectura e animar a escribir
C50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Coñecer e dominar as técnicas da expresión oral e escrita para mellorar as competencias orais e escritas e, especialmente, para mellorar a redacción de textos académicos	A1	B1	C5	D1
	A1	B2	C9	D1
	A2	B3	C46	D2
	A2	B5		D2
	A3	B6		D3
	A3			D4
	A4			D5
	A4			D9
	A5			D14
				D16
				D17
				D18
Coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua	A2	B3	C2	D1
	A4	B3	C5	D3
		B8	C46	D3
		B9		D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18
				D19
Coñecer as liñas xerais da historia da lingua galega	A1	B1	C5	D1
	A1	B2	C8	D1
	A2	B3	C9	D2
	A2	B4	C14	D2
	A3	B6		D3
	A3			D4
	A4			D5
	A4			D6
	A5			D14
	A5			D16
Coñecer os rudimentos teóricos para analizar a relación entre lingua e sociedade	A1	B3	C50	D1
	A3			D1
	A4			D2
	A5			D3
				D4
				D7
				D9
				D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18
Coñecer a situación lingüística mundial multilingüe e multicultural	A1	B3	C23	D1
	A3	B4	C50	D1
	A4	B6		D2
	A5			D3
				D4
				D6
				D7
				D8
				D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18

Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües	A2 A3	B3 B3	C50	D1 D7 D8 D13 D14 D15 D16 D17 D18
Relacionar a situación lingüística de Galicia coa situación lingüística mundial	A2	B1 B3 B4 B6	C23 C50	D1 D1 D2 D3 D4 D6 D7 D8 D13 D14 D15 D16 D17 D18
Coñecer a situación legal, a normalización e a normativización do galego	A1 A1 A2 A2 A3 A3 A4 A4 A5 A5	B1 B1 B3 B4 B5 B6 B9	C5 C8 C9 C14 C50	D1 D1 D2 D2 D3 D3 D5 D6 D7 D8 D13 D14 D15 D16 D17 D18
Fomentar a eliminación dos prexuizos lingüísticos tanto da escola como da sociedade	A1 A2 A2 A3 A3 A4 A4 A5	B1 B2 B3 B3 B4 B6	C5 C8 C9 C14 C50	D1 D1 D2 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18
Coñecer a tradición oral e o folclore	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B3 B4	C1 C44	D1 D1 D2 D3 D9 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18

Adquirir formación literaria	A1	B1	C1	D1
	A1	B3	C2	D2
	A2		C7	D3
	A3		C9	D7
	A4		C44	D8
	A5			D14
	A5			D16
				D18
Comprender o feito literario	A1	B1	C1	D1
	A5	B3	C2	D2
			C44	D3
			C48	D14
				D16
				D18
Coñecer os rudimentos do comentario de texto (narrativo e/ou poético)	A1	B3	C13	D1
	A2		C44	D2
	A3		C48	D2
	A4			D3
	A5			D7
				D8
				D9
				D9
				D10
				D14
				D16
				D16
				D17
				D18
Coñecer a historia da literatura galega para saber contextualizar os textos que se comenten	A1	B1	C1	D1
	A1	B3	C2	D2
	A2		C7	D3
	A3		C9	D7
	A4		C44	D8
	A5		C48	D14
	A5			D15
				D16
				D17
				D18
Aplicar os conceptos lingüísticos e literarios á análise da realidade galega atendendo á súa especificidade	A1	B1	C5	D1
	A2	B2	C9	D1
	A2	B3	C43	D2
	A3	B3	C44	D2
	A3	B5	C46	D3
	A4	B6	C48	D4
	A4		C50	D5
	A5			D7
				D8
				D9
				D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18

Contidos

Topic

I. Historia da lingua	1. 1. A formación da lingua galega.
	1. 2. O galego na Idade Media.
	1. 3. Os Séculos Escuros.
	1. 4. O século XIX.
	1. 5. O século XX.

II. Lingua e sociedade

2. 1. A linguaxe e a comunicación. Características esenciais da linguaxe.
2. 2. O estudo da lingua. A Lingüística e a Gramática. A Sociolingüística e a Socioloxía da Linguaxe.
2. 3. Unidade e variedade da lingua galega.
2. 4. Lingua oral e lingua escrita. Didáctica da pronunciación e da ortografía. O desenvolvemento da escritura.
2. 5. A situación lingüística no mundo: diversidade versus uniformidade.
2. 6. Os xuízos de feito versus os xuízos de valor.
2. 7. O prexuízos lingüísticos: definición e algúns exemplos.
2. 8. Linguas hexemónicas e linguas minorizadas.
2. 9. A relación entre estatus de lingua e poder político-económico.
2. 10. Ámbitos de uso do galego: ensino, medios de comunicación, igrexa, administración, etc.
2. 11. As linguas de comunicación internacional versus as linguas ameazadas.
2. 12. Distinción entre comunidade lingüística e comunidade política.
2. 13. Principios legais para a recuperación das linguas ameazadas. Personalidade e Territorialidade.
2. 14. Linguas en contacto: o caso galego. Bilingüismo e diglosia.
2. 14. 1. Definicións.
2. 14. 2. Precisións conceptuais sobre a diglosia.
2. 14. 3. Interferencias lingüísticas derivadas do contacto entre linguas.
2. 15. A normalización e a normativización.
2. 15. 1. Precisións terminolóxicas.
2. 15. 2. A situación legal do galego.
2. 15. 3. A normativización.

III. Tradición oral e folclore

- 3.1. A literatura popular de tradición oral.
- 3.2. Da literatura de tradición oral á tradición escrita de autor.

IV. Literatura

4. 1. Breve historia da literatura galega.
4. 2. Especificidade da literatura galega.
4. 3. O comentario de texto.
4. 4. A linguaxe e a literatura.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	14.5	33.5	48
Resolución de problemas	22	34	56
Lección maxistral	14	30	44
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	Comentario dun texto literario prosístico e/ou poético.
Resolución de problemas	Corrección de actividades iniciadas na aula ou non e análise de lecturas complementarias.
Lección maxistral	Exposición teórica sobre os contidos do temario e análise da lectura "Mal de linguas" de Jesús Tusón.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a calquera dúbida relativa ás actividades programadas. Orientacións sobre a elaboración dun traballo escrito.
Resolución de problemas	Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a calquera dúbida relativa ás actividades programadas. Orientacións sobre a elaboración dun traballo escrito.

Avaliación

Description	Qualification Training and Learning Results
-------------	---

Traballo tutelado	Traballo orixinal	40	A1 A2 A3 A4 A5	B1	C43 C44 C46 C48	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D13 D14 D16 D17 D18
Resolución de problemas	Asistencia e participación	10	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B3	C43 C44 C46 C48 C50	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19
Lección maxistral	Asistencia e participación	10	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B3	C43 C44 C46 C48 C50	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame	40		B3	C46 C50	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D13 D14 D16 D17 D18

Other comments on the Evaluation

Modelo A (avaliación continua). O alumnado que asista regularmente á clase terá que aprobar as recensións e o traballo literario para poder presentarse ao exame, a non ser que o profesor acorde outra cousa co alumno ou coa alumna. Para aprobar a materia hai que aprobar as recensións, o traballo e o exame.

Modelo B (avaliación global). O alumnado que non asista regularmente á clase terá que realizar un exame final de toda a materia, a non ser que o profesor acorde co alumno ou coa alumna outro tipo de avaliación.

Na segunda convocatoria procederase ao mesmo sistema de avaliación.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade. (<http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames>) Todo o alumnado, asista ou non ás aulas, ten dereito a ser avaliado (mediante un exame ou no modo en que se estableza na guía docente).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

GUTIÉRREZ IZQUIERDO, R., **Lecturas de nós. Introducción á literatura galega**, Xerais, 2000

MARIÑO, R., **Historia da lingua galega.**, Sotelo Blanco, 1998

MONTEAGUDO ROMERO, H., **Estudios de sociolingüística galega**, Galaxia, 1995

MORENO CABRERA, J.C., **La dignidad e igualdade de las linguas**, Alianza, 2000

VILLANUEVA, D., **El comentario del texto narrativo: cuento y novela**, Nostrum, 2006

VV.AA., **Galicia. Antropoloxía. Imaxinario. Literatura popular. Tomo XVIII.**, Hércules, 1997

Complementary Bibliography

NINYOLES, R., **Estructura Social e Política Lingüística**, Ir Indo, 1991

NOIA, C., **O conto de tradición oral" en Xornadas Internacionais de Cultura Tradicional**, Asociación Cultural Canle, 2005

TUSÓN, J., **Mal de linguas**, Positivas, 1990

Recomendacións

Other comments

A ficha persoal cos datos e a foto pegada debe entregarse nas dúas primeiras semanas de clase.

IDENTIFYING DATA				
Lengua y literatura: Español				
Subject	Lengua y literatura: Español			
Code	P02G120V01603			
Study programme	Grado en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	2c
Teaching language	Castellano			
Department	Lengua española			
Coordinator	Fernández Soneira, Ana María			
Lecturers	Fernández Soneira, Ana María			
E-mail	anafe@uvigo.es			
Web	http://https://portalcientifico.uvigo.gal/investigadores/277684/detalle			
General description	Pretendemos que el alumnado adquiriera una buena competencia lingüística y literaria del español y para alcanzar este objetivo trabajaremos las destrezas que entran en juego en el proceso comunicativo: la capacidad lectora, la expresión oral, la expresión escrita y el análisis e interpretación de textos orales y escritos.			

Resultados de Formación y Aprendizaje

Code	
------	--

Resultados previstos en la materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
------------------------------------	-------------------------------

Contenidos

Topic	
1. El currículo escolar a la luz de los principios básicos del lenguaje y de la comunicación.	1.1. La lengua, el lenguaje y la lingüística. 1.2. Las disciplinas lingüísticas. 1.3. Las competencias lingüísticas: la comprensión, la expresión y la interacción, en la lengua escrita y en la lengua oral. 1.4. La lengua en el currículo escolar de la educación primaria. 1.4.1. Reconocimiento de la diversidad lingüística y dialectal del español 1.4.2. Producción, comprensión e interacción oral 1.4.3. Producción, comprensión e interacción escrita 1.4.4. Reflexión sobre la lengua y sus usos 1.5. La comunicación 1.5.1. Alfabetización mediática e informacional. 1.5.2. La ética de la comunicación
2. Literatura, cultura, tradición, innovación.	2.1. Concepción y papel de la literatura en el currículo de la educación primaria. 2.2. La competencia lectora de textos literarios como fuente "para iniciarse en el reconocimiento de la literatura como manifestación artística y fuente de placer, conocimiento e inspiración para crear textos de intención literaria" (Real Decreto 157/2022). 2.3. Literatura, oralidad y escritura.
3. Interpretación y construcción de textos desde el español, sobre todo de textos de los medios de comunicación social, del ámbito académico y de la producción literaria	3.1. La unidad "texto". 3.2. Coherencia y cohesión. Procedimientos cohesivos. 3.3. Los marcadores del discurso y las funciones informativas. 3.4. Cuestiones normativas y de estilo. 3.5. Tipología textual: textos literarios y no literarios: 3.5.1. Textos de los medios de comunicación social 3.5.2. Textos del ámbito académico 3.5.3. Textos literarios. 3.6. Textos orales 3.6.1. Formas de la comunicación pública: el debate, el foro, el coloquio, etc. 3.6.2. Relaciones entre oralidad y escritura
5. Unidad y variedad del español: estándar, socioletos y registros.	5.1. Norma y uso del español: el español común y el español estándar. 5.2. Los sociolectos. 5.3. Los niveles de habla: culto, coloquial, el argot, etc.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Seminario	2	2	4
Trabajo tutelado	5	6.5	11.5
Resolución de problemas de forma autónoma	13.5	30	43.5
Presentación	2	10	12
Trabajo tutelado	15	15	30
Lección magistral	13	26	39
Examen de preguntas de desarrollo	2	8	10

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodologías

	Description
Seminario	Resolución de dudas. Consultas y seguimiento de los trabajos.
Trabajo tutelado	Técnicas grupales participativas. Exámenes
Resolución de problemas de forma autónoma	Lecturas y documentación sobre los trabajos que se van a realizar. Lectura de una obra literaria. Análisis y creación de textos. Preparación de la materia y de los exámenes
Presentación	Los alumnos harán una exposición oral de un trabajo en grupo.
Trabajo tutelado	Los alumnos elaborarán trabajos de aula vinculados a las explicaciones teóricas.
Lección magistral	Metodología expositiva

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Estas tutorías tienen como objetivo ayudar a resolver las dudas de los alumnos respecto a los contenidos de la materia. También se pretende que los alumnos las empleen para hacer consultas sobre los trabajos propuestos y para que el profesor haga un seguimiento de su elaboración.
Trabajo tutelado	Se pretende que los alumnos empleen estas tutorías para hacer consultas sobre los trabajos y para que el profesor tenga un seguimiento de su elaboración.
Resolución de problemas de forma autónoma	Tutorías para debatir sobre los temas de trabajo en el aula
Presentación	Estas tutorías servirán para que los alumnos vayan perfilando los trabajos que escojan y para llevar a cabo un seguimiento sobre su elaboración y la estructuración de las presentaciones orales.

Evaluación

	Description	Qualification Training and Learning Results
Trabajo tutelado	Elaboración de trabajos: prácticas de lengua y de literatura (horas B)	35
Resolución de problemas de forma autónoma	Elaboración de trabajos: prácticas de lengua y literatura (horas C)	20
Presentación	Exposición de un trabajo, en la que se valorarán tanto los contenidos como la exposición oral (Horas A).	20
Examen de preguntas de desarrollo	Los alumnos tendrán que responder a unas preguntas de desarrollo.	25

Other comments on the Evaluation

Para superar la asignatura, el alumnado deberá acreditar un nivel adecuado de competencia comunicativa en lengua española, tanto en la expresión oral como en la escrita. Se valorará no solo el dominio de los contenidos teóricos y su aplicación didáctica, sino también la corrección lingüística, la adecuación textual y el uso preciso del lenguaje en todas las actividades de evaluación.

Dado que se trata de una materia vinculada a la formación de futuros profesionales de la educación, se considera imprescindible que el alumnado demuestre un uso correcto de la lengua en los planos ortográfico, gramatical, léxico, pragmático y discursivo.

Los errores de expresión escrita serán objeto de penalización. Cada falta de ortografía, error de acentuación o uso léxico inadecuado (incluidas las interferencias de otras lenguas) supondrá una reducción de 0,1 puntos en la calificación de la prueba o actividad correspondiente.

EVALUACIÓN CONTINUA

Se llevará a cabo una evaluación continua mediante el seguimiento del alumnado en el trabajo de aula, la exposición de trabajos y la realización de las pruebas descritas en los apartados anteriores.

Para ser evaluado mediante esta modalidad, el alumnado deberá asistir a clase y entregar todas las pruebas y trabajos establecidos por el profesorado en las fechas señaladas. La no entrega de cualquiera de ellos implicará la imposibilidad de acogerse al sistema de evaluación continua.

AVISO: La detección de plagio en cualquiera de las actividades propuestas supondrá la pérdida del derecho a la evaluación continua.

EVALUACIÓN GLOBAL

El alumnado que no se acoja a la evaluación continua, es decir, que opte por la evaluación global, deberá ponerse en contacto con el profesorado de la asignatura durante el primer mes de clases.

Este alumnado realizará una prueba escrita final, que tendrá un valor del 70 % de la calificación total y se celebrará en las fechas oficiales establecidas por el centro. El examen constará de una parte teórica y otra práctica, que incluirá tanto ejercicios de corrección lingüística, similares a los realizados en las sesiones prácticas de la asignatura, como actividades de aplicación didáctica de los contenidos trabajados a lo largo del curso.

El 30% restante de la calificación se obtendrá mediante una prueba de defensa oral, que tendrá lugar en la misma fecha oficial del examen.

Las fechas de los exámenes pueden consultarse en la página web de la Facultad de Ciencias de la Educación y del Deporte, en el apartado "Organización académica" (<https://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames/>).

SEGUNDA CONVOCATORIA

El alumnado acogido a la evaluación continua que no supere la asignatura en la primera convocatoria será evaluado en la segunda convocatoria, que tendrá lugar durante el mes de julio. En este caso, deberá repetir únicamente aquellas pruebas o trabajos que hayan sido calificados negativamente en la convocatoria ordinaria.

El alumnado de evaluación global que no supere la asignatura en la primera convocatoria será evaluado en la segunda convocatoria mediante el mismo sistema de evaluación aplicado en la convocatoria ordinaria.

Fuentes de información

Basic Bibliography

Alonso Galeano, Arturo, **Enseñar literatura: entre el asombro, la experiencia y la formación**, 2018

Cassany, Daniel et al., **Enseñar lengua**, 9, Graó, 2003

Díez, Antonio y Clemente, Vicente, **Didáctica de la lengua y la literatura para los estudiantes para maestro/a: Saberes previos y reflexión didáctica**, Octaedro, 2017

Escandell Vidal, Mª Victoria, **La comunicación**, Gredos, 2005

Fundación del español urgente, **Fundéu BBVA**, www.fundeu.es, 2018

Instituto Cervantes, **Las 500 dudas más frecuentes del español**, Espasa Libros, 2013

Mata Anaya, Juan et al. (eds.), **Didáctica de la lengua y la literatura**, Pirámide, 2015

Montolío, Estrella, **Manual de escritura académica y profesional. Vol. 1: Estrategias gramaticales**, 3, Ariel, 2017

Montolío, Estrella, **Manual de escritura académica y profesional. Vol. 2: Estrategias discursivas**, 1, Ariel, 2014

Palou, Juli & Carmina Bosch (coords.), **La lengua oral en la escuela. 10 experiencias didácticas**, Graó, 2005

Rienda, José, **Claves de la composición escrita**, Pirámide, 2015

Lomas, Carlos (ed.), **La educación lingüística, entre el deseo y la realidad. Competencias comunicativas y enseñanza del lenguaje**, Octaedro, 2014

Fernández Briones, Ciro, **Da Caverna á Acrópole. Un camiño cara a educación crítica**, Servizo de publicacións da Universidade de Vigo, 2022

Martín Vegas, Rosa Ana, **Desarrollo de la competencia lingüística y literaria en la educación primaria**, Síntesis, 2018

Pinto Pajaes, Daniel, **Lenguas de España. Combatiendo los prejuicios en torno a la realidad lingüística Española**, Trea, 2022

Complementary Bibliography

Abascal, Mª Dolores, **La teoría de la oralidad**, Universidad de Málaga, 2004

Bernárdez Sanchís, Enrique, **El lenguaje como cultura**, Alianza, 2008

BOE, **Real Decreto 157/2022, de 1 de marzo, por el que se establecen la ordenación y las enseñanzas mínimas de la Educación Primaria**, Ministerio de educación, 2022

Fidalgo Redondo, Raquel et al., **Cómo enseñar composición escrita en el aula: un modelo de instrucción cognitivo-estratégico y autorregulado**, Aula Abierta, 2009

Fundación Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes, **Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes**, <http://www.cervantesvirtual.com/>, 2018

Guerrero Ruiz, Pedro & Mª Teresa Caro (coords.), **Didáctica de la lengua y educación literaria**, Pirámide, 2015

Martín Vegas, Rosa Ana, **Recursos didácticos en lengua y literatura**, Síntesis, 2015

Mendoza Fillola, Antonio (coord.), **Didáctica de la lengua y la literatura para primaria**, Prentice Hall, 2003

Ong, Walter, **Oralidad y escritura. Tecnologías de la palabra**, 2^a, Fondo de Cultura Económica, 2016

Sánchez Abchi, Verónica et al., **Producción escrita y dificultades de aprendizaje**, Graó, 2013

Real Academia Española, **Enclave RAE**, <https://enclave.rae.es/>, 2019

Delmiro Coto, Benigno, **La escritura creativa en las aulas. En torno a los talleres literarios**, Graó, 2002

Cassany, Daniel, **El arte de dar clase (según un lingüista)**, Anagrama, 2021

Tascón, Mario (dir.), **Escribir en Internet. Guía para los nuevos medios y las redes sociales**, Galaxia Gutenberg / Fundéu BBVA., 2012

VVAA, **Hablar en clase. Cómo trabajar la lengua oral en el centro escolar**, Graó, 2005

Fernández Martín, Patricia, **Didáctica de la Lengua Española en Educación Primaria**, Paraninfo, 2019

Yubero Jiménez, Santiago et al (coords.), **Las bibliotecas en la formación del hábito lector**, Universidad de Castilla-La Mancha, 2015

Montolío, E., **Cosas que pasan cuando conversamos**, Ariel, 2020

Díez Mediavilla, A., & Gutiérrez-Fresneda, R., **Lectura y dificultades lectoras en el siglo XXI.**, Octaedro, 2020

Recomendaciones

Subjects that it is recommended to have taken before

Lengua española/P02G120V01303

IDENTIFYING DATA**Educación ambiental para o desenvolvemento**

Subject	Educación ambiental para o desenvolvemento			
Code	P02G120V01901			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	-	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Varela Losada, María Mercedes			
Lecturers	Varela Losada, María Mercedes			
E-mail	mercedesvarela@uvigo.es			
Web				
General description	Esta materia ten como obxectivo principal a educación para a sustentabilidade dende unha perspectiva decrecentista. Os contidos farán especial fincapé no desenvolvemento de aspectos prácticos relacionados cos procedementos, técnicas e estratexias para elaborar e aplicar programas ou actividades de Educación Ambiental (EA).			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code				
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.			
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.			
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos			
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro			
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar			
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá			
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuír á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes			
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida			
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa			
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas			
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable			
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes			
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural			
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos			
C23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible			

C29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible
C30	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nos estudantes
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
D11	Traballo nun contexto internacional
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Iniciativa e espírito emprendedor
D22	Motivación pola calidade
D23	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar, especialmente en relación co desenvolvemento sustentable dende unha perspectiva decrecentista	A1	B3	C23	D1
	A2	B5		D2
	A3	B6		D3
	A4	B11		D4
	A5			D5
				D6
				D7
				D8
				D9
				D10
				D11
				D12
				D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18
				D19
				D20
				D21
				D22
				D23

Suscitar e analizar problemas asociados coas ciencias, a vida cotiá e o medio ambiente, así como o desenvolvemento de accións cidadás pertinentes, para procurar un futuro sustentable	A1 A2 A3 A4 A5	B4 B7 B8 B9	C29	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22 D23
Avaliar e deseñar propostas que desenvolvan contidos do currículo, promovendo a adquisición de competencias básicas docentes no marco da Educación Ambiental	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B4 B5 B6 B10 B12	C30	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D22 D23

Contidos	
Topic	
BLOQUE 1. Análise da problemática ambiental	A crise ambiental Problemas ambientais do mundo actual. Diferentes alternativas ante a problemática ambiental. Desenvolvemento sustentable e decrecemento
BLOQUE 2. Aproximación conceptual á Educación ambiental	Perspectiva histórica, concepto e fundamentos
BLOQUE 3. Incorporación da Educación ambiental ao currículo de Educación Primaria	Metodoloxías, recursos e materiais O deseño e posta en práctica de programas de EA para Educación Primaria Avaliación de actividades, programas e recursos de EA para Educación Primaria

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Presentación	8	5	13
Traballo tutelado	14.5	28.5	43
Aprendizaxe baseado en proxectos	12	28	40
Saídas de estudo	1	2	3
Prácticas de laboratorio	7	14	21
Estudo de casos	10	20	30

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Presentación	Actividades expositivas do profesorado sobre os ámbitos temáticos da materia. Elaboración e exposición de presentación-resumen sobre os traballos realizados na materia polo alumnado. Algunhas delas levaranse a cabo en ausencia de dispositivos electrónicos.
Traballo tutelado	Actividades e tarefas desenvolvidas na aula de forma participativa e individual, tuteladas polo profesorado. Algunhas delas levaranse a cabo en ausencia de dispositivos electrónicos.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Elaboración de proxectos integrados e relacionados coa Educación Ambiental no marco da Educación primaria, onde se fomenta a actividade autónoma do alumnado
Saídas de estudo	Planificación e realización de saída para estudo e/ou recolleita de mostras no medio
Prácticas de laboratorio	Actividades prácticas tuteladas relacionadas coa Educación Ambiental (prácticas experimentais, talleres, saídas...)
Estudo de casos	Actividades e tarefas de análise de casos desenvolvidas na aula de forma participativa e individual, tuteladas polo profesorado. Algunhas delas levaranse a cabo en ausencia de dispositivos electrónicos.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Presentación	Atención personalizada (individual e en pequeno grupo) para a elaboración e exposición de presentación-resumen sobre os traballos realizados na materia polo alumnado, así como nas dúbidas que poidan xurdir nas actividades expositivas do profesorado. As sesións de titorización poderán realizarse presencialmente ou por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros de Moovi, ...) baixo a modalidade de concertación previa.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Atención personalizada (individual e en pequeno grupo) para a elaboración de proxectos integrados e relacionados coa Educación Ambiental no marco da Educación primaria, onde se fomenta a actividade autónoma do alumnado. As sesións de titorización poderán realizarse presencialmente ou por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros de Moovi, ...) baixo a modalidade de concertación previa.
Traballo tutelado	Atención personalizada (individual e en pequeno grupo) para a elaboración de actividades e tarefas desenvolvidas na aula de forma grupal participativa e individual. As sesións de titorización poderán realizarse presencialmente ou por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros de Moovi, ...) baixo a modalidade de concertación previa.
Prácticas de laboratorio	Atención personalizada (individual e en pequeno grupo) para a realización de actividades prácticas e entregas de cadernos de laboratorio. As sesións de titorización poderán realizarse presencialmente ou por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros de Moovi ...) baixo a modalidade de concertación previa.
Estudo de casos	Atención personalizada (individual e en pequeno grupo) para a elaboración de actividades e tarefas de análise de casos. As sesións de titorización poderán realizarse presencialmente ou por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros de de Moovi, ...) baixo a modalidade de concertación previa.

Avaliación		
	Description	Qualification Training and Learning Results

Traballo tutelado	Avaliación do proceso de aprendizaxe e adquisición de competencias e coñecementos mostrados a través de traballos tutelados	25	A1	B1	C23	D1
			A2	B2	C29	D2
			A3	B3	C30	D3
			A4	B4		D4
			A5	B5		D5
				B6		D6
				B7		D7
				B8		D8
				B9		D9
				B10		D10
				B11		D11
				B12		D12
						D13
						D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
						D20
						D21
						D22
						D23
Aprendizaxe baseado en proxectos	Avaliación da aprendizaxe do alumnado a través da realización de actividades (análise e estruturación de información, mapas conceptuais,...) e probas de aula	25			C23	
					C29	
					C30	
Prácticas de laboratorio	Avaliación da aprendizaxe a través do seguimento da realización de actividades prácticas, resolución de exercicios e entrega do caderno de laboratorio	20	A1	B1	C23	D1
			A2	B2	C29	D2
			A3	B3	C30	D3
			A4	B4		D4
			A5	B5		D5
				B6		D6
				B7		D7
				B8		D8
				B9		D9
				B10		D10
				B11		D11
				B12		D12
						D13
						D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
						D20
						D21
						D22
						D23

Estudo de casos	Avaliación do proceso de aprendizaxe e adquisición de competencias e coñecementos mostrados a través do estudo de casos	30	A1	B1	C23	D1
			A2	B2	C29	D2
			A3	B3	C30	D3
			A4	B4		D4
			A5	B5		D5
				B6		D6
				B7		D7
				B8		D8
				B9		D9
				B10		D10
				B11		D11
				B12		D12
						D13
						D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
						D20
						D21
						D22
						D23

Other comments on the Evaluation

O alumnado que asista normalmente á aula poderá superar a materia mediante avaliación **continua** coa entrega de traballos de aula. Para obter unha avaliación positiva é preciso asistir ao 80% das clases e obter a cualificación de aprobado en cada un dos traballos e probas de avaliación. Ademais valorarase como condición imprescindible o aproveitamento adecuado das sesións de aula e a participación correcta nos equipos. A cualificación final será obtida mediante a acumulación porcentual de cada unha das cualificacións singulares.

O estudantado será responsable da autoría, rigor académico e adecuación de todos os traballos e actividades presentados. Cando se utilizen ferramentas de intelixencia artificial na elaboración dunha tarefa, deberá indicarse expresamente, describindo o tipo de ferramenta empregada e a finalidade do seu uso. Non está permitido presentar como propio un texto xerado por IA (especialmente no caso de análise crítica, interpretación de resultados, redacción de conclusións ou reflexión personal). En caso de dúbidas razoables sobre a autoría no proceso de elaboración dunha actividade, o profesorado poderá requirir unha proba oral individual destinada a comprobar a comprensión, o dominio dos contidos e a participación efectiva do estudante no traballo presentado

O alumnado que se acolla a modalidade de avaliación **global** deberá presentarse ao exame establecido polo centro

De non ter superada a materia na primeira oportunidade de avaliación, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.

As datas de exames pódense consultar na web da facultade no apartado de organización académica

<http://http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exámenes>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Ellis, Erle C., **El Antropoceno. Una breve introducción**, 1ª, Alianza editorial, 2022

González Reyes, L. y Sanz, A., **Educación para la transformación ecosocial : orientaciones para la incorporación de la dimensión ecosocial al currículo**, 1ª, FUHEM, 2017

Mogensen, F., Mayer, M., Breiting, S. y Varga, A., **Educación para el desarrollo sostenible: tendencias, divergencias y criterios de calidad**, 1ª ed., Graò, 2009

Novo, María, **Educación Ambiental. Edición revisada**, 1ª ed., Universitat, 2017

UNESCO, **Educación para los objetivos del Desarrollo Sostenible**, 1ª, UNESCO, 2018

Complementary Bibliography

Álvarez, Pedro y Vega, Pedro, **Actitudes ambientales y conductas sostenibles. Implicaciones para la educación ambiental**, 2009

Arias, A.; Arias, D.; Navaza, V.; Rial, D., **O traballo por proxectos en infantil, primaria e secundaria**, 1ª ed., Consellería de Educación e Ordenación Universitari, 2009

Martínez Castillo, Roger, **La importancia de la educación ambiental ante la problemática actual**, 2010

Meadows, Donella, **Pensar en sistemas**, 3ª, Capitán Swing, 2022

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Didáctica das ciencias experimentais I/P02G120V01402

Didáctica das ciencias experimentais II/P02G120V01502

Other comments

Suxírese asistencia e participación nas actividades individuais e titorías

IDENTIFYING DATA				
Educación artística				
Subject	Educación artística			
Code	P02G120V01902			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	-	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Ezquieta Llamas, Iciar			
Lecturers	Ezquieta Llamas, Iciar			
E-mail	iciarezquieta@uvigo.es			
Web				
General description	Nesta materia o alumnado adquirirá unha visión ampla sobre as diferentes concepcións e tendencias que conforman a linguaxe plástica e visual contemporánea así como plantexamentos e estratexias na educación artística.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
C53	Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde as artes
C54	Coñecer o currículo escolar da educación artística, nos seus aspectos plástico, audiovisual e musical
C55	Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades musicais e plásticas dentro e fóra da escola
C56	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D22	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia					
Expected results from this subject		Training and Learning Results			
Adquirir destrezas e habilidades para a produción e o análise artístico.		A1	B4	C53	D1
		A4	B8	C54	D7
			B11	C55	D9
					D14
					D18
Coñecer o currículo escolar da educación artística			B3	C53	D1
				C54	D14
				C55	D22
				C56	

Contidos

Topic

1- Educación artística e escola	1.1 Concepto de Arte e a súa historia: Intencionalidade artística e estética. 1.2 Arte na escola: Novas propostas educativas. 1.3 Creatividade e procesos creativos.
2- Educación artística e cultura visual.	2.1 Contemporaneidade e cultura visual. 2.2 As novas linguaxes e comportamentos artísticos. 2.3 Propostas e estratexias no proceso de creación plástico e visual. 2.4 Adquisición de habilidades e destrezas técnico-artísticas para a creación.
3- Arte , educación. e mediación Estratexias e espazos de mediación.	3.1 O museo como recurso didáctico. 3.2 Entornos de creación: O espazo urbano e a paisaxe. 3.3 O patrimonio como ferramenta artística e de creación.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	15	10	25
Resolución de problemas	12.5	37.5	50
Traballo tutelado	12	38	50
Presentación	8	10	18
Seminario	3	2	5
Saídas de estudo	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices de traballos ou exercicios que o/a estudante ten que desenvolver.
Resolución de problemas	Formulación de problemas e/ou exercicios de carácter conceptual ou procedimental relacionados coa materia.
Traballo tutelado	Planificación e desenvolvemento de maneira individual ou en grupo de traballos e propostas de creación.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Seminario	Actividade enfocada ao traballo sobre un tema específico, que permite afondar ou complementar os contidos da materia. Pódese empregar como complemento das clases teóricas
Saídas de estudo	Actividades de aplicación, contraste e observación dos coñecementos nun contexto determinado nun espazo externo.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	O alumando terá unha tutorización (presencial ou telemática) que facilite, na medida do posible o desenvolvemento óptimo dos traballos propostos.
Resolución de problemas	O alumando terá unha tutorización (presencial ou telemática) que facilite, na medida do posible o desenvolvemento óptimo dos traballos propostos.
Presentación	O alumando terá unha tutorización (presencial ou telemática) que facilite, na medida do posible o desenvolvemento óptimo dos traballos propostos.

Avaliación

Description	Qualification Training and Learning Results
-------------	---

Lección maxistral	Avaliación a través da participación e resolución de propostas, interpretación, valoración crítica e recoñecemento de contidos propios da materia.	10	A1	B2 B3 B11	C55 C56	D1 D7 D8 D9 D14 D18 D22
Resolución de problemas	Avaliación a través da entrega e exposición de exercicios. Execución técnica adecuada de procedementos e experimentación de carácter artístico, plástico e visual.	30		B11	C55	D1 D7 D8 D14 D18
Traballo tutelado	Avaliación a través da entrega, traballos prácticos, traballos teóricos e proxectos. Execución técnica/ conceptual adecuada de procedementos e experimentación de carácter artístico, plástico e visual.	30		B3	C55 C56	D8 D9
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	10	A4	B4 B11	C55	D1 D2 D7 D8 D16 D17 D18
Seminario	Proba na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor.	10	A4	B4 B8	C53 C55	D17 D22
Saídas de estudo	Propostas de actividades específica- visitas exposicións ou espazos- eventos culturais .	10	A1	B3 B8	C53 C54 C55	D1 D13 D14 D16 D17

Other comments on the Evaluation

Evaluación continua: Se aplicarán as porcentaxes e conceptos anteriores.

O alumnado que siga a avaliación continua terá que entregar todos os traballos, exercicios e probas para ser avaliado nesta modalidade, así como cumprir coa asistencia obrigatoria.

Para superar a materia será necesario obter unha media de 5 calculando as porcentaxes detalladas en cada un dos bloques de avaliación. Imprescindible ter un 4 como nota mínima en cada un dos bloques para que se proceda a calcular a nota media.

Avaliación global: Os estudantes que opten pola modalidade de avaliación global deberán comunicalo por escrito ao responsable da materia nun prazo máximo dun mes desde o inicio da docencia da materia. Esta elección suporá a anulación automática de todas as cualificacións obtidas mediante o método de avaliación continua.

Neste caso, a avaliación será da seguinte maneira:

- Proba ou final de avaliación de coñecementos teóricos.
- Resolución de problemas e/ou exercicios: entregas de problemas ou exercicios que se avaliarán de forma independente, tendo en conta a execución técnica/ conceptual adecuada de procedementos e experimentación de carácter artístico, plástico e visual

CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA

Na convocatoria extraordinaria, o estudiantado deberá presentar e superar o mesmo número de traballos e segundo as mesmas características requiridas na metodoloxía global. Os exercicios deberán presentarse nun exame final, que se realizará durante o período oficial de exames

A avaliación será da seguinte maneira:

- Lección maxistral/proba final de avaliación de coñecementos teóricos.
- Resolución de problemas e/ou exercicios: Varias entregas independentes (mínimo de 3) de problemas ou exercicios que se avaliarán de forma independente, tendo en conta a execución técnica/ conceptual adecuada de

procedementos e experimentación de caracter artístico, plástico e visual artístico, plástico e visual.

A non presentación dalgún dos exercicios suporá suspender a materia, tanto en convocatoria ordinaria como extraordinaria.

Datas de avaliación:

Pódense consultar todas as datas das probas de avaliación aprobadas polo centro na páxina web oficial do mesmo

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Agirre, I., **Teorías y prácticas en educación artística. Ideas para una revisión pragmatista de la experiencia estética.**, Universidad Pública de Navarra,

Hernández, F., **Educación y cultura visual**, Octaedro,

Eisner, E., **Educación la visión artística**, Paidós,

Freedman, K., **Enseñar la cultura visual. Currículum, estética y la vida social del arte**, Octaedro,

Complementary Bibliography

Antúnez, N; Avila, N.; Zapatero, D., **El arte contemporáneo en la educación artística**, Eneida,

Acaso, M.; Berver, M.; Nuere, S.; Moreno, M^a del Carmen; Antúnez, **Didáctica de las artes y la cultura visual**, Akal,

LUCUYER, C., **Educación en el asombro**, Plataforma,

CUADERNOS DE PEDAGOGÍA, **Educación con la naturaleza**, 439,

López Abril, Vega M. y Loren L., **El arte como herramienta ambiental**, Centro Nacional de Educación Ambiental, 2017

Heras Hernández, F., **EntreTantos. Guía práctica para dinamizar procesos participativos sobre problemas ambientales y sostenibilidad**, GEA, SCL, 2003

Hernández, F. y Calderón, N., **La investigación artística Un espacio de conocimiento disruptivo en las artes y en la universidad**, Octaedro, 2019

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Didáctica das artes plásticas e visuais/P02G120V01401

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Educación: Teoría e historia da educación/P02G120V01102

Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento/P02G120V01104

Expresión e linguaxe musical/P02G120V01403

Subjects that it is recommended to have taken before

Didáctica das artes plásticas e visuais/P02G120V01401

Other comments

- A guía docente é unha declaración de intencións.

- O alumnado que non asista as aulas debe de informar os primeiros 15 días do curso.

- Considerarase o alumnado non asistente o que falte un 80% as aulas.

IDENTIFYING DATA				
Ética e deontoloxía profesional				
Subject	Ética e deontoloxía profesional			
Code	P02G120V01903			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	-	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinator	Caruncho Michinel, María Cristina			
Lecturers	Caruncho Michinel, María Cristina			
E-mail	caruncho@uvigo.es			
Web				
General description	A materia de Ética e deontoloxía profesional tenta ofrecerlle ó alumnado os elementos instrumentais e conceptuais básicos para o achegamento á Ética. Proporcionarlle os conceptos fundamentais para a comprensión de textos relacionados coa Ética que lle permitan analizar, sintetizar e valorar criticamente as diferentes teorías da Ética proposta nos contidos e a posibilidade de aplicalas á realidade actual da sociedade e do ámbito educativo. Tenta tamén motivar ó alumnado sobre a importancia que a formación ética desempeña no seu traballo profesional.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
C10	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e legislativos da actividade educativa
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
C29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico

D15 Compromiso ético

D16 Aprendizaxe autónoma

D17 Adaptación a novas situacións

D19 Lideranza

D20 Coñecemento doutras culturas e costumes

D22 Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
1.- Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	A2	B8 B10	C8 C10 C13 C23	D1 D2 D9 D12 D15
2.- Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática	A3	B9 B12	C10	D12 D13 D15
3.- Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e interxeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social, desenvolvemento sostible.	A3	B8 B11 B12	C23 C29	D1 D2 D13 D15 D17
4.- Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico	A3	B4 B5 B8 B11	C23 C29	D7 D14 D15 D19
5.- Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos.				D8 D15 D17
6.- Capacidade de analizar e sistematizar a información, e administrar e ser responsable do seu propio traballo	A2	B9	C13	D1 D2 D3 D6 D14
7.- Capacidade para investigar, analizar, avaliar e utilizar o coñecemento actual.		B8 B10 B11 B12	C23	D1 D2 D3 D6 D14
8.- Saber distinguir moral e ética. Coñecer os rasgos formais do discurso ético. Coñecer os desafíos máis destacados plantexados á ética como proposta universalizable e as principais metodoloxías seguidas na resolución das controversias morais. Coñecer as claves para entender e valorar as principais teorías éticas normativas, as dificultades de xustificación de determinados principios morais, así como as claves para entender e valorar destacadas propostas éticas de resolución de conflitos morais que preocupan a sociedade do noso tempo.	A1 A2 A3	B12	C23	D1 D6 D14
9.- Capacidade para recoñecer e analizar criticamente argumentos éticos de nivel básico para recoñecer as cuestións esenciais que subxacen ás controversias morais que persisten nas nosas sociedades.				D6 D14 D16
10.- Capacidade de afrontar autonomamente os problemas que suscitan as teorías éticas e consideralos un reto a súa propia forma de pensar.				D7 D15 D16 D17 D20
11.- Capacidade de recoñecer a relevancia e a utilidade social da ética e de recoñecer as constantes implicacións éticas que ten a práctica educativa e tomar conciencia das mesmas.				D15 D22
12.- Capacidade de consolidar unha identidade docente ética comprometida coa súa responsabilidade social no contexto educativo				D7 D9 D14 D15 D16 D22

13.- Habilidade para xestionar e resolver conflitos, dilemas e problemas éticos vinculados coa tarefa educativa.	D7 D8 D9 D13 D15 D22
14.- Contribuir á reflexión sobre a autonomía profesional do mestre.	D14 D15
15.- Contribuir á promoción das mellores prácticas da profesión educativa.	D15 D22

Contidos

Topic	
I.- Introducción: a formación moral e o ámbito educativo.	1.- Introducción ás teorías do desenvolvemento moral. 2.- Modelos de educación moral.
II.- Ética e moral: aproximación conceptual.	3.- A moral: bases socioantropolóxicas da moral. 4.- A Ética: teorías e problemas de fundamentación. 5.- A Ética e os seus lindes. 6.- Deontoloxismo vs. Teleoloxismo. Teorías éticas contemporáneas. 7.- Éticas Aplicadas: principios morais e casos prácticos.
III.- Ética, educación e Dereitos Humanos.	9.- Ética da diferenza. 10.- Ética e democracia. 11.- A xustiza: ética, cidadanía e desenvolvemento.
IV.- Ética e deontoloxía profesional.	12.- Deontoloxía profesional e ámbito educativo. 13.- Transformacións socioculturais e formación ético-moral: actitudes fronte a fenómenos como a discriminación, educación e xénero, etc.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Presentación	2	12.5	14.5
Estudo de casos	7.5	20	27.5
Estudo previo	0	10	10
Seminario	5	0	5
Traballo tutelado	6	45	51
Lección maxistral	30	10	40
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Presentación	Presentación e exposición dos traballos desenvolvidos individualmente e/ou en grupo.
Estudo de casos	Plantexamento e resolución de supostos prácticos que, individualmente e/ou en grupo, deberá desenvolver o alumnado.
Estudo previo	Repaso e estudo das nocións introducidas nas sesións teóricas e seminarios. Lectura e recensión crítica de materiais propostos para a aprendizaxe e para a elaboración do cartafol/dossier.
Seminario	Resolución de dúbidas que se lle presenten ao alumno/a no proceso de aprendizaxe, e apoio na elaboración dos traballos individuais e/ou en grupo.
Traballo tutelado	Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo sobre algún aspecto do temario, titorizados polo profesor.
Lección maxistral	Método expositivo. Lección maxistral dos contidos teóricos da materia.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Presentación	Resolveranse as dúbidas e dificultades que o alumnado encontre na elaboración das tarefas: traballo, comentarios, etc.
Seminario	Resolveranse as dúbidas e dificultades que o alumnado encontre na elaboración das tarefas: traballo, comentarios, etc.

Avaliación

Description	Qualification	Training and Learning Results
-------------	---------------	-------------------------------

Presentación	Exposición dos traballos elaborados en grupo e do cartafol/dossier individual.	10	A1 A2	B8 B10 B12	C8 C10 C13 C23	D1 D2 D6 D9 D14 D15 D16
Estudo de casos	Estudo, análise e debate sobre os casos prácticos vecellados ao temario da materia.	10	A1 A2 A3	B8 B10 B12	C13 C23	D1 D7 D9 D14 D15 D16 D20
Traballo tutelado	Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo sobre algún aspecto do temario, titorizados polo profesor.	40	A1 A2	B8 B10 B12	C8 C10 C13 C23	D1 D2 D6 D9 D12 D14 D16 D20 D22
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame da materia	40				

Other comments on the Evaluation

Modelo A (avaliación continua): O alumnado ten que alcanzar o 50% en cada unha das probas para superar a materia, a avaliación continua da materia permitirá ir adquirindo co traballo cotidian a puntuación . Segunda convocatoria: de non ter superada algunha das probas ou actividades obxecto da avaliación, poderán recuperarse na convocatoria de xullo. As cualificacións obtidas nos apartados estudo de casos e análise de situacións e presentacións e exposicións dos traballos manteranse para aqueles alumnos que vayan facer o examen na segunda convocatoria. De non ter superada a materia na primeira convocatoria, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo. As datas oficiais dos exames poden consultar na web da Facultade, no apartado Organización Académica <http://feduc.webs.uvigo.es/index.php>). Todo alumnado, asista ou non ás aulas, ten dereito a ser avaliado (mediante o modo en que se establezca na guía docente).

Modelo B (avaliación global): O estudantado que non asista regularmente á clase terá que realizar un exame final de toda a materia.

Na segunda convocatoria procederase ao mesmo sistema de avaliación.

toda copia o plaxio será valorada cun 0 na parte que se produza.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

MORATALLA, A. D.:, **Ética para educadores.**, 1ª, PPC, 2008

CAMPS, Victoria, **Breve historia de la Ética**, 1ª, RBA, 2013

GARCÍA LÓPEZ, R., JOVER OLMEDO, G y ESCÁMEZ SÁNCHEZ, J., **Ética profesional docente**, 1ª, Síntesis, 2010

GUERRERO, A., **Apuntes de filosofía moral**, 1ª, Playa de Akaba, 2010

MARTÍNEZ NAVARRO, E., **Ética profesional de los profesores**, 1ª, Desclee de Brouwer, 2010

PÉREZ GÓMEZ, A., "Aprender a educar. Nuevos desafíos para la formación de docentes". **Revista Universitaria de Formación del Profesorado**, Vol. 24. Nº 2 (37-60), 2010

FUENTES, J.L., **Ética para la excelencia educativa**, Síntesis, 2019

Complementary Bibliography

HERRERA GUIDO, R (COORD), **Hacia una nueva ética**, 1ª, Siglo XXI, 2006

VILLAR MARTÍN, J., **Algunas ideas claves sobre ética aplicada en educación**, IPSE, 2015

Recomendacións

Other comments

Recoméndase o seguimento diario da asignatura e a participación en todas as actividades co fin de ter una avaliación continua

IDENTIFYING DATA**Introdución ao feito relixioso e ao cristián**

Subject	Introdución ao feito relixioso e ao cristián			
Code	P02G120V01908			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Fernandez Nuñez, Casimiro Jose			
Lecturers	Fernandez Nuñez, Casimiro Jose			
E-mail	sanjosedepontevedra@gmail.com			
Web				
General description	Esta materia ensina o fenómeno relixioso, e en concreto, o cristianismo, a través das súas fontes (Biblia)			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code				
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.			
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.			
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos			
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro			
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá			
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa			
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes			
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural			
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos			
C2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais			
C5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias			
C6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe			
C10	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e legislativos da actividade educativa			
C19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación			
C22	Relacionar a educación co medio, e cooperar coas familias e a comunidade			
C23	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible			
C29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible			
C34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico			
C36	Coñecer o feito relixioso ao longo da historia e a súa relación coa cultura			

C37 Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes

C45 Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura

C64 Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro

D1 Capacidade de análise e síntese

D2 Capacidade de organización e planificación

D3 Comunicación oral e escrita na lingua materna

D9 Traballo en equipo

D12 Habilidades nas relacións interpersoais

D14 Razoamento crítico

D15 Compromiso ético

D16 Aprendizaxe autónoma

D18 Creatividade

D19 Lideranza

D20 Coñecemento doutras culturas e costumes

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Coñecer as áreas curriculares de Educación primaria	A1 A2 A3 A4 A5	B1	C5	D1 D3 D12 D15
Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino		B2 B4 B12	C6 C19 C34 C37	D1 D2 D3
Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B10 B11 B12	C2 C5 C6 C10 C19	D1 D2 D12
Coñecer e aplicar no aula as tecnoloxías da información e a comunicación		B10 B11	C29	D15 D16 D19 D20
Coñecer os principios básicos das ciencias sociais. Coñecer o currículo escolar das ciencias sociais		B12	C2 C36	D1 D2 D3 D9
Coñecer o feito relixioso ao longo da historia e a súa relación coa cultura		B1 B11	C22 C36	D1 D2 D3 D9 D12
Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos axeitados e promover as competencias correspondentes nos alumnos	B1 B12		C5 C37 C64	D1 D2 D3 D9 D14 D15
Coñecer os principais contidos do feito relixioso cristián			C36 C45	D1 D2 D3 D14 D15
Coñecer o feito relixioso nas diversas culturas, así como a súa influencia social, ética e cultural		B7	C22 C23 C36	D1 D2 D3 D14 D15 D18

Contidos

Topic

2. APRENDER A ENSIÑAR NA AREA DE RELIXIÓN 2. Principales cuestiones da Pedagogía da relixión

3. PRÁCTICA DOCENTE A ENSEÑANZA RELIXIOSA 3. Líñas de investigación actuais da didáctica da relixión

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	19.5	25.5	45
Resolución de problemas	12	12	24
Traballo tutelado	6	6	12
Exame de preguntas de desenvolvemento	1.5	21	22.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	12	12	24
Exame de preguntas obxectivas	1.5	21	22.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	Exposición de contidos da materia con apoio de material escrito
Resolución de problemas	Resolución de casos prácticos relacionados coa materia
Traballo tutelado	Resolución de casos prácticos relacionados coa metría

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Resolución de problemas	Atenderase a través de tutorías e na aula
Traballo tutelado	Atenderase a través de tutorías e na aula
Tests	Description
Exame de preguntas de desenvolvemento	Atenderase a través de tutorías e na aula
Resolución de problemas e/ou exercicios	Atenderase a través de tutorías e na aula
Exame de preguntas obxectivas	Atenderase a través de tutorías e na aula

Avaliación					
	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Traballo tutelado	Comentario de texto	10	B12	C23 C34 C64	D1 D14 D16 D18
Exame de preguntas de desenvolvemento	Unha proba teórico-práctica sobre os contidos	40	B1 B2 B4 B10 B11 B12	C5 C10 C19 C37	D1 D2 D3 D14 D15
Resolución de problemas e/ou exercicios	Cuestións candentes socioreligiosas	10	B7 B12	C2 C6 C22 C29 C34 C36 C64	D1 D3 D9 D12 D14 D16
Exame de preguntas obxectivas	Unha proba de preguntas obxectivas sobre os contidos	40	A1 A2 A3 A4 A5	B10	

Other comments on the Evaluation

AVALIACIÓN EN 1ª CONVOCATORIA:**Modalidade de avaliación continua:**

Para pasar satisfactoriamente a materia recomendase asistir a clase. A puntuación final será a suma das puntuacións obtidas en cada unha das partes.

Modalidade de avaliación global:

Aquel alumnado que por circunstancias xustificadas non poida asistir regularmente as clases deberá comunicarllo ó profesorado. A avaliación a adoptar con este será realización dun traballo final sobre os contidos da materia (100%).

AVALIACIÓN EN 2ª CONVOCATORIA:

O estudiantado que non supere as competencias na primeira convocatoria terá que facer a avaliación global no mes de xullo na data que indique o calendario da facultade: <http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames>

Bibliografía. Fontes de información**Basic Bibliography**

BIBLIA (Edición Biblia de Jerusalén,

Complementary Bibliography

manuel Fraijó, **el cristianismo, una aproximacion**, 3, Trotta, 2019

manuel Fraijó, **filosofia de la religion**, 1, Trotta, 2022

Recomendacións

IDENTIFYING DATA				
Literatura infantil e xuvenil				
Subject	Literatura infantil e xuvenil			
Code	P02G120V01910			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	-	An
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Agrelo Costas, María Eulalia			
Lecturers	Agrelo Costas, María Eulalia			
E-mail	magrelo@uvigo.es			
Web				
General description	Esta materia pretende que o alumnado coñeza a literatura infantil e xuvenil, á vez que adquira a formación necesaria para deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino-aprendizaxe relacionados coa lectura. Para iso, abordaranse os factores principais do sistema literario infanto-xuvenil, os usos expresivos da linguaxe literaria, as capacidades formativas e creativas da literatura, as seleccións, prácticas e experiencias lectoras etc. Todo isto tratarase dentro do marco competencial da Educación Primaria, ademais de incidirse na función da literatura como medio de comunicación, manifestación cultural e fonte de saberes e de pracer.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
C1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar
C3	Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións
C7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12
C22	Relacionar a educación co medio, e cooperar coas familias e a comunidade
C44	Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil
C45	Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura
C48	Fomentar a lectura e animar a escribir
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D18	Creatividade
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes

Resultados previstos na materia	
Expected results from this subject	Training and Learning Results

Coñecer o currículo escolar da lingua e a literatura na Educación Primaria.	A1 A2 A3 A4 A5	C1 C3 C7 C44 C45	D2
Adquirir formación literaria e lingüística e comprender os principios que contribúen á formación persoal e social desde a literatura.	A1 A2 A3 A4 A5	B3 C1 C44	D1 D3
Coñecemento dos usos expresivos da linguaxe como fundamento para a comprensión da literatura, e valoración do texto literario como medio de comunicación.	A1 A2 A3 A4 A5	C1 C44 C45 C48	D1 D3
Coñecer o proceso de adquisición e desenvolvemento da competencia literaria en lectores iniciais e en lectores formados.	A1 A2 A3 A4 A5	C1 C3 C7 C44 C45 C48	D1 D3
Coñecer os principais autores, obras e persoaxes da literatura infantil e juvenil, además da tradición e o folclore.	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B3 C7 C44 C45 C48	D1 D2 D3 D12 D18
Saber desenvolver estratexias didácticas para que a iniciación literaria sexa fonte de pracer e de enriquecemento persoal.	A1 A2 A3 A4 A5	C44 C45 C48	D1 D2 D3 D18
Coñecer métodos para incentivar a lectura estética e a lectura comprensiva. Saber aplicar estratexias didácticas para a comprensión e interpretación das obras literarias.	A1 A2 A3 A4 A5	B4 C7 C44 C45 C48	D1 D2 D3 D18
Saber seleccionar textos adecuados para elaborar propostas didácticas orientadas á formación literaria en cada un dos tres ciclos de Educación Primaria.	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B4 C7 C44 C45 C48	D1 D2 D3 D18
Valorar o texto literario como fonte de coñecemento de outros mundos, tempos, linguas e culturas.	A1 A2 A3 A4 A5	B3 C22 C45 C48	D1 D2 D3 D12 D20
Fomentar a creatividade lingüística e literaria.	A1 A2 A3 A4 A5	B3 C48	D3 D18

Contidos

Topic

1. Introducción á literatura infantil e xuvenil	Ensino e aprendizaxe da literatura de tradición oral e o folclore. Clásicos da literatura infantil e xuvenil. Tendencias, autores e obras principais da literatura infantil e xuvenil actual.
2. A educación literaria	Lingua, literatura e cultura. Tipoloxías e xéneros literarios. A competencia literaria. A literatura infantil e xuvenil na formación do lector literario. Tratamento didáctico da literatura en Educación Primaria. Obxectivos. Metodoloxía. Selección de textos para valorar e gozar coa literatura. Desenvolvemento de experiencias educativas e de materiais didácticos no eido literario.
3. Os talleres de creación literaria	Produción de textos. Técnicas e estratexias para fomentar a creatividade lingüística e literaria do alumnado. Propostas didácticas. Actividades de creación na aula.

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	1	2	3
Lección maxistral	12	10	22
Presentación	4	14	18
Obradoiro	17	21	38
Seminario	7.5	17	24.5
Eventos científicos	0	10	10
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2
Proxecto	9	23.5	32.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Actividades introductorias	Esta sesión servirá para presentarlle a materia ao alumnado.
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos teóricos da materia, así como achega de obras literarias, materiais, estratexias, recursos, experiencias, fontes etc. Buscarase un diálogo permanente co alumnado, que asumirá unha participación activa e reflexiva.
Presentación	Presentacións dos resultados das actividades propostas.
Obradoiro	Realización de actividades orientadas á adquisición de coñecementos e habilidades ao redor de prácticas que motiven a formación dun lector competente e o hábito lector (seleccións lectoras, lecturas dialóxicas, escrita creativa...).
Seminario	A partir da recollida e revisión do material da literatura de transmisión oral, elaboraranse propostas didácticas vinculadas co currículo da Educación Primaria desde unha perspectiva interdisciplinar.
Eventos científicos	Asistencia a eventos que permitan coñecer con maior profundidade os axentes do sistema literario infantil e xuvenil, así como aqueloutros que estean orientados á innovación educativa.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Lección maxistral	O alumnado contará coa atención personalizada da docente para a resolución de dúbidas, achega de materiais, indicacións de referencias, propostas de mellora etc.
Seminario	O alumnado contará coa atención personalizada da docente para a resolución de dúbidas, achega de materiais, indicacións de referencias, propostas de mellora etc.
Obradoiro	O alumnado contará coa atención personalizada da docente para a resolución de dúbidas, achega de materiais, indicacións de referencias, propostas de mellora etc.
Tests	Description
Proxecto	O alumnado contará coa atención personalizada da docente para a resolución de dúbidas, achega de materiais, indicacións de referencias, propostas de mellora etc.

Avaliación			
	Description	Qualification	Training and Learning Results
Obradoiro	Realización de actividades orientadas á adquisición de coñecementos e habilidades ao redor de prácticas que motiven a formación dun lector competente e o hábito lector (seleccións lectoras, lecturas dialóxicas, a escrita creativa...). Para a súa avaliación empregaranse rúbricas específicas.	30	A1 B2 C1 D1 A2 B3 C3 D2 A3 B4 C7 D3 A4 C22 D12 A5 C44 D18 C45 D20 C48
Seminario	A partir da recollida e revisión do material da literatura de transmisión oral, elaboraranse propostas didácticas vinculadas co currículo da Educación Primaria desde unha perspectiva interdisciplinar. Para a súa avaliación seguirase unha guía detallada.	20	A1 B2 C1 D1 A2 B3 C3 D2 A3 B4 C7 D3 A4 C44 D12 A5 C45 D18 C48 D20
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas sobre contidos da materia.	20	A1 C1 D1 A2 C3 D2 A3 C7 D3 A4 C44 D12 A5 C45 D20 C48

Proxecto	Deseño dunha selección lectora para a Educación Primaria, que contribúa aos procesos de ensino-aprendizaxe, especialmente, aqueles vinculados coa lectura. Para a súa valoración empregarase unha rúbrica específica.	30	A1 B2 C1 D1 A2 B3 C3 D2 A3 B4 C7 D3 A4 C22 D12 A5 C44 D18 C45 D20 C48
----------	---	----	---

Other comments on the Evaluation

Alumnado que opte pola metodoloxía de avaliación continua (80% de asistencia):

Para superar a materia será requisito imprescindible aprobar cada un dos traballos que se indiquen, o proxecto de selección lectora e o exame. Na súa valoración tamén se contemplará a capacidade para producir textos orais e escritos pertinentes no seu contido, ben estruturados, adecuados á situación comunicativa e correctos desde a perspectiva ortográfica e gramatical.

Así mesmo, terase en conta a participación en eventos científicos (Congresos, Seminarios, Xornadas...).

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán de novo avaliadas na convocatoria de xullo.

Alumnado que opte pola metodoloxía de avaliación global:

Será avaliado mediante as mesmas probas e traballos expostos para o alumando presencial. Para a súa realización contará con documentos-guía no Moovi e as correspondentes adaptacións.

Comunicaralle á persoa docente a súa decisión de aterse á metodoloxía de avaliación global nas primeiras seis semanas de inicio do cuadrimestre para marcar un plan de traballo.

As datas oficiais dos exames pódense consultar na páxina web da facultade (<http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames>).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

BALLESTER ROCA, J., **La formación lectora y literaria**, Graó, 2015
 CERRILLO, P., **Literatura infantil y juvenil y educación literaria**, Cincel, 2007
 COLOMER, T. et al., **Narrativas literarias en educación infantil y primaria**, Síntesis, 2018
 GARCÍA PADRINO, J., **Historia crítica de la literatura infantil y juvenil en la España actual**, Marcial Pons, 2018
 MUNITA, F., **Yo mediador(a)**, Octaedro Editorial, 2021
 ROIG RECHOU, B.-A. (coord.), **Historia da literatura infantil e xuvenil galega**, Edicións Xerais de Galicia, 2015

Complementary Bibliography

BUTINÁ, J. e outros, **Guía de teatro infantil y juvenil**, AEALIJ, 2002
 CAÑAS TORREGROSAS, J., **Taller de juegos teatrales**, Octaedro, 2009
 CERRILLO, P., **¿Dónde está el niño que yo fui?**, Akal, 2004
 CERRILLO, P. e GARCÍA PADRINO, J. (coords.), **Presente y futuro de la literatura infantil**, Universidad de Castilla-La Mancha, 2000
 CHAMBERS, A., **DIME: Los niños, la lectura y la conversación**, Fondo de Cultura Económica de España, 2015
 CORDOVA, A., **Renovar el asombro**, Ediciones de la Universidad de Castilla-La Mancha, 2019
 CERRILLO, P. e SÁNCHEZ ORTIZ, C., **La palabra en la memoria (Estudios de Literatura popular infantil)**, Universidad de Castilla-La Mancha, 2008
 GARCÍA TEIJEIRO, A., **A poesía necesaria. Lectura e creación poética dentro da aula**, Galaxia, 2009
 GONZÁLEZ BOULLOSA, P., **Cando o rei por aquí pasou. Libro do folclore infantil galego**, Edicións Xerais de Galicia, 1997
 LIAO, Y., **Si no te gusta leer, no es culpa tuya: ¿leer o no leer? Ese es mi problema**, Barbara Fiore Editora, 2019
 LLUCH, G., **Analizar relato #LIJ**, Ediciones de la Universidad de Castilla-La Mancha, 2021
 LORENZO MARTÍNEZ, A. B. e R. VALVERDE LORENZO, **Aprendizaje basado en cuentos**, Círculo Rojo Editorial, 2022
 NODELMAN, P., **El adulto escondido. Definiendo la literatura infantil y juvenil**, Pantalla Publicaciones, 2020
 ORTIZ BALLESTEROS, A. M. e GÓMEZ RUBIO, G. (coords.), **Contornos de la poesía infantil y juvenil actual**, Ediciones de la Universidad de Castilla-La Mancha, 2021
 RODARI, G., **Gramática da fantasía**, Kalandraka, 2004
 RODARI, G., **El libro de Gianni Rodari**, Blackie Books, 2020
 ROIG RECHOU, B.-A., **A literatura infantil e xuvenil galega no século XXI. Seis claves para entendela mellor**, Asociación de Amigos del Libro Infantil y Juvenil/, 2008
 ROIG RECHOU, B.-A., P. LUCAS DOMÍNGUEZ e I. SOTO LÓPEZ (coords), **Teatro infantil. Do texto á representación**, Xerais/LIJMI/Fundación Caixagalicia, 2007
 ROIG RECHOU, B.-A., I. SOTO LÓPEZ e M. NEIRA RODRÍGUEZ (coords), **A poesía infantil no século XXI (2000-2008)**, Xerais/LIJMI/Fundación Caixagalicia, 2008

ROIG RECHOU, B.-A., I. SOTO LÓPEZ e M. NEIRA RODRÍGUEZ (coords.), **O álbum na Literatura Infantil e Xuvenil (2000-2010)**, Xerais/LIJMI/Fundación Caixagalicia, 2011

RUIZ CAMPOS, A., **Literatura infantil: Introducción a su teoría y práctica**, Guadalmena, 2000

VÁZQUEZ FREIRE, M., **Da Carapuchiña ao señor Lamote**, Xerais, 2019

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Didáctica da lingua e literatura: Español/O05G120V01506

Didáctica da lingua e literatura: Galego/O05G120V01501

Other comments

Recoméndase asistencia continua ás sesións de teoría e prácticas. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado e para a avaliación por parte da profesora do grao de desenvolvemento das capacidades instrumentais e procedementais.

IDENTIFYING DATA				
Recursos para o ensino das matemáticas				
Subject	Recursos para o ensino das matemáticas			
Code	P02G120V01911			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	-	An
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Matemáticas			
Coordinator	Pérez Rodríguez, Marta			
Lecturers	Pérez Rodríguez, Marta			
E-mail	martapr@uvigo.es			
Web				
General description	Con esta materia o alumnado adquirirá as competencias e coñecementos necesarios de matemáticas para o desenvolvemento da súa profesión.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Code	
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C39	Coñecer o currículo escolar de matemáticas
C40	Analizar, razoar e comunicar propostas matemáticas. Suscitar e resolver problemas vinculados coa vida cotiá
C41	Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos alicerces do pensamento científico
C42	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D9	Traballo en equipo
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D21	Iniciativa e espírito emprendedor

Resultados previstos na materia	
Expected results from this subject	Training and Learning Results

2. Coñecer o currículo escolar de matemáticas.

A1 B1 C10 D4
A3 B1 C39 D5
A4 B2 C42 D6
B4 D9
B5 D13
D16

3. Analizar, razoar e comunicar propostas matemáticas.

A1 B1 C13 D1
A2 B2 C40 D2
A3 B4 D3
A4 B6 D3
A5 B6 D4
B10 D5
B11 D5
D6
D7
D9
D13
D14
D18

4. Expor e resolver problemas vinculados coa vida cotiá.

A5 B1 C13 D1
B1 C40 D2
B2 D3
B4 D5
B6 D5
B6 D6
B10 D7
B11 D9
D13
D14
D16
D17
D18

5. Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos alicerces do coñecemento científico

A1 B1 C13 D4
A2 B1 C41 D5
A3 B4 D6
A4 B6 D9
A5 B10 D13
B11 D16
B12 D18
D21

Contidos

Topic

Resolución de problemas	Estratexias
Materiais para o ensino do cálculo	Números e operacións
Materiais para o ensino da xeometría.	Xeometría no plano e no espazo
Materiais para o ensino da medida	Medidas do tempo, lonxitudes, ángulos, áreas e volumes
Novas tecnoloxías.	Recursos en internet. Software para o ensino/aprendizaxe das matemáticas

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	1	1	2
Prácticas de campo	9	18	27
Aprendizaxe-servizo	10	18	28
Lección maxistral	10	10	20
Resolución de problemas	10	18	28
Presentación	10	18	28
Exame de preguntas obxectivas	2.5	14.5	17

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

Description

Actividades introdutoriasActividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.

Prácticas de campo	Intervencións educativas de ensino e aprendizaxe en centros de Educación Primaria. Utilizaranse Aprendizaxe Colaborativa e Aprendizaxe e Servizo como metodoloxías integradas na actividade.
Aprendizaxe-servizo	ApS-MatIncl: Intervencións educativas de ensino e aprendizaxe de cuestións de economía doméstica en colaboración con Down-Vigo. Utilizaranse Aprendizaxe- Servizo e Aprendizaxe Colaborativa como metodoloxías integradas na actividade.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Actividades introductorias	Atención e resolución de dúbidas ao alumnado en relación ás diferentes actividades da materia. A atención personalizada garantirase, por unha banda, en horas de tutoría e, por outro, nas horas presenciais dos grupos C.
Prácticas de campo	Atención e resolución de dúbidas ao alumnado en relación ás diferentes actividades da materia. A atención personalizada garantirase, por unha banda, en horas de tutoría e, por outro, nas horas presenciais dos grupos C.
Aprendizaxe-servizo	Atención e resolución de dúbidas ao alumnado en relación ás diferentes actividades da materia. A atención personalizada garantirase, por unha banda, en horas de tutoría e, por outro, nas horas presenciais dos grupos C.
Lección maxistral	Atención e resolución de dúbidas ao alumnado en relación ás diferentes actividades da materia. A atención personalizada garantirase, por unha banda, en horas de tutoría e, por outro, nas horas presenciais dos grupos C.
Resolución de problemas	Atención e resolución de dúbidas ao alumnado en relación ás diferentes actividades da materia. A atención personalizada garantirase, por unha banda, en horas de tutoría e, por outro, nas horas presenciais dos grupos C.
Presentación	Atención e resolución de dúbidas ao alumnado en relación ás diferentes actividades da materia. A atención personalizada garantirase, por unha banda, en horas de tutoría e, por outro, nas horas presenciais dos grupos C.
Tests	Description
Exame de preguntas obxectivas	Atención e resolución de dúbidas ao alumnado en relación ás diferentes actividades da materia. A atención personalizada garantirase, por unha banda, en horas de tutoría e, por outro, nas horas presenciais dos grupos C.

Avaliación

	Description	Qualification Training and Learning Results
Prácticas de campo	Portafolio das prácticas realizadas	35
Aprendizaxe-servizo	Portafolio das actividades realizadas	35
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia.	30

Other comments on the Evaluation

- Todo o alumnado, asista ou non ás aulas, ten dereito a ser avaliado (mediante modalidade continua ou modalidade global).
- En caso de non ter superada a materia na primeira edición de actas, as competencias non adquiridas serán avaliadas

no período xuño-xullo.

CRITERIOS MODALIDADE DE AVALIACIÓN GLOBAL

Exame de preguntas obxectivas

Descrición: probas para a avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia.

Cualificación: 60%.

Competencias avaliadas: CE38, CE39, CE42

Traballo tutelado:

Descrición: deseño de actividades didácticas tendo en conta as competencias do curriculum de matemáticas na Educación Primaria

Cualificación: 40%

Competencias avaliadas: todas as da materia

As datas oficiais dos exames poden ser consultadas na páxina web da facultade
(<http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames>)

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Cascallana, M.T., **Iniciación a la Matemática. Materiales y recursos didácticos**, 1, Santillana, 1988

Chamorro, M. C., **Didáctica de las Matemáticas para Primaria**, 1, Pearson Education, 2003

Godino J. D. Y otros, **Didáctica de las Matemáticas para Maestros**, 2004

Godino J. D. Y otros, **Matemáticas para Maestros**, 2004

Resnik, L. y Ford, W., **La enseñanza de las matemáticas y sus fundamentos psicológicos**, 1, Paidós/MEC, 1990

Rico, L., **Conocimiento numérico y formación del profesorado**, 1, Servicio publicaciobes Universidad de Granada, 1995

Skemp, R., **Psicología del aprendizaje de las matemáticas**, 1, Morata, 1980

Complementary Bibliography

Alsina, C. y otros, **Invitación a la geometría**, 1, Síntesis, 1987

Baroody, A., **El pensamiento matemático de los niños**, 1, Visor/MEC, 1988

Beard, R. M., **Psicología evolutiva de Piaget: una hipótesis para educadores**, 1, Kapelusz, 1979

Dickson, L. et al., **El aprendizaje de las Matemáticas**, 1, Labor, 1991

Guibert, A. et al., **Actividades geométricas para Educaión Infantil**, 1, Narcea, 1993

Lovell, S., **El desarrollo de los conceptos básicos y científicos en los niños**, 1, Morata, 1977

Orton A., **Didáctica de las matemáticas. Cuestiones, teoría y práctica en el aula**, 1, Morata/MEC, 1990

Piaget, J. y Szeminska, A., **Génesis del número en el niño**, 1, Guadalupe, 1973

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Matemáticas e a súa didáctica I/P02G120V01304

Matemáticas e a súa didáctica II/P02G120V01405

IDENTIFYING DATA				
Agrupacións instrumentais para a escola primaria				
Subject	Agrupacións instrumentais para a escola primaria			
Code	P02G120V01921			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	-	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	García Pintos, Isidro			
Lecturers	Costa Vázquez, Luís García Pintos, Isidro			
E-mail	isidrogarcia@uvigo.es			
Web				
General description	Agrupacións instrumentais para a escola forma parte da Área de Didáctica da Expresión Musical e engloba os coñecementos instrumentais, compositivos, interpretativos e de dirección da educación musical de nenos e nenas en idade escolar.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
C2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais
C6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C53	Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde as artes
C54	Coñecer o currículo escolar da educación artística, nos seus aspectos plástico, audiovisual e musical
C55	Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades musicais e plásticas dentro e fóra da escola
D2	Capacidade de organización e planificación
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza
D21	Iniciativa e espírito emprendedor

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
------------------------------------	-------------------------------

1. Comprensión dos principios que contribúen á formación histórica, cultural, persoal e social desde a música instrumental.	B3 B11	C15 C54	D7 D9 D12 D18
2. Coñecementos das posibilidades e limitacións dos instrumentos Orff	B8	C15	D7 D9 D16 D18
3. Coñecemento do currículo escolar da educación musical, no seu aspecto musical.	B11	C2 C15 C17 C53 C54 C55	D5 D7 D12 D14 D16 D17
4. Adquisición de recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades musicais dentro e fóra da escola.	B2 B3 B4 B8 B11	C2 C6 C13 C15 C17 C53 C55	D2 D5 D7 D8 D9 D10 D12 D17 D18 D21
5. Manexo e organización de instrumentos didácticos.	B2 B3 B4 B11	C17 C54 C55	D2 D7 D8 D9 D10 D13 D16 D17 D18 D19
6. Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	B8	C13 C15 C17 C54 C55	D2 D7 D8 D9 D10 D15 D17 D19 D21
7. Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	B8	C6 C17	D7 D16
8. Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	B8	C55	D2 D7 D9 D14 D15 D17 D19 D21
9. Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	B8	C13	D15 D17 D19
10. Capacidade para aplicar os principios técnicos e pedagóxicos ás agrupacións instrumentais	B4 B8 B11	C17	D2 D7 D8 D13 D18
11. Elaboración e adaptación de repertorios musicais de diferentes estilos e xénero.	B2 B3	C54	D2 D5 D7 D8 D9 D16 D18

Contidos	
Topic	
Coñecer a orquestra escolar, o seu valor didácticoCreación de diversas orquestras escolares para distintos niveis e recursos e pedagóxico na aula de música.	
Aprender as técnicas básicas de manexo dos instrumentos musicais escolares de son determinado e indeterminado	Técnica con baquetas para instrumentos de placa e de percusión. Desenvolvemento de habilidades para tocar instrumentos de parche.
Saber crear unha lista instrumental partindo dun tema musical	Aprendizaxe das normas básicas de harmonía, transportes tonais e modais, para a creación dunha instrumentación
Saber adaptar unha peza instrumental polifónica a instrumentos de placa e percusión.	Coñecer a relación tímbrica entre instrumentos musicais clásicos e os instrumentos Orff. Demostrar saber organizar e dirixir os arranxos creados.
Realizar arranxos e adaptacións para orgánicos instrumentais predeterminados.	Relacionar os temas para instrumentos orquestais coas posibilidades dos instrumentos Orff: altura e timbre.

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Presentación	7	0	7
Traballo tutelado	9.5	52.5	62
Traballo tutelado	10	30	40
Práctica de laboratorio	25	15	40
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1
*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.			

Metodoloxía docente	
	Description
Presentación	Realización práctica (dirección, interpretación e realización global) de obras e arranxos.
Traballo tutelado	Coñecemento da técnica (pedal, ostinato, bordón,etc..) necesaria para o arranxo de pezas infantís.
Traballo tutelado	Resolución de dúbidas. Consultas e seguimento dos traballos
Capacidade autónoma do alumno	

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Traballo tutelado	Participación e implicación nas distintas tarefas que se realizan na aula.

Avaliación		Qualification Training and Learning Results			
	Description				
Presentación	Interpretación, dirección e montaxe global das obras elixidas para conxunto instrumental Orff no concerto-exame final.	20	B2 B4	C2 C6 C13 C53 C54	D2 D7 D8 D9 D12 D16 D17 D18 D19
Traballo tutelado	Traballos. Realización de arranxos e exercicios sobre cancións infantís e obras instrumentais.	20	B2 B4	C2 C6 C13 C15 C17 C53 C54 C55	D2 D5 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19

Traballo tutelado	Participación, implicación e asistencia á clase.	40	B2	C2	D2
			B4	C6	D5
	Traballos de aula.		B11	C17	D7
				C54	D8
	Dirección e interpretación de traballos realizados na aula.			C55	D14
					D16
					D18
Resolución de problemas e/ou exercicios	Demostrar nun exercicio presencial/exame escrito posuír os contidos objeto da materia	20	B2	C2	D2
			B4	C6	D7
				C13	D8
				C53	D9
				C54	D12
					D16
					D17
					D18
					D19

Other comments on the Evaluation

O alumnado que non asista ás clases ou que non acade a asistencia mínima (menos do 80% das sesións) para ser avaliado na modalidade de **avaliación continua**, deberá poñerse en contacto co profesorado da materia, o cal lle indicará as tarefas que debe realizar para superar a mesma na modalidade de **avaliación global**.

Asimesmo, para o alumnado que non supere a materia na primeira convocatoria, na segunda convocatoria (xullo) só se avaliarán as competencias non acadadas na primeira convocatoria.

As datas de exames se poden consultar na web da facultade no apartado de organización académica

<http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Lucato, Marco, **Armonización y orquestación de seis canciones infantiles**, C.I. D. M., 1994

Orff, Carl, **Schulwerk Vol 1,2,3,4,5.**, Ed. U.M. Española, 1979

ÁLVAREZ, V, **La orquesta en la escuela.**, Ricordi, 1997

AKOSCHKY, J., **Cotidiáfonos. Instrumentos sonoros realizados con objetos cotidianos**, Ricordi, 1988

Complementary Bibliography

ARRIAGA, C., CÁMARA, A. eta GARAIZAR, C., **Musika Egiten**, Anaya-Haritz/Eusko Ikaskuntza., 1997

AUTUORI, G., **Instrumentos musicales**, Ed. Parramón, 1983

BAINES, A., **Historia de los Instrumentos Musicales**, Ed. Taurus,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/P02G120V01202

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/P02G120V01202

Subjects that it is recommended to have taken before

Expresión e linguaxe musical/P02G120V01403

IDENTIFYING DATA**Novas tecnoloxías para a educación musical en primaria**

Subject	Novas tecnoloxías para a educación musical en primaria			
Code	P02G120V01925			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	-	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	García Pintos, Isidro			
Lecturers	Blanco Novoa, Susana García Pintos, Isidro			
E-mail	isidrogarcia@uvigo.es			
Web	http://http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/			
General description	Coñecemento das novas tecnoloxías para a educación musical na escola e a súa aplicación práctica para o alumnado. Recursos musicais.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
C11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturais
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C53	Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde as artes
D2	Capacidade de organización e planificación
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza
D21	Iniciativa e espírito emprendedor

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
------------------------------------	-------------------------------

Saber elaborar un arranxo editado electrónicamente, e traballar a partir de el para elaborar propostas concretas de realización na aula de música

A2 B3 C11 D2
A5 B4 C13 D5
B8 C15 D7
B11 C17 D8
C53 D9
D10
D12
D13
D15
D16
D17
D18
D19
D21

Contidos

Topic	
Iniciación ao uso de editores de partituras. Musescore	1.Descripción e coñecemento dos interfaces. 2.Formato de partituras, e parámetros xerais de edición. 3. Introducción de notas, con ratón e teclado alfanumérico. 4. Uso das paletas de matices, e demais paletas.
Utilización didáctica dos editores de partituras como ferramenta para a composición e elaboración de materiais para a aula	1. A disposición da partitura xeral e a instrumentación 2. O uso do editor como ferramenta auditiva 3. Extracción de partes, transportes e arranxos.
Aplicacións educativas, recursos web e outros recursos Tic para a aula de música.	1. Apps 2. Recursos web 3. Creación de contidos e materiais educativos
Editores de contidos dixitais.	1. Audio. Audacity 2. Video
As novas tecnoloxías na aula de música.	1. Recursos dixitais da aula de música. 2. Novas tecnoloxías musicais na aula de música.
A Intelixencia artificial na música	1. A IA como ferramenta educativa.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Prácticas con apoio das TIC	24	0	24
Lección maxistral	22	0	22
Presentación	0	10	10
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	0	30	30
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	20	22
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	37.5	39.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	2.5	0	2.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Prácticas con apoio das TIC	Práctica dos contidos da materia na aula de informática en ordenador individual por alumno/a
Lección maxistral	Exposición de contidos mediante proxección aberta
Presentación	Presentación pública de traballos e propostas elaboradas polo alumnado
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	Búsqueda de información na rede e elaboración de traballos e proposta didácticas

Atención personalizada

Methodologies	Description
Prácticas con apoio das TIC	Realizarase durante os períodos de titoría, ben en despacho, ben na aula de informática segundo o tipo de atención precisa. Asemesmo están dispoñibles os recursos telemáticos: correo electrónico e despacho virtual.

Avaliación

Description	Qualification	Training and Learning Results
-------------	---------------	-------------------------------

Resolución de problemas e/ou exercicios	Realización de probas para demostrar que se posúen os contidos obxecto da materia	30	A2 A5	B11	D2 D5 D7 D16 D21
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realización de traballos	30	A2 A5	B11	D2 D5 D7 D16 D21
Resolución de problemas e/ou exercicios	Seguimento diario das prácticas e dos traballos na aula	40	A2 A5	B11	D2 D5 D7 D16 D21

Other comments on the Evaluation

AVALIACIÓN:

Aplicaranse dous sistemas de avaliación diferenciados para o alumnado Asistente (avaliación continua) e o Non Asistente (avaliación global). O alumnado que por diversos motivos non poida participar no desenvolvemento da materia en calidade de Asistente deberá poñerse en contacto co profesorado nos primeiros días de inicio da materia para informar desta situación e onde o profesor ou profesora informará a este alumnado das tarefas a realizar para poder ser convenientemente avaliado. Do mesmo modo, todo aquel alumnado que, sen notificar esta situación, asista a menos do 80% das sesións será considerado para todos os efectos como Non Asistente.

Modalidade de avaliación continua: A nota final virá dada pola suma das puntuacións obtidas nos distintos apartados especificados no cadro superior.

Modalidade de avaliación global: Os alumnos/as non asistentes, realizarán un exame relacionado cos resultados de aprendizaxe da materia así como as tarefas que o profesorado lle determinase previamente.

SEGUNDA CONVOCATORIA:

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo, gardándose a nota da parte superada (exclusivamente para o presente curso académico), tanto na modalidade de avaliación continua como na global.

As datas de exames pódense consultar na web da facultade no apartado de organización académica

<http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

HECQUET, A., **Entorno MIDI y sus aplicaciones**, Madrid. Ed. RA-MA, 1990

GIRALDEZ, A., **Internet y Educacion Musical**, Graó, 2005

CALVILLO, A., **Herramientas didácticas para la educación musical: una aproximación a la informática musical para docentes bajo Windows y Linux**, ed. del autor, 2008

TEJADA, J., **MIDI para el conservatorio, la escuela y el instituto : Encore, Finale y Band in a Box**, Rivera, 2001

DAY, J., **Apps para músicos**, Teiá, 2018

BROWN, A., **Creativities, technologies, and media in music learning and teaching**, Oxford University Press, 2018

RUTHMANN, S. (Ed), **The oxford handbook of technology and music education**, Oxford University Press, 2017

Complementary Bibliography

NUÑEZ, A., **Informática y electrónica musical**, Madrid. Ed. Paraninfo, 1992

BUSQUETS, F.-ORDINAS, J., **Curs d'Informàtica i Educació Musical**, Barcelona. Generalitat de Catalunya. Departament d, 1992

PENFOLD, R.A., **MIDI Avanzado**, Madrid. De. RA-MA, 1992

SUSTATEA, I. & DOMINGUEZ, Mª P., **Aplicaciones didácticas de la Informática Musical**, 2004

TORRES, L., **Las TIC en el aula de música**, Ediciones de la U, 2012

AARON, S., **The Routledge companion to music, technology, and education**, Routledge, 2017

AXFORD, E., **The Routledge companion to music, technology, and education**, Rowman & Littlefield, 2015

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Técnica vocal e práctica coral/P02G120V01926

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Agrupacións instrumentais para a escola primaria/P02G120V01921

Subjects that it is recommended to have taken before

Expresión e linguaxe musical/P02G120V01403

Other comments

Recursos en rede

- JUAN, Luis E. & SAGREDO, E. Manual Encore (Inglés y Castellano).

<http://sauce.pntic.mec.es/~apinos/encore45/manualencore45.htm#arriba>

- Manual de usuario Musescore. <https://musescore.org/es/manual-de-usuario-0>

IDENTIFYING DATA				
Técnica vocal e práctica coral				
Subject	Técnica vocal e práctica coral			
Code	P02G120V01926			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	-	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Blanco Novoa, Susana			
Lecturers	Blanco Novoa, Susana Costa Vázquez, Luís			
E-mail	susblanco@uvigo.es			
Web				
General description	En virtude da aprobación dos Proxectos de Innovación Docente en Centros da Universidade de Vigo onde interveñen 5 materias dos títulos de Educación Infantil e Educación Primaria e alumnado de diferentes cursos, esta materia tenta unha planificación interdisciplinar que permita ao alumnado experimentar unha experiencia metodolóxica. cambio que facilite a aprendizaxe por habilidades para adaptarse a unha sociedade en constante cambio. O obxectivo deste proxecto é analizar a posibilidade de establecer unha estrutura curricular específica no currículo do profesorado de educación infantil e primaria mediante unha experiencia piloto para observar a viabilidade dunha nova planificación educativa, vinculando o deseño curricular nas distintas disciplinas. Esta estrutura trata de converter o proceso educativo en aprendizaxe funcional, de tal xeito que o futuro docente traballe cunha metodoloxía interdisciplinar que despois deberá aplicarse na aula. A materia de Técnica Vocal e práctica coral en Educación Primaria está integrada neste proxecto e pretende achegar ao alumnado os coñecementos e experiencias necesarias para desenvolver o proceso de ensino-aprendizaxe a través do canto e como parte importante deste proxecto interdisciplinar. A formación vocal é un dos parámetros fundamentais da educación musical. Nesta materia traballárase o repertorio vocal de Educación Primaria a través do ensino da música utilizando diferentes metodoloxías, así como os coñecementos teóricos necesarios para establecer nocións básicas que permitan ao alumnado coñecer as principais ferramentas á hora de abordar o canto coral na escola. elementos que entran en acción nos procesos do canto coral. Traballárase a importancia do canto como elemento didáctico da educación musical e da interdisciplinidade, entre outros temas.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais
C4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento
C6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
C7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12
C11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturais
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C53	Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde as artes
C54	Coñecer o currículo escolar da educación artística, nos seus aspectos plástico, audiovisual e musical

C55	Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades musicais e plásticas dentro e fóra da escola
C56	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza
D21	Iniciativa e espírito emprendedor

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Comprensión dos principios que contribúen á formación histórica, cultural, persoal e social desde a A2 música vocal.	B3 B11	C2 C7 C17	D1 D2 D5 D7 D8 D12 D15 D16 D17 D18 D19 D21
Coñecemento das posibilidades e limitacións da voz falada e cantada nos escolares.	B3 B4	C2 C15	D2 D5 D7 D8 D9 D17 D19 D21
Coñecemento do currículo escolar da educación musical, relacionado co canto.	B2 B3	C2 C6 C7 C11 C54	D2 D10 D14
Adquisición de recursos para fomentar a participación ó longo da vida en actividades musicais dentro e fóra da escola	A2 B3 B11 B12	C7 C17 C55	D1 D2 D5 D8 D13
Técnica vocal infantil: organización da voz no canto coral.	B2 B3 B11	C2 C17 C55 C56	D9 D10 D12 D13 D16
Habilidade de liderazgo, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	A2 B3 B8	C6 C11 C13 C54	D7 D8 D9 D12 D17 D18 D19 D21

Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	A2	B3 B4 B8	C2 C11 C13 C54 C56	D1 D2 D7 D9 D16 D17
Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional	A2	B2 B3 B4 B8 B11 B12	C2 C4 C6 C7 C15 C17 C54 C55	D1 D2 D7 D8 D14 D15 D16 D17 D18
Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional	A2	B4 B8	C6 C13 C56	D7 D8 D14 D15
Capacidade para aplicar os principios técnicos e pedagóxicos á técnica vocal e canto coral.	A2	B2 B3	C2 C4 C6 C53 C54	D2 D5 D7 D17 D18
Elaboración e adaptación de repertorios musicais de diferentes estilos e xénero para voces infantís.	A2	B2 B4 B11	C2 C6 C7 C17 C54	D1 D2 D5 D7 D8

Contidos

Topic	
1. A fisioloxía e patoloxía vocal, o seu valor didáctico e pedagóxico na aula de música.	1.1 O desenvolvemento da voz dos nenos e nenas de 0-12 anos. 1.2 Clasificación das voces 1.3 Patoloxías docentes referidas ao emprego da voz
2.A canción e o canto na educación infantil	2.1 Criterios de selección vocal para o repertorio da Educación Infantil e Primaria. Clasificación de cancións 2.2 O proceso de ensino-aprendizaxe das cancións na Educación Infantil e Primaria 2.3 Elaboración dun cancionero dende o punto de vista musical e globalizador
3.Didáctica do canto na escola	3.1 Análise de cancións 3.2 Realización de arranxos para voces escolares 3.3 Interpretación e creación de cancións 3.4 Lectura a primeira vista de partituras vocales de utilización escolar. 3.5 A improvisación vocal na aula:recursos e estratexias.
4. A interdisciplinariedade na educación vocal	4.1 Deseño de sesións e unidades didácticas de voz e canto a través do traballo interdisciplinar 4.2 Proxectos de innovación docente a través da práctica coral

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	4	6
Lección maxistral	10	15	25
Aprendizaxe baseado en proxectos	11	45	56
Eventos científicos	2	8.5	10.5
Prácticas de laboratorio	13.5	5	18.5
Gamificación	11	20	31
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Proxecto	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

Description	
Actividades introductorias	Nos primeiros días de clase explicarase o programa dla materia, ofrecerase o material preciso e explicarase a avaliación da materia
Lección maxistral	A Lección maxistral utilizarase para a explicación dos contidos teóricos. Constitue unha actividade presencial na aula mediante a utilización de medios personais e audiovisuais. Estas leccións estruturanse en catro partes: introdución, desenvolvemento, conclusións e debate, para explicar e aclarar os conceptos clave tanto teóricos como prácticos. As sesións maxistrais realizaranse con todo o grupo clase co fin de o alumnado domine os principios e conceptos traballados e adquira unha cultura argumentativa que lle axudará a resolver as partes teóricas do proxecto.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Utilizarase como metodoloxía base o Aprendizaxe Basado en Proyectos ou Project Based Learning (PBL). Trátase dunha metodoloxía didáctica que utiliza metodoloxías activas e colaborativas cuido obxectivo é que o alumnado alcance o dominio duns contidos mediante a realización dun proxecto. Siguiendo a Edwards (2000) o proceso para levar a cabo o deseño por proxectos é o seguinte: * Planificación da investigación * Selección do tema * Recollida da información * Aplicación * Análise de datos * Informe * Seguimento e avaliación O proxecto consistirá na elaboración dunha unidade didáctica integrada que se realizará individualmente ó longo do curso. Cada elemento curricular desta unidade terá un apartado teórico de fundamentación e análise que se realizará a través de consultas documentais e bibliográficas e tamén un apartado de deseño curricular. As diferentes fases do proxecto concretaranse nun produto escrito no ordenador para incorporar na plataforma. A profesora ofrecerá posibles temáticas para a unidade didáctica. A elaboración do proxecto terá varias fases que coinciden co deseño dos elementos curriculares dunha unidade didáctica. Para desenvolver o proxecto o alumnado terá en conta as explicacións teóricas da profesora e o traballo en equipo cos compañeiros donde se realizará unha retroalimentación do proceso para corregir o antes posible os posibles erros no desenvolvemento do proxecto, e a experiencia dos compañeiros de outros cursos o que permitirá una coavaliación do proceso. Utilizaranse diferentes estratexias didácticas, como a gamificación, técnicas cooperativas ou a aula invertida e recursos e materiais propios de cada disciplina. No desenvolvemento do proxecto cumpren un papel fundamental as contornas virtuais de aprendizaxe que neste caso virán desenvolvidas a través da plataforma (MOOVI)
Eventos científicos	O alumnado poderá aportar documentación de outros eventos educativos que se realicen na facultade, na universidade ou no contexto social próximo sempre que axuden o desenvolvemento exitoso da materia e a asimilación e dominio dos contidos
Prácticas de laboratorio	Neste tipo de sesións o alumnado traballare de xeito práctico os diferentes contidos propoñendo aplicacións didácticas aos problemas propostos e valorando a súa resolución
Gamificación	Con carácter permanente propoñerase ao alumnado a realización de prácticas a través de métodos de gamificación que serán recollidos e postos en práctica co uso das TIC

Atención personalizada

Methodologies	Description
Aprendizaxe baseado en proxectos	Serán varias as estratexias que poñamos a disposición do alumnado para seguir con éxito o desenvolvemento da materia: Durante a realización dos proxectos o alumnado poderá comprobar se o seu traballo é correcto a través de modelos comparativos. Nas Titorías grupais o alumnado pode ir comprobando a evolución na aprendizaxe mediante a retroalimentación do proceso tanto na relación co profesor como cos seus compañeiros (co-avaliación). Intentaremos poñer en común os avances e estado actual do rendemento individual e de grupo. Ademais disporá de probas de autoavaliación co fin de reflexionar de forma sistemática sobre o que se está a facer, os avances sobre o aprendido, e a funcionalidade práctica dos contidos impartidos.

Avaliación

Description		Qualification Training and Learning Results					
Gamificación	Con carácter continuo o alumnado fara entrega a través de retos propostos ao longo do curso de diferentes retos gamificados en base a diferentes propostas didácticas referidas aos contidos da materia	30	A2	B3	C7	D9	
							B4 C17 D12
					C54		D15
							D17
							D18
							D19
							D21

Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumnado interpretará, arranxará e contestará unha serie de preguntas acerca do repertorio vocal proposto. Nas condicións que se determinen ao comezo da impartición da materia	30	A2	B2 B8	C2 C6 C15	D1 D7 D8 D13 D16 D18 D19 D21
Proxecto	O proxecto final consistirá na presentación dunha unidade didáctica integrada a través da práctica vocal. Este proxecto será presentado nas datas que se establezcan.	40	A2	B4 B11	C7 C15 C17 C55 C56	D1 D2 D9 D13 D17 D18 D21

Other comments on the Evaluation

Para superar a materia, o alumnado deberá obter polo menos o 50% da súa nota total en todas e cada unha das partes avaliadas. A cualificación final virá dada pola suma das puntuacións obtidas en cada unha das partes, sendo necesario aprobar cada unha delas de forma illada.

O alumnado que asista regularmente ás clases seguirá a metodoloxía de avaliación continua, considerando ademais o resto de 0'5 por cada falta de asistencia á clase práctica.

No caso do alumnado que non asista ás clases con regularidade, seguirá a metodoloxía de avaliación global e a primeira semana de clase deberá contactar co profesor responsable. Este alumnado deberá obter polo menos o 50% da súa nota total en todas e cada unha das partes avaliadas. A cualificación final virá dada pola suma das puntuacións obtidas en cada unha das partes, sendo necesario aprobar cada unha delas de forma illada. Os traballos a avaliar na convocatoria ordinaria entregaranse nos mesmos prazos estipulados para o alumnado asistente a clase e anunciáranse coa mesma antelación a todos.

As datas oficiais dos exames pódense consultar na páxina web da facultade: <http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

AIZPURUA, P., **Teoría del conjunto coral**, Real Musical, 1981

BLASCO, V., **Manual de técnica vocal: ejercicios prácticos.**, Ñaque, 2003

Complementary Bibliography

ALSINA, P., **El área de educación musical. Propuestas para aplicar en el aula**, Graó, 1997

ALIO, M., **Reflexiones sobre la voz.**, Ed. Clivis, 1993

AZNAREZ, J. J., **Didáctica del lenguaje musical: consideraciones pedagógicas para una formación musical natural, integral y constructiva.**, Edición Serie Música para todos, 1992

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Novas tecnoloxías para a educación musical na escola/P02G110V01942

Other comments

Dado o carácter práctico da materia se recomenda un estudo diario e asistencia a clase continuada

IDENTIFYING DATA				
Música nas culturas				
Subject	Música nas culturas			
Code	P02G120V01927			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	-	An
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Costa Vázquez, Luís			
Lecturers	Costa Vázquez, Luís			
E-mail	luiscosta@uvigo.es			
Web				
General description	Aproximación á música como parte da cultura, ás súas funcións sociais e simbólicas, tanto dentro de contextos históricos como contemporáneos e en ámbitos xeográficos diversos, comprendendo non só a tradición europea.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
C56	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D6	Capacidade de xestión da información
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D18	Creatividade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Coñecer a variedade de estilos e manifestacións que a música ten no contexto actual, nas diferentes culturas e tradicións do mundo, con especial atención ao noso ámbito cultural máis inmediato.	A1	D1
	A3	D2
	A5	D6
		D13
		D14
		D16
Coñecer a variedade de estilos e manifestacións que se encontran bo noso medio inmediato: música culta, tradicional e popular.	A1	D1
	A3	D2
	A5	D6
		D13
		D14
		D16

Adquirir recursos para fomentar o uso de toda a variedade de estilos musicais dentro da acción pedagóxica.	A1 A2 A3 A4	D1 D2 D6 D8 D14 D18
Adquirir a competencia para a busca autónoma de recursos nas principais fontes documentais de música de todos os estilos pertinentes (cultura, tradicional e popular).	A1 A2 A3 A4	D1 D2 D6 D8 D14 D16 D18
Desenvolver a capacidade para o achegamento e observación crítica de realidades específicas da música en diversos ámbitos culturais. Para a súa valoración e a presentación dos resultados deste achegamento crítico.	A2 A3 A4 A5	C56 D1 D2 D6 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D18
Desenvolver o sentido crítico ante os fenómenos de mass-mediatización e os problemas da homoxeneización cultural nun mundo globalizado.	A3	D1 D6 D13 D14 D16

Contidos

Topic

1. As funcións da música	a. Música como cultura b. Funcións sociais da música c. A música como marcador social: étnico, xeográfico, político, de idade, etc.
2. A música na tradición culta europea: Algunhas aproximacións	a. O mundo da ópera b. Música, literatura e poesía no mundo medieval c. Música e arte no romanticismo europeo
3. A música de tradición oral e popular	a. Conceptos de música tradicional e popular. b. Presenza da música nas sociedades tradicionais c. A música popular no s. XX
4. Músicas Populares Urbanas	a. A cultura Hip Hop e as súas manifestacións b. Música e feminismo. c. Contrracultura musical en Galicia: o Rock Bravú
5. Aproximación ás manifestacións musicais pasadas ou actuais desde unha perspectiva sociolóxica	a. A elección do obxecto e a selección das fontes de información. b. Elaboración do traballo c. Presentación do traballo

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	12.5	48	60.5
Lección maxistral	25	49.5	74.5
Obradoiro	10	0	10
Presentación	5	0	5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Obradoiro	Actividades enfocadas á adquisición de coñecementos e habilidades manipulativas e instrumentais sobre unha temática concreta, con asistencia específica por parte do profesor ás actividades individuais e/ou en grupo que desenvolven os estudantes.
-----------	---

Atención personalizada

Methodologies	Description
Obradoiro	Seguimento do traballo do alumnado na aula, durante as sesións prácticas. No caso de ter que realizarse na modalidade de teledocencia, o obradoiro atenderase mediante as titorías telemáticas.
Traballo tutelado	Seguimento da elaboración dos traballos de aula. No caso de ter que realizarse na modalidade de teledocencia, a titoría realizara-se a través do despacho virtual.
Lección maxistral	Exposición dos aspectos teóricos e prácticos de carácter xeral. No caso de ter que realizarse en modalidade de teledocencia será a través da aula virtual do campus remoto.

Avaliación

Description		Qualification Training and Learning Results			
Traballo tutelado	Seguimento participativo nas sesións de aula	40	A1 A2 A3 A4 A5	C56	D1 D2 D6 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D18
Obradoiro	Realización do unha valoración crítica de un documento académico sobre algún tópico da música na cultura, seleccionado polo docente.	30	A1 A2 A3 A4 A5	C56	D1 D2 D6 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D18
Presentación	Exposición en grupos reducido ou de xeito individual dun proxecto de investigación e reflexión crítica sobre un tópico da música, histórica ou actual	30	A2 A3 A4	C56	D1 D2 D6 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D18

Other comments on the Evaluation

A asistencia regular ás clases presenciais supón o 40% da porcentaxe de cualificación. Cada falta de asistencia non xustificada implicará un desconto neste apartado, de 0,5 pts.

Os traballos e probas supoñen o 30% da cualificación, para cada unha das DUAS probas.

1) Cualificación polo sistema de Avaliación Contínua

a) Asistencia ás aulas 40%

b) Probas realizadas ao longo do curso 30% por cada unha das dúas

Non se volverán a examinar os contidos xa aprobados.

2) Cualificación polo sistema de Avaliación Global

a) Realización de unha proba práctica Final que acredite o acadamento das competencias asociadas aos contidos da materia:

- Presentación de un comentario sobre un texto académico: 50%

- Presentación de un traballo sobre un tópico musical desde unha perspectiva sociolóxica, previamente concertado co docente: 50%

De non ter superada a materia na primeira convocatoria, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.

As datas oficiais dos exames pódense consultar na web da facultade na ligazón correspondente

<http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Cruces, Francisco (ed.), **Las Culturas Musicales**, Trotta, 2001

Martí, Josep, **Más allá del Arte. La música como generadora de significados sociales.**, Deriva Editorial, 2000

Snowman, Daniel, **La ópera. Una historia social**, Siruela, 2012

Complementary Bibliography

Clayton, Martin et alii, **The Cultural Study of Music**, Routledge, 2003

Costa Vázquez, Luís, **Música e Ideología en la génesis de los grandes cancioneros históricos de Galicia". En: Sampedro y Folgar, Casto. Cancionero Musical de Galicia**, Fund. Barrié de la Maza, 2007

Ramos López, Pilar, **Música y Feminismo**, Narcea, 2003

Ladrero, Valentín, **Músicas contra el poder**, La oveja roja, 2016

Raynor, Henry, **Una historia social de la música**, Siglo XXI, 1986

Abad, Luís Angel, **Rock contra cultura**, Biblioteca Nueva, 2002

Fernández Rego, Fernando, **Unha historia da música en Galicia**, Galaxia, 2019

Recomendacións

Other comments

Recoméndase:

- 1) Asistencia regular ás clases.
 - 2) Actitude favorable, receptiva e activa.
 - 3) Predisposición ao traballo en grupo
-

IDENTIFYING DATA				
Expresión corporal e danza				
Subject	Expresión corporal e danza			
Code	P02G120V01928			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	-	An
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	García Pintos, Isidro			
Lecturers	García Pintos, Isidro			
E-mail	isidrogarcia@uvigo.es			
Web				
General description	A Expresión corporal e danza forma parte da Área de Didáctica da Expresión Musical e engloba os coñecementos motrices, coreográficos, corporais, rítmicos e expresivos da educación musical de nenos e nenas en idade escolar.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Code	
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
C2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais
C6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
C11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturais
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C53	Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde as artes
C54	Coñecer o currículo escolar da educación artística, nos seus aspectos plástico, audiovisual e musical
C55	Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades musicais e plásticas dentro e fóra da escola
C56	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza
D21	Iniciativa e espírito emprendedor

Resultados previstos na materia	
Expected results from this subject	Training and Learning Results

1. Coñecer os fundamentos e desenvolvemento da didáctica da expresión corporal e a danza e ser capaz de realizar adaptacións que permitan acceder a todo o alumnado de primaria ao desfrute da música e ao seu uso como medio de expresión.	B2 B3 B4	C13 C54 C55	D1 D8 D10 D15 D17
2. Ser capaz de analizar as correntes de educación musical a través do movemento, extraendo conceptos e liñas metodolóxicas cunha coherencia sistemática.	B2 B4	C6 C53 C54 C56	D10 D13 D15 D18
3. Coñecer a importancia da danza dentro da historia da música nas diversas culturas.	B3	C15 C53 C54	D1 D13 D14 D16
4. Saber utilizar o xogo musical como elemento didáctico e como contido.	B4	C6 C11 C17 C56	D2 D9 D12 D18
5. Ser capaz de utilizar referencias variadas para improvisar só ou en grupo.	B2 B11	C2 C6 C11 C15 C17 C56	D15 D16 D17 D18
6. Dominar a didáctica da expresión corporal-danza, así como as técnicas de programación, deseño de sesións, elección e creación de recursos e estratexias de intervención.	B2 B8	C53 C54 C55	D9 D13
7. Coñecer os fundamentos da cultura popular, con especial referencia ao folclore propio da comunidade autónoma.	B3 B8	C2 C15 C53 C55	D2 D5 D7 D13
8. Coñecer e dominar os principios da expresión e a comunicación corporal máis directamente relacionados co feito musical e coa danza.	B2	C53 C54 C55	D1 D15 D17 D19
9. Coñecer os procesos da creación coreográfica aplicada ás aulas de educación primaria.	B4	C11 C13 C15 C55 C56	D2 D9 D12 D13
10. Coñecer un amplo repertorio de danzas do mundo e os seus procedementos didácticos dentro da educación primaria.	B3 B4	C2 C13 C15 C53	D5 D7 D8 D13
11. Fomentar a práctica do traballo corporal expresivo como medio de autocoñecemento e de comunicación humana.	B4	C2 C6 C56	D16 D21

Contidos

Topic

1- Esquemas rítmicos e polirrítmias. Improvisación rítmica.	1.1 A expresión corporal e o ritmo musical como bases do movemento danzado 1.2 Técnicas de traballo do ritmo na Educación Primaria 1.3 O canon rítmico 1.4 A improvisación como base para a creación de novos ritmos.
2- Percusións corporais	2.1 O significado de corpo e a expresión corporal 2.2 Técnicas básicas de Expresión Corporal 2.3 A percusión corporal. 2.4 Percusión corporal e tubos sonoros
3- Xogos motríces e cancións con movemento	3.1 Cancións para o desenvolvemento da personalidade 3.2 Cancións para o desenvolvemento do control e axuste postural 3.3 Cancións para o desenvolvemento do esquema corporal 3.4 Cancións para o desenvolvemento do equilibrio 3.5 Cancións para o desenvolvemento da respiración 3.6 Cancións para o desenvolvemento da relaxación 3.7 Cancións para o desenvolvemento da temporalidade 3.8 Cancións para o desenvolvemento da espacialidade 3.9 Cancións para o desenvolvemento da coordinación

4- Creación coreográfica. Elementos. Procesos.	4.1 A coreografía como proceso de invención e creación na aula. 4.2 Danzas de presentación e danza aeróbica 4.3 Outros recursos didácticos: sombras chinescas corporais, sabas, máscaras
5- Danza galega, danzas do mundo e bailes de salón. Aplicacións na aula.	5.1 A danza na historia. 5.2 Danza e Folclore do mundo: representación, simbolismo, función, traxes... 5.3 Danza galega 5.2 Os bailes de salón
6- Danza e improvisación: fontes motivadoras e procesos.	6.1 Técnicas de desenvolvemento creativo: improvisación e construción 6.2 A dramatización como proceso. Match de improvisación. O clown 6.3 Improvisación en danzas, bailes e cancións como medio de expresión e motivación do alumno.
7- Metodoloxías para a didáctica da expresión corporal-danza na escola.	7.1 Aspectos clave para o ensino e a aprendizaxe da expresión corporal e a danza 7.2 Técnicas de concienciación corporal. Técnica Alexander e Técnica de Jacobson. 7.3 Correntes pedagóxicas participativas e metodoloxías integradoras da expresión corporal e a danza na Educación Primaria.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	22.5	32.5	55
Lección maxistral	10	0	10
Presentación	10	10	20
Resolución de problemas de forma autónoma	0	10	10
Debate	10	0	10
Cartafol/dossier	0	20	20
Práctica de laboratorio	0	25	25

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Presentación	O estudante participará na creación de distintas presentacións e exposicións que o profesor propoña na aula.
Resolución de problemas de forma autónoma	O estudante traballará de forma autónoma para resolver os distintos problemas que se vaia atopando tanto como parte dun grupo ou de maneira individual.
Debate	Apertura de debates e discusións para compartir e ver puntos de vista, para extraer conclusións e co obxecto de reflexionar como medio para a aprendizaxe.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Realización de coreografías grupais e propostas motrices didácticas sobre cancións propostas
Lección maxistral	Exposición de cancións motrices orientadas a fins concretos e de danzas do mundo concretas
Presentación	Presentacións grupais de actividades encamiñadas ó desenvolvemento dos nenos e das nenas
Resolución de problemas de forma autónoma	Resolución tanto individual como grupalmente dos problemas que van xurdindo na realización das tarefas
Debate	Presentacións comúns de temas con diferentes enfoques e aportacións de diferentes puntos de vista
Tests	Description
Cartafol/dossier	Realización dun dossier ou diario de clase no que se recollan aqueles datos realmente importantes ou destacables así como sirva de memoria e guía docente.
Práctica de laboratorio	Realización de distintas probas que sirvan para valorar o grao de asentamento dos obxectivos e o grao de acerto entre o planeado e o logrado

Avaliación					
	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Traballo tutelado	Asistencia, participación, implicación e resolución de exercicios ou proxectos propostos.	40	B2 B3 B4 B8 B11	C2 C11 C15 C17 C53 C54 C55 C56	D2 D9 D10 D12 D21
Presentación	Participación e implicación nas distintas presentacións que se propoñan, tanto individuais como grupais	10	B2 B11	C55 C56	D1 D2 D9 D18 D21
Resolución de problemas de forma autónoma	Capacidade de resolución de exercicios de forma autónoma	10		C13 C53 C55 C56	D2 D12 D13 D16 D18 D21
Cartafol/dossier	Dossier organizado con todas as actividades levadas a cabo na materia por todos os membros da clase e tanto teóricas como prácticas.	20		C54 C56	D2 D5 D7 D8 D15 D17 D19 D21
Práctica de laboratorio	Realización individual e grupal dunha proba práctica.	20	B2 B11	C6 C13 C53 C54 C55 C56	D2 D9 D10 D12 D13 D14 D16 D18 D21

Other comments on the Evaluation

AVALIACIÓN:

Aplicaranse dous sistemas de avaliación diferenciados para o alumnado: avaliación continua e avaliación global.

A avaliación continua: a que se efectúa mediante un conxunto de probas ou actividades realizadas ao longo do período formativo vencellado á materia e que deben permitir valorar o progreso de cada estudante ao longo do dito período.

Avaliación global: a que se leva a cabo a través dunha "proba de avaliación global" una vez finalizado o período formativo vencellado á materia.

O alumnado que por diversos motivos non poida participar no desenvolvemento da materia deberá poñerse en contacto co profesorado nos primeiros días de inicio da materia para informar desta situación e poder ser convenientemente avaliado. Do mesmo modo, todo aquel alumnado que, sen notificar esta situación, asista a menos do 80% das sesións será avaliado coa proba global.

*** Avaliación continua:** A nota final virá dada pola suma das puntuacións obtidas nos distintos apartados especificados no cadro superior.

*** Avaliación global:** Os alumnos/as realizarán un exame práctico relacionado cos resultados de aprendizaxe da materia. A avaliación e a superación da mesma virá determinada do seguinte xeito:

- O alumno ou alumna terá que simular unha situación de aula de primaria e mostrar e ensinar dúas danzas, unha libre e unha danza do mundo. Ademais terá que comentar detalladamente todos os aspectos didácticos que tivo e ten en conta para poñela en práctica. 40%

- O alumno ou alumna terá que entregar un dossier sobre as actividades levadas a cabo nas clases. O profesor lle indicará cales e tería que constar unha descrición detallada das mesmas, así como expoñelas diante do profesor. 30%
- O alumno ou alumna terá que realizar dúas danzas, unha libre e unha danza do mundo, en grupo de 4 a 6 participantes, e na que, aquí sí, a complexidade e precisión na exudación das mesmas, serán tamén valoradas. 30%

Do mesmo xeito, a nota final virá dada pola suma das puntuacións obtidas en cada unha das partes.

SEGUNDA CONVOCATORIA:

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo, gardándose a nota da parte superada (exclusivamente para o presente curso académico), tanto na avaliación continua coma na global. **As datas de exames** se poden consultar na web da facultade no apartado de organización académica <http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

KALMAR, D., **Qué es la Expresión Corporal?**, LUMEN, 2005

Pease, A., **El lenguaje del cuerpo**, Paidós, 1993

RUANO, K., SÁNCHEZ, G., **Expresión Corporal v Educación.**, Wanceulen, 2009

Salzer, J., **La expresión corporal**, Herder, 1984

Santiago, P., **Desde la expresión corporal a la comunicación interpersonal**, Narcea, 1985

Schinca, M., **Expresión corporal.**, Escuela Española, 1989

Complementary Bibliography

BATALHA, A.P., **Metodología do ensino da dança**, UTL, 2004

BERGE, I., **Danza la vida. El movimiento natural. Una autoeducación holística.**, Narcea, 2000

Knapp, M. L., **La comunicación no verbal: el cuerpo y el entorno.**, Paidós, 1992

Learreta Ramos, B. y otros, **Didáctica de la Expresión Corporal**, Talleres monográficos, 2005

MONTAVEZ, M.; ZEA, M.J., **Expresión Corporal. Propuestas para la acción.**, Re-crea., 1998

Motos, T., **Iniciación a la expresión corporal: teoría, técnica y práctica.**, Humánitas, 1983

Pascual Mejía, P., **Didáctica de la música. Primaria**, Pearson, 2002

Pascual Mejía, P., **Didáctica de la música. Infantil**, Pearson, 2006

ROMAIN, M., **La danse à l'école primaire.**, Retz, 2001

Scott, M.D.; Powers, W.G., **La comunicación interpersonal como necesidad**, Narcea, 1985

Stokoe, P.; Schaechter, A., **La expresión corporal**, Paidós, 1984

Winnicott, D.W., **El gesto espontáneo**, Paidós, 1984

Zimmermann, D., **Observación y educación no verbal en la escuela infantil**, Morata, 1987

Recomendacións

Other comments

Recoméndase:

1) Asistencia continua a clases.

2) Actitude favorable, receptiva e participativa.

IDENTIFYING DATA**Physical education as a means of interdisciplinarity**

Subject	Physical education as a means of interdisciplinarity			
Code	P02G120V01941			
Study programme	Grado en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	-	2nd
Teaching language	Spanish Galician			
Department				
Coordinator	Vila Suarez, Maria Elena			
Lecturers	Vila Suarez, Maria Elena			
E-mail	evila@uvigo.es			
Web				
General description	Subject focused on working on different contents of the Early Childhood Education degree through motor skills. By virtue of the approval of the Teaching Innovation Projects in Centers of the University of Vigo where 5 subjects of the titles of Early Childhood Education and Primary Education and students of different courses, this subject intends an interdisciplinary planning that allows students to experience a methodological change that facilitates learning by competencies to adapt to a constantly changing society. The objective of this project is to analyze the possibility of establishing a specific curricular structure in the curriculum of infant and primary education teachers through a pilot experience that allows observing the feasibility of the new educational planning, linking the design of the curriculum in the different disciplines. This structure tries to convert the educational process into a functional learning, in such a way that the future The teacher worked with an interdisciplinary methodology that should then be applied in the classroom.			

Training and Learning Results

Code				
A1	Students will have shown they have sufficient knowledge and understanding of an area of study, starting after completion of general secondary education, and normally reaching a level of proficiency that, being mostly based on advanced textbooks, will also include familiarity with some cutting-edge developments within the relevant field of study.			
A2	Students will be able to apply their knowledge and skills in their professional practice or vocation and they will show they have the required expertise through the construction and discussion of arguments and the resolution of problems within the relevant area of study.			
A3	Students will be able to gather and interpret relevant data (normally within their field of study) that will allow them to have a reflection-based considered opinion on important issues of social, scientific and ethical nature.			
A4	Students will be able to present information, ideas, problems and solutions both to specialist and non-specialist audiences.			
A5	Students will acquire the learning skills that are required to pursue further studies with a high degree of independence.			
B1	To know the curricular areas of Primary Education, the interdisciplinary relationships between them, the assessment criteria and the body of pedagogical knowledge about their respective teaching and learning procedures.			
B2	To design, plan and assess learning and teaching processes, both individually and working with other teachers and professionals from the school.			
B4	To design and regulate teaching spaces in contexts of diversity, paying attention to gender equality, fairness and respect for human rights as central values in the education of the citizenry.			
B5	To promote respectful coexistence within and outside the classroom, sort out problems of discipline and contribute to the peaceful resolution of conflicts. To stimulate and appreciate students' perseverance and personal discipline.			
B8	To uphold a critical, independent attitude with regard to all forms of knowledge and all values and to every public and private social institution.			
B10	To reflect on classroom practices with the aim of innovating and improving teaching. To acquire habits and skills for independent and cooperative learning and to promote it among students.			
B11	To know and use information and communication technologies in the classroom. To develop the discerning capacity to select the kind of audiovisual information that contributes to learning, civic education and cultural enrichment.			
B12	To understand the function, possibilities and limits of education in present-day society and the fundamental competences impinging on primary education schools and their professionals. To know models of quality improvement that can be applied in schools.			
C57	To understand the principles contributing to people's cultural, personal and social training from the perspective of physical education.			
C58	To know the school curriculum of physical education.			
C59	To acquire resources to promote participation throughout people's lives in sport activities inside and outside the school.			

C60	To develop and evaluate curricular contents through use of appropriate teaching resources to promote the acquisition of the relevant competencies by students.
C61	To acquire practical knowledge about the classroom and its management.
D1	Analysis and synthesis skills.
D2	Organization and planning skills.
D6	Information-management skills.
D7	Problem resolution.
D8	Decision-making skills.
D9	Teamwork skills.
D10	Interdisciplinary teamwork skills.
D12	Interpersonal relations skills.
D14	Critical-thinking skills.
D15	Ethical commitment.
D16	Independent-learning skills.
D17	Ability to adapt to new situations.
D18	Creativity.
D19	Leadership skills.
D21	Entrepreneurship skills.
D22	Striving for quality.

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Know promote the acquisition of habits around the autonomy and relation *interdisciplinar of the phenomena *motrices.	A1	B2	C57	D1
	A2	B5	C58	D2
	A4	B11	C60	D6
		B12	C61	D7
				D8
				D10
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18
				D21
Be able to create, select and evaluate physical tasks-*motrices and promote the learning through activities with sense and relation *interdisciplinar.	A1	B1	C58	D1
	A2	B2	C59	D2
	A3	B4	C60	D7
		B10		D8
				D12
				D14
				D15
				D16
				D18
				D19
				D21
				D22
Design physical activities, *lúdicas and *motrices *interdisciplinares directed to the development of the skills *motrices safe and healthy.	A1	B2	C57	D1
	A4	B4	C58	D2
		B5	C60	D8
		B10	C61	D9
				D10
				D12
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18
				D21
				D22

Be able to create and keep lines and bows of communication coordinated with the families for *incidir more effectively in the educational processes interdisciplinary referred to the game and movement.

A3 B4 C57 D6
A5 B5 C58 D7
B8 D10
B12 D12
D14
D15
D17
D19
D21
D22

Contents

Topic

SECTION 1. Motricity as a tool and interdisciplinary nexus.

Introduction and concepts. Complexity. Physical education and movement.

Interdisciplinarity. Transfer and comprehensive approach.

Areas of experience in elementary education. Areas and its relationship to E. F.

SECTION 2. Methodology for integrating interdisciplinary drive contents.

Programming E.F. means and methods.

The E. F. in the primary curriculum. Education Project and Curriculum Project.

The active role of the student in the interdisciplinary learning.

Files directory. Psychomotor, E. Play in primary and Pre-sport.

SECTION 3. Interdisciplinary physical activities. Proposals and practical resources

Interdisciplinary activities. Working with projects.

Cross-Cutting Themes in Elementary Education.

Proposals and practical resources.

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Introductory activities	2	0	2
Lecturing	20	25	45
Autonomous problem solving	1	20	21
Practices through ICT	2.5	0	2.5
Scientific events	2	2	4
Seminars	9	7.5	16.5
Project based learning	10	40	50
Systematic observation	0	1	1
Problem and/or exercise solving	4	0	4
Project	2	2	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Introductory activities	In the first days of class will explain the program of the matter.
Lecturing	The masterclass will be used for the explanation of the theoretical contents. It constitutes the face-to-face activity in the classroom by means of the use of personal and audiovisual means. These lessons structure in four parts: introduction, development, conclusions and discussion explain and clear the key concepts, so much theoretical how practical. The sessions *magistrales will make with all the group class so that the students dominate the principles and concepts worked and purchase an argumentative culture that will help him to resolve the theoretical parts of the project.
Autonomous problem solving	Autonomous individual work
Practices through ICT	Research and practises with resources TIC
Scientific events	The students will be able to approach documentation of other educational events that take place in the faculty, university or in the immediate social context whenever they help to the successful development of the matter and the assimilation and command of the contents.

Seminars	It will organise a monographic seminar on a subject of actuality and always related with a subject of the matter to facilitate the understanding of the content and the **interdisciplinarity that gives in the didactic field given the complexity of the educational fact.
Project based learning	It will use how basic methodology the Learning Based in Projects or *Project *Based *Learning (*PBL) or the learning in service. It treats of a didactic methodology that uses active methodologies and *colaborativas whose aim is that the students reach the command of some contents by means of the realisation of a project. Following to Edwards (2000) the process to carry out the *design by projects is the following: * Planning of the investigation * Selection of the subject * Collected of the information * Application * Analysis of data * Inform * Follow-up and evaluation. The project will consist in the preparation of an integrated didactic unit that will make in group to the long of the course. Each element *curricular of this unit will have a theoretical section of foundation and analysis that will make through documentary and bibliographic queries and also a section of design *curricular. The different phases of the project will concretise in a product written in the computer to incorporate in the platform. The professor will offer possible thematic for the didactic unit. The preparation of the project will have several phases that coincide with the *design of the elements *curriculares of a didactic unit. To develop the project the students will take into account the theoretical explanations of the professor and the work in team with the mates where will make a feedback of the process to correct the before possible the possible errors in the development of the project, and the experience of the mates of other courses what will allow a *coevaluación of the process. They will use different didactic strategies, like the *gamificación, cooperative technicians or the classroom invested and resources and own materials of each discipline. In the development of the project fulfil a fundamental paper the virtual surroundings of learning that in this case will come developed through the platform (*MOOVI).

Personalized assistance

Methodologies	Description
Lecturing	Oral exhibition with audiovisual support of the contents of the matter object of study, theoretical bases and/or guidelines of the work, exercise or project to develop by the student.
Practices through ICT	Use of computer resources for the research of information on different subjects
Scientific events	The students will be able to approach documentation of other educational events that take place in the faculty, university or in the immediate social context whenever they help to the successful development of the matter and the assimilation and command of the contents.
Seminars	It will organise a monographic seminar on a subject of actuality and always related with a subject of the matter to facilitate the understanding of the content and the **interdisciplinarity that gives in the didactic field given the complexity of the educational fact
Project based learning	It will use how basic methodology the Learning Based in Projects or *Project *Based *Learning (*PBL) or the learning in service. It treats of a didactic methodology that uses active methodologies and *colaborativas whose aim is that the students reach the command of some contents by means of the realisation of a project. Following to Edwards (2000) the process to carry out the *design by projects is the following: * Planning of the investigation * Selection of the subject * Collected of the information * Application * Analysis of data * Inform * Follow-up and evaluation. The project will consist in the preparation of an integrated didactic unit that will make in group to the long of the course. Each element *curricular of this unit will have a theoretical section of foundation and analysis that will make through documentary and bibliographic queries and also a section of design *curricular. The different phases of the project will concretise in a product written in the computer to incorporate in the platform. The professor will offer possible thematic for the didactic unit. The preparation of the project will have several phases that coincide with the *design of the elements *curriculares of a didactic unit. To develop the project the students will take into account the theoretical explanations of the professor and the work in team with the mates where will make a feedback of the process to correct the before possible the possible errors in the development of the project, and the experience of the mates of other courses what will allow a *coevaluación of the process. They will use different didactic strategies, like the *gamificación, cooperative technicians or the classroom invested and resources and own materials of each discipline. In the development of the project fulfil a fundamental paper the virtual surroundings of learning that in this case will come developed through the platform (*MOOVI).

Tests	Description
Project	The project will consist in the preparation of a didactic unit *interdisciplinar that will make of way *grupal.

Assessment						
	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Autonomous problem solving	Individual tasks.	20	A2 A3 A4	B8 B10 B12	C60	D1 D6 D7 D8 D14 D15 D16 D17 D18
Systematic observation	Qualification of assistance, participation and results	10	A2 A3	B5 B10	C61	D1 D6 D14 D21
Problem and/or exercise solving	Final examination of the matter. In shape mixed, test, questions and supposed exercises.	30	A1 A3 A4	B1 B2 B11	C57 C61	D6 D16 D17 D18
Project	The final project will consist in the presentation of a didactic unit *interdisciplinar. It will present the day that in accordance with the professor.	40	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B4 B10 B11 B12	C57 C58	D1 D2 D6 D7 D8 D14 D15

Other comments on the Evaluation

In the continuous evaluation it is necessary to obtain a 5 of no exam in the didactic unit (UDI) to be able to add two different sections to the grade. To be eligible for this evaluation it is necessary to have an attendance of more than 80%.

For a global evaluation it will be necessary to take two tests, an exam and to present a UDI. In both tests a 5 out of 10 must be reached to pass the course.

Non-attendees will have to do the exercises proposed in class in coordination with the teacher of the subject.

In the case of not passing the subject in the first call, the competences not acquired will be evaluated in the following call. Only the grade of the part passed will be kept for the second call of the same academic year.

For the extraordinary call, there will be an exam worth 100% of the grade.

The details of the two exams can be consulted on the website of the Faculty of Education and Sports Sciences at the following link:

<http://fcced.uvigo.es/es/docencia/examenes/>

The dates of the exams can be consulted on the website of the Faculty of Education and Sports Sciences, at the following link: <http://fcced.uvigo.es/gl/>

Sources of information

Basic Bibliography

DÍEZ NAVARRO, M.C., **Proyectando otra escuela. Trabajando por Proyectos en la Educación Infantil**, De la Torre, 1996

GIL, P., **Metodología de la Educación Física en Educación Infantil**, Wanceulen, 2004

IBÁÑEZ SANDÍN, C., **El proyecto de educación infantil y su práctica en el aula**, La Muralla, 1992

LÓPEZ PASTOR, VM. (Coord.), **La educación Física en educación infantil: una propuesta y algunas experiencias**, Miño y Dávila, 2007

VARIOS, **La educación física desde una perspectiva interdisciplinar**, Graó, 2003

ZABALA, A., **Enfoque globalizador y pensamiento complejo: una respuesta para la comprensión e intervención en la realidad**, Graó, 1999

Complementary Bibliography

Alvariñas-Villaverde, M., Pino-Juste, M. y Portela-Pino, I., **Neuroeducación o las nuevas coordenadas del éxito educativo. En M. A. Santos, A. Valle y M. Lorenzo (Eds.). Éxito Educativo: Claves de Construcción y Desarrollo (pp. 151-172).**, Tirant lo Blanch., 2019

Fernández March, A., **Metodologías activas para la formación de competencias**, Educatio siglo XXI, 24, 35-56., 2006

Pino-Juste, M., **Principios y estrategias metodológicas en el diseño de programas educativos en el ámbito escolar. En A. Carneiro y A. Díaz. Avances en ciencias de la educación y del desarrollo (pp. 90-96).**, Asociación Española de Psicología Conductual., 2018

Pino-Juste, M., **Metodologías activas como clave en los procesos de innovación en la escuela. En M. A. Santos et al. Éxito Educativo: Claves de Construcción y Desarrollo (pp. 129-150).**, Tirant lo Blanch, 2019

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

Physical activity and diversity in early childhood education/P02G110V01929

Play in early childhood education/P02G110V01912

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Safety and healthy habits through physical education/P02G110V01925

Subjects that it is recommended to have taken before

Physical activity and diversity in early childhood education/P02G110V01929

Education: Motor development/P02G110V01202

Education: Design and development of the early childhood education curriculum/P02G110V01102

IDENTIFYING DATA**Knowledge of the environment through physical activity in school**

Subject	Knowledge of the environment through physical activity in school			
Code	P02G120V01942			
Study programme	Grado en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	-	2nd
Teaching language	#EnglishFriendly #PortuguêsAmigável Spanish Galician English			
Department				
Coordinator	Silva Piñeiro, Roberto			
Lecturers	Silva Piñeiro, Roberto			
E-mail	roberto.silva@uvigo.gal			
Web				
General description	The subject addresses the educational use of the environment through mobility and physical activity in outdoor spaces and nature.			

English Friendly subject: International students may request from the teachers: a) resources and bibliographic references in English, b) tutoring sessions in English, c) exams and assessments in English.

Training and Learning Results

Code	
A1	Students will have shown they have sufficient knowledge and understanding of an area of study, starting after completion of general secondary education, and normally reaching a level of proficiency that, being mostly based on advanced textbooks, will also include familiarity with some cutting-edge developments within the relevant field of study.
A2	Students will be able to apply their knowledge and skills in their professional practice or vocation and they will show they have the required expertise through the construction and discussion of arguments and the resolution of problems within the relevant area of study.
A3	Students will be able to gather and interpret relevant data (normally within their field of study) that will allow them to have a reflection-based considered opinion on important issues of social, scientific and ethical nature.
A4	Students will be able to present information, ideas, problems and solutions both to specialist and non-specialist audiences.
A5	Students will acquire the learning skills that are required to pursue further studies with a high degree of independence.
B1	To know the curricular areas of Primary Education, the interdisciplinary relationships between them, the assessment criteria and the body of pedagogical knowledge about their respective teaching and learning procedures.
B2	To design, plan and assess learning and teaching processes, both individually and working with other teachers and professionals from the school.
B4	To design and regulate teaching spaces in contexts of diversity, paying attention to gender equality, fairness and respect for human rights as central values in the education of the citizenry.
B5	To promote respectful coexistence within and outside the classroom, sort out problems of discipline and contribute to the peaceful resolution of conflicts. To stimulate and appreciate students' perseverance and personal discipline.
B8	To uphold a critical, independent attitude with regard to all forms of knowledge and all values and to every public and private social institution.
B10	To reflect on classroom practices with the aim of innovating and improving teaching. To acquire habits and skills for independent and cooperative learning and to promote it among students.
B11	To know and use information and communication technologies in the classroom. To develop the discerning capacity to select the kind of audiovisual information that contributes to learning, civic education and cultural enrichment.
B12	To understand the function, possibilities and limits of education in present-day society and the fundamental competences impinging on primary education schools and their professionals. To know models of quality improvement that can be applied in schools.
C57	To understand the principles contributing to people's cultural, personal and social training from the perspective of physical education.
C58	To know the school curriculum of physical education.
C59	To acquire resources to promote participation throughout people's lives in sport activities inside and outside the school.
C60	To develop and evaluate curricular contents through use of appropriate teaching resources to promote the acquisition of the relevant competencies by students.
C61	To acquire practical knowledge about the classroom and its management.

D1	Analysis and synthesis skills.
D2	Organization and planning skills.
D6	Information-management skills.
D7	Problem resolution.
D8	Decision-making skills.
D9	Teamwork skills.
D10	Interdisciplinary teamwork skills.
D12	Interpersonal relations skills.
D14	Critical-thinking skills.
D15	Ethical commitment.
D16	Independent-learning skills.
D17	Ability to adapt to new situations.
D18	Creativity.
D19	Leadership skills.
D21	Entrepreneurship skills.
D22	Striving for quality.

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
(*)1. Know strategies *motrices to develop the space notions.	A1 A2 A3 A5	B2	C57 C60 C61	D1 D8 D15 D16
(*)2. Promote the interest and the respect by the natural means, social and cultural by means of exploratory physical activities.	A2 A4	B2 B4 B5 B8 B10 B12	C61	D1 D12 D14 D22
(*)3. Know use the game like didactic resource for the exploration and knowledge of the surroundings, as well as design activities of learning based in principles *lúdicos.	A1 A2 A4	B1 B5 B11 B12	C57 C58 C60 C61	D1 D7 D8 D9 D12 D14 D17 D19 D22
(*)4. *Potenciar In the boys and the girls the knowledge and control of his body and his possibilities *motrices in different surroundings.	A5	B4 B5 B10	C58 C59 C60	D1 D8 D15 D16
(*)5. Design activities directed to the development of the skills *motrices in different surroundings to the usual.	A3	B1 B2	C58 C60 C61	D1 D10 D12 D14 D15 D16 D17 D19 D22
(*)6. Be able to develop the habits of personal autonomy and the respect to the norms of *convivencia in his students. Be able to develop the habits *deautonomía personal and the respect to the norms of *convivencia in his students.	A1 A2 A3 A4 A5	B4 B5 B8 B10 B11 B12	C58 C61	D1 D2 D6 D7 D12 D14 D18 D19 D21
(*)7. *Potenciar In the boys and the girls the knowledge and control of his body and his possibilities *motrices in different surroundings as well as the profits that have on the health.	A3 A4	B2 B8 B11	C58 C59 C60	D1 D14 D15

(*)8. Be able to promote the respectful behaviours with the natural means, social and cultural.

D10
D12
D14
D19
D22

Contents

Topic	
BLOCK 1	Basic concepts on diversity and physical activity. Typology of the diversity: diversities *socioculturales, *alumnado with special educational needs, diversity of genders and people, etc
BLOCK 2	The attention to the diversity in childish education from the *motricidad. Models. The learning *motriz cooperative. The *convivencia and the resolution of conflicts.
BLOCK 3	Didactic strategies of attention to the diversity from the physical activity in childish education.

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Laboratory practical	29.5	13	42.5
Lecturing	10	20	30
Case studies	4	10	14
Problem solving	2	12.5	14.5
Flipped Learning	0	10	10
Mentored work	5	32	37
Objective questions exam	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Laboratory practical	You practise that they will form part of the work of the matter and that they will be developed in a sportive installation
Lecturing	Exhibitions of the most notable appearances of each subject, explaining concepts, classifications, technical...It will be of participatory character.
Case studies	Analysis of a fact, problem or real event with the purpose to know it, interpret it, resolve it, generate hypothesis, contrast data, complete knowledges, diagnose it and train in alternative procedures of solution.
Problem solving	Activity in which they formulate problem and/or exercises related with the subject. The student has to develop the suitable or correct solutions by means of routines, the application of formulas or algorithms, the application of procedures of transformation of the available information and the interpretation of the results.
Flipped Learning	Some activities of learning will carry out out of the classroom and, with the presence of the professor, will facilitate and will improve other processes of acquisition and practice of the knowledge.
Mentored work	The student, in group, elaborates a document on the thematic of the matter.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Lecturing	Session on the theoretical or conceptual content of the subject to be developed in the classroom. Teaching duties for the specific content will be distributed among the professors responsible for the course.
Laboratory practical	Design, direction and development of practical sessions linked to the competitions and contents developed in the matter. The development of these sessions will correspond the teachers and the students of the matter. The participation of the students in the session and the design, direction and development of the sessions by part of the students are situations object of the evaluation of the educational managers of the matter.
Problem solving	Support to the activity in which they formulate problem and/or exercises related with the subject.
Flipped Learning	Previous educational council and continued to those activities of learning out of the classroom.
Mentored work	Advice of the initial doubts and of process on the proposals of a work experiencial thematic in relation to the matter.

Assessment

Description		Qualification	Training and Learning Results		
Laboratory practical	Active participation in the practical classes	30	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B4 B8 B11 B12	D1 D2 D6 D7 D8 D9 D14 D15 D16 D17 D18 D19
Problem solving	Justify and resolve theoretical or practical situations	20	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B4 B8 B11 B12	D1 D2 D6 D7 D8 D9 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D21
Mentored work	Design, justify and prepare a report on a thematic educational experience related to the subject.	30	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B4 B8 B11 B12	D1 D2 D6 D7 D8 D9 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D21
Objective questions exam	Content exam	20	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B8 B11 B12	D1 D2 D6 D7 D8 D9 D14 D15 D17 D18 D19 D21

Other comments on the Evaluation

ALL STUDENTS, WHETHER OR NOT THEY ATTEND PRESENT CLASSES, HAVE THE RIGHT TO BE EVALUATED (THROUGH AN EXAM OR IN THE WAY ESTABLISHED IN THE TEACHING GUIDE).

IF THE STUDENT DOES NOT PASS THE SUBJECT IN THE FIRST EXAM, THE COMPETENCES NOT ACQUIRED WILL BE EVALUATED IN THE JULY EXAM.

* In order to pass the subject in the 1st call, it is necessary to attend regularly, to obtain a passing grade in each of the sections of continuous evaluation, to keep a correct and participative behavior during the classroom sessions. The final grade will be the percentage sum of all the partial grades. In the case of non-attending students (who exceed 20% of absences), the global evaluation will be done through a mixed test (theoretical part: 50%, and practical part: 50%) on the date of the June exam, which will be related to the contents developed in the classroom, and must obtain a result of at least 5 points.

** To pass the course in the 2nd call (July), students will have to take a mixed test (theoretical part: 50%, and practical part: 50%) in the July exam, related to the contents developed in the classroom, having to obtain a result of at least 5 points.

*** The dates of exams can be consulted on the faculty's website at <http://fcced.uvigo.es/es/docencia/examenes>

Sources of information

Basic Bibliography

Gomez, H., **Educación Física y atención a la diversidad**, La tierra hoy, 2009

Lasaga, M.J. & Rodríguez, C., **La coeducación en la Educación Física y el deporte escolar: Liberar Modelos**, Wanceulen, 2006

Complementary Bibliography

Jiménez Martín, P. J., **Manual de estrategias de intervención en actividad física, deporte y valores**, Síntesis, 2008

Mérida, R., **La orientación en educación infantil: una alianza entre los agentes educativos.**, Pirámide, 2012

Prat, M. & Soler, S., **Actitudes, valores y normas en la educación física. Reflexiones y propuestas didácticas**, INDE, 2003

Recommendations

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Knowledge of the environment through physical activity in early childhood education/P02G110V01922

Education: Inclusive schooling and emphasis on diversity/P02G110V01302

Subjects that it is recommended to have taken before

Physical education and its teaching in primary education/P02G120V01601

Education: Motor development/P02G110V01202

Body language/P02G120V01944

IDENTIFYING DATA**Seguridade e hábitos saudables a través da educación física**

Subject	Seguridade e hábitos saudables a través da educación física			
Code	P02G120V01943			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	-	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Ayan Perez, Carlos Luis			
Lecturers	Ayan Perez, Carlos Luis			
E-mail	cayan@uvigo.es			
Web				
General description	Materia de carácter teórico-práctico na que o alumnado de Educación Primaria cursa unha especialización conxunta co alumnado de Educación Infantil, sobre temas relativos á seguridade e a saúde, sempre baixo o contexto da Educación Física			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuír á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promova entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C57	Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde a educación física
C58	Coñecer o currículo escolar da educación física
C59	Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades deportivas dentro e fóra da escola
C60	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
C61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar

D14 Razoamento crítico
D15 Compromiso ético
D16 Aprendizaxe autónoma
D17 Adaptación a novas situacións
D18 Creatividade
D19 Lideranza
D21 Iniciativa e espírito emprendedor
D22 Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Saber promove-la adquisición de hábitos en torno á autonomía.	A1 A2 A3	B2 B8 B12	C57 C60	D6 D8 D14 D15 D21 D22
Coñecer os principios básicos un desenvolro e comportamento saudable	A3 A5	B1 B5 B8 B12	C57 C58 C60	D1 D2 D7 D9 D14 D15
Ser capaz de crear, seleccionar e avaliar tarefas físico-motoras e materiais curriculares seguros, destinados a promover a aprendizaxe a través de actividades con sentido para o alumnado destas idades.	A1 A3 A4	B1 B4 B10 B11	C57 C59 C60	D7 D10 D14 D17 D18 D19
Deseñar actividades encamiñadas ao desenvolvemento das habilidades motoras seguras e saudables.	A2 A3 A5	B2 B4 B8 B10	C57 C60	D1 D7 D14 D15 D22
Ser capaz de desenrolar os hábitos de autonomía persoal e o respecto ás normas nas prácticas físicas e na convivencia nos seus alumnos.	A1 A5	B4 B10 B12	C58 C61	D8 D14 D15 D16 D17 D19
Detectar situacións de falta de benestar do neno ou a nena que sexan incompatibles co seu desenvolvemento e promover a súa mellora no ámbito da seguridade, autoprotección e da saúde.	A1 A2 A3	B2 B8 B10 B12	C57 C59	D1 D8 D14 D15 D18 D22

Contidos

Topic	
Establécense 7 grandes bloques, que serán referentes para os respectivos temas. A súa relación establécese identificando o seu número entre paréntesis, ao final do título de cada tema.	1. BLOQUE 1.- Práctica de hábitos saudables na actividade física infantil: Hixiene corporal, alimentación, descanso e educación postural. 2. BLOQUE 2.- Valoración axustada dos factores de risco, adopción de comportamentos de prevención e seguridade en situacións habituais, actitude de tranquilidade e colaboración en situacións de enfermidade e de pequenos accidentes na actividade física infantil. 3. BLOQUE 3.- Utilización segura de espazos deportivos, elementos e obxectos. 4. BLOQUE 4.- A cadea de supervivencia e o soporte vital básico na actividade física infantil. 5. BLOQUE 5.- Primeiros axudas básicas. 6. BLOQUE 6.- Actividades de ensino/aprendizaxe vinculadas á saúde e a a prevención de accidentes na actividade física infantil. 7. BLOQUE 7.- Estratexias didácticas para o ensino/aprendizaxe da saúde, a autoprotección e a prevención de accidentes na actividade física infantil.
1. A educación física saudable (B1).	1.1. A educación física saudable: marco conceptual e contextual 1.2. A condición física saudable

2. Consideracións para unha práctica segura na educación física (B2;B3).	2.1. Recursos materiais seguros para a práctica de educación física.
3. Os primeiros auxilios (B4;B5;B6).	2.2. Educación física e patoloxías infantís.
	3.1. Primeiros auxilios básicos.
	3.2. A cadea de supervivencia.
4. Educación postural e educación física (B1;B6;B7).	4.1. Biomecánica Articular.
	4.2. A ergonomía na educación física.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Prácticas de laboratorio	27	43.5	70.5
Lección maxistral	22.5	35.75	58.25
Seminario	0	15	15
Exame de preguntas obxectivas	1	1	2
Traballo	1	1	2
Presentación	1	1.25	2.25

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Prácticas de laboratorio	Actividades expositivas do profesor e o estudante. Resolución de exercicios no aula/laboratorio baixo a dirección do profesor.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices de traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Seminario	Tutorías obrigatorias individualmente ou en pequeno grupo.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Actividades de petición voluntaria a desenrolar no despacho 230 en horario de tutoría adicadas a supervisar o traballo a realizar. Contémplase a posibilidade de empregar o correo electrónico e o despacho virtual como medios telemáticos que faciliten a atención personalizada do alumnado.
Prácticas de laboratorio	Sesións desenroladas no aula e no pavillón deportivo na que se porán en práctica os contidos relacionados coa materia.
Lección maxistral	Sesións teóricas desenroladas no aula co apoio das novas tecnoloxías.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Exame de preguntas obxectivas	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía. Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables. Ser capaz de desenvolver os hábitos de autonomía persoal e o respecto ás normas nas prácticas físicas e na convivencia nos seus alumnos. Detectar situacións de falta de benestar do neno ou a nena que sexan incompatibles co seu desenvolvemento e promover a súa mellora no ámbito da seguridade, autoprotección e da saúde.	40	A1 B1 C57 D1 A2 B2 C58 D2 A3 B4 C59 D6 A5 B5 C60 D7 B8 C61 D8 B10 D9 B12 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D21 D22
Traballo	Ser capaz de crear, seleccionar e avaliar tarefas físico-motoras e materiais curriculares seguros, destinados a promover a aprendizaxe a través de actividades con sentido para o alumnado destas idades.	40	A1 B1 C57 D7 A2 B2 C59 D10 A3 B4 C60 D14 A4 B8 D15 A5 B10 D17 B11 D18 D19 D22

Presentación	Deseñar actividades encamiñadas ao desenvolvemento das habilidades motoras seguras e saudables	20	A1 B1 C57 D8 A2 B2 C59 D10 A3 B4 C60 D14 A4 B8 D15 A5 B10 D17 B11 D18 D19 D22
--------------	--	----	--

Other comments on the Evaluation

O sistema de avaliación dividirase en dous grandes grupos ou modalidades: metodoloxías de avaliación continua e metodoloxías de avaliación global.

Na avaliación continua, o alumnado deberá realizar unha exposición (20%), un traballo práctico (40%) e un exame teórico (40%). A cualificación final será a suma aritmética das puntuacións obtidas en cada unha das tres actividades.

Na avaliación global, o alumnado deberá realizar un traballo práctico (30%) e un exame teórico (70%). Para superar a materia é necesario obter, como mínimo, unha puntuación de 1,5 puntos sobre 3 posibles na exposición e 3,5 puntos sobre 7 posibles no exame. A nota final será a suma aritmética de ambas as partes sempre que sexan superadas.

O alumnado que, cursando o sistema de avaliación continua ou o sistema de avaliación global, non o superase, deberá ser examinado na convocatoria de xullo para aquelas actividades nas que non acadase unha nota igual ou superior ao 50%.

As datas e horarios de exames poderanse localizar no link de Organización Académica "<http://feduc.webs.uvigo.es/index.php?ide=60,0,0,1,0,0>", na web da Facultade

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Cruz Roja Española, **Manual de Primeros Auxilios**, Primera, Cinco Tintas, 2016

Delgado, M., Garzón, M., y Fernández, A., **Entrenamiento físico-deportivo y alimentación : de la infancia a la edad adulta**, Tercera, Paidotribo, 2007

Delgado, M., y Tercedor, P., **Estrategias de intervención en educación para la salud desde la educación física**, Primera, Inde, 2002

Herrador, J., **Riesgos laborales en Educación Física: prevención de accidentes**, Primera, Alcalá, 2013

Kapandji, J., **Fisiología Articular, Tomo II**, Sexta, Panamericana, 2012

Rodríguez, P., **Educación Física y Salud en Primaria. Hacia una educación corporal significativa y autónoma**, Primera, Inde, 2006

Complementary Bibliography

Gudrun, F., **Esfuerzo físico y entrenamiento en niños y jóvenes**, Primera, Paidotribo, 2003

Katch, V., McArdle, W., y Katch, F., **Fisiología del Ejercicio.**, Cuarta, Panamericana, 2015

López, P., **Ejercicios desaconsejados en la actividad física: detección y alternativas.**, Tercera, Inde, 2008

Meredith, M., y Well, G., **Fitnessgram/Activitygram test administration manual**, Primera, Human Kinetics, 2005

Miñarro, P., **Mitos y falsas creencias en la práctica deportiva**, Primera, Inde, 2002

Urgell, M. (coord.), **Libro blando de la nutrición infantil en España**, Primera, Universidad de Zaragoza, 2015

Ramos, S., **Entrenamiento de la condición física. Teoría y Metodología**, Primera, Kinesis, 2004

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Educación física e a súa didáctica na educación primaria/P02G120V01601

Actividade física e diversidade na escola/P02G120V01945

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

A educación física como medio de interdisciplinaridade/P02G120V01941

Subjects that it is recommended to have taken before

Aprendizaxe e desenvolvemento da motricidade na educación primaria/P02G120V01301

Other comments

Considérase imprescindible a asistencia ás clases prácticas como modo de consolidar os contidos expostos nas sesións teóricas así como de mellorar a formación do alumno.

IDENTIFYING DATA				
A linguaxe corporal				
Subject	A linguaxe corporal			
Code	P02G120V01944			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	-	An
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	García Ordóñez, Enrique			
Lecturers	García Ordóñez, Enrique			
E-mail	kikewp@uvigo.es			
Web				
General description	Nesta materia o alumnado coñecerá as posibilidades expresivas do corpo e da linguaxe, adquirindo e *vivenciando competencias que lle van a permitir favorecer o correcto desenvolvemento da expresión corporal no alumnado de ensino primario.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C57	Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde a educación física
C58	Coñecer o currículo escolar da educación física
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza
D21	Iniciativa e espírito emprendedor

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
1. Saber utilizar o xogo como principal recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos e na linguaxe corporal.	A2 A4	B1 B2 B10	C57 C58	D1 D8 D16 D17
2. Potenciar nos nenos e as nenas o coñecemento e control do seu corpo e as súas posibilidades *motrices mediante o corpo.	A1 A3 A5	B4 B8 B12		D1 D15
3. Promover o xogo simbólico e de representación de roles como principal medio de coñecemento da realidade social.	A2 A3	B4 B11 B12		D1 D14 D15 D16 D17 D18
4. Potenciar o uso da linguaxe corporal para conseguir unha mellor expresión, respectar o traballo propio e desenvolver habilidades sociais.	A1 A2 A5	B2 B4 B11 B12		D1 D7 D14 D15 D21
5. Potenciar nos nenos e as nenas o coñecemento e control do seu corpo e as súas posibilidades *motrices.	A2 A4	B1 B8 B11 B12		D1 D2 D6 D9 D15 D16 D19
6. Ser capaz de deseñar actividades de aprendizaxe de novas formas de expresión.	A1 A3	B1 B4 B8 B11		D14 D15

Contidos

Topic

Bloque 1. Principios básicos da linguaxe corporal en Educación Infantil. Linguaxe corporal e estilos docentes en Ed. Infantil.	Tema 1. Principios básicos da linguaxe corporal. Tema 2. Linguaxe corporal e estilos docentes
Bloque 2. A linguaxe corporal medio de representación, expresión e comunicación en Educación Infantil. O código non verbal na infancia.	Tema 3. Linguaxe corporal medio de representación, expresión e comunicación. Tema 4. O código non verbal na infancia
Bloque 3. Do xogo simbólico ao xogo dramático. A creatividade	Tema 5. Do xogo simbólico ao xogo dramático. Tema 6. A creatividade
Bloque 4. Principios *metodolóxico-didácticos para a aplicación de técnicas artístico-expresivas en educación infantil: a danza creativa e tradicional, o teatro de sombras, a pantomima e a *dramatización.	Tema 7. Principios *metodolóxico-didácticos da danza creativa e tradicional. Tema 8. Principios *metodolóxico-didácticos do teatro de sombras. Tema 9. Principios *metodolóxico-didácticos da pantomima. Tema 10. Principios *metodolóxico-didácticos da *dramatización.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	17.5	50	67.5
Prácticas de laboratorio	30	22.5	52.5
Debate	5	2.5	7.5
Traballo tutelado	0	22.5	22.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	O profesor exporá os contidos da materia, aclarando conceptos, clasificacións, técnicas de aplicación, fundamentos, etc.
Prácticas de laboratorio	Prácticas que formarán parte do traballo da materia, e que serán desenvolvidas polos alumnos e avaliadas in situ polo profesor e alumnos, tentando conseguir as aprendizaxes oportunas.
Debate	Espazo na aula onde se debaterán temas buscando información relacionada coa materia.

Traballo tutelado	O alumnado realizará en traballo supervisado polo profesor, sobre o cal desenvolverá un a sesión presencial.
-------------------	--

Atención personalizada

Methodologies	Description
Prácticas de laboratorio	Farase seguimento na propia aula da evolución das aprendizaxes do alumnado.
Lección maxistral	Serán levadas a cabo polo profesor nas aulas teóricas
Debate	Farase seguimento da participación activa nos debates
Traballo tutelado	Será supervisado polo profesor

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Lección maxistral	Exame tipo test e/ou pregunta curta	40	A1	B1	C57	D17
			A2	B2	C58	
	Avaliarase o traballo entregado pola/o estudante sobre os exercicios propostos. Valorarase a calidade, a coherencia, os aspectos formais, etc. Este apartado formará parte da avaliación dependendo da marcha do curso, podendo chegar a valer até un 10% da nota final, o que faría que o exame valesse un 40% si o/a docente decide aplicar este criterio de avaliación.		A3	B4		
			A4	B8		
			A5	B10		
				B11		
				B12		
Prácticas de laboratorio	Avaliarase/*n os traballos realizado/*s mediante unha ficha de avaliación. Valoraranse distintos aspectos dependendo do traballo en cuestión, como a participación, a calidade do traballo, a progresión, adecuación das actividades ao contido a desenvolver, etc. (40%)	30	A1	B1	C57	D1
			A2	B2	C58	D2
			A3	B4		D6
			A4	B8		D7
			A5	B10		D8
	Participación activa nas clases prácticas avaliada mediante unha ficha de control (10%)			B11		D9
				B12		D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
						D21
Debate	Participación activa	10				
Traballo tutelado	Traballo escrito	20				

Other comments on the Evaluation

Para superar a materia en primeira convocatoria e de maneira continua, o alumnado ha de aprobar a parte práctica (50%) tal e como se describiu no apartado de probas (traballos de aula e prácticas de laboratorio). Tamén se someterá a un exame da parte teórica (50% o día oficial do exame). É imprescindible aprobar ambas as partes, teórica e práctica, para superar a materia.

En resolución de problemas e/ou exercicios:

Avaliarase o traballo entregado polo/a estudante sobre os exercicios propostos. Valorarase a calidade, a coherencia, os aspectos formais, etc. Este apartado formará parte da avaliación dependendo da marcha do curso, podendo chegar a valer até un 10% da nota final.

Quen non cumpra cos requisitos da práctica de forma continua, presentarase na segunda edición a unha avaliación global consistente en:

a) exame sobre a parte teórica da materia: 5 puntos

b) exame sobre a parte práctica da materia: 5 puntos

É imprescindible aprobar tanto o apartado a) como o b) para superar a materia

Data de exame: Consultar (<http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames>) no menú "Data exames"

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

- Nista-Piccolo, V., **Movimiento y Expresión Corporal.**, NARCEA, 2015
- Ortiz, M., **Comunicación y Lenguaje Corporal. Bases y fundamentos aplicados al ámbito educativo.**, PROYECTO SUR, 2000
- VVAA, **La Educación Psicomotriz (3-8 años). Cuerpo, Movimiento, Percepción, Afectividad: Una propuesta teórico-práctica.**, GRAO, 2007
- Complementary Bibliography**
- Cebreiros, J., **Olvida tu Lenguaje Corporal. Una nueva forma de entender la comunicación.**, PLATAFORMA EDITORIAL, 2015
- Fajardo, L. & Moya, C., **Fundamentos Neuropsicológicos del Lenguaje**, EDICIONES UNIVERSIDAD DE SALAMANCA, 1999
- Ortiz, M., **Expresión Corporal. Una propuesta didáctica para el profesorado de Educación Física**, GRUPO EDITORIAL UNIVERSITARIO, 2002
- Pat, O., **Psicoterapia Sensoriomotriz**, DESCLEE DE BROUWER, 2016
- Pons, C., **Comunicación no verbal**, KAIROS, 2015
- Ruiz de Velasco, A., & Abad, J., **El Juego Simbólico**, GRAO, 2011
- Sainz De Vicuña, P., **Educación en el aula de 2 años: Una propuesta Metodológica**, GRAO, 2010
- Velázquez, E., **Afecto y Lenguaje. La construcción del sujeto**, EDICIONES UAB, 2014
- VVAA, **Movimiento y Lenguajes. De la experiencia sensorio-perceptiva a la conciencia y el pensamiento.**, GRAO, 2017
- VVAA, **Comportamiento no verbal. Más allá de la comunicación y el lenguaje**, EDICIONES PIRAMIDE, 2016

Recomendaciones

Subjects that continue the syllabus

A educación física como medio de interdisciplinaridade/P02G120V01941

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Actividade física e diversidade na escola/P02G120V01945

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación física e a súa didáctica na educación primaria/P02G120V01601

IDENTIFYING DATA**Physical activity and diversity in school**

Subject	Physical activity and diversity in school			
Code	P02G120V01945			
Study programme	Grado en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	-	An
Teaching language	#EnglishFriendly Spanish Galician English			
Department				
Coordinator	Silva Piñeiro, Roberto			
Lecturers	García Ordóñez, Enrique Silva Piñeiro, Roberto			
E-mail	roberto.silva@uvigo.gal			
Web				
General description	The subject addresses the educational use of the environment through mobility and physical activity in outdoor spaces and nature.			
	English Friendly subject: International students may request from the teachers: a) resources and bibliographic references in English, b) tutoring sessions in English, c) exams and assessments in English.			

Training and Learning Results

Code				
A1	Students will have shown they have sufficient knowledge and understanding of an area of study, starting after completion of general secondary education, and normally reaching a level of proficiency that, being mostly based on advanced textbooks, will also include familiarity with some cutting-edge developments within the relevant field of study.			
A2	Students will be able to apply their knowledge and skills in their professional practice or vocation and they will show they have the required expertise through the construction and discussion of arguments and the resolution of problems within the relevant area of study.			
A3	Students will be able to gather and interpret relevant data (normally within their field of study) that will allow them to have a reflection-based considered opinion on important issues of social, scientific and ethical nature.			
A4	Students will be able to present information, ideas, problems and solutions both to specialist and non-specialist audiences.			
A5	Students will acquire the learning skills that are required to pursue further studies with a high degree of independence.			
B1	To know the curricular areas of Primary Education, the interdisciplinary relationships between them, the assessment criteria and the body of pedagogical knowledge about their respective teaching and learning procedures.			
B2	To design, plan and assess learning and teaching processes, both individually and working with other teachers and professionals from the school.			
B4	To design and regulate teaching spaces in contexts of diversity, paying attention to gender equality, fairness and respect for human rights as central values in the education of the citizenry.			
B5	To promote respectful coexistence within and outside the classroom, sort out problems of discipline and contribute to the peaceful resolution of conflicts. To stimulate and appreciate students' perseverance and personal discipline.			
B8	To uphold a critical, independent attitude with regard to all forms of knowledge and all values and to every public and private social institution.			
B10	To reflect on classroom practices with the aim of innovating and improving teaching. To acquire habits and skills for independent and cooperative learning and to promote it among students.			
B11	To know and use information and communication technologies in the classroom. To develop the discerning capacity to select the kind of audiovisual information that contributes to learning, civic education and cultural enrichment.			
B12	To understand the function, possibilities and limits of education in present-day society and the fundamental competences impinging on primary education schools and their professionals. To know models of quality improvement that can be applied in schools.			
C57	To understand the principles contributing to people's cultural, personal and social training from the perspective of physical education.			
C58	To know the school curriculum of physical education.			
C59	To acquire resources to promote participation throughout people's lives in sport activities inside and outside the school.			
C60	To develop and evaluate curricular contents through use of appropriate teaching resources to promote the acquisition of the relevant competencies by students.			
C61	To acquire practical knowledge about the classroom and its management.			
D1	Analysis and synthesis skills.			

D2	Organization and planning skills.
D6	Information-management skills.
D7	Problem resolution.
D8	Decision-making skills.
D9	Teamwork skills.
D10	Interdisciplinary teamwork skills.
D12	Interpersonal relations skills.
D14	Critical-thinking skills.
D15	Ethical commitment.
D16	Independent-learning skills.
D17	Ability to adapt to new situations.
D18	Creativity.
D19	Leadership skills.
D21	Entrepreneurship skills.
D22	Striving for quality.

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
1. Know use the game like didactic resource, as well as design activities of learning for the diversity.	A1 A2	B2 B4	C59 C60 C61	D1 D2 D6 D7 D8 D9 D10 D12 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D21 D22
4. Know the development *psicomotor and design interventions that attend to the diversity	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B4 B5 B8 B10 B11 B12	C57 C58 C60	D1 D2 D6 D7 D8 D9 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D22
6. Be able to develop the habits of personal autonomy and the respect to the norms of *convivencia in his students.	B8 B10		C57	D2 D7 D8 D9 D12 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D21

8. Be able to create and keep lines and bows of communication coordinated with the families for	A5	B8	D6
*incidir more effectively in the process educational		B12	D7
			D8
			D9
			D12
			D14
			D15
			D17
			D19
			D21

Contents

Topic	
BLOCK 1	Basic concepts on diversity and physical activity. Typology of the diversity: diversities *socioculturales, *alumnado with special educational needs, diversity of genders and people, etc
BLOCK 2	The attention to the diversity in childish education from the *motricidad. Models. The learning *motriz cooperative. The *convivencia and the resolution of conflicts.
BLOCK 3	Didactic strategies of attention to the diversity from the physical activity in childish education.

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Laboratory practical	29.5	15	44.5
Lecturing	12	20	32
Case studies	4	10	14
Problem solving	2	12.5	14.5
Flipped Learning	0	10	10
Mentored work	5	30	35

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Laboratory practical	You practise that they will form part of the work of the matter and that they will be developed in a sportive installation
Lecturing	Exhibitions of the most notable appearances of each subject, explaining concepts, classifications, technical...It will be of participatory character.
Case studies	Analysis of a fact, problem or real event with the purpose to know it, interpret it, resolve it, generate hypothesis, contrast data, complete knowledges, diagnose it and train in alternative procedures of solution.
Problem solving	Activity in which they formulate problem and/or exercises related with the subject. The student has to develop the suitable or correct solutions by means of routines, the application of formulas or algorithms, the application of procedures of transformation of the available information and the interpretation of the results.
Flipped Learning	Some activities of learning will carry out out of the classroom and, with the presence of the professor, will facilitate and will improve other processes of acquisition and practice of the knowledge.
Mentored work	The student, in group, elaborates a document on the thematic of the matter.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Laboratory practical	Design, direction and development of practical sessions linked to the competitions and contents developed in the matter. The development of these sessions will correspond the teachers and the students of the matter. The participation of the students in the session and the design, direction and development of the sessions by part of the students are situations object of the evaluation of the educational managers of the matter.
Problem solving	Support to the activity in which they formulate problem and/or exercises related with the subject.
Flipped Learning	Previous educational council and continued to those activities of learning out of the classroom.
Mentored work	Advice of the initial doubts and of process on the proposals of a work experiencial thematic in relation to the matter.

Assessment					
Description		Qualification	Training and Learning Results		
Laboratory practical	Active participation in the practical classes	30	A1	B1	D1
			A2	B2	D2
			A3	B4	D6
			A4	B8	D7
			A5	B11	D8
				B12	D9
					D14
					D15
					D16
					D17
					D18
					D19
					D21
Lecturing	Written or oral examination	30	A1	B1	D1
			A2	B2	D2
			A3	B4	D6
			A4	B8	D7
			A5	B11	D8
				B12	D9
					D14
					D15
					D16
					D17
					D18
					D19
					D21
Problem solving	Justify and resolve theoretical or practical situations	10	A1	B1	D1
			A2	B2	D2
			A3	B4	D6
			A4	B8	D7
			A5	B11	D8
				B12	D9
					D14
					D15
					D16
					D17
					D18
					D19
					D21
Mentored work	Design, justify and prepare a report on a thematic educational experience related to the subject.	30	A1	B1	D1
			A2	B2	D2
			A3	B4	D6
			A4	B8	D7
			A5	B11	D8
				B12	D9
					D14
					D15
					D16
					D17
					D18
					D19
					D21

Other comments on the Evaluation

ALL STUDENTS, WHETHER OR NOT THEY ATTEND PRESENT CLASSES, HAVE THE RIGHT TO BE EVALUATED (THROUGH AN EXAM OR IN THE WAY ESTABLISHED IN THE TEACHING GUIDE).

IF THE STUDENT DOES NOT PASS THE SUBJECT IN THE FIRST EXAM, THE COMPETENCES NOT ACQUIRED WILL BE EVALUATED IN THE JULY EXAM.

* In order to pass the subject in the 1st call, it is necessary to attend regularly, to obtain a passing grade in each of the sections of continuous evaluation, to keep a correct and participative behavior during the classroom sessions. The final grade will be the percentage sum of all the partial grades. In the case of non-attending students (who exceed 20% of absences), the global evaluation will be done through a mixed test (theoretical part: 50%, and practical part: 50%) on the date of the June exam, which will be related to the contents developed in the classroom, and must obtain a result of at least

5 points.

** To pass the course in the 2nd call (July), students will have to take a mixed test (theoretical part: 50%, and practical part: 50%) in the July exam, related to the contents developed in the classroom, having to obtain a result of at least 5 points.

*** The dates of exams can be consulted on the faculty's website at <http://fcced.uvigo.es/es/docencia/examenes>

Sources of information

Basic Bibliography

Gomez, H., **Educación Física y atención a la diversidad**, La tierra hoy, 2009

Lasaga, M.J. & Rodríguez, C., **La coeducación en la Educación Física y el deporte escolar: Liberar Modelos**, Wanceulen, 2006

Complementary Bibliography

Jiménez Martín, P. J., **Manual de estrategias de intervención en actividad física, deporte y valores**, Síntesis, 2008

Mérida, R., **La orientación en educación infantil: una alianza entre los agentes educativos.**, Pirámide, 2012

Prat, M. & Soler, S., **Actitudes, valores y normas en la educación física. Reflexiones y propuestas didácticas**, INDE, 2003

Recommendations

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Knowledge of the environment through physical activity in early childhood education/P02G110V01922

Education: Inclusive schooling and emphasis on diversity/P02G110V01302

Subjects that it is recommended to have taken before

Physical education and its teaching in primary education/P02G120V01601

Education: Motor development/P02G110V01202

Body language/P02G120V01944

IDENTIFYING DATA				
Prácticas externas: Practicum				
Subject	Prácticas externas: Practicum			
Code	P02G120V01981			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	48	Mandatory	4	An
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Lorenzo Rial, María Asunción			
Lecturers	Lorenzo Rial, María Asunción			
E-mail	marialorenzo@uvigo.es			
Web				
General description	O artigo 2 do Real Decreto 1707/2011, de 18 de novembro, polo que se regulan as prácticas académicas externas dos estudantes universitarios, define estas como □[...] unha actividade de natureza formativa realizada polos estudantes universitarios e supervisada polas Universidades, cuxo obxectivo é permitir-lles aos mesmos aplicar e complementar os coñecementos adquiridos na súa formación académica, favorecendo a adquisición de competencias que os preparen para o exercicio de actividades profesionais, faciliten a súa empregabilidade e fomenten a súa capacidade de emprendemento□. O Real Decreto mencionado establece no seu artigo 3 que, coa realización das prácticas académicas externas, se pretenden alcanzar os seguintes fins: a) Contribuír para a formación integral dos estudantes complementando a súa aprendizaxe teórica e práctica. b) Facilitar o coñecemento da metodoloxía de traballo adecuada á realidade profesional na que os estudantes han operar, contrastando e aplicando os coñecementos adquiridos. c) Favorecer o desenvolvemento de competencias técnicas, metodolóxicas, persoais e participativas. d) Obter unha experiencia práctica que facilite a inserción no mercado de traballo e mellore a súa empregabilidade futura. e) Favorecer a innovación, a creatividade e o emprendemento.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitán demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuír á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable

B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma
C62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia
C63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias
C64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro
C65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica
C66	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
C67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos
C68	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
D11	Traballo nun contexto internacional
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Iniciativa e espírito emprendedor
D22	Motivación pola calidade
D23	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento	A1	B1	C61	D1
	A2	B6	C62	
	A3		C68	
	A4			
	A5			

Relacionar teoría e práctica coa realidade da aula e do centro mediante o establecemento de relacións entre os coñecementos especializados, teóricos e metodolóxicos, e os resultados da observación, análise e intervención nas situacións educativas da escola na que se realizan as prácticas	A1	B1	C61	D1
	A2	B2	C62	D2
	A3	B3	C63	D3
	A4	B4	C64	D4
	A5	B5	C65	D5
		B6	C66	D6
		B7	C67	D7
		B8	C68	D8
		B9		D9
		B10		D11
		B11		D12
		B12		D13
				D14
Interpretar e reflexionar sobre as observacións e/ou intervencións na aula mediante sesións de clase semanais organizadas polo profesor-coordinador da facultade	A1	B1	C64	D1
	A2	B6		D2
	A3	B12		D3
	A4			D5
	A5			D6
				D7
				D8
				D9
				D14
				D15
				D16
				D22
Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro onde se realizan as prácticas escolares	A1	B1	C61	D1
	A2	B2	C62	D2
	A3	B3	C63	D3
	A4	B4	C64	D4
	A5	B5	C65	D5
		B6	C66	D6
		B7	C67	D7
		B8	C68	D8
		B9		D9
		B10		D10
		B11		D11
		B12		D12
				D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18
				D19
Asumir que a competencia profesional do mestre ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	A1	B12	C61	D8
	A2		C64	D9
	A3			D10
	A4			D14
	A5			D15
				D16
				D17
				D19
				D22

Contidos

Topic

1. Observación e análise da realidade escolar e do contexto físico, socioeconómico, cultural e lingüístico	Observación e análise da realidade: - escolar e do contexto físico - socioeconómica - cultural - lingüística
2. Interacción e comunicación no ámbito educativo	Procesos comunicativos no ámbito educativo.
3. A planificación educativa na escola na etapa de educación primaria. Identificación, selección e discusión de técnicas e estratexias para a xestión e o control da aula	Planificación escolar. - Organización escolar
4. A intervención docente do estudante en prácticas. Deseño e desenvolvemento de estratexias e recursos educativos para o ensino en áreas instrumentais e de contidos específicos	A intervención docente na aula.
5. Deseño, realización e avaliación de intervencións educativas en relación co itinerario de especialización do estudante de prácticas	A avaliación das intervencións docentes.
6. Análise e valoración crítica do proceso de ensino e aprendizaxe na aula dende os marcos teóricos e metodolóxicos ofrecidos polas outras materias	A avaliación da práctica docente realizada.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Foros de discusión	0	5	5
Prácticum, Practicas externas e clínicas	540	0	540
Traballo tutelado	0	25	25
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	0	630	630

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Foros de discusión	As titorías semanais, individuais e colectivas, co coordinador e os titores da Universidade servirán de asesoramento aos estudantes. Analizaranse e valorarán os datos observados á luz das competencias técnicas adquiridas nas outras materias e propoñeranse directoras para desenvolver novas tarefas
Prácticum, Practicas externas e clínicas	O núcleo formativo fundamental do Prácticum desenvolverase mediante a participación no proceso de ensino e aprendizaxe da aula de educación primaria asignada (xeralista e de especialidade, se é o caso). O alumno de prácticas participará nas reunións dos equipos educativos dos que faga parte e colaborará nos proxectos de innovación e nas actividades extraescolares que o centro desenvolva. Así mesmo asistirá a todas as reunións e actividades organizadas para que os estudantes en prácticas coñezan en profundidade a realidade educativa da Educación Primaria
Traballo tutelado	O traballo tutelado estará enfocado cara a reflexión das prácticas levadas a cabo, sobre todo en relación coa memoria de prácticas, que mostrará a observación e análise do contexto socioeducativo, a avaliación dos documentos obrigatorios do centro e a observación das súas implicacións para a aula, ademais do deseño e desenvolvemento de experiencias didácticas para a aula, con especial atención á avaliación e mellora deste deseños.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Foros de discusión	Participación activa en espacios de discusións educativas.
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Estancia nas aulas dos centros de prácticas, guiadas polos titores dos centros
Traballo tutelado	Reflexión sobre as prácticas realizadas, á luz das competencias técnicas adquiridas no grao, e guiada polas persoas titoras
Tests	Description
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	Realización da memoria e diario de prácticas.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Informe da titora ou titor do centro, segundo o protocolo correspondente	50				
Traballo tutelado	Asistencia e avaliación das reunións e outras actividades programadas	10				
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	Avaliación da Memoria de Prácticas	40	A1	B1	C61	D1
			A2	B2	C62	D2
			A3	B3	C63	D3
			A4	B4	C64	D4
			A5	B5	C65	D5
				B6	C66	D6
				B7	C67	D7
				B8	C68	D8
				B9		D9
				B10		D10
				B11		D11
				B12		D12
						D13
						D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
						D20
						D21
						D22
						D23

Other comments on the Evaluation

1. A titora ou titor académico da universidade avaliará as prácticas desenvolvidas polos estudantes de conformidade cos criterios e fontes de información sinalados.
2. A titora ou titor do centro escolar, como indica o art. 13 do Real Decreto 1707/2011, de 18 de Novembro, polo que se regulan as prácticas académicas externas dos estudantes universitarios, realizará e remitirá á Universidade a avaliación final.
3. Para superar a materia do Prácticum o estudante deberá acadar o aprobado en cada un dos criterios de avaliación establecidos nos informes, tanto do titor/a do centro escolar como do titor/a académico. Manteranse as competencias adquiridas en primeira convocatoria ata segunda convocatoria.
4. Para facilitar o proceso de avaliación, antes do inicio das prácticas, o coordinador/a do Prácticum remitiralle ao centro escolar a folha de avaliación na que se reflectan as diferentes competencias obxecto de mesma.
5. Conforme a normativa vixente, con independencia de ser estudantes asistentes como non asistentes, o alumnado disfrutará de condicións equivalentes de avaliación.

Particularmente, no tocante á Memoria de Prácticas, sinalar:

1. A Memoria das prácticas desenvolverase consonte o establecido no art. 14 do Real decreto 1707/2011, de 18 de Novembro.
2. A través da guía docente, así como por outro tipo de orientacións, a Comisión de Prácticas establecerá anualmente as recomendacións precisas para unha correcta elaboración da Memoria.
3. Para facilitar o proceso de avaliación cada titor ou titora contará coa correspondente folha de avaliación.
4. As datas de entrega da Memoria de Prácticas de cada convocatoria figura reflexado no calendario académico da Facultade, podendo consultarse no apartado de organización académica da web da facultade: <http://fcced.uvigo.es/gl/>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

CEBRIÁN DE LA SERNA, M. Y MONEDERO MOYA, J. J., **El e-portfolio y la e-rúbrica en la supervisión del practicum**, 1, Imprenta universitaria., 2009

Schön, D.A., **La formación de profesionales reflexivos. Hacia un nuevo diseño de la enseñanza y el aprendizaje en las profesiones**, 1, Paidós-MEC., 1992

Zeichner, H., **A formação reflexiva de professores: ideias e práticas**, 1, Educa, 1993

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Traballo de Fin de Grao/P02G120V01991

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Traballo de Fin de Grao/P02G120V01991

Subjects that it is recommended to have taken before

Agrupacións instrumentais para a escola primaria/P02G120V01921

Educación artística/P02G120V01902

Ética e deontoloxía profesional/P02G120V01903

Técnica vocal e práctica coral/P02G120V01926

Educación: Teoría e historia da educación/P02G120V01102

Aprendizaxe e desenvolvemento da motricidade na educación primaria/P02G120V01301

Ciencias experimentais/P02G120V01302

Xeografía/P02G120V01305

Matemáticas e a súa didáctica I/P02G120V01304

Didáctica da lingua e literatura: Español/P02G120V01506

Educación física e a súa didáctica na educación primaria/P02G120V01601

Lingua francesa e a súa didáctica/P02G120V01505

Educación ambiental para o desenvolvemento/P02G120V01901

Novas tecnoloxías para a educación musical en primaria/P02G120V01925

Didáctica da lingua e literatura: Galego/P02G120V01501

Introdución ao feito relixioso e ao cristián/P02G120V01908

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/P02G120V01101

Expresión corporal e danza/P02G120V01928

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/P02G120V01201

Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento/P02G120V01104

Didáctica das ciencias experimentais I/P02G120V01402

Lingua inglesa e a súa didáctica/P02G120V01507

Música nas culturas/P02G120V01927

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/P02G120V01202

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento/P02G120V01204

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/P02G120V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/P02G120V01103

Didáctica das artes plásticas e visuais/P02G120V01401

Didáctica das ciencias experimentais II/P02G120V01502

Innovación e investigación didáctica/P02G120V01504

Literatura infantil e xuvenil/P02G120V01910

Lingua española/P02G120V01303

Lingua galega/P02G120V01404

Socioloxía: Socioloxía da educación/P02G120V01105

Historia: Historia do presente/P02G120V01203

Expresión e linguaxe musical/P02G120V01403

Matemáticas e a súa didáctica II/P02G120V01405

Didáctica das ciencias sociais/P02G120V01503

Lingua e literatura: Galego/P02G120V01602

Other comments

Ter en conta a normativa propia de Prácticas Curriulares da Universidade de Vigo e da Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte.

IDENTIFYING DATA				
Traballo de Fin de Grao				
Subject	Traballo de Fin de Grao			
Code	P02G120V01991			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	4	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Lorenzo Rial, María Asunción			
Lecturers	Lorenzo Rial, María Asunción			
E-mail	marialorenzo@uvigo.es			
Web				
General description	O Traballo Fin de Grao consiste no desenvolvemento autónomo por parte do estudante dun proxecto baixo a dirección dun profesor tutor, cuxa realización ten a finalidade de favorecer que o estudante integre as ensinanzas recibidas durante os estudos e asegurar a adquisición das competencias propias da titulación.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma
C62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia
C63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias
C64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro
C65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica

C66	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
C67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos
C68	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
D11	Traballo nun contexto internacional
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Iniciativa e espírito emprendedor
D22	Motivación pola calidade
D23	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
É capaz de interrelacionar as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente.	A1	B8	C61	D2
	A2		C65	D7
	A3		C66	D8
	A4			D17
	A5			D18
				D21
				D22
É capaz de estudar ou avaliar situacións educativas e recoller, ordenar, tratar e analizar a información, tendo en conta os puntos de vista dos participantes, os conceptos teóricos, os datos da investigación, as normas legais e os procedementos institucionais.	A1	B1	C63	D6
	A2	B2	C64	D11
	A3	B4	C66	D13
	A4	B5		D14
	A5	B8		D15
				D16
É capaz de deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención educativa o o ciclo de primaria e planear de forma negociada unha secuencia de accións e seguir e avaliar o seu desenvolvemento.	A1	B2	C63	D1
	A2	B4	C64	D2
	A3	B6	C67	D9
	A4	B7	C68	D10
	A5			D13
É capaz de programar o propio traballo asignando prioridades, cumprindo coas obrigacións pre-profesionais e analizando a eficacia do propio programa de traballo.	A1	B10	C62	D2
	A2	B12	C63	D8
	A3			D21
	A4			
	A5			
É capaz de contribuír á promoción de boas prácticas do mestre participando no desenvolvemento e análise das propostas educativas que se implementan..	A1	B7	C66	D5
	A2	B9		D12
	A3	B12		D19
	A4			D20
	A5			D23
É capaz de sintetizar información e soste argumentos sólidos.	A1	B2		D3
	A2	B3		D4
	A3	B11		
	A4			
	A5			

É capaz de presentar conclusións verbalmente e por escrito, de forma estruturada e adecuada á audiencia para a que fosen preparadas.	A1 A2 A3 A4 A5	B8	D3 D5 D6
É capaz de elaborar e redactar informes de investigación aplicada á intervención educativa e traballos académicos e profesionais utilizando distintas técnicas, incluídas as derivadas das tecnoloxías da información e a comunicación.	A1 A2 A3 A4 A5	B11	C65 D16 D17 D18

Contidos

Topic	
Relacionados coas materias do título.	Contidos das materias do Grao de Educación Primaria
Planificación, desenvolvemento e/ou avaliación de investigacións, recursos didácticos ou proxectos de intervención.	Investigacións, recursos didácticos ou proxectos de intervención.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	0	2
Traballo tutelado	22	110	132
Presentación	1	15	16

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Actividades dirixidas á presentación do TFG, proporcionando orientacións sobre a planificación, deseño e realización do traballo.
Traballo tutelado	Ao alumnado asignaráselle un titor/a para a realización do TFG. A tutorización consistirá en supervisar e orientar ao estudante na temática, metodoloxía, elaboración e presentación e calquera outro aspecto académico, así como falicitar a súa xestión, dinamizar e facilitar todo o proceso ata a súa presentación e defensa.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	O alumnado realizará o TFG baixo a tutela do seu titor/a asignado.

Avaliación

Description	Qualification	Training and Learning Results
-------------	---------------	-------------------------------

Traballo tutelado	Informe da titora ou titor académico sobre o seguimento do traballo do alumno	30		B1	C61	D1
				B2	C62	D2
				B3	C63	D3
				B4	C64	D4
				B5	C65	D5
				B6	C66	D6
				B7	C67	D7
				B8	C68	D8
				B9		D9
				B10		D10
				B11		D11
				B12		D12
						D13
						D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
						D20
						D21
						D22
						D23
Presentación	Presentación do traballo fin de grao fronte a un tribunal avaliador	70	A1	B1	C61	D1
			A2	B2	C62	D2
			A3	B3	C63	D3
			A4	B4	C64	D4
			A5	B5	C65	D5
				B6	C66	D6
				B7	C67	D7
				B8	C68	D8
				B9		D9
				B10		D10
				B11		D11
				B12		D12
						D13
						D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
						D20
						D21
						D22
						D23

Other comments on the Evaluation

A cualificación será a suma ponderada da cualificación do Tribunal (70%) máis a valoración do titor/a (30%). A valoración do Tribunal será a media aritmética das notas atribuídas por cada un dos seus membros.

O TFG debe ser un traballo persoal no que se constrúa un discurso propio. Cando se utilicen ideas ou palabras doutra autoría acreditarase explicitamente a súa orixe.

Aqueles estudantes que non superen o TFG na avaliación do segundo cuadrimestre poderán presentarse á segunda convocatoria no mes de xullo.

As datas de entrega da memoria e da defensa do TFG serán publicadas con antelación suficiente na web da Facultade: <http://fcced.uvigo.es/gl/>

No caso de obter a cualificación de suspenso, ben sexa na primeira ou segunda convocatoria, o tribunal fará chegar un informe coas recomendacións oportunas ao estudante e ao/o titor/a para a mellora do traballo e a súa posterior avaliación.

Conforme a normativa vixente, con independencia de ser estudantes asistentes como non asistentes, o alumnado disfrutará de condicións equivalentes de avaliación.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Ferrer, V.; Carmona, M. y Soria, V. (Eds), **EL TRABAJO DE FIN DE GRADO. GUÍA PARA ESTUDIANTES, DOCENTES Y AGENTES COLABORADORES.**, 1, McGraw Hill, 2012

Walker, M., **Como escribir traballos de investigación**, 1, Gedisa, 2005

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Prácticas externas: Practicum/P02G120V01981

Other comments

Ter en conta a normativa propia de TFG da Universidade de Vigo e da Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte.
